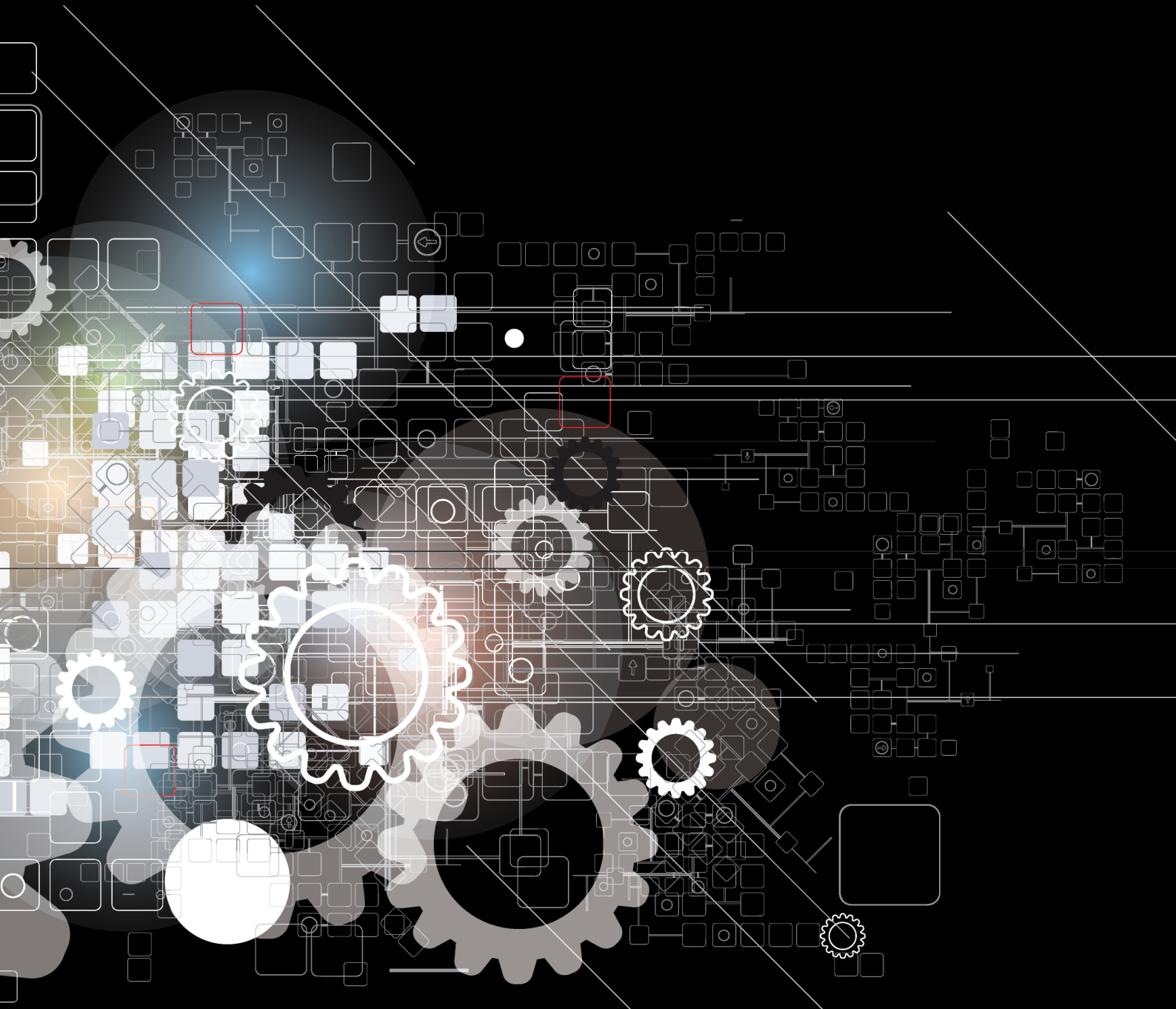

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2013

Ίδρυμα
Πρωτόθνης
Έρευνας

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2013

Χαιρετισμός Προέδρου Διοικητικού Συμβουλίου

Αγαπητέ αναγνώστη,

Μέσα στα νέα οικονομικά και κοινωνικά δεδομένα που διαμορφώνονται αποτελεί κοινή πεποίθηση ότι η ανάγκη για αναπροσαρμογή του αναπτυξιακού μοντέλου της κυπριακής οικονομίας είναι κάτι περισσότερο από επιτακτική. Η διεθνής εμπειρία φανερώνει ότι οι πιο προηγμένες χώρες έχουν στον πυρήνα της αναπτυξιακής τους στρατηγικής την έρευνα και την καινοτομία. Είναι για αυτό που θεωρούμε ότι είναι πια καιρός η έρευνα και η καινοτομία να αποτελέσουν βασικά συστατικά στοιχεία της γενικότερης προσπάθειας για τη βιώσιμη κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της Κύπρου.

Για το σκοπό αυτό, το Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας ως εθνικός εκτελεστικός βραχίονας του συστήματος έρευνας και της καινοτομίας στην Κύπρο έθεσε στις άμεσες προτεραιότητές του, παρά την επιβεβλημένη οικονομική περισυλλογή, το σχεδιασμό νέων προγραμμάτων και πρωτοβουλιών που να εξυπηρετούν τους στρατηγικούς στόχους που έθεσε η πολιτεία για γρήγορη επιστροφή στην ανάπτυξη και για τη δημιουργία μιας οικονομίας ανταγωνιστικής και εξωστρεφούς. Μέσα από την συνεχή προσπάθεια που καταβάλλεται για αναπροσαρμογή στις νέες εξελίξεις και ανάγκες, τη διαρκή μελέτη και σχεδιασμό το Ίδρυμα επιχειρεί να ενδυναμώνει το ρόλο και να διευρύνει την παρουσία του. Ο έγκαιρος προγραμματισμός, η στοχευμένη και ορθολογική διαχείριση των διαθέσιμων πόρων και η στενή συνεργασία με όλο το φάσμα των εμπλεκομένων στην ερευνητική και καινοτομική διαδικασία αποτελούν το κλειδί για την επίτευξη του κοινού στόχου.

Κατά το 2013, μέσα από το σχεδιασμό και τη διαχείριση εθνικών ανταγωνιστικών προγραμμάτων, την προώθηση της συμμετοχής κυπριακών ερευνητικών ομάδων σε ευρωπαϊκά και άλλα διεθνή προγράμματα και πρωτοβουλίες έρευνας και καινοτομίας καθώς και την πληθώρα ανοικτών δράσεων για την προώθηση της έρευνας και της καινοτομίας στο ευρύ κοινό κάθε ηλικίας, το Ίδρυμα διέγραψε μια σημαντική πορεία. Τα κυριότερα πεπραγμένα του, όπως καταγράφονται στην Ετήσια Έκθεση που έχετε στα χέρια σας, είναι στη διάθεση και στην κρίση κάθε αναγνώστη.

Με αυτή την ευκαιρία, θα ήθελα εκ μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος να εκφράσω τις ειλικρινείς και θερμές ευχαριστίες μου προς το προσωπικό του ΙΠΕ. Χωρίς την προσήλωση και την αφοσιωμένη εργασία όλων δεν θα ήταν δυνατή η υλοποίηση των στόχων του Ιδρύματος. Ευελπιστώ ότι όλοι θα συνεχίσουν να εργάζονται με τον ίδιο επαγγελματισμό και πνεύμα συνεργασίας και στην φετινή χρονιά.

Καταλήγοντας, με τη δέσμευση όλων, θέλω να σας διαβεβαιώσω ότι το Ίδρυμα θα εξακολουθήσει να καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια έτσι ώστε να γίνει πιο αποτελεσματικό, πιο ευέλικτο και πιο άμεσο στην παροχή των υπηρεσιών του. Με συνέπεια και αίσθημα ευθύνης προς την ερευνητική και καινοτομική κοινότητα θα αναζητά τις βέλτιστες μεθόδους και μέσα για να εκπληρώσει τους στόχους και την αποστολή του.

Γιώργος Γεωργίου
Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου

Χαιρετισμός Γενικού Διευθυντή

Αγαπητοί φίλοι,

Ο χρόνος που πέρασε ήταν παραγωγικός για το Ίδρυμα παρά την αναγκαστική συγκράτηση των δαπανών του ως συνέπεια της οικονομικής κρίσης.

Εντός του 2013, το Ίδρυμα έδωσε έμφαση στην ανακοίνωση ενός αριθμού μικρών προσκλήσεων υποβολής προτάσεων στο πλαίσιο διακρατικών και διεθνών συμφωνιών και προγραμμάτων καθώς και στο πλαίσιο στοχευμένων πρωτοβουλιών προώθησης της καινοτομίας. Με τον τρόπο αυτό, και με δεδομένο ότι δεν υπήρχε διαθέσιμος προϋπολογισμός για ανακοίνωση νέας μεγάλης προκήρυξης, διατηρήθηκε μία κάποια κινητικότητα από πλευράς νέων έργων και το κυριότερο τα νέα αυτά έργα μπορούν να λειτουργήσουν πολλαπλασιαστικά και να οδηγήσουν σε μελλοντικές νέες προτάσεις και έργα μεγάλης κλίμακας στο πλαίσιο ευρωπαϊκών προγραμμάτων. Βεβαίως, παράλληλα με τα πιο πάνω συνεχίστηκε η παρακολούθηση περίπου 350 ερευνητικών έργων τα οποία υλοποιούνται στο πλαίσιο της ΔΕΣΜΗΣ 2008 και 2009-2010 και θα ολοκληρώνονται σταδιακά έως και το 2015.

Αντιλαμβανόμαστε όλοι ότι το μεγάλο γεγονός το οποίο αναμένει η ερευνητική κοινότητα από το ΙΠΕ είναι την προκήρυξη της νέας ΔΕΣΜΗΣ προγραμμάτων του. Κατά το 2013, εκπονήθηκε ένα μεγάλο μέρος της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (πρόκειται να ολοκληρωθεί εντός του 2014) η οποία θα αποτελέσει τη βάση της εθνικής στρατηγικής για τις επενδύσεις στους τομείς της Έρευνας και της Καινοτομίας για τα επόμενα χρόνια συμπεριλαμβανομένης της ΔΕΣΜΗΣ προγραμμάτων του ΙΠΕ. Μεγάλη πρόκληση για το ΙΠΕ είναι η νέα ΔΕΣΜΗ να περιλαμβάνει σημαντικά απλοποιημένους κανόνες και διαδικασίες αξιοποιώντας στο μέγιστο δυνατό βαθμό τα περιθώρια που θα αφήσουν τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οι εθνικοί κανονισμοί διαχείρισης και ελέγχου.

Βεβαίως, τόσο στην Κύπρο όσο και στην υπόλοιπη Ευρώπη η χρονιά σημαδεύτηκε από την εκκίνηση τον Δεκέμβριο του 2013 του νέου μεγάλου χρηματοδοτικού προγράμματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης για Έρευνα και Καινοτομία, «Ορίζοντας 2020». Το Ίδρυμα, έχοντας το θεσμικό ρόλο προώθησης του Προγράμματος στην Κύπρο, ξεκίνησε εντός του 2013 πριν ακόμα την έναρξη του προγράμματος και θα συνεχίσει με αμείωτο ρυθμό για τα επόμενα επτά χρόνια την εντατική και πολυδιάστατη προώθηση του «Ορίζοντα 2020» μέσα από δράσεις πληροφόρησης και συμβουλευτικής υποστήριξης υψηλής προστιθέμενης αξίας.

Στο σημείο αυτό, αξίζει να αναφέρουμε ότι ως αποτέλεσμα και των προσπάθειών του ΙΠΕ, κυπριακοί οργανισμοί εξασφάλισαν έως και τον Νοέμβριο του 2013 περίπου €80 εκατομμύρια από το 7ο Πρόγραμμα Πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Πρόγραμμα που προηγήθηκε του «Ορίζοντα 2020» την περίοδο 2007-2013. Η σημασία αυτών των χρηματοδοτήσεων όσο και αυτών που θα καταφέρει με σκληρό πανευρωπαϊκό ανταγωνισμό να αντλήσει η Κύπρος από τον «Ορίζοντα 2020» είναι τεράστια λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες οικονομικής στενότητας που επικρατούν στη χώρα και περιορίζουν την εθνική χρηματοδότηση για Έρευνα και Καινοτομία.

Μέσα στο 2013, το Ίδρυμα εφάρμοσε επιπρόσθετα μέτρα για την επιτάχυνση των οικονομικών ελέγχων στο πλαίσιο των έργων που χρηματοδοτεί. Με την περαιτέρω ενίσχυση του Λογιστηρίου σε ανθρώπινο δυναμικό, την ανάθεση σε εξωτερικό ελεγκτικό οίκο μέρους των ελέγχων για έναν αριθμό έργων και την εφαρμογή βελτιώσεων στις εσωτερικές διαδικασίες του Ιδρύματος επιτεύχθηκε περαιτέρω βελτίωση στους χρόνους πληρωμών συγκριτικά με τα προηγούμενα χρόνια. Αναγνωρίζουμε βεβαίως ότι το πρόβλημα των καθυστερήσεων δεν έχει ακόμα επιλυθεί εντελώς και για αυτό οι προσπάθειές μας συνεχίζονται με τη λήψη και νέων μέτρων.

Στο πλαίσιο της προσαρμογής του στα νέα δεδομένα που επιβάλλουν οι διεθνείς εξελίξεις στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας καθώς και στο πλαίσιο της προσπάθειας για βελτίωση των διαδικασιών και υπηρεσιών του, το Ίδρυμα προχώρησε μέσα στο 2013 σε αναδιάρθρωση της διοικητικής του Δομής και τη δημιουργία ανεξάρτητου Τομέα Καινοτομίας και Επιχειρήσεων. Στο επίπεδο της βελτίωσης της λειτουργίας του και της αναβάθμισης των υπηρεσιών του προς τους ερευνητές, το Ίδρυμα θα ξεκινήσει εντός του 2014 ένα πρόγραμμα εισαγωγής νέων πληροφοριακών συστημάτων τα οποία θα καλύπτουν όλες τις διαδικασίες από την υποβολή προτάσεων έως και την παρακολούθηση έργων καθώς και ευρύτερα την αυτοματοποίηση γραφείου.

Στο σύντομο αυτό σημείωμα θα ήθελα να σχολιάσω δύο ακόμα σημαντικές κατά την άποψή μου πρωτοβουλίες του Ιδρύματος οι οποίες αναλήφθηκαν την χρονιά που μας πέρασε, ιδιαίτερα γιατί αντανakλούν δύο στρατηγικές προτεραιότητες του Ιδρύματος.

Η μία είναι ο νέος θεσμός που εισαγάγαμε εντός του 2013 η «Εβδομάδα Έρευνας και Καινοτομίας». Μέσα από μία πληθώρα δράσεων επιχειρήσαμε να φέρουμε την Έρευνα και την Καινοτομία πιο κοντά στους ανθρώπους κάθε ηλικίας και κατάρτισης και ταυτόχρονα να τις ανεβάσουμε πιο ψηλά στην ατζέντα των διαμορφωτών πολιτικής. Η ευρεία αποδοχή της «Εβδομάδας Έρευνας και Καινοτομίας» μας παροτρύνει να την επαναλάβουμε και το 2014.

Η δεύτερη πρωτοβουλία αφορά στη μελέτη και το σχεδιασμό των μηχανισμών μέσω των οποίων θα προωθηθεί η εμπορική αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων που παράγονται στα ακαδημαϊκά και ερευνητικά Ιδρύματα της χώρας. Πέραν της αλλαγής κουλτούρας, το θέμα αυτό απαιτεί μέσα στα επόμενα 1-2 χρόνια να υπάρξουν νέες νομοθεσίες, δημιουργία νέων δομών παροχής υπηρεσιών σε θέματα μεταφοράς τεχνολογίας και υιοθέτηση νέων πολιτικών και διαδικασιών μέσα στα Ιδρύματα.

Οι στενές σχέσεις συνεργασίας με την ερευνητική και επιχειρηματική κοινότητα της Κύπρου και το υψηλό επίπεδο του ανθρώπινου δυναμικού του ΙΠΕ με κάνουν να πιστεύω ότι το Ίδρυμα θα καταφέρει να αντιμετωπίσει επιτυχώς όλες τις προκλήσεις που θα αντιμετωπίσει μέσα στα επόμενα χρόνια.

Βασίλειος Τσάκαλος
Γενικός Διευθυντής

Περιεχόμενα

Χαιρετισμός Προέδρου Διοικητικού Συμβουλίου	5
Χαιρετισμός Γενικού Διευθυντή	6
Πρόλογος	12
Εισαγωγή	13

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 01

Το Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας

1.1. Βασικές Επιδιώξεις και Δραστηριότητες	14
1.2. Διοικητικό Συμβούλιο ΙΠΕ	15
1.3. Οργανωτική Δομή ΙΠΕ	16
1.4. Στελέχωση ΙΠΕ	17

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 02

Η Έρευνα και η Καινοτομία στην Κύπρο

2.1. Κυπριακό Σύστημα Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας	24
2.2. Εθνική Επιτροπή Έρευνας, Καινοτομίας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης	25
2.3. Στατιστικά Στοιχεία για την Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη στην Κύπρο	26
2.3.1. Εθνικά Στατιστικά Στοιχεία	26
2.3.2. Σύγκριση με άλλες χώρες	28
2.4. Στατιστικά Στοιχεία για την Καινοτομία στην Κύπρο	32
2.4.1. Οι επιδόσεις της Κύπρου σε θέματα Καινοτομίας	32
2.4.1.1. Η Κύπρος στο Innovation Union Scoreboard (IUS)	32
2.4.1.2. Η Κύπρος στο Global Innovation Index (GII)	34
2.4.2. Αιτήσεις και Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας από Κύπριους Επιστήμονες	36
2.5. Μελέτη Χαρτογράφησης του Ερευνητικού Ιστού της Κύπρου	37
2.6. Η Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης	38

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 03

Εθνικά Προγράμματα Χρηματοδότησης Έρευνας και Καινοτομίας

3.1. Εισαγωγή	54
3.2. Πολυθεματική Ανάπτυξη Έρευνας	55
3.2.1. Θεματική Περιοχή «Τεχνολογία»	55
3.2.2. Θεματική Περιοχή «Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών»	56
3.2.3. Θεματική Περιοχή «Αειφόρος Ανάπτυξη»	56
3.2.4. Θεματική Περιοχή «Υγεία και Βιολογικές Επιστήμες»	57
3.2.5. Θεματική Περιοχή «Κοινωνικές, Οικονομικές και Ανθρωπιστικές Επιστήμες»	57
3.3. Ανάπτυξη Ανθρώπινου Ερευνητικού Δυναμικού και Καλλιέργεια Ερευνητικής Κουλτούρας	58
3.3.1. Στήριξη Κατόχων Διδακτορικού Τίτλου	58
3.3.2. Έρευνα από Υποψήφιους Διδάκτορες	59
3.3.3. Καλλιέργεια Ερευνητικής και Καινοτομικής Κουλτούρας	59
3.4. Ανάπτυξη Έρευνας και Καινοτομίας στις Επιχειρήσεις	59
3.4.1. Έρευνα για Επιχειρήσεις	60
3.4.2. Μέτρα Στήριξης της Καινοτομίας	60
3.4.3. Βιομηχανική Έρευνα και Ανάπτυξη στο Πλαίσιο του Οργανισμού «EUREKA»	61
3.5. Ανάπτυξη Ερευνητικής Υποδομής	62

3.5.1. Ανάπτυξη Νέας Υποδομής	62
3.5.2. Αναβάθμιση Υφιστάμενης Υποδομής	62
3.6. Ανάπτυξη Διεθνούς Δικτύωσης και Συνεργασίας	63
3.6.1. Υλοποίηση Διακρατικών Συνεργασιών	63
3.6.2. Χρηματοδότηση Έρευνας στο Πλαίσιο Διεθνούς Συνεργασίας	64
3.6.3. Προσέλκυση Ερευνητών Εξωτερικού	64
3.6.4. Μέτρα Υποστήριξης της Διεθνούς Δικτύωσης	65

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 04

Ευρωπαϊκά Προγράμματα και Διεθνής Συνεργασία

4.1. Εισαγωγή	67
4.2. Έβδομο Πρόγραμμα Πλαίσιο (7 ^ο ΠΠ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης για Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη (2007-2013)	67
4.2.1. Εισαγωγή στο 7 ^ο ΠΠ	67
4.2.2. Συμμετοχή της Κύπρου στο 7 ^ο ΠΠ	67
4.2.2.1. Κυπριακή Συμμετοχή ανά Πρόγραμμα/Δραστηριότητα	71
4.2.3. Οι Δραστηριότητες του Ιδρύματος Προώθησης Έρευνας	74
4.3. Ο νέος χρηματοδοτικός μηχανισμός της ΕΕ: Πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» για Έρευνα και Καινοτομία της ΕΕ	75
4.3.1. Εισαγωγή	75
4.3.2. Οι Δραστηριότητες και ο Ρόλος του Ιδρύματος Προώθησης Έρευνας	76
4.3.2.1. Προετοιμασία για τον «Ορίζοντα 2020»	76
4.3.2.2. Εκπαίδευση του προσωπικού του ΙΠΕ για τον «Ορίζοντα 2020»	76
4.3.2.3. Ενημέρωση ερευνητικής και επιχειρηματικής κοινότητας της Κύπρου για τον «Ορίζοντα 2020»	76
4.4. Πρόγραμμα Πλαίσιο για την Ανταγωνιστικότητα και Καινοτομία της ΕΕ (Competitiveness and Innovation Framework Programme - CIP)	77
4.4.1. Εισαγωγή	77
4.4.2. Συμμετοχή της Κύπρου στο Πρόγραμμα CIP	78
4.5. Συμμετοχή στον Οργανισμό EUREKA	79
4.6. Συμμετοχή στο European Science Foundation (ESF)	79
4.7. Συμμετοχή στις Δραστηριότητες του Κοινού Κέντρου Ερευνών της ΕΕ (Joint Research Centre - JRC)	81
4.8. Συμμετοχή στο COST	82
4.9. Διακρατικές Συνεργασίες	82
4.10. Συμμετοχή της Κύπρου σε Κοινά Ερευνητικά Προγράμματα	83
4.10.1. Συμμετοχή σε Πρωτοβουλίες στο Πλαίσιο του Άρθρου 185 της Συνθήκης της ΕΕ	83
4.10.2. Συμμετοχή στο Σχέδιο ERA-NET του 7ου Προγράμματος Πλαισίου	84
4.10.3. Συμμετοχή στις Πρωτοβουλίες Κοινού Προγραμματισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής	85
4.11. Προσέλκυση Κυπρίων Απόδημων Ερευνητών και Ερευνητών Εξωτερικού	89
4.12. EURAXESS - Κέντρο Κινητικότητας Ερευνητών Κύπρου	89

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 05

Αξιοποίηση Ερευνητικών Αποτελεσμάτων, Μεταφορά Τεχνολογίας και Καινοτομία

5.1. Εισαγωγή	92
5.2. Μεταφορά Τεχνολογίας από ακαδημαϊκά και ερευνητικά Ιδρύματα	93
5.3. Το Ευρωπαϊκό Κέντρο Επιχειρηματικής Στήριξης Κύπρου (ΕΚΕΣΚ)	94
5.3.1. Συντονισμός και Λειτουργία	94
5.3.2. Δραστηριότητες του ΕΚΕΣΚ	95
5.4. Διαχείριση Δικαιωμάτων Διανοητικής Ιδιοκτησίας (ΔΔΙ)	96

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 06

Δραστηριότητες Προβολής και Καλλιέργειας Ερευνητικής Κουλτούρας

6.1.	Εισαγωγή	99
6.2.	Δραστηριότητες και Μέσα Προβολής του ΙΠΕ	99
6.2.1.	Ενημερωτικές Εκδηλώσεις	99
6.2.2.	Περιοδικό «υψΙΠΕτης»	100
6.2.3.	Ηλεκτρονικό Ενημερωτικό Δελτίο ΙΠΕ	100
6.3.	Διαγωνισμοί ΙΠΕ για Καλλιέργεια Ερευνητικής Κουλτούρας	100
6.3.1.	Διαγωνισμός «ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ (ΜΕΡΑ) 2012 - 2013»	100
6.3.2.	Διαγωνισμός «ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ (ΤΕΚΕ) 2012 - 2013»	101
6.3.3.	Διαγωνισμός «ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ (ΦΟΙΤΩ) 2012 - 2013»	101
6.3.4.	Βραβεία Έρευνας	102
6.4.	Κυπριακό Βραβείο Καινοτομίας	103
6.5.	Εβδομάδα Έρευνας και Καινοτομίας 2013	104
6.6.	Βραδιά του Ερευνητή 2013	107
6.7.	Διαγωνισμός FameLab 2013	108
6.8.	Γυναίκες στην Επιστήμη	109
6.9.	Βιοηθική στην Έρευνα	109

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 07

Οικονομικές Καταστάσεις ΙΠΕ 2013

		111
Παράρτημα I		112
Παράρτημα II		113
Παράρτημα III		118
Παράρτημα IV		124
Παράρτημα V		126
Παράρτημα VI		128
Παράρτημα VII		129
Παράρτημα VIII		130

Πρόλογος

Η Ετήσια Έκθεση του Ιδρύματος Προώθησης Έρευνας (ΙΠΕ) για το έτος 2013, αποτελεί μια σύνοψη των σημαντικότερων πεπραγμένων του και σ' αυτήν παρουσιάζονται οι κυριότερες δραστηριότητες και οι οικονομικές καταστάσεις του Ιδρύματος.

Προς εφαρμογή του Άρθρου 17 του Καταστατικού του Ιδρύματος, οι Ετήσιες Εκθέσεις του κατατίθενται στη Βουλή των Αντιπροσώπων, προκειμένου να παρέχουν προς την Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας ενημέρωση για το έργο και τη χρηματοοικονομική πορεία του ΙΠΕ, καθώς και για την ευρύτερη συμβολή του στην προώθηση της επιστημονικής έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας στην Κύπρο.

Αντίστοιχα για σκοπούς διαφάνειας και ενημέρωσης του κοινωνικού συνόλου, οι Ετήσιες Εκθέσεις είναι διαθέσιμες σε κάθε ενδιαφερόμενο.

Εισαγωγή

Το Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας (ΙΠΕ) ιδρύθηκε το 1996 με πρωτοβουλία της Κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας και αποτελεί τον εθνικό φορέα, αρμόδιο για την υποστήριξη και προώθηση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας στην Κύπρο. Το Ίδρυμα σχεδιάζει και υλοποιεί ετησίως λεπτομερές πρόγραμμα δραστηριοτήτων με σκοπό την υλοποίηση τόσο της εθνικής στρατηγικής όσο και των επιμέρους στόχων που προκύπτουν από την αποστολή του.

Οι δραστηριότητες του ΙΠΕ εντάσσονται σε δύο κύριες κατηγορίες:

- (α) Σχεδιασμός και Διαχείριση Προγραμμάτων Χρηματοδότησης Έργων Έρευνας και Καινοτομίας και
- (β) Διαχείριση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων Έρευνας και Καινοτομίας και Προώθηση της Διεθνούς Ερευνητικής Συνεργασίας.

Το 2013, ήταν ακόμα μια δύσκολη χρονιά που επηρέασε όλους τους τομείς της εγχώριας οικονομικής δραστηριότητας, ανάμεσά τους και τις δραστηριότητες έρευνας, καινοτομίας και τεχνολογικής ανάπτυξης.

Το Ίδρυμα, παρά την οικονομική περισυλλογή, στο πλαίσιο της αποστολής του υλοποίησε πληθώρα δραστηριοτήτων που περιλαμβάνουν τη διάθεση σημαντικού ποσού για επιχορήγηση ερευνητικών έργων, τη συμμετοχή σε σημαντικό αριθμό διεθνών και ευρωπαϊκών πρωτοβουλιών και προγραμμάτων καθώς και την ανάληψη νέων πρωτοβουλιών και μέτρων σε μια προσπάθεια για περαιτέρω προώθηση και διεύρυνση της ερευνητικής και καινοτομικής δραστηριότητας στην Κύπρο.

Σημεία αναφοράς, κατά το έτος 2013, αποτέλεσαν:

- Η υπογραφή είκοσι ενός (21) νέων συμβολαίων για χρηματοδότηση ερευνητικών έργων.
- Η ανακοίνωση ενός αριθμού θεματικά στοχευμένων Προσκλήσεων υποβολής προτάσεων στο πλαίσιο της συμμετοχής του Ιδρύματος σε διακρατικές και άλλες διεθνείς πρωτοβουλίες.
- Η ολοκλήρωση ογδόντα έξι (86) ερευνητικών έργων από Προσκλήσεις περασμένων ετών.
- Η διάθεση χρηματοδότησης για έργα έρευνας και καινοτομία συνολικού ύψους €11,574.701 εκ.
- Η εξασφάλιση σημαντικών εισροών από ευρωπαϊκά κονδύλια προς κυπριακούς φορείς μέσω της συμμετοχής κυπριακών φορέων σε ευρωπαϊκά προγράμματα, όπως το 7^ο Πρόγραμμα Πλαίσιο για Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη (7^ο ΠΠ) και το Πρόγραμμα Πλαίσιο για Ανταγωνιστικότητα και Καινοτομία της ΕΕ, καθώς και στο πλαίσιο δραστηριοτήτων άλλων ευρωπαϊκών και διεθνών Οργανισμών όπως ο Οργανισμός EUREKA, το European Science Foundation, κ.ά. Ειδικότερα, σημειώνεται ότι τα κονδύλια που εξασφάλισε η Κύπρος μέσω της συμμετοχής κυπριακών φορέων στο 7^ο ΠΠ, από την αρχή του Προγράμματος Πλαίσιο μέχρι και τον Νοέμβριο του 2013, ανήλθαν στα €79.373.750 εκ.
- Η εξασφάλιση εσόδων ύψους €525.246 από συμμετοχή σε Ευρωπαϊκά και άλλα Προγράμματα.
- Η έναρξη της εκπόνησης της μελέτης για τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης.
- Η έναρξη της εκπόνησης της μελέτης χαρτογράφησης του ερευνητικού ιστού της Κύπρου.
- Η εντατικοποίηση της προετοιμασίας για την έναρξη του Προγράμματος «Ορίζοντας 2020» της ΕΕ για Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη 2014-2020.
- Η διοργάνωση για πρώτη φορά της «Εβδομάδας Έρευνας και Καινοτομίας».
- Η αναδιάρθρωση της δομής του Ιδρύματος.
- Η ανάληψη σημαντικών πρωτοβουλιών για την προώθηση της εμπορικής αξιοποίησης των ερευνητικών αποτελεσμάτων που παράγονται σε ακαδημαϊκά και ερευνητικά κέντρα.

Κεφαλαιο 01

Το Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας

Το Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας ιδρύθηκε το 1996, με πρωτοβουλία της Κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας, με σκοπό την προώθηση της επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας στην Κύπρο. Η αναγνώριση της σημασίας που διαδραματίζει η έρευνα στις σύγχρονες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες και η εκτίμηση ότι η ερευνητική δραστηριότητα και υποδομή στην Κύπρο χρήζουν σημαντικής υποστήριξης και αναβάθμισης συνέβαλαν καθοριστικά στην ίδρυση του ΙΠΕ.

Με σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, το ΙΠΕ διεύρυνε από το 2007 το φάσμα των αρμοδιοτήτων του, ενσωματώνοντας στις δραστηριότητές του την υποστήριξη και την ανάπτυξη της καινοτομίας στην Κύπρο.

Το ΙΠΕ αποτελεί νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα και είναι εγγεγραμμένο ως Ίδρυμα με βάση τον Περί Σωματείων και Ιδρυμάτων Νόμο του 1972 (57/1972).

1.1. Βασικές Επιδιώξεις και Δραστηριότητες

Βασική επιδίωξη του Ιδρύματος Προώθησης Έρευνας αποτελεί η προώθηση της επιστημονικής έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας ως μοχλών ενίσχυσης της οικονομικής ανάπτυξης και της κοινωνικής ευημερίας στην Κύπρο.

Πιο αναλυτικά, στους κύριους σκοπούς του ΙΠΕ περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων τα εξής:

- Η παρακολούθηση των δραστηριοτήτων επιστημονικής έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας που υλοποιούνται στην Κύπρο, στην Ευρωπαϊκή Ένωση και διεθνώς.
- Ο εντοπισμός κατάλληλων θεμάτων για διεξαγωγή εφαρμοσμένης κυρίως έρευνας, λαμβάνοντας υπόψη τις αναπτυξιακές ανάγκες της οικονομίας και τη μακροχρόνια στρατηγική της Κύπρου στους τομείς της έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας.
- Ο σχεδιασμός και η προκήρυξη προγραμμάτων έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας σε επιλεγμένες θεματικές ενότητες, άλλων στοχοθετημένων προγραμμάτων, διεθνών και διμερών συμφωνιών.
- Η αξιολόγηση των δυνατοτήτων φορέων ή ατόμων για διεξαγωγή έρευνας.
- Η ενίσχυση των ερευνητικών δραστηριοτήτων των ερευνητικών και παραγωγικών φορέων της κυπριακής οικονομίας και η παροχή χρηματοδότησης για την υλοποίηση ανταγωνιστικών έργων έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας.
- Η ενίσχυση της ερευνητικής υποδομής και η ανάπτυξη νέων ερευνητικών κέντρων, ινστιτούτων και τεχνολογικών φορέων σε καίριους τομείς αιχμής για την Κύπρο.
- Η διαχείριση ευρωπαϊκών και διεθνών προγραμμάτων έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας στα οποία συμμετέχει η Κύπρος.
- Η προώθηση της συμμετοχής κυπριακών ερευνητικών οργανισμών και επιχειρήσεων καθώς και η οργάνωση και ο συντονισμός της εκπροσώπησης της Κύπρου σε επιστημονικές και άλλες επιτροπές διεθνών οργανισμών και προγραμμάτων.
- Η ενδυνάμωση μηχανισμών υποστήριξης του επιχειρηματικού κόσμου για τεχνολογική αναβάθμιση, προαγωγή της καινοτομίας, μεταφορά τεχνολογίας, αξιοποίηση αποτελεσμάτων έρευνας και προώθηση της εμπορικής τους εκμετάλλευσης.

- Η συνομολόγηση συμφωνιών με άλλους οργανισμούς, είτε του εσωτερικού είτε του εξωτερικού για από κοινού διεξαγωγή ερευνών, εκπαιδευτικών και ερευνητικών προγραμμάτων σε προσωρινή, μακροχρόνια, και μόνιμη βάση, τη χρηματοδότηση ή συμμετοχή στη χρηματοδότηση τέτοιων συνεργασιών και γενικά, την προώθηση της επιτυχούς υλοποίησής τους.
- Η παροχή συμβουλών στην Κυβέρνηση ή σε άλλους αρμόδιους φορείς σε θέματα έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας.
- Η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού για τη σημασία της έρευνας και της καινοτομίας στις σημερινές κοινωνικοοικονομικές συνθήκες και η δημιουργία ερευνητικής και καινοτομικής κουλτούρας στις νεότερες γενιές.

Προς υλοποίηση των βασικών του σκοπών, οι δραστηριότητες του Ιδρύματος κατανέμονται οργανικά σε δύο κύριες κατηγορίες ως ακολούθως:

- A. Σχεδιασμός και Διαχείριση Προγραμμάτων Χρηματοδότησης Ερευνητικών Έργων και Δραστηριοτήτων Καινοτομίας.
- B. Διαχείριση Ευρωπαϊκών Ερευνητικών Προγραμμάτων και Προώθηση της Διεθνούς Ερευνητικής Συνεργασίας.

Πιο συγκεκριμένα, οι εν λόγω δραστηριότητες του ΙΠΕ στοχεύουν στην:

- i. Ενίσχυση του ερευνητικού ιστού της Κύπρου και στην υλοποίηση ερευνητικών εργασιών υψηλού επιπέδου, σε ένα ευρύ φάσμα θεματικών πεδίων που σχετίζονται άμεσα με τις εγχώριες ανάγκες
- ii. Αναβάθμιση της ερευνητικής υποδομής
- iii. Ανάπτυξη του ερευνητικού ανθρώπινου δυναμικού και στην καλλιέργεια ερευνητικής και καινοτομικής κουλτούρας
- iv. Ενίσχυση των ερευνητικών και καινοτομικών δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων του τόπου
- v. Ένταξη κυπρίων ερευνητών σε διεθνείς δραστηριότητες έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης

1.2. Διοικητικό Συμβούλιο ΙΠΕ

Το Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ) αποτελεί το ανώτατο διοικητικό όργανο του Ιδρύματος.

Σύμφωνα με τις πρόνοιες του Καταστατικού του, το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος αποτελείται από δώδεκα (12) μέλη ως ακολούθως:

- Έξι (6) ex officio μέλη, στα οποία περιλαμβάνονται ο εκάστοτε Γενικός Διευθυντής της Γενικής Διεύθυνσης Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Συντονισμού και Ανάπτυξης ως Πρόεδρος του ΔΣ και πέντε Διευθυντές από τα Υπουργεία Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, Παιδείας και Πολιτισμού, Συγκοινωνιών και Έργων, Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος και Υγείας.
- Έξι (6) αριστίνδην μέλη, τα οποία διορίζονται από το Υπουργικό Συμβούλιο, κατόπιν εισήγησης του Εθνικού Συμβουλίου Έρευνας και Καινοτομίας. Τα αριστίνδην μέλη συμμετέχουν υπό την προσωπική τους ιδιότητα και αποτελούν προσωπικότητες υψηλού κύρους με ευρεία γνώση των θεμάτων έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας.

Η θητεία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου είναι πενταετής με δυνατότητα επαναδιορισμού.

Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΙΠΕ κατά το 2013 ήταν η ακόλουθη:

Πρόεδρος:	κ. Γιώργος Γεωργίου Γενικός Διευθυντής Γενικής Διεύθυνσης Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Συντονισμού και Ανάπτυξης
Αντιπρόεδρος:	κ. Μιχάλης Σαρρής (μέχρι την υπογραφοποίησή του τον Μάρτιο 2013)
Γραμματέας:	κ. Πάμπος Χαραλάμπους Διευθυντής Εμπορίου και Βιομηχανίας, Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού
Ταμίας:	κ. Μάνθος Μαυρομμάτης Επιχειρηματίας
Μέλη:	Δρ. Πόπη Κανάρη Διευθύντρια Γενικού Χημείου του Κράτους, Υπουργείο Υγείας Δρ. Δέσποινα Μαρτίδου - Φορσιέρ Διευθύντρια Ανώτερης και Ανώτατης Εκπαίδευσης, Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού κ. Λούης Τιμοθέου Αν. Διευθυντής Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών, Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων Δρ. Δώρα Χειμωνίδου Διευθύντρια Ινστιτούτου Γεωργικών Ερευνών, Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος Καθηγητής Παντελής Βουτούρης Ακαδημαϊκός κ. Δημήτρης Εγγλεζάκης Εκπαιδευτικός Καθηγητής Νίκος Παπαμιχαήλ Ακαδημαϊκός Δρ. Βασίλειος Τσάκαλος Γενικός Διευθυντής Ιδρύματος Προώθησης Έρευνας (μέχρι την τροποποίηση του Καταστατικού τον Απρίλιο 2013)

1.3. Οργανωτική Δομή ΙΠΕ

Τον Ιούλιο του 2013 πραγματοποιήθηκε αναδιάρθρωση της οργανωτικής δομής του ΙΠΕ με αποτέλεσμα τη δημιουργία νέου Τομέα, αρμόδιου για θέματα καινοτομίας και επιχειρήσεων και ταυτόχρονη απορρόφηση του Τομέα Ερευνητικής Υποδομής από τον Τομέα Κυπριακών Προγραμμάτων. Οι τρεις Τομείς είναι πλέον οι ακόλουθοι:

- Τομέας Κυπριακών Προγραμμάτων
- Τομέας Ευρωπαϊκών Ερευνητικών Προγραμμάτων και Διεθνούς Συνεργασίας
- Τομέας Καινοτομίας και Επιχειρήσεων

Η τρέχουσα οργανωτική δομή του Ιδρύματος παρουσιάζεται στο Διάγραμμα 1.

Διάγραμμα 1: Οργανωτική Δομή ΙΠΕ

1.4. Στελέχωση ΙΠΕ

Κατά το έτος 2013 εργάστηκαν στο ΙΠΕ σαράντα επτά (47) συνολικά άτομα στις ακόλουθες θέσεις:

Γενικός Διευθυντής, δύο (2) Προϊστάμενοι Τομέα, ένας (1) Ανώτερος Λειτουργός, τέσσερεις (4) Λειτουργοί Α', είκοσι (20) Λειτουργοί, ένας (1) Ανώτερος Λογιστικός Λειτουργός, ένας (1) Λογιστικός Λειτουργός, ένας (1) Βοηθός Λογιστικός Λειτουργός 1^{ης} Τάξης, πέντε (5) Βοηθοί Λογιστικοί Λειτουργοί, μια (1) Γραφείας Γενικών Καθηκόντων Α', οκτώ (8) Γραφείς Γενικών Καθηκόντων και δύο (2) άτομα ως Προσωπικό Υποστήριξης.

Πιο κάτω παρουσιάζονται αναλυτικά τα μέλη του προσωπικού του ΙΠΕ κατά το έτος 2013:

Γενικός Διευθυντής

Βασίλειος Τσάκαλος

Χημικός Μηχανικός του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου (Αθήνα) και Διδάκτωρ της École Nationale Supérieure de Mines de Paris (Γαλλία) στον τομέα των Υλικών. Ασκεί καθήκοντα Γενικού Διευθυντή από το 2011.

Προϊστάμενοι Τομέων

Λεωνίδας Αντωνίου

Κάτοχος πτυχίου Αρχιτεκτονικής από το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο και μεταπτυχιακού τίτλου από το Πάντειο Πανεπιστήμιο στην Οικονομική και Περιφερειακή Ανάπτυξη. Εργάζεται στο ΙΠΕ από το 1999 και είναι Προϊστάμενος του Τομέα Κυπριακών Προγραμμάτων.

Καλυψώ Σέπου

Κάτοχος πτυχίου στις Οικονομικές και Κοινωνικές Επιστήμες από το Πανεπιστήμιο του Manchester. Κατέχει επίσης μεταπτυχιακό τίτλο στις Κοινωνικές Επιστήμες και διδακτορικό τίτλο στην Αστική και Περιφερειακή Ανάπτυξη από το Πανεπιστήμιο του Birmingham. Εργάζεται στο ΙΠΕ από το 1999 και είναι Προϊσταμένη του Τομέα Ευρωπαϊκών Ερευνητικών Προγραμμάτων και Διεθνούς Συνεργασίας.

Ανώτερος Επιστημονικός Λειτουργός

Μαριλένα Παρασκευά

Κάτοχος πτυχίου Πολιτικής Μηχανικής από το Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο, πτυχίου Πολιτικής Μηχανικής και Περιβαλλοντικής Διαχείρισης από το Πανεπιστήμιο του Manchester και μεταπτυχιακού τίτλου στην Εδαφομηχανική και Σεισμολογία από το Imperial College του Λονδίνου. Εργάζεται στο ΙΠΕ από το 2000 και εκτελεί καθήκοντα Αναπληρώτριας Προϊσταμένης του Τομέα Καινοτομίας και Επιχειρήσεων.

Επιστημονικοί Λειτουργοί Α΄

Χριστάκης Θεοχάρους

Κάτοχος πτυχίου Πολιτικής Μηχανικής από το Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο και το Πανεπιστήμιο Rutgers (ΗΠΑ) καθώς και μεταπτυχιακού διπλώματος στη Διοίκηση από το Μεσογειακό Ινστιτούτο Διεύθυνσης. Ενσωματώθηκε στο δυναμικό του ΙΠΕ το 2007 και εποπτεύει την ομάδα Λειτουργών που διαχειρίζονται τα Προγράμματα Κυπριακής Επιχορήγησης.

Αντώνης Ιουλιανός

Κάτοχος πτυχίου Βιοχημείας και μεταπτυχιακού τίτλου στην Ανθρώπινη Μοριακή Γενετική από το Imperial College του Λονδίνου. Εργάζεται στο ΙΠΕ από το 2001 και εποπτεύει την ομάδα Λειτουργών που διαχειρίζονται τα Προγράμματα Ερευνητικής Υποδομής και Ανθρώπινου Δυναμικού.

Κάτια Νικολαΐδου

Κάτοχος πτυχίου Επιχειρησιακής Έρευνας και Μάρκετινγκ από το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών και μεταπτυχιακού τίτλου στη Διεύθυνση Διεθνών Επιχειρήσεων από το Πανεπιστήμιο του Surrey. Ενσωματώθηκε στο δυναμικό του ΙΠΕ το 2007 και εποπτεύει την ομάδα Λειτουργών του Τομέα Καινοτομίας και Επιχειρήσεων.

Ματθαίος Σπανός

Κάτοχος πτυχίου Οικονομικών από το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών και μεταπτυχιακού τίτλου στο Μάρκετινγκ από το Πανεπιστήμιο του Leicester. Εργάζεται στο ΙΠΕ από το 2000 και εποπτεύει την ομάδα Λειτουργών του Τομέα Ευρωπαϊκών Ερευνητικών Προγραμμάτων και Διεθνούς Συνεργασίας.

Επιστημονικοί Λειτουργοί

Μαρία Ανδρέου

Κάτοχος πτυχίου Οικονομικών από το Πανεπιστήμιο Κύπρου και μεταπτυχιακού τίτλου στα Οικονομικά από το Πανεπιστήμιο του Warwick. Εργάζεται στο ΙΠΕ από το 2010.

Ελεάνα Γαβριήλ

Κάτοχος πτυχίου Χρηματοοικονομικών από το Πανεπιστήμιο του Southampton και μεταπτυχιακού τίτλου στα Διεθνή Χρηματοοικονομικά από το Πανεπιστήμιο του Surrey. Εργάζεται στο ΙΠΕ από το 2007.

Κατερίνα Καρακασίδου

Κάτοχος πτυχίου Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων από το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας και μεταπτυχιακού τίτλου στη Διαχείριση της Επιστήμης, Τεχνολογίας και Καινοτομίας από το Πανεπιστήμιο του Manchester. Εργάζεται στο ΙΠΕ από το 2010.

Κατερίνα Καρή

Κάτοχος πτυχίου Βιολογίας από το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών και μεταπτυχιακού τίτλου στην Περιβαλλοντική Αειφορία από το Πανεπιστήμιο του Edinburgh. Εργοδοτήθηκε στο ΙΠΕ από το 2007 μέχρι το 2014.

Νέδη Καφφά

Κάτοχος πτυχίου Διαιτολογίας - Διατροφολογίας από το King's College London καθώς και μεταπτυχιακού τίτλου στη Τεχνολογία Τροφίμων - Διαχείριση Ποιότητας από το Πανεπιστήμιο του Reading. Εργάζεται στο ΙΠΕ από το 2011.

Γεωργία Κλεάνθους

Κάτοχος πτυχίου Επιστήμης Διαιτολογίας και Διατροφής από το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο Αθηνών και μεταπτυχιακού τίτλου στην Ψυχολογία και Προώθηση της Υγείας από το Πανεπιστήμιο του Nottingham. Εργάζεται στο ΙΠΕ από το 2008.

Παντελίτσα (Λίτσα) Κουντουρίδου

Κάτοχος πτυχίου Ευρωπαϊκών Σπουδών από το Πανεπιστήμιο Royal Holloway, University of London και μεταπτυχιακού τίτλου στις Διεθνείς Σχέσεις από το Πανεπιστήμιο King's College London. Εργάζεται στο ΙΠΕ από το 2011.

Σπυρούλα (Ιρία) Λουκαϊδου

Κάτοχος πτυχίου Διοίκησης Επιχειρήσεων και Διαχείρισης Πληροφοριακών Συστημάτων από το Inter-college και μεταπτυχιακού τίτλου στην Επιστήμη της Πληροφορικής από το Πανεπιστήμιο του Bristol. Εργάζεται στο ΙΠΕ από το 2006.

Κωνσταντίνα Μακρή

Κάτοχος πτυχίου Οικονομικών από το Πανεπιστήμιο Κύπρου και μεταπτυχιακού τίτλου στα Χρηματοοικονομικά από το Πανεπιστήμιο του Leicester. Εργάζεται στο ΙΠΕ από το 2007.

Ανδρέας Παπαδόπουλος

Κάτοχος πτυχίου Χρηματοοικονομικών από το London Institute, πτυχίου Λογιστικής και μεταπτυχιακού τίτλου στα Χρηματοοικονομικά και Επενδύσεις από το Πανεπιστήμιο του Middlesex. Ενσωματώθηκε στο δυναμικό του ΙΠΕ το 2007, όπου και εργάστηκε μέχρι το 2014.

Πιεραντώνιος Παπάζογλου

Κάτοχος πτυχίου στις Περιβαλλοντικές Επιστήμες από το Πανεπιστήμιο Αιγαίου και μεταπτυχιακού τίτλου στην Περιβαλλοντική Μηχανική από το Πανεπιστήμιο Stevens (ΗΠΑ). Εργάζεται στο ΙΠΕ από το 2008.

Ανδρέας - Μαρίνος Πορτοκαλλίδης

Κάτοχος πτυχίου Ηλεκτρολόγου Μηχανικού από το Πανεπιστήμιο Πατρών και μεταπτυχιακού τίτλου στη Διοίκηση Επιχειρήσεων (MBA) από το Cyprus International Institute of Management (CIIM). Εργάζεται στο ΙΠΕ από το 2007.

Έλενα Πουλλή

Κάτοχος πτυχίου Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών από το Πανεπιστήμιο του Manchester και μεταπτυχιακού τίτλου στη Διεθνή Πολιτική από το Université de Bruxelles στο Βέλγιο. Εργάζεται στο ΙΠΕ από το 2004.

Ιωάννα Σεργίδου - Λοϊζου

Κάτοχος πτυχίου στην Επιστήμη των Επιχειρήσεων από το Philips College και μεταπτυχιακού τίτλου στη Δημόσια Διοίκηση από το American University στο Κάρο. Ενσωματώθηκε στο δυναμικό του ΙΠΕ το 2007.

Λήδα Σκουφάρη - Θεμιστού

Κάτοχος πτυχίου Μηχανολογίας από το Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο και το City University καθώς και διδακτορικού τίτλου στην Επιστήμη Υλικών και Μεταλλουργία από το ίδιο Πανεπιστήμιο. Εργάζεται στο ΙΠΕ από το 2001.

Μάρια Τριλλίδου - Βαρζακάκου

Κάτοχος πτυχίου Μαθηματικών από το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και μεταπτυχιακού τίτλου στη Διοίκηση Επιχειρήσεων από το Πανεπιστήμιο του Birmingham. Εργάζεται στο ΙΠΕ από το 2003.

Πασχαλία (Λίνα) Τσούμπανου

Κάτοχος πτυχίου Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής Ψυχολογίας από το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών καθώς και πτυχίου στις Διεθνείς και Ευρωπαϊκές Σπουδές από το Πάντειο Πανεπιστήμιο. Κατέχει επίσης μεταπτυχιακό τίτλο στις Ευρω-Μεσογειακές Σπουδές από το Πανεπιστήμιο του Reading. Εργάζεται στο ΙΠΕ από το 2008.

Αχιλλέας Χατζηκυριάκου

Κάτοχος πτυχίου Ιστορίας και Αρχαιολογίας από το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Κατέχει επίσης μεταπτυχιακούς τίτλους στη Νεότερη Ιστορία από το Πανεπιστήμιο του Λονδίνου και στην Ιστορία και τον Πολιτισμό από το Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο της Φλωρεντίας και διδακτορικό τίτλο στην Ιστορία και τον Πολιτισμό από το ίδιο Πανεπιστήμιο. Εργάζεται στο ΙΠΕ από το 2011.

Γιώργος Χρίστου

Κάτοχος πτυχίου στην Επικοινωνία και τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης από το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Κατέχει επίσης μεταπτυχιακούς τίτλους στη Διακυβέρνηση και στην Πολιτική της ΕΕ από το London School of Economics and Political Science και στη Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία από το Πανεπιστήμιο Κύπρου. Εργάζεται στο ΙΠΕ από το 2011.

Άννα - Μαρία Χριστοφόρου

Κάτοχος πτυχίου Χημείας από το Πανεπιστήμιο Κύπρου και διδακτορικού τίτλου στη Χημεία από το Louisiana State University (ΗΠΑ). Εργάζεται στο ΙΠΕ από το 2008.

Ρεβέκκα Χρυσάφη

Κάτοχος πτυχίου και διδακτορικού τίτλου στη Χημική Μηχανική από το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο στην Αθήνα. Εργάζεται στο ΙΠΕ από το 2009.

Λογιστήριο**Ανώτερος Λογιστικός Λειτουργός****Χρίστος Χαραλάμπους**

Κάτοχος πτυχίου Λογιστικής και Οικονομικών από το Πανεπιστήμιο του Southampton και τίτλου Associate Chartered Accountant (ACA) από το Institute of Chartered Accountants in England and Wales (ICAEW). Εργάζεται στο ΙΠΕ από το 2007 και προΐσταται του Λογιστηρίου.

Λογιστικός Λειτουργός**Μαρία Κωνσταντίνου**

Κάτοχος πτυχίου Δημόσιας Διοίκησης και Διοίκησης Επιχειρήσεων από το Πανεπιστήμιο Κύπρου και τίτλου Associate Chartered Accountant (ACA) από το Institute of Chartered Accountants in England and Wales (ICAEW). Εργάζεται στο ΙΠΕ από το 2012.

Βοηθός Λογιστικός Λειτουργός 1^{ης} Τάξης**Φρόσω Λεωνίδου**

Κάτοχος διπλώματος LCCI Intermediate. Ενσωματώθηκε στο δυναμικό του ΙΠΕ το 2007.

Βοηθοί Λογιστικοί Λειτουργοί**Γεωργία Μακρυγιάννη**

Κάτοχος διπλώματος στα Τουριστικά από το City College of Management Studies του Λονδίνου και διπλώματος στο Association Science από το Πανεπιστήμιο του Indianapolis (ΗΠΑ). Κατέχει επίσης δίπλωμα LCCI Higher. Εργάζεται στο ΙΠΕ από το 2007.

Χρύσω Μαλαχουρίδου - Ανδρονίκου

Κάτοχος διπλώματος LCCI Higher. Εργάζεται στο ΙΠΕ από τον Οκτώβριο του 2012.

Σκεύη Μαύρου - Κολοκοτρώνη

Κάτοχος διπλώματος στη Διοίκηση και τα Τραπεζικά από το Americanos College και διπλώματος LCCI Higher. Εργάζεται στο ΙΠΕ από το 2000.

Ντίνα Τιμινή

Κάτοχος πτυχίου στη Διοίκηση Επιχειρήσεων από το Πανεπιστήμιο Newport και διπλωμάτων LCCI Intermediate και GCE A Level στη Λογιστική. Εργάζεται στο ΙΠΕ από το 2006.

Θέμης Χριστοδούλου

Κάτοχος Διπλώματος LCCI Higher. Εργάζεται στο ΙΠΕ από το 2008.

Γραφείς / Αρχείο

Γραφείας Γενικών Καθηκόντων Α΄

Άντρη Πογιατζή

Εργάζεται στο ΙΠΕ από το 1999 και προΐσταται του Γραμματειακού και Υποστηρικτικού προσωπικού του ΙΠΕ.

Γραφείας Γενικών Καθηκόντων

Μαριάνδρη Γεωργίου

Κάτοχος διπλώματος στα Γραμματειακά και Διοίκηση Γραφείου από το Global International College. Εργάζεται στο ΙΠΕ από το 2005 με καθήκοντα στο Αρχείο.

Έλενα Γιάγκου

Εργάζεται στο ΙΠΕ από το 2002 με καθήκοντα ιδιαιτέρας γραμματέως του Γενικού Διευθυντή του ΙΠΕ.

Δέσπω Ερωτοκρίτου

Ενσωματώθηκε στο δυναμικό του ΙΠΕ το 2007 και έχει καθήκοντα στο Αρχείο.

Νάσια Θεοδούλου

Κάτοχος πτυχίου στα Παιδαγωγικά από το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας. Εργάζεται στο ΙΠΕ από το 2009 με καθήκοντα στο Αρχείο.

Βακίνα Καζαμιά

Εργάζεται στο ΙΠΕ από το 2009 με καθήκοντα υποδοχής και γραμματέως γενικών καθηκόντων.

Άρτεμις Καπιρή

Ενσωματώθηκε στο δυναμικό του ΙΠΕ το 2007 και εργάζεται ως ιδιαιτέρα γραμματέας Προϊσταμένου Τομέα και γραμματέας Τομέα.

Κυριακή Μιχαήλ

Κάτοχος πιστοποιητικού στις Γραμματειακές Σπουδές και διπλώματος Εκτελεστικής Γραμματέως από το CDA College. Εργάζεται στο ΙΠΕ από το 2005 και έχει καθήκοντα ιδιαιτέρας γραμματέας Προϊσταμένου Τομέα και γραμματέας Τομέα.

Μαρία Παπαγεωργίου

Κατέχει πτυχίο στις Δημόσιες Σχέσεις και στο Μάρκετινγκ από το Philips College. Εργάζεται στο ΙΠΕ από το 2009 με καθήκοντα στο Αρχείο.

Προσωπικό Υποστήριξης

Μαρίνα Νικολάου

Εργάζεται ως καθαρίστρια στο ΙΠΕ από το 2001.

Γιώργος Τσίγγης

Εργάζεται ως κλητήρας στο ΙΠΕ από το 2007.

Στο Διάγραμμα 2 παρουσιάζεται η στελέχωση του Ιδρύματος ανά τομέα δραστηριότητας κατά το 2013.

Για τη συνεχή επιμόρφωση και εκπαίδευση του προσωπικού του Ιδρύματος, σε θέματα που σχετίζονται με τη βελτίωση και την ενίσχυση της αποτελεσματικής άσκησης των καθηκόντων τους, εντός του 2013, πραγματοποιήθηκαν εσωτερικές και εξωτερικές δραστηριότητες εκπαίδευσης, οι οποίες κάλυψαν ένα ευρύ φάσμα θεμάτων.

Διάγραμμα 2: Στελέχωση ΙΠΕ ανά τομέα
(από Ιούλιο 2013)

Κεφαλαίο 02

Η Έρευνα και η Καινοτομία στην Κύπρο

2.1. Το Κυπριακό Σύστημα Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας

Το Σύστημα Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας (ΕΤΑΚ) της Κύπρου αποτελεί μια ολοκληρωμένη δομή, στην οποία εκπροσωπείται το σύνολο των εμπλεκόμενων φορέων που υποστηρίζουν την παραγωγή και αξιοποίηση νέας γνώσης και προσδιορίζει τους τρόπους με τους οποίους οι εν λόγω συντελεστές αλληλεπιδρούν μεταξύ τους.

Το ισχύον σύστημα διαμορφώθηκε το 2009 και περιλαμβάνει τα ακόλουθα Σώματα και Οργανισμούς:

i. Το Εθνικό Συμβούλιο Έρευνας και Καινοτομίας (ΕΣΕΚ)

Το Εθνικό Συμβούλιο Έρευνας και Καινοτομίας αποτελεί το ανώτατο όργανο του Συστήματος ΕΤΑΚ. Λειτουργεί υπό την προεδρία του Προέδρου της Δημοκρατίας και σε αυτό συμμετέχουν έξι Υπουργοί (Οικονομικών, Παιδείας και Πολιτισμού, Συγκοινωνιών και Έργων, Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος και Υγείας). Το ΕΣΕΚ είναι αρμόδιο για τον καθορισμό των μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων εθνικών στόχων και επιδιώξεων στους τομείς ΕΤΑΚ, οι οποίοι συνάδουν με τους ευρύτερους αναπτυξιακούς στόχους του κράτους και με την υλοποίηση των στρατηγικών στόχων της ΕΕ. Το ΕΣΕΚ είναι επίσης αρμόδιο για τη:

- Διεύρυνση των αρμοδιοτήτων και την ανάθεση προγραμμάτων στο ΙΠΕ σύμφωνα με τις προκύπτουσες ανάγκες,
- Έγκριση του μακροπρόθεσμου προϋπολογισμού που θα διαχειρίζεται το ΙΠΕ και ειδικότερα των δαπανηρών ή και εξειδικευμένων προγραμμάτων ανάπτυξης και
- Υποβολή προτάσεων προς το Υπουργικό Συμβούλιο για τη σύνθεση του Κυπριακού Επιστημονικού Συμβουλίου και του Διοικητικού Συμβουλίου του ΙΠΕ.

ii. Το Κυπριακό Επιστημονικό Συμβούλιο (ΚυΕΣ)

Το Κυπριακό Επιστημονικό Συμβούλιο είναι συμβουλευτικό επιστημονικό σώμα αποτελούμενο από διακεκριμένους επιστήμονες διεθνούς εμβέλειας. Το ΚυΕΣ παρέχει συμβουλές προς το Εθνικό Συμβούλιο Έρευνας και Καινοτομίας (ΕΣΕΚ) που άπτονται της ευρύτερης εθνικής αναπτυξιακής στρατηγικής και πολιτικής στους τομείς ΕΤΑΚ. Το ΚυΕΣ είναι αρμόδιο για:

- Παροχή συμβουλών στο ΕΣΕΚ για τον καθορισμό επιστημονικών ή άλλων προτεραιοτήτων, για τη σύσταση ερευνητικών κέντρων, ινστιτούτων και θεματικών ερευνητικών δικτύων και για την ανάπτυξη συνεργασιών με ερευνητικά κέντρα και οργανισμούς του εξωτερικού,
- Υποβολή εισηγήσεων για το μακροπρόθεσμο προγραμματισμό του ΙΠΕ και την αξιολόγηση των ερευνητικών προγραμμάτων και των αποτελεσμάτων τους.

Στο Παράρτημα Ι παρουσιάζονται ονομαστικά τα μέλη του Κυπριακού Επιστημονικού Συμβουλίου κατά το έτος 2013.

iii. Το Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας

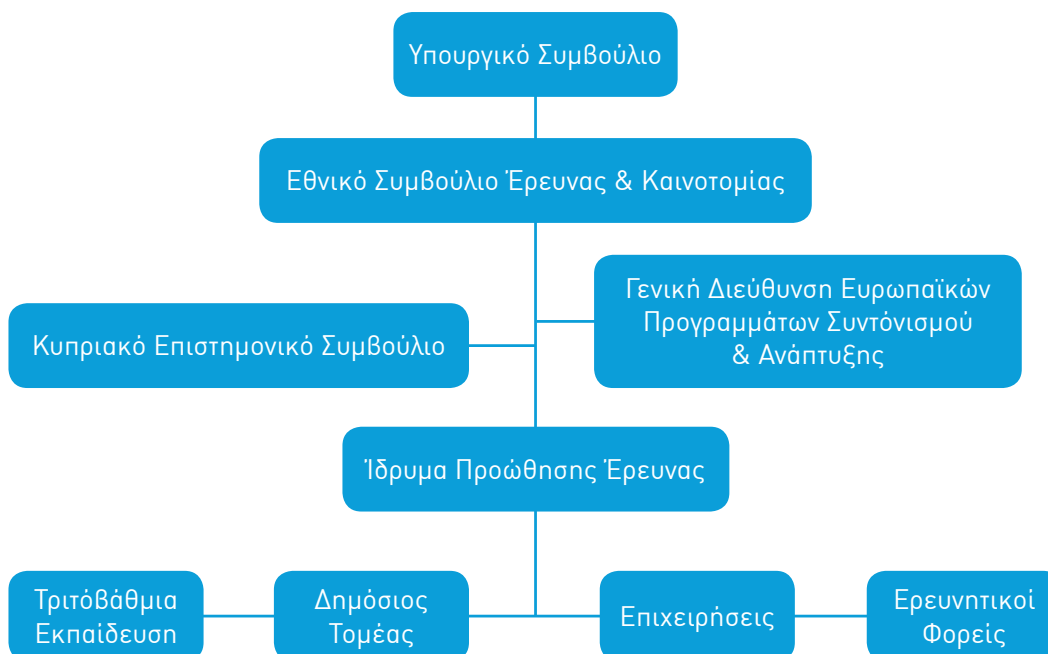
Το Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας αποτελεί τον εκτελεστικό βραχίονα του Συστήματος προώθησης της Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας στην Κύπρο, υλοποιώντας τις στρατηγικές και τις αποφάσεις που λαμβάνονται σε ανώτατο επίπεδο.

iv. Η Γενική Διεύθυνση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Συντονισμού και Ανάπτυξης

Η Γενική Διεύθυνση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Συντονισμού και Ανάπτυξης, όπως μετονομάστηκε από το Νοέμβριο 2013 το Γραφείο Προγραμματισμού, είναι η αρμόδια κυβερνητική υπηρεσία για θέματα ΕΤΑΚ και αποτελεί το συνδετικό κρίκο του Συστήματος με το σύνολο της κρατικής μηχανής.

Στο Διάγραμμα 3 παρουσιάζεται η Δομή του Συστήματος ΕΤΑΚ στην Κύπρο.

Διάγραμμα 3: Δομή Συστήματος ΕΤΑΚ στην Κύπρο

2.2. Εθνική Επιτροπή Έρευνας, Καινοτομίας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης

Το Σεπτέμβριο του 2013, το Υπουργικό Συμβούλιο προχώρησε στο διορισμό Εθνικής Επιτροπής Έρευνας, Καινοτομίας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης με όρους εντολής την υποβολή μιας ολοκληρωμένης εισήγησης για τη δημιουργία ενός ενιαίου και ολοκληρωμένου πλαισίου Έρευνας, Καινοτομίας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης, το οποίο θα λειτουργήσει ως βασικός πυλώνας ενός νέου μοντέλου βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης και ευημερίας της Κύπρου.

Ως μέλη της Επιτροπής διορίστηκαν οι κ. Φίλιππος Πατσαλής, Καθηγητής και Γενικός Εκτελεστικός Ιατρικός Διευθυντής στο Ινστιτούτο Νευρολογίας και Γενετικής Κύπρου ως Πρόεδρος, η κα Τούλα Ονουφρίου, Καθηγήτρια, Αντιπρύτανης Ακαδημαϊκών Υποθέσεων στο ΤΕΠΑΚ ως Αντιπρόεδρος και οι κ. Κώστας Καδής, Αναπληρωτής Καθηγητής, Κοσμήτορας Σχολής Επιστημών της Αγωγής στο Πανεπιστήμιο Frederick, κ. Νίκος Νικολάου Επίκουρος Καθηγητής του Πανεπιστημίου Κύπρου και κ. Μάνθος Μαυρομμάτης, επιχειρηματίας, πρώην Πρόεδρος του ΚΕΒΕ.

Η Επιτροπή υλοποίησε τη μελέτη σε στάδια, τα οποία περιλάμβαναν καταγραφή και ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης στο Εθνικό Σύστημα ΕΤΑΚ, διαβούλευση με τους βασικούς εμπλεκόμενους στο Εθνικό Σύστημα ΕΤΑΚ (συναντήσεις και υποβολή γραπτών θέσεων), μελέτη των εθνικών πλαισίων έρευνας και καινοτομίας επιλεγμένων χωρών του εξωτερικού, πρόσβαση σε τεχνογνωσία και εμπειρογνωμοσύνη στην Κύπρο και στο εξωτερικό και τελικά παραγωγή εισηγήσεων.

Οι εργασίες της Επιτροπής ολοκληρώθηκαν εντός του 2014 και η σχετική πρόταση υποβλήθηκε στον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας.

2.3. Στατιστικά Στοιχεία για την Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη στην Κύπρο

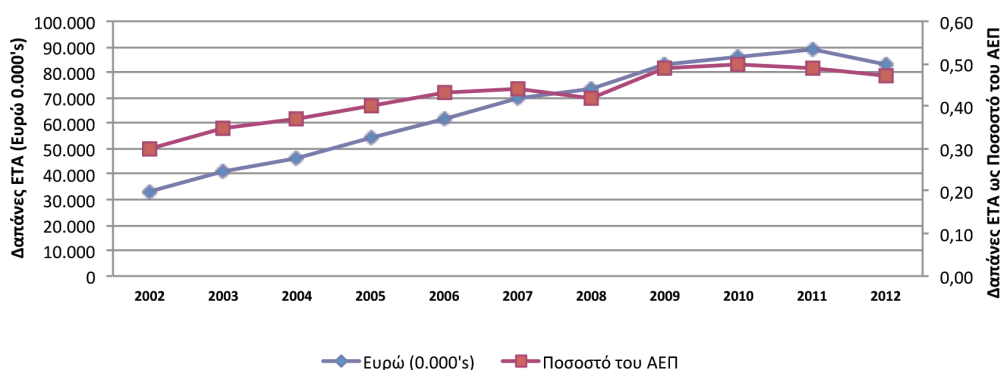
2.3.1. Εθνικά Στατιστικά Στοιχεία

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα ειδικής έρευνας που διεξήγαγε η Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου αναφορικά με την επιστημονική έρευνα και την πειραματική ανάπτυξη, οι συνολικές δαπάνες για ερευνητικές δραστηριότητες στην Κύπρο κατά το 2012 ανέρχονται σε €83,3 εκ. και αντιστοιχούν στο 0,47% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ), σε σύγκριση με €88,8 εκ. ή 0,49% του ΑΕΠ το 2011 και €86,1 εκ. ή 0,5% του ΑΕΠ το 2010.¹

Η Κύπρος βρίσκεται κοντά στο στόχο που τέθηκε στο πλαίσιο της στρατηγικής ανάπτυξης «Ευρώπη 2020» και ο οποίος ανέρχεται στο 0,5%.²

Διάγραμμα 4: Δαπάνες της Κύπρου για Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη

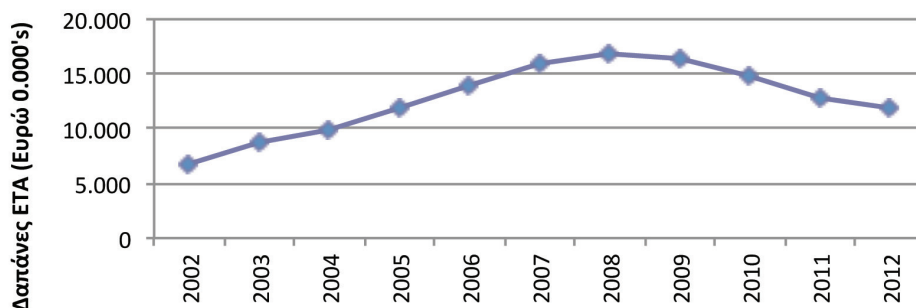
(Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου, «Η Ερευνητική Δραστηριότητα στην Κύπρο», 2012)

Ο τομέας των επιχειρήσεων παρουσιάζει πτώση στις δαπάνες για ΕΤΑ της τάξης του 6,3% σε σχέση με το ποσό που επενδύθηκε το 2011 και 13,7% σε σχέση με το ποσό που επενδύθηκε το 2010, ποσοστό που καταδεικνύει την φθίνουσα επένδυση επιχειρήσεων σε δραστηριότητες ΕΤΑ εν μέσω της παρούσας οικονομικής κατάστασης. Η πτωτική τάση των επενδύσεων του ιδιωτικού τομέα σε δραστηριότητες ΕΤΑ μπορεί να διαπιστωθεί και από το διάγραμμα που ακολουθεί.

Διάγραμμα 5: Δαπάνες Κυπριακών Επιχειρήσεων για Δραστηριότητες ΕΤΑ

(Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου, «Η Ερευνητική Δραστηριότητα στην Κύπρο», 2012)

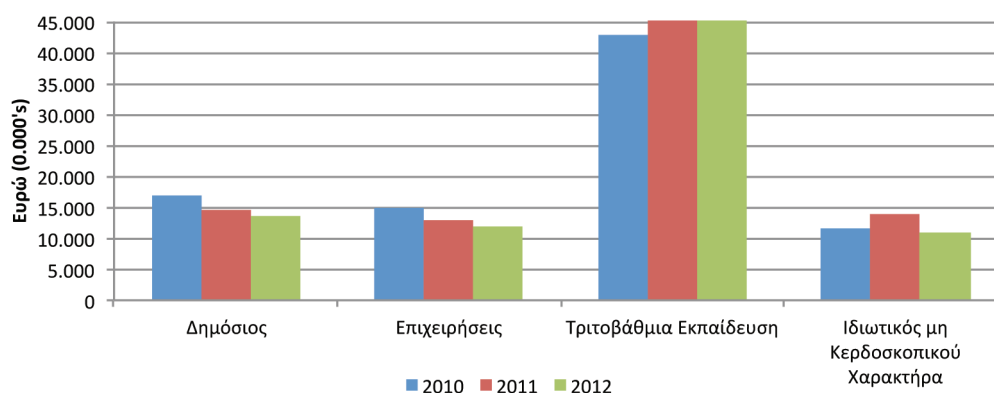
¹ Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου, «Η Ερευνητική Δραστηριότητα στην Κύπρο», 2012.

² Στόχος του Εθνικού Προγράμματος Μεταρρύθμισης στο πλαίσιο της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020», Απρίλιος 2012.

Αξίζει να σημειωθεί ότι κανένας τομέας δεν σημείωσε αύξηση στις δαπάνες ΕΤΑ κατά το 2012.

Διάγραμμα 6: Δαπάνες της Κύπρου για Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη ανά Τομέα Δραστηριότητας

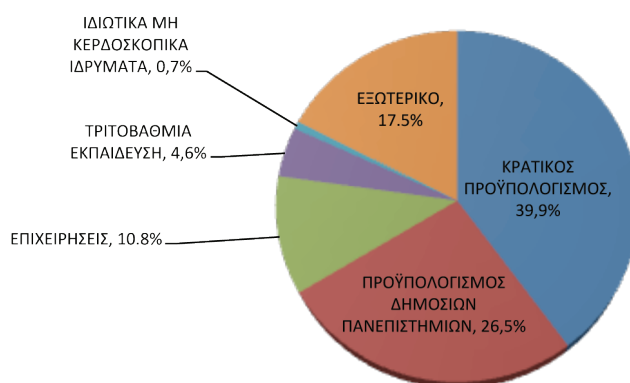
(Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου, «Η Ερευνητική Δραστηριότητα στην Κύπρο», 2012)

Ως προς την πηγή της χρηματοδότησης της ερευνητικής δραστηριότητας, από πόρους του κρατικού προϋπολογισμού χρηματοδοτήθηκε κατά το 2011 το 39,9% του συνόλου των δραστηριοτήτων ΕΤΑ, σε σχέση με το 43,9% κατά το 2011. Παρατηρήθηκε μικρή αύξηση του ποσοστού χρηματοδότησης δραστηριοτήτων ΕΤΑ από τον προϋπολογισμό των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, των ιδιωτικών μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων καθώς και πόρων από το εξωτερικό. Αντιθέτως, το ποσοστό που προήλθε από τον ιδιωτικό τομέα επιχειρήσεων μειώθηκε ελαφρά από το 11,0% το 2011 στο 10,8% το 2012.

Διάγραμμα 7: Πηγή Χρηματοδότησης Ερευνητικών Δραστηριοτήτων

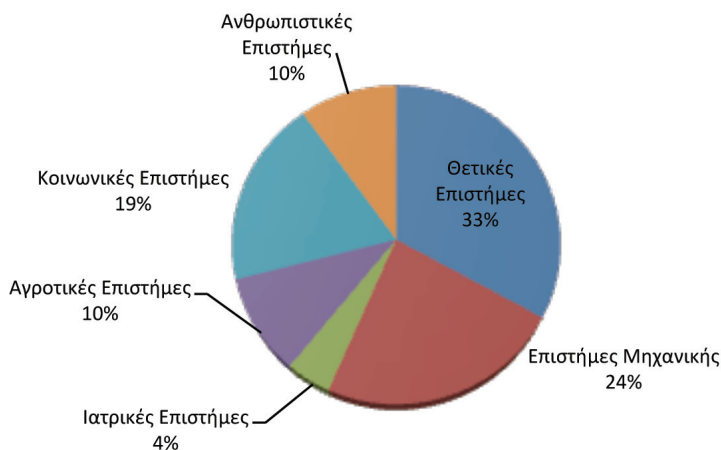
(Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου, «Η Ερευνητική Δραστηριότητα στην Κύπρο», 2012)

Εξετάζοντας τις δαπάνες ΕΤΑ ανά επιστημονικό πεδίο, προκύπτει ότι τις υψηλότερες δαπάνες συγκεντρώνουν οι θετικές επιστήμες και οι επιστήμες της μηχανικής ενώ κατά το 2012 παρουσιάστηκε αύξηση δαπανών στον τομέα των κοινωνικών επιστημών.

Διάγραμμα 8: Δαπάνες της Κύπρου για Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη ανά Τομέα Επιστήμης

(Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου, «Η Ερευνητική Δραστηριότητα στην Κύπρο», 2012)

2.3.2. Σύγκριση με άλλες χώρες

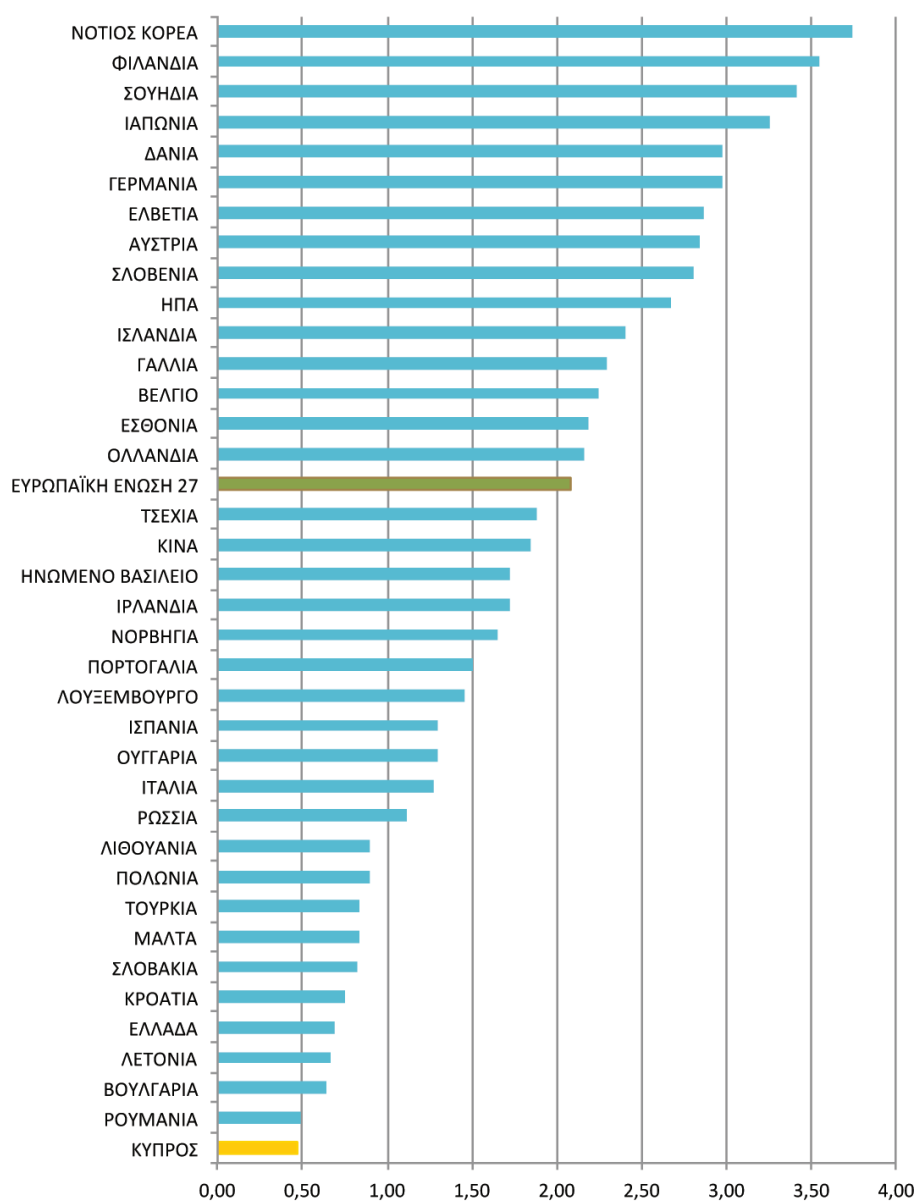
Το ποσοστό του ΑΕΠ που δαπανάται στην Κύπρο για ερευνητικές δραστηριότητες παραμένει σε χαμηλά επίπεδα σε σχέση με τον μέσο όρο της ΕΕ, ο οποίος ανέρχεται στο 2%.

Η Κύπρος βρίσκεται κοντά στο στόχο που τέθηκε στο πλαίσιο της στρατηγικής ανάπτυξης «Ευρώπη 2020» και ο οποίος ανέρχεται στο 0,5%.³

Η Κύπρος με ποσοστό 0,47% κυμαίνεται σε παρόμοια επίπεδα με χώρες όπως η Ρουμανία (0,49%) και η Βουλγαρία (0,64%)⁴, ενώ τα υψηλότερα ποσοστά καταγράφονται στη Σουηδία (3,41%) και στη Φινλανδία (3,55%).⁵

Διάγραμμα 9: Ακαθάριστη Εγχώρια Δαπάνη για Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη ως % του ΑΕΠ για το έτος 2012

(Πηγή: Eurostat - Science, Technology and Innovation in Europe, 31-07-14)

³ Στόχος του Εθνικού Προγράμματος Μεταρρύθμισης στο πλαίσιο της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020», Απρίλιος 2012.

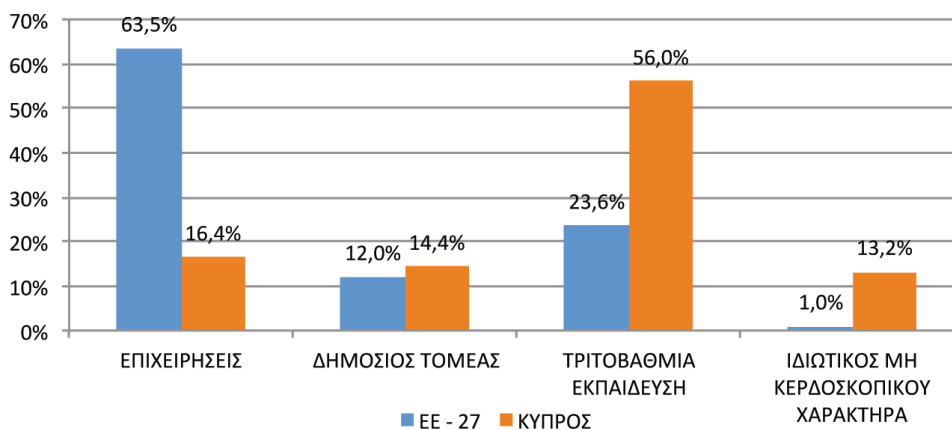
⁴ Eurostat - R&D Expenditure at National and Regional Level, Ιούλιος 2013.

⁵ Eurostat - R&D Expenditure at National and Regional Level, Ιούλιος 2013.

Οι δαπάνες για ΕΤΑ ανά τομέα δραστηριότητας, παρουσιάζουν διαχρονικά σημαντική διαφοροποίηση από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στην τριτοβάθμια εκπαίδευση αναλογεί το 56% του συνολικού ποσού που δαπανήθηκε για ΕΤΑ σε σχέση με το 23,6% της ΕΕ και στο δημόσιο τομέα το 14,4% σε σχέση με το 12,0% της ΕΕ. Σημαντική διαφοροποίηση από την κατανομή δαπανών για ερευνητικές δραστηριότητες της ΕΕ παρουσιάζεται και στις δαπάνες του ιδιωτικού μη κερδοσκοπικού τομέα, ο οποίος δαπάνησε το 13,2% του συνολικού ποσού που διατέθηκε για ΕΤΑ, σε σχέση με το μέσο όρο της ΕΕ που έφτασε το 1%. Η σημαντική διαφοροποίηση των ποσοστών μεταξύ της Κύπρου και της ΕΕ, οφείλεται στην ίδρυση, τα τελευταία χρόνια, ενός σημαντικού αριθμού ιδιωτικών ερευνητικών κέντρων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, με σκοπό την υλοποίηση ερευνητικών δραστηριοτήτων και συμμετοχή στα ερευνητικά προγράμματα που προκηρύσσει το ΙΠΕ.

Όπως παρουσιάζεται και στο Διάγραμμα 10, ο ιδιωτικός τομέας της Κύπρου σε σχέση με τον αντίστοιχο μέσο όρο της ΕΕ καταγράφει χαμηλότερες επιδόσεις, καθώς οι κυπριακές επιχειρήσεις δαπανούν το 16,4% του συνολικού ποσού για ΕΤΑ ενώ ο μέσος όρος της ΕΕ είναι σημαντικά μεγαλύτερος και φτάνει το 63,5%. Τα πιο πάνω στοιχεία φανερώνουν αφενός μια δομική αδυναμία του τομέα των επιχειρήσεων να εμπλακεί σε ερευνητικές δραστηριότητες και να ενισχύσει την συνολική επίδοση της Κύπρου στην έρευνα και καινοτομία και αφετέρου τις δυσκολίες που εντοπίζονται στο εθνικό Σύστημα ΕΤΑΚ για ενσωμάτωση της έρευνας σε νέα προϊόντα και υπηρεσίες καθώς και τη συνεπακόλουθη μεταφορά της γνώσης στην αγορά και στον καταναλωτή.

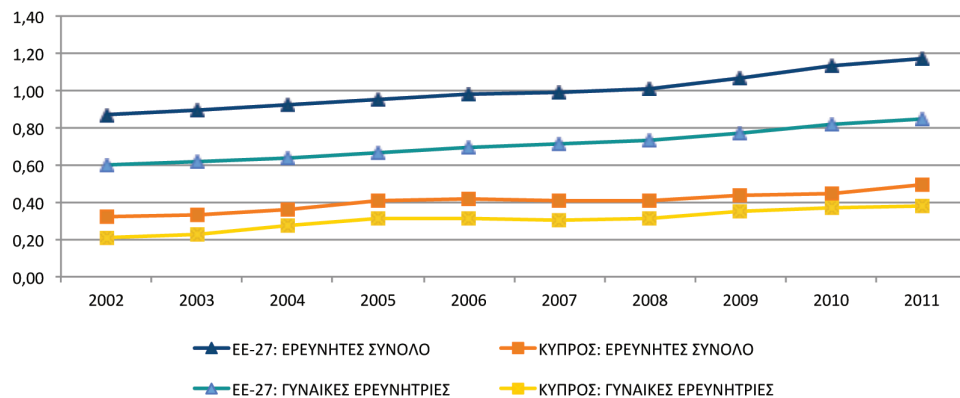
**Διάγραμμα 10: Δαπάνες για Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη
ανά Τομέα Δραστηριότητας στην Κύπρο και την ΕΕ των 27 κατά το 2012**
(Πηγή: Eurostat - R&D Expenditure at National and Regional Level, 31-07-14)

Αναλύοντας τα ποσοστά του ερευνητικού δυναμικού της Κύπρου, προκύπτει ότι οι ερευνητές στην Κύπρο κατά το έτος 2012 ανήλθαν στο 0,49% του συνολικού εργατικού δυναμικού, ποσοστό που παρουσιάζει μικρή αύξηση σε σχέση με το 0,46% κατά το 2011, αλλά είναι χαμηλότερο από τον μέσο όρο της ΕΕ που το 2012 ανήλθε στο 1,17%. Ως προς την κατανομή του φύλου, οι γυναίκες ερευνήτριες ανήλθαν στο 0,38% του γυναικείου εργατικού δυναμικού το 2012, ποσοστό που παρουσιάζει αύξηση από το ποσοστό του 0,37% κατά το 2011 αλλά παραμένει πολύ χαμηλότερο από το μέσο όρο της ΕΕ που ανέρχεται στο 0,85%.

Διάγραμμα 11: Ερευνητές ως Ποσοστό του Συνολικού Εργατικού Δυναμικού

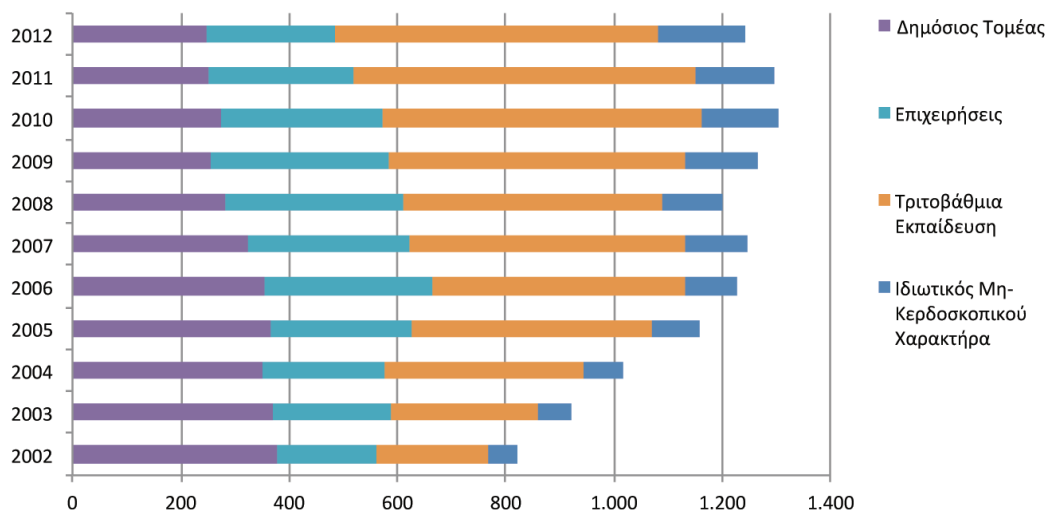
(Πηγή: Eurostat - R&D Personnel at National Level, 31-07-14)

Αξίζει να σημειωθεί ότι κατά το 2012, το 48,3 % του προσωπικού έρευνας και ανάπτυξης στην Κύπρο απασχολήθηκε στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Μικρή μείωση παρουσιάστηκε στο προσωπικό έρευνας και ανάπτυξης που απασχολήθηκε στις κυπριακές επιχειρήσεις από το 20,7% το 2011 στο 19,0% το 2012.

Διάγραμμα 12: Προσωπικό Έρευνας και Ανάπτυξης (ισοδύναμο πλήρους απασχόλησης) ανά Τομέα Δραστηριότητας

(Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου, «Η Ερευνητική Δραστηριότητα στην Κύπρο», 2012)

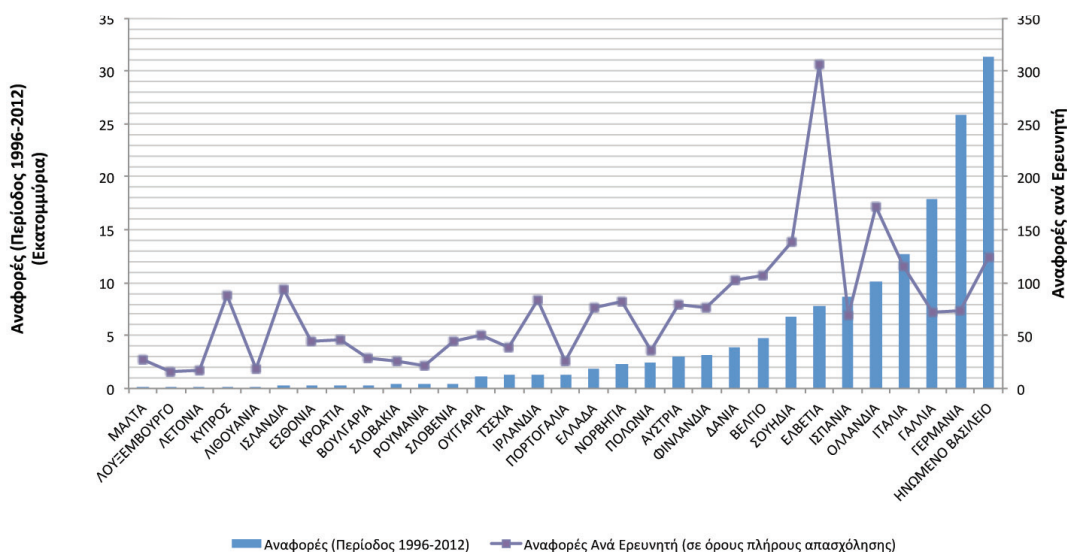

Σε σχέση με τις επιστημονικές δημοσιεύσεις, η Κύπρος έχει επιδείξει μια ραγδαία αυξητική τάση σε παγκόσμιο επίπεδο, για την περίοδο 1980-2009, σύμφωνα με την μελέτη της Science Metrix⁵ υπό τον τίτλο «30 Years in Science, Secular Movements in Knowledge Creation». Η μελέτη βασίστηκε σε στοιχεία της βάσης δεδομένων για τις επιστημονικές δημοσιεύσεις «Web of Science» (Thomson Reuters). Πιο συγκεκριμένα, ο ρυθμός ανάπτυξης των επιστημονικών δημοσιεύσεων για την Κύπρο αναπτύχθηκε 3,55 φορές γρηγορότερα από τον αντίστοιχο παγκόσμιο δείκτη από το 1980-1994 ως το 1995-2009.

⁵ Η Science Metrix είναι ανεξάρτητη εταιρεία που ασχολείται με την βιβλιομετρική ανάλυση και τη μέτρηση και αξιολόγηση δραστηριοτήτων επιστήμης και τεχνολογίας.

Διάγραμμα 13: Αναφορές (Citations) ανά Χώρα

(Πηγές: SCImago Journal & Country Rank - Country Rankings, 2012
& Eurostat - R&D Personnel at National Level 2012)

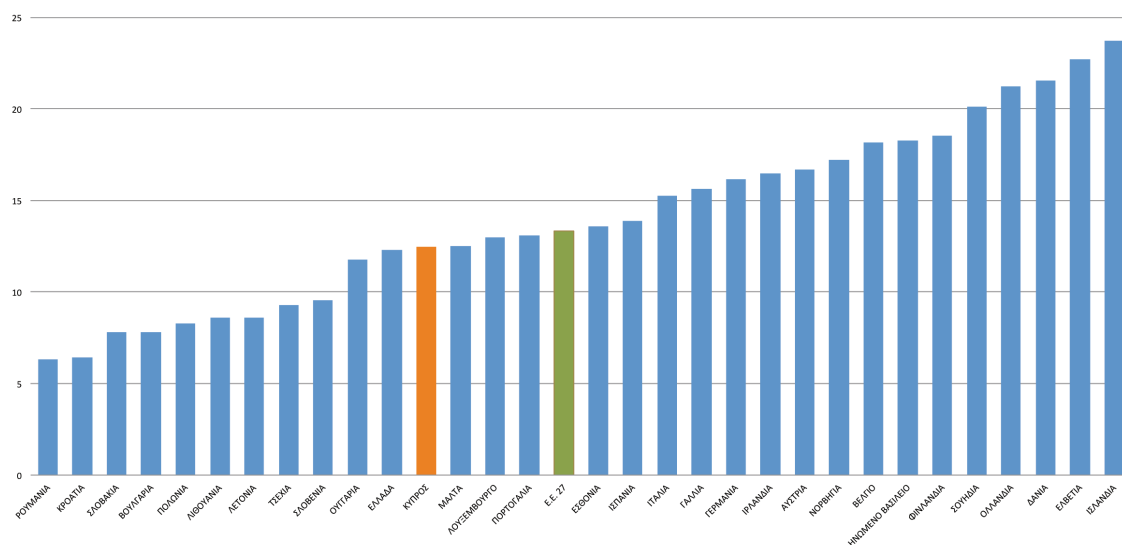

Η σχετικά χαμηλή θέση που καταλαμβάνει η Κύπρος, σε σχέση με τις χώρες μέλη της ΕΕ, όσον αφορά τον αριθμό αναφορών (Αναφορές περίοδος 1996-2012) που έχουν γίνει σε κυπριακές επιστημονικές δημοσιεύσεις κατά την περίοδο 1996-2012, είναι αναμενόμενη αν ληφθεί υπόψη ο χαμηλός αριθμός των ερευνητών. Ωστόσο, το ικανοποιητικό ποσοστό αναφορών ανά ερευνητή (Αναφορές ανά ερευνητή σε όρους πλήρους απασχόλησης) φανερώνει την εκπόνηση ποιοτικών ερευνητικών εργασιών από τους κύπριους ερευνητές, αλλά και την ενσκόλησή τους με δημοφιλή, για την ερευνητική κοινότητα, επιστημονικά πεδία.

Επιπλέον, όπως προκύπτει και από το Διάγραμμα 14, η Κύπρος βρίσκεται κοντά στον μέσο όρο της ΕΕ ως προς τις αναφορές ανά επιστημονικό άρθρο.

Διάγραμμα 14: Επιστημονικές Αναφορές ανά Άρθρο (Citations per Document) ανά Ερευνητή

(Πηγές: SCImago Journal & Country Rank - Country Rankings, 2012
& Eurostat - R&D Personnel at National Level 2012)

2.4. Στατιστικά στοιχεία για την Καινοτομία στην Κύπρο

Η στήριξη της καινοτομίας αποτελεί αναμφισβήτητο κρίσιμο παράγοντα για τη μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη οικονομική και αειφόρο ανάπτυξη, τόσο σε επίπεδο οργανισμών όσο και σε επίπεδο κρατών. Η διαμόρφωση των εθνικών και επιχειρησιακών στρατηγικών για ανάπτυξη και ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, θα πρέπει να εστιάζει στην αξιοποίηση των ευκαιριών που παρουσιάζονται κατά τις τρέχουσες δύσκολες, οικονομικά, συγκυρίες. Η επένδυση σε τομείς με υψηλότερη προστιθέμενη αξία αναμένεται να καταστήσει την Κύπρο ελκυστικό προορισμό για επενδύσεις ενώ η υιοθέτηση κατάλληλων μέτρων και πρωτοβουλιών να θέσει τα θεμέλια για μελλοντική ανάπτυξη και ευημερία.

Για την πραγματοποίηση των πιο πάνω, είναι απαραίτητη η διενέργεια μετρήσεων της καινοτομίας και των αποτελεσμάτων των υφιστάμενων πολιτικών και μέτρων. Για το σκοπό αυτό, τόσο σε ευρωπαϊκό, όσο και σε διεθνές επίπεδο, πραγματοποιούνται ετησίως στατιστικές έρευνες και μελέτες, οι οποίες παρέχουν χρήσιμες πληροφορίες αναφορικά με το βαθμό υιοθέτησης και στήριξης της καινοτομίας από τις επιχειρήσεις και τα κράτη.

Η μέτρηση της καινοτομίας διαφέρει όταν πραγματοποιείται σε επίπεδο οργανισμού ή επιχείρησης, σε σχέση με την μέτρηση των επιδόσεων των κρατών σε θέματα καινοτομίας. Η αξιολόγηση της καινοτομίας σε επίπεδο ενός οργανισμού/επιχείρησης λαμβάνει υπόψη, κατά κανόνα, το βαθμό ανάπτυξης και εισαγωγής νέων καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών στην αγορά και την υιοθέτηση καινοτόμων διαδικασιών στο πλαίσιο οργάνωσης της διοίκησης, της παραγωγής των προϊόντων και υπηρεσιών, καθώς και των τρόπων προώθησης και διανομής τους στην αγορά. Σε επίπεδο κρατών, η καινοτομία αξιολογείται με βάση πολυσύνθετα κριτήρια και δείκτες που περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων: το επίπεδο μόρφωσης του πληθυσμού, τις δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη, τις επιστημονικές δημοσιεύσεις, τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, καθώς και το επιχειρηματικό περιβάλλον, ιδιαίτερα όσον αφορά στους διαθέσιμους μηχανισμούς χρηματοδότησης και στήριξης των επιχειρήσεων.

2.4.1. Οι επιδόσεις της Κύπρου σε θέματα Καινοτομίας

Δύο κατοχυρωμένα εργαλεία διεθνούς εμβέλειας και κύρους που χρησιμοποιούνται για τη μέτρηση της καινοτομίας κρατών και οικονομιών είναι το Innovation Union Scoreboard (IUS) και το Global Innovation Index (GII), τα οποία εκδίδουν μελέτες σε ετήσια βάση και οι οποίες αποτελούν, συχνά, τα κυριότερα σημεία αναφοράς για την καινοτομία τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε διεθνές επίπεδο. Τα στοιχεία που παρουσιάζονται στις επιμέρους μελέτες χρησιμοποιούνται για τη σύγκριση των χωρών, τον εντοπισμό βέλτιστων πρακτικών και την επισήμανση των σημείων τα οποία χρήζουν στήριξης και αντιμετώπισης.

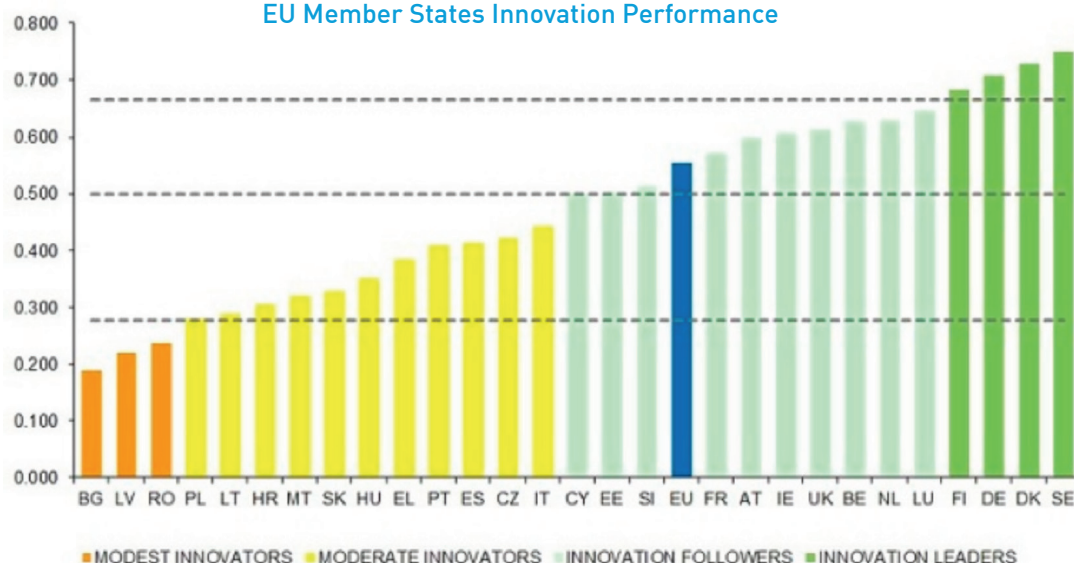
Συχνά, η ημερομηνία έκδοσης των αντίστοιχων μελετών δεν αντιστοιχεί κατ' ανάγκη με την περίοδο συλλογής των στοιχείων, αφού αρκετοί από τους δείκτες στους οποίους στηρίζονται βασίζονται σε στοιχεία των οποίων η συλλογή πραγματοποιήθηκε ένα ή περισσότερα έτη προηγουμένως. Ως εκ τούτου, σε κάποιες περιπτώσεις παρατηρούνται επιδόσεις σε χώρες, οι οποίες δεν συνάδουν άμεσα με τις τρέχουσες πολιτικές και οικονομικές εξελίξεις κατά την αντίστοιχη χρονική περίοδο.

2.4.1.1. Η Κύπρος στο Innovation Union Scoreboard (IUS)

Σε συνέχεια της υιοθέτησης της εμβληματικής πρωτοβουλίας «Ένωση Καινοτομίας» στο πλαίσιο της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020», το European Innovation Scoreboard, το οποίο αποτελεί το πλέον καθιερωμένο εργαλείο αξιολόγησης των επιδόσεων καινοτομίας στα κράτη-μέλη της ΕΕ, μετονομάστηκε σε Innovation Union Scoreboard και αναπροσαρμόστηκε ώστε να είναι σε θέση να παρακολουθήσει, μέσα από συγκεκριμένους δείκτες, την υλοποίηση επιμέρους στόχων της «Ένωσης Καινοτομίας».

Το Innovation Union Scoreboard, βασίζεται σε είκοσι πέντε (25) δείκτες καινοτομίας, στηριζόμενο σε τρεις (3) κύριες κατηγορίες και οκτώ (8) διαστάσεις καινοτομίας. Με βάση την επίδοση των χωρών στους επιμέρους δείκτες και κατηγορίες, υπολογίζεται και η συνολική επίδοση ενός κράτους μέλους της ΕΕ όσον αφορά την καινοτομία. Επιπρόσθετα, παρέχονται στοιχεία σύγκρισης με δέκα (10) κύριες χώρες αναφοράς όπως είναι οι ΗΠΑ, ο Καναδάς, η Κίνα, η Ιαπωνία, η Νότιος Κορέα και η Αυστραλία.

Διάγραμμα 15: Innovation Union Scoreboard 2014
EU Member States Innovation Performance

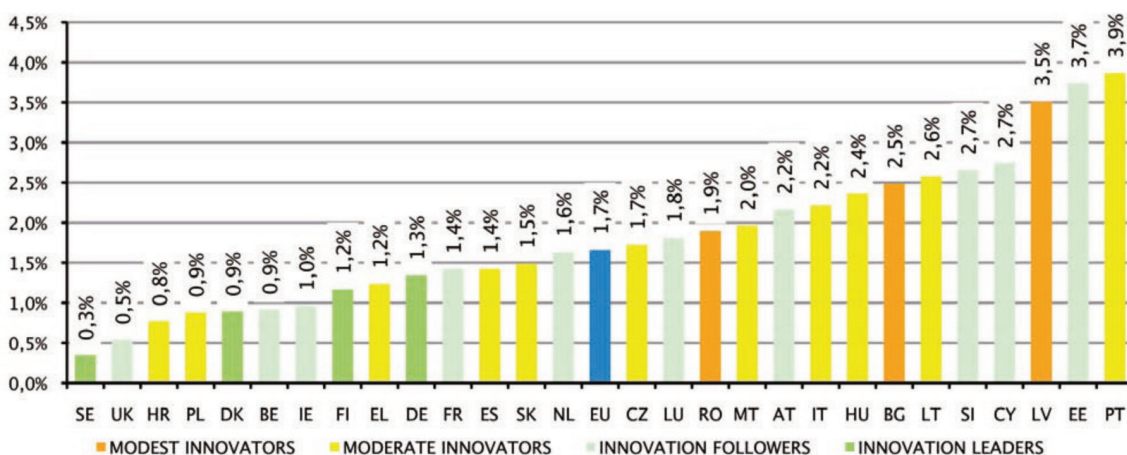

Σύμφωνα με το Innovation Union Scoreboard 2014, η Κύπρος κατατάσσεται στη 14^η θέση σε θέματα καινοτομίας σε σχέση με τα 27 κράτη-μέλη της ΕΕ (Διάγραμμα 18), μια θέση πιο κάτω σε σχέση με το 2013.

Η Κύπρος συνεχίζει να συγκαταλέγεται στην κατηγορία των «Innovation Followers», των χωρών δηλαδή που παρουσιάζουν συνολική επίδοση γύρω στο μέσο όρο της ΕΕ. Σύμφωνα με τον ορισμό του Innovation Union Scoreboard, «Innovation Followers» είναι οι χώρες που έχουν συνολική επίδοση είτε μέχρι 10% μικρότερη του μέσου όρου της ΕΕ είτε μέχρι 20% μεγαλύτερη.

Ωστόσο, ο συνολικός ρυθμός ανάπτυξης της επίδοσης της Κύπρου σε θέματα καινοτομίας για την περίοδο 2008-2013 ανέρχεται στο +2,7% (Διάγραμμα 19), γεγονός το οποίο κατατάσσει την Κύπρο ανάμεσα στις χώρες με τα υψηλότερα ποσοστά βελτίωσης των επιδόσεων σε θέματα καινοτομίας της ΕΕ.

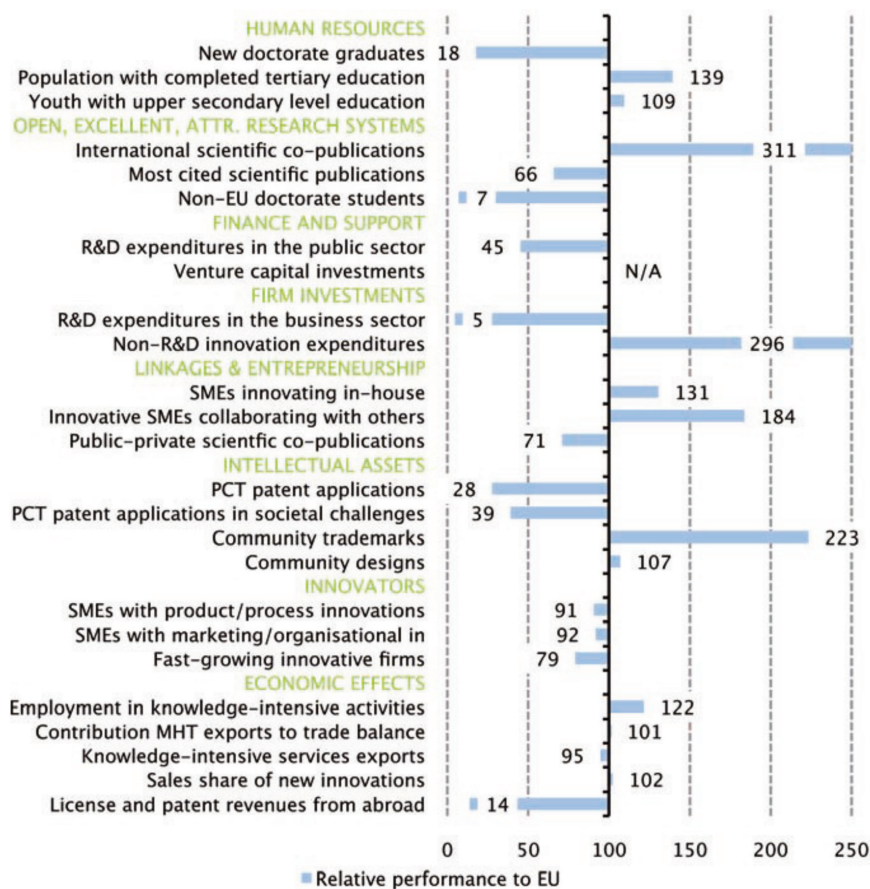
Διάγραμμα 16: Innovation Union Scoreboard 2014
Growth in innovation performance 2006-2013

Τα πλεονεκτήματα της Κύπρου, σε σύγκριση με το μέσο όρο της ΕΕ εντοπίζονται από το IUS 2014 στην κατηγορία «Intellectual Assets», «Open, Excellent, Attractive Research Systems» και «Linkages & Entrepreneurship», ενώ σχετικές αδυναμίες εντοπίζονται στην κατηγορία «Finance and Support» και «Innovators» (Διάγραμμα 20).

Σημαντική βελτίωση παρατηρείται στους δείκτες των «Διεθνών Επιστημονικών Συν-δημοσιεύσεων» και τα «Κοινοτικά Σχέδια». Παράλληλα, έντονη μείωση παρατηρείται στις «Αιτήσεις για διπλώματα ευρεσιτεχνίας στο πλαίσιο του Patent Cooperation Treaty (PCT)», τους «Μη κοινοτικούς διδάκτορες» και στα «Εσοδα από το Εξωτερικό από Εκμετάλλευση Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας».

Διάγραμμα 17: Innovation Union Scoreboard 2014
Indicator values relative to the EU27 (EU27=100)

Σημείωση Αναφορικά με το IUS 2014:

Τα στοιχεία, βάσει των οποίων υπολογίζονται οι επιμέρους δείκτες για την έκδοση του 2014, αποτελούνται από τα πιο πρόσφατα δεδομένα που είναι διαθέσιμα από την Eurostat, και αφορούν επιδόσεις του 2009 (1 δείκτης), του 2010 (9 δείκτες), του 2011 (4 δείκτες) και του 2012 (11 δείκτες).

2.4.1.2. Η Κύπρος στο Global Innovation Index (GII)

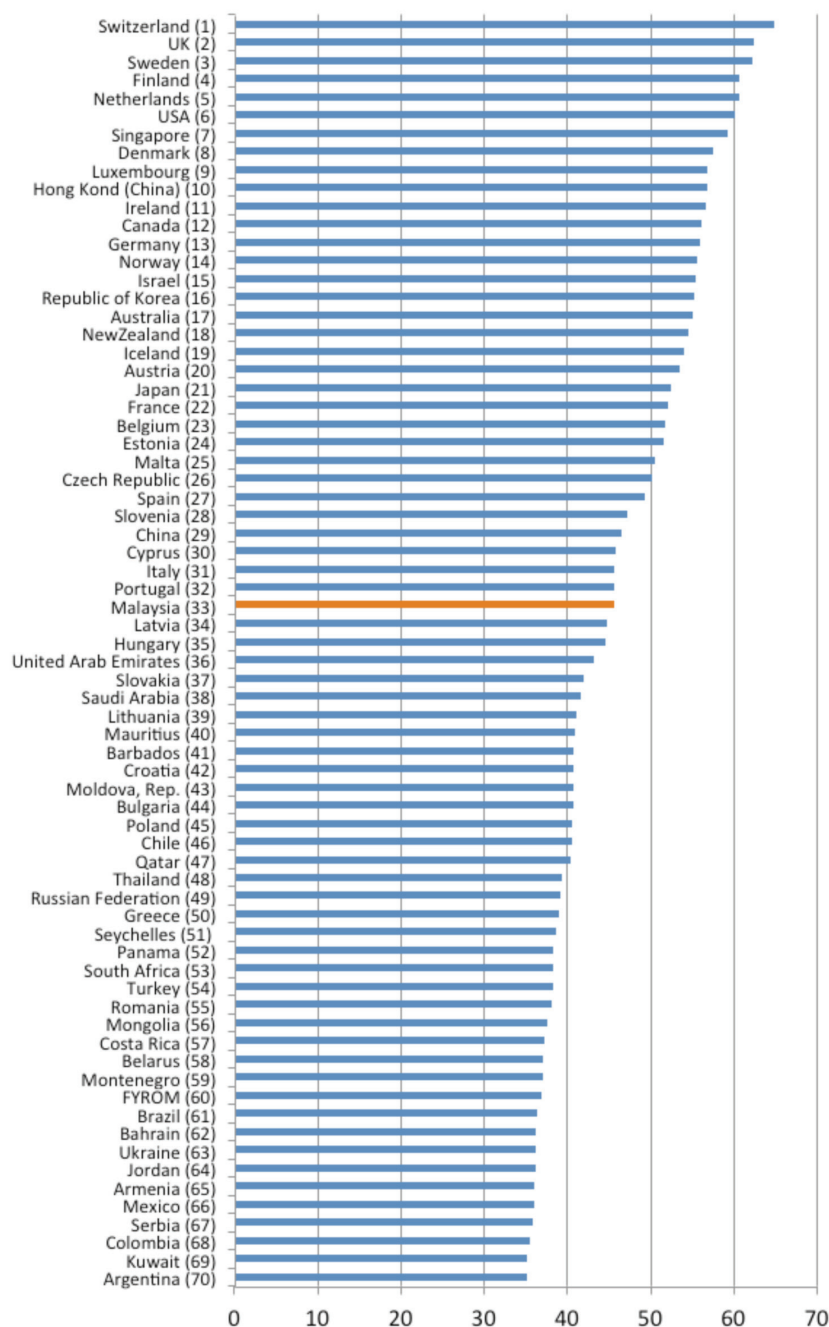
Το Global Innovation Index⁷ εκδίδεται ετησίως από 2008 από το Πανεπιστήμιο INSEAD στη Γαλλία και περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τον αντίστοιχο δείκτη καινοτομίας, ο οποίος στηρίζεται σε ένα εύρος παραμέτρων και κατατάσσει χώρες και οικονομίες με βάση τις υποδομές και τα αποτελέσματά τους σε θέματα που σχετίζονται άμεσα με την καινοτομία. Η αναφορά Global Innovation Index εκδίδεται σε συνεργασία με το Cornell University και το World Intellectual Property Organisation (WIPO).

Τονίζοντας την πολυπλοκότητα που παρουσιάζουν πλέον τα εθνικά «οικοσυστήματα καινοτομίας» και τη σπουδαιότητα που παρουσιάζει η ανάπτυξη συνδέσμων ανάμεσα στα εθνικά «οικοσυστήματα» και στην υποστήριξή τους για ανάπτυξη της βέλτιστης υποδομής, η έκθεση του Global Innovation Index για το 2014 παρουσιάζει την Κύπρο να κατέχει την 30^η θέση διεθνώς σε θέματα καινοτομίας. Κατά το 2013 η Κύπρος κατείχε την 27^η θέση ενώ το 2012 την 28^η παγκοσμίως.

⁷ <http://www.globalinnovationindex.org>

Διάγραμμα 18: Global Innovation Index 2014
First 70 Countries, Score 1-100

(Πηγή: www.globalinnovationindex.org)

Σε ανάλυση των δυνατών σημείων της χώρας από το GII, το 2014 η Κύπρος φαίνεται να υπερέχει έναντι των άλλων χωρών σε θέματα που αφορούν, μεταξύ άλλων, τη δυνατότητα λήψης δανείων από τον ιδιωτικό τομέα, το ποσοστό του ΑΕΠ το οποίο επενδύεται στην εκπαίδευση, τον αριθμό νέων επιχειρήσεων σε σχέση με το παραγωγικό μέρος του πληθυσμού, τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας σε σχέση με την αγοραστική δύναμη του πληθυσμού και το ΑΕΠ και το ποσοστό αλλοδαπών φοιτητών σε σχέση με το σύνολο φοιτητών στην Κύπρο.

Αδυναμία για την Κύπρο εντοπίζεται, μεταξύ άλλων, σε θέματα εισαγωγών προϊόντων υψηλής τεχνολογίας και διεθνών επενδύσεων σε σχέση με το ΑΕΠ.

Αξίζει να σημειωθεί ότι ανάμεσα στους δείκτες οι οποίοι δεν ήταν διαθέσιμοι για την Κύπρο εντοπίζεται και ο δείκτης που αφορά στην επένδυση επιχειρηματικών κεφαλαίων (4.2.4. Venture capital deals), καθώς στην Κύπρο απουσιάζουν αυτού του είδους τα επιχειρηματικά κεφάλαια, ιδιαίτερα των επενδυτικών κεφαλαίων υψηλού κινδύνου για νεοσύστατες επιχειρήσεις και επιχειρήσεις που στηρίζονται σημαντικά στην ανάπτυξη νέας τεχνολογίας.

2.4.2. Αιτήσεις και Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας από κύριους επινοητές⁸

Ευρωπαϊκές αιτήσεις για Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας και αιτήσεις στο πλαίσιο του «Patent Cooperation Treaty» (PCT)

Σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία του European Patent Office, εντός του 2013 υποβλήθηκαν συνολικά 147.869 αιτήσεις για διπλώματα ευρεσιτεχνίας από χώρες μέλη του EPO. Ο συνολικός αριθμός αναφέρεται σε αιτήσεις που υποβλήθηκαν απ' ευθείας στο European Patent Office αλλά και σε διεθνείς αιτήσεις για διπλώματα ευρεσιτεχνίας στο πλαίσιο του Patent Cooperation Treaty (PCT), που εισήλθαν στην ευρωπαϊκή τους φάση εντός του έτους. Από τις αιτήσεις αυτές, σαράντα πέντε (45) αφορούσαν αιτήσεις από επινοητές που έχουν τη βάση τους στην Κύπρο, ενώ ο αντίστοιχος αριθμός για το 2012 ήταν σαράντα οκτώ (48).

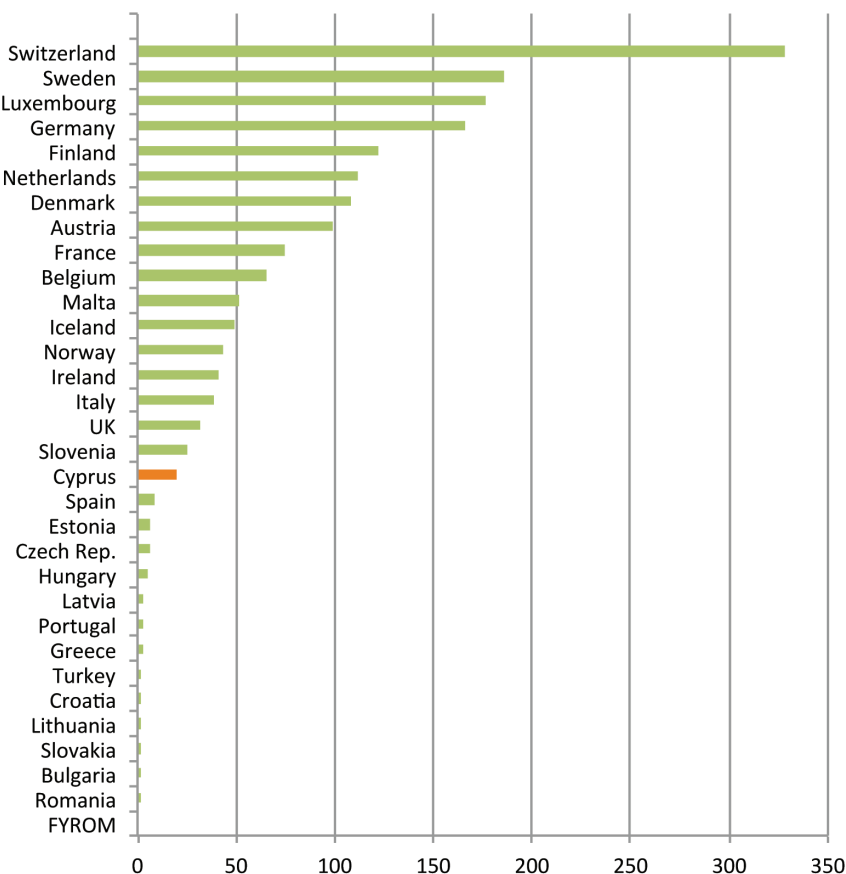
Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας από το European Patent Office

Από τα συνολικά 66.712 διπλώματα ευρεσιτεχνίας που χορηγήθηκαν εντός του 2013, δεκαεπτά (17) αφορούσαν σε αιτήσεις επινοητών που έχουν τη βάση τους στην Κύπρο, σε σχέση με δώδεκα (12) για το 2012.

Όσον αφορά τον αριθμό των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας κατ' αναλογία πληθυσμού (Διάγραμμα 22), η Κύπρος συνεχίζει να παρουσιάζει υψηλότερες επιδόσεις σε σύγκριση με χώρες με μεγάλη παράδοση στην έρευνα, όπως είναι η Ισπανία, αλλά και από την πλειοψηφία των νέων κρατών-μελών της ΕΕ. Οι υψηλές επιδόσεις της Κύπρου στον τομέα αυτό, σύμφωνα με μελέτη που εκπόνησε το παρελθόν το ΙΠΕ, φαίνεται να αποδίδονται σε σημαντικό βαθμό στο μεγάλο αριθμό ξένων εταιρειών που έχουν παρουσία στην Κύπρο και οι οποίες υποβάλλουν τις αιτήσεις για δίπλωμα ευρεσιτεχνίας μέσω της χώρας μας.

Διάγραμμα 19: EPO - Granted Patents 2013 per mil. population

(Πηγές: EPO European Patents and Patent Applications Statistics 2013 & Eurostat Population 2013 Statistics)

⁸ <http://www.epo.org/about-us/annual-reports-statistics/statistics/granted-patents.html>

2.5. Μελέτη Χαρτογράφησης του Ερευνητικού Ιστού της Κύπρου

Η δύσκολη συγκυρία στην οποία βρίσκεται η οικονομία της Κύπρου έχει επιβάλει σοβαρούς περιορισμούς στη διαθεσιμότητα κρατικών αναπτυξιακών κονδυλίων, αλλά και αυξημένες απαιτήσεις σε ότι αφορά στη στοχοθέτηση των χρηματοδοτικών προγραμμάτων και μακροπρόθεσμα στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της ανάπτυξης του τόπου. Συχνά βέβαια, οι περίοδοι κρίσεων ή μεγάλων ανατροπών αποτελούν την αφετηρία για ουσιαστική αναβάθμιση και αναδιάρθρωση ή/και νέες δυναμικές εκκινήσεις συστημάτων.

Το 2013, το ΙΠΕ ξεκίνησε την εκπόνηση μελέτης για τη Χαρτογράφηση του Ερευνητικού Ιστού της Κύπρου. Ο κύριος στόχος της μελέτης, που άρχισε σε συνεργασία με το Κυπριακό Επιστημονικό Συμβούλιο (ΚυΕΣ), ήταν η καταγραφή των ερευνητικών δραστηριοτήτων που εκπονούνται στην Κύπρο, των διαθέσιμων ερευνητικών υποδομών, του εμπλεκόμενου ανθρώπινου δυναμικού και των ερευνητικών αποτελεσμάτων που παράγονται. Με την ολοκλήρωσή της, η μελέτη Χαρτογράφησης θα περιλαμβάνει ανάλυση τόσο της υφιστάμενης κατάστασης όσο και της εξέλιξης του τομέα της έρευνας στην Κύπρο και σε δεύτερη φάση σύγκριση των επιδόσεων της Κύπρου σε σχέση με τα ευρωπαϊκά και διεθνή επίπεδα.

Τα αποτελέσματα της δραστηριότητας αυτής αναμένεται ότι θα:

- αποτελέσουν τη βάση για τη δημιουργία πολιτικής για την έρευνα και στρατηγικού σχεδιασμού για την προώθηση της ανάπτυξης και αναβάθμισης της έρευνας στην Κύπρο και κατ' επέκταση θα βοηθήσουν στο σχεδιασμό μελλοντικών χρηματοδοτικών σχεδίων για Έρευνα και Ανάπτυξη,
- βοηθήσουν στην αναγνώριση περιοχών έρευνας όπου η Κύπρος έχει συγκριτικό πλεονέκτημα σε ευρωπαϊκό ή/και διεθνές επίπεδο (niche areas) οι οποίες μπορούν να υποστηριχθούν στοχευμένα,
- προωθήσουν τη δικτύωση και τη συνεργασία σε εθνικό επίπεδο και
- επιτρέψουν την καλύτερη δυνατή αξιοποίηση των διαθέσιμων οικονομικών, ανθρώπινων και υλικών πόρων για τη μεγιστοποίηση του ερευνητικού αποτελέσματος.

Για την εκπόνηση της μελέτης Χαρτογράφησης του Ερευνητικού Ιστού της Κύπρου ετοιμάστηκαν και αξιοποιούνται δύο ερωτηματολόγια στην αγγλική γλώσσα για την καταγραφή (α) των ερευνητικών φορέων και (β) των ερευνητών της Κύπρου καθώς και της ερευνητικής τους δραστηριότητας. Για το σχεδιασμό των ερωτηματολογίων έγινε ανασκόπηση της διεθνούς βιβλιογραφίας καθώς και εκτεταμένη διαβούλευση με το ΚυΕΣ.

Μέσα από την εκτενή μελέτη της σχετικής βιβλιογραφίας έχουν επιλεγεί είκοσι δύο (22) συνολικά ερευνητικοί δείκτες για τους οποίους θα μπορούν να εξαχθούν στοιχεία μέσα από τη συμπλήρωση των εν λόγω ερωτηματολογίων και οι οποίοι θα βοηθήσουν στην εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων και στην παραγωγή μελλοντικής πολιτικής για Έρευνα και Ανάπτυξη. Πέραν των δεικτών αυτών, μέσα από τα στοιχεία που θα είναι διαθέσιμα θα μπορούν να υπολογιστούν και επιπρόσθετοι δείκτες εφόσον αυτό κριθεί αναγκαίο.

Η μελέτη εξαγγέλθηκε στις 6 Ιουνίου 2013, με την αποστολή σχετικών ενημερωτικών επιστολών σε 967 φορείς, την καταχώρηση ανακοίνωση στα μέσα προβολής του ΙΠΕ και την αποστολή ηλεκτρονικού μηνύματος στον κατάλογο αποδεκτών του Ιδρύματος.

Η συμπλήρωση των ερωτηματολογίων έγινε ηλεκτρονικά μέσω ειδικά σχεδιασμένης πλατφόρμας και κατόπιν σχετικής εγγραφής και ολοκληρώθηκε τον Σεπτέμβριο του 2013.

Συνολικά έχουν υποβληθεί 444 ερωτηματολόγια από ερευνητές και 80 ερωτηματολόγια από φορείς. Την παρακολούθηση της υποβολής των ερωτηματολογίων (έλεγχος ποιότητας και πιστοποίηση, παροχή βοήθειας, ενθάρρυνση υποβολής, υπενθυμίσεις κ.λπ.) έχει αρμόδια ομάδα εργασίας στο ΙΠΕ, η οποία με την ολοκλήρωση της δραστηριότητας αυτής θα υποβάλει σχετική έκθεση προς αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της μελέτης.

Παρότι οι πιο πάνω αριθμοί είναι σημαντικοί, σχεδιάζονται επιπρόσθετα μέτρα και ενέργειες για να εξασφαλιστεί όσο το δυνατό μεγαλύτερο και πιο αντιπροσωπευτικό δείγμα για την εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων αναφορικά με τη σημερινή εικόνα της έρευνας στην Κύπρο.

Το Ίδρυμα θεωρεί την εκπόνηση της εν λόγω μελέτης ως τεράστιας σημασίας για την καλύτερη δυνατή χάραξη ερευνητικής πολιτικής. Για το λόγο αυτό επιζητεί τη περαιτέρω στήριξη της πρωτοβουλίας αυτής από την ερευνητική κοινότητα και θα συνεχίσει και εντατικοποιήσει τις προσπάθειές του για ολοκλήρωση της μελέτης μέσα στο 2014.

2.6. Η Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης

Η Ιδέα της Έξυπνης Εξειδίκευσης

Η ιδέα της Έξυπνης Εξειδίκευσης αναπτύχθηκε στο τέλος της προηγούμενης δεκαετίας από μια ομάδα εμπειρογνομόνων - ακαδημαϊκών ως μια νέα προσέγγιση για την αύξηση της αποτελεσματικότητας των ευρωπαϊκών επενδύσεων στην έρευνα, καινοτομία και επιχειρηματικότητα. Βασικός στόχος της είναι η εξασφάλιση της ορθολογικής και αποδοτικής χρήσης των δημόσιων κονδυλίων. Στο πλαίσιο αυτό, οι ευρωπαϊκές περιφέρειες καλούνται να συγκεντρώσουν τις δυνάμεις και πόρους τους σε μερικές προτεραιότητες, αντί να διαχέουν τις επενδύσεις τους σε όλο το φάσμα των οικονομικών δραστηριοτήτων. Επιδιώκεται έτσι, η συσσώρευση της γνώσης στους τομείς που η περιφέρεια παρουσιάζει ή δύναται να αναπτύξει συγκριτικά πλεονεκτήματα και ισχυρότερη ανταγωνιστικότητα.

Η ιδέα βασίζεται στη διαπίστωση ότι δεν είναι δυνατό όλες οι περιφέρειες να έχουν άριστες επιδόσεις σε όλα τα πεδία της επιστήμης και της καινοτομίας, καθώς δεν έχουν την απαραίτητη κρίσιμη μάζα των αναγκαίων συντελεστών, όπως για παράδειγμα των επιχειρήσεων και ιδρυμάτων γνώσης. Ταυτόχρονα όμως, οι περιφέρειες, ανεξάρτητα από μέγεθος ή τη θέση τους, μπορούν να διαδραματίσουν ένα ρόλο στην παγκόσμια οικονομία της γνώσης. Προϋπόθεση γι' αυτό είναι να εντοπίσουν τα συγκριτικά πλεονεκτήματα, τις δυνατότητες και τη φιλοδοξία για αριστεία σε συγκεκριμένους τομείς ή τμήματα της αγοράς.

Η διαδικασία επιλογής των προτεραιοτήτων απαιτεί μια διττή προσέγγιση: από τη μια χρειάζεται μια καλά οργανωμένη διακυβέρνηση που να βασίζεται σε μια ευρεία και ανοικτή συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων φορέων και από την άλλη συνδέεται με την έννοια της «επιχειρηματικής ανακάλυψης».

Σε γενικές γραμμές οι στρατηγικές για την έξυπνη εξειδίκευση αποτελούν ολοκληρωμένες ατζέντες οικονομικού μετασχηματισμού, οι οποίες εστιάζουν σε πέντε σημαντικά ζητήματα:

- Στην υποστηρικτική πολιτική και τις επενδύσεις σε κομβικές προτεραιότητες, προκλήσεις και ανάγκες για ανάπτυξη βασισμένη στη γνώση, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων που σχετίζονται με τις Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ).
- Στα δυνατά σημεία κάθε περιφέρειας, στα ανταγωνιστικά της πλεονεκτήματα και στις δυνατότητες για αριστεία.
- Στην τεχνολογική, αλλά και την πρακτικά εφαρμοσμένη καινοτομία με στόχο την τόνωση των επενδύσεων από τον ιδιωτικό τομέα.
- Στην άμεση συμμετοχή των εμπλεκόμενων φορέων, ιδίως αυτών που ενθαρρύνουν την καινοτομία και τον πειραματισμό.
- Στη συμπερίληψη συστημάτων παρακολούθησης και αξιολόγησης που υποστηρίζουν την τεκμηρίωση.

Με δύο λόγια, η έξυπνη εξειδίκευση αφορά μια νέα γενιά πολιτικών έρευνας και καινοτομίας που υπερβαίνουν τις κλασσικές επενδύσεις σε έρευνα και τεχνολογία, και τη γενική ενίσχυση της επάρκειας στην καινοτομία.

Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Πολιτικής

Στην παρούσα χρονική συγκυρία, όπου πολλές χώρες μέλη της ΕΕ - ανάμεσα τους και η Κύπρος - δοκιμάζονται από μια βαθιά οικονομική ύφεση, η ΕΕ έχει θέσει το όραμα για μια κοινωνική οικονομία της αγοράς, στο πλαίσιο της Στρατηγικής για την Ευρώπη 2020. Το όραμα αυτό θεμελιώνεται μέσω τριών αλληλοενισχυόμενων προτεραιοτήτων, οι οποίες έχουν τεθεί από την ΕΕ και στοχεύουν στην έξυπνη ανάπτυξη, που βασίζεται στη γνώση και στην καινοτομία, στη βιώσιμη ανάπτυξη, που βασίζεται στην αειφορική διαχείριση των διαθέσιμων πόρων για μια πράσινη και ανταγωνιστική οικονομία, και στην χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, που βασίζεται στους υψηλούς ρυθμούς απασχόλησης, μέσω της ενίσχυσης της οικονομικής, της κοινωνικής και της εδαφικής συνοχής.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τόνισε τη σημασία «της έξυπνης εξειδίκευσης, όπου κάθε περιφέρεια βασίζεται στις δικές της δυνάμεις για να καθορίσει προτεραιότητες για τις εθνικές και περιφερειακές στρατηγικές καινοτομίας, καθώς και για τη διασυννοιακή συνεργασία». Κάλεσε δε την Επιτροπή «να καθοδηγεί τα Κράτη Μέλη προς την κατεύθυνση μιας πιθανής βελτίωσης της απόδοσης των εθνικών συστημάτων καινοτομίας τους μέσω της εφαρμογής στρατηγικών έξυπνης εξειδίκευσης».

Έτσι, στο πλαίσιο της νέας πολιτικής για τη συνοχή, η εκπόνηση μιας στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης αποτελεί μία «εκ των προτέρων προϋπόθεση» για να μπορεί ένα κράτος μέλος ή περιφέρεια να λάβει κοινοτική χρηματοδοτική στήριξη μέσω των Διαρθρωτικών Ταμείων για τα σχεδιαζόμενα μέτρα καινοτομίας.

Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι η Ευρώπη 2020 φέρνει στο επίκεντρο της πολιτικής ατζέντας την κοινωνική καινοτομία με τη ρητή αναφορά σε διάφορες προτεραιότητες και εμβληματικές πρωτοβουλίες της.

Επιπρόσθετα, η ΕΕ θεωρεί την έξυπνη εξειδίκευση ως ένα σημαντικό μέσο για την εξασφάλιση συνεργειών μεταξύ του «Ορίζοντα 2020» και των Διαρθρωτικών Ταμείων, προς όφελος της ανάπτυξης των δυνατοτήτων και της αναβάθμισης της αριστείας.

Τέλος, μία ακόμη εμβληματική πρωτοβουλία αφορά στην «Ψηφιακή Ατζέντα για την Ευρώπη», που έχει ως στόχο την απορρόφηση του κοινωνικού οφέλους από τις ΤΠΕ.

Η Έξυπνη Εξειδίκευση για την Κύπρο

Για πολλούς λόγους που σχετίζονται με το μέγεθος της χώρας, τη διάρθρωση της οικονομίας, τη φύση των επιχειρήσεων, την απουσία κρίσιμης μάζας σε διάφορους συντελεστές της παραγωγής και κατανάλωσης καινοτομίας, οι επιδόσεις της Κύπρου δεν μπορεί να είναι υψηλές σε όλους τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας. Ως εκ τούτου, η ιδέα της έξυπνης εξειδίκευσης μπορεί να έχει ουσιαστική εφαρμογή στο κυπριακό αναπτυξιακό πλαίσιο, δεδομένου μάλιστα ότι η χώρα βιώνει έντονα την παρούσα οικονομική κρίση και κατανοεί την αδήριτη ανάγκη για ορθολογισμό των δημόσιων δαπανών.

Η σημασία του Σχεδιασμού της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης για την Κύπρο - S³Cy είναι εξαιρετικά μεγάλη και προσδιορίζεται από πέντε κύριες διαστάσεις.

Η πρώτη, αφορά στην άμεση σύνδεση της S³Cy με το Στρατηγικό Πλαίσιο για την Ευρώπη 2020 και ειδικότερα τις επιδιώξεις του για «έξυπνη, αειφόρο και χωρίς αποκλεισμούς» ανάπτυξη.

Η δεύτερη συσχετίζεται με το γεγονός ότι η S³Cy βασίζεται στις αρχές του Συμμετοχικού Σχεδιασμού στην οποία εμπλέκονται ενεργά όλες οι πλευρές του «τετραπλού έλικα», γεγονός που την καθιστά ως μια από τις πιο ολοκληρωμένες προσπάθειες διαμόρφωσης στρατηγικής ΕΤΑΚ στην Κύπρο.

Η τρίτη συνδέεται με τη δύσκολη οικονομική και αναπτυξιακή συγκυρία η οποία δημιουργεί περιορισμούς στη διαθεσιμότητα κρατικών κονδυλίων, αλλά και αυξημένες απαιτήσεις σε ότι αφορά στη στοχοθέτηση των προγραμμάτων, στη διασύνδεσή τους με την πραγματική οικονομία και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας.

Η τέταρτη συνδέεται με το γεγονός ότι η εκπόνηση της S³Cy αποτελεί εκ των προτέρων προϋπόθεση για την αξιοποίηση πόρων από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της ΕΕ και άρα μπορεί να «συνεισφέρει» σημαντικά στην εξασφάλιση χρηματοδότησης για ανάπτυξη δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ.

Τέλος, το Σχέδιο Δράσης της S³Cy αποτελεί ίσως μια από τις ελάχιστες ευκαιρίες που μπορούν να αξιοποιήσουν οι ερευνητές και οι επιχειρήσεις του τόπου για να υλοποιήσουν πρωτοπόρες και καινοτόμες ιδέες προς όφελος της οικονομίας και κοινωνίας.

Αρχές και Μέθοδος Εργασίας

Για την εκπόνηση της μελέτης S³Cy τέθηκαν εξ' αρχής τρεις βασικές αρχές:

Η πρώτη **«Από το Όραμα στην Πράξη»** αφορά στη «διεύρυνση του σχεδιασμού» από την ανάλυση, την επεξεργασία εναλλακτικών λύσεων και τον καθορισμό στρατηγικής και οράματος μέχρι και την εφαρμογή και παρακολούθηση της υλοποίησης.

Η δεύτερη αρχή αφορούσε στη **«Διασφάλιση της Απαραίτητης Ευελιξίας»**. Η μελέτη, σε όλες τις φάσεις της, εξελίχθηκε δυναμικά, ως μια διαρκής διαδικασία ανάλυσης και σχεδιασμού, και δε θεώρησε «ολοκληρωμένο» όποιο τμήμα της είχε συνταχθεί και παρουσιαστεί, αλλά επέτρεπε την αναθεώρηση ή τον εμπλουτισμό του με νέα στοιχεία.

Η τρίτη αφορά στο **«Συμμετοχικό Σχεδιασμό»**, δηλαδή στην κωδικοποιημένη και επιστημονικά ταξινομημένη συμμετοχή των εκπροσώπων του «τετραπλού έλικα», δηλαδή της κυβέρνησης, της βιομηχανίας, των ερευνητικών ιδρυμάτων και των χρηστών καινοτομίας. Στο πλαίσιο αυτό επιδιώχθηκε η ουσιαστική και ενεργός συμμετοχή των ενδιαφερομένων οι οποίοι δεν «κλήθηκαν τυπικά την τελευταία στιγμή για να συζητήσουν έτοιμες λύσεις», αλλά ήταν «παρόντες» σ' όλη τη διάρκεια της μελέτης.

Διακυβέρνηση της S³Cy

Η έξυπνη εξειδίκευση αναπτύχθηκε ως μια δυναμική διαδικασία «ανακάλυψης», η οποία περιλαμβάνει συνεργατικά σχήματα ηγεσίας και δεν εξετάζει το δίλημμα από τα πάνω προς τα κάτω ή το αντίθετο. Στο πλαίσιο της S³Cy επιδιώχθηκε η εξασφάλιση συναίνεσης μέσα από ένα σύστημα διακυβέρνησης με τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων φορέων, της αγοράς, αλλά και της κοινωνίας των πολιτών. Η Μελέτη της S³Cy υλοποιήθηκε με τη συμμετοχή τεσσάρων σωμάτων:

Η Επιτροπή Διακυβέρνησης (ΕΔ) αποτελείται από εκπροσώπους των ενδιαφερομένων φορέων και αποτελεί το τελικό φόρουμ λήψης αποφάσεων και διαμόρφωσης κοινά αποδεκτής στρατηγικής και οράματος. Πρόεδρος της Επιτροπής είναι ο ΓΔ της Γενικής Διεύθυνσης Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Συντονισμού και Ανάπτυξης (ΓΔ ΕΠΣΑ) και Πρόεδρος του ΔΣ του Ιδρύματος Προώθησης Έρευνας (ΙΠΕ).

Μέλη της ΕΔ είναι εκπρόσωποι του τετραπλού έλικα σε ανώτατο επίπεδο: Υπουργείο Ενέργειας, Βιομηχανίας, Εμπορίου και Τουρισμού (ΥΠΕΒΤ), Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας, Πανεπιστήμιο Κύπρου, Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου (ΤΕΠΑΚ), Ανοικτό Παν. Κύπρου, Κυπριακό Επιστημονικό Συμβούλιο (ΚυΕΣ), Σύνδεσμος Πρυτάνεων, Σύνδεσμος Ερευνητικών Οργανισμών, Κέντρο Παραγωγικότητας, Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχανών, Κυπριακό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο, Κυπριακός Σύνδεσμος Καταναλωτών, Σύνδεσμος Τραπεζών και Επιστημονικό και Τεχνολογικό Επιμελητήριο Κύπρου.

Η Επιτροπή Παρακολούθησης (ΕΠ) είναι μικρή και ευέλικτη, παρακολουθεί την υλοποίηση της μελέτης και λαμβάνει, αν χρειαστεί, «ενδιάμεσες» αποφάσεις. Στην ΕΠ συμμετέχουν η ΓΔ ΕΠΣΑ, το ΥΠΕΒΤ και ο Συντονιστής της S³Cy.

Την εκπόνηση της S³Cy ανέλαβε το ΙΠΕ σε συνεργασία με ερευνητική ομάδα του ΤΕΠΑΚ. Έτσι, στον πυρήνα της Ομάδας Μελέτης συμμετείχαν στελέχη από το ΙΠΕ και το ΤΕΠΑΚ.

Τέλος, μέρος του ευρύτερου πλαισίου της Διακυβέρνησης της S³Cy μπορούν να θεωρηθούν και οι Ομάδες Εστίασης που λειτουργήσαν στο πλαίσιο των ειδικών και θεματικών εργαστηρίων.

Μέθοδος Εργασίας

Η Ομάδα Μελέτης επέλεξε να ακολουθήσει τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ σε ότι αφορά στη μεθοδολογία εκπόνησης της S³Cy, καθώς έκρινε ότι αυτό αποτελεί ένα πανευρωπαϊκό υπόβαθρο που θα βοηθούσε την επικοινωνία και συνεννόηση τόσο με την ΕΕ, όσο και με άλλες περιφέρειες.

Έτσι η Μέθοδος Εργασίας της S³Cy περιελάμβανε τα ακόλουθα έξι στάδια:

- ΒΗΜΑ 1. Ανάλυση του περιφερειακού πλαισίου και των δυνατοτήτων για καινοτομία
- ΒΗΜΑ 2. Διακυβέρνηση: διασφάλιση της συμμετοχής και της ιδιοκτησίας.
- ΒΗΜΑ 3. Επεξεργασία ενός καθολικού Οράματος για το μέλλον.
- ΒΗΜΑ 4. Επιλογή περιορισμένου αριθμού Προτεραιοτήτων για την περιφερειακή ανάπτυξη.
- ΒΗΜΑ 5. Ορισμός Συνεκτικού Μείγματος Πολιτικής και Σχεδίου Δράσης.
- ΒΗΜΑ 6. Ενσωμάτωση Μηχανισμού Παρακολούθησης και Αξιολόγησης.

Παράλληλα όμως, η Ομάδα Μελέτης επεξεργάστηκε μια προσέγγιση για κάθε ένα από τα έξι στάδια κατά τρόπο που να εκφράζονται οι τοπικές ιδιαιτερότητες και η επάρκεια της διαδικασίας.

Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης Μελέτης

Παρότι τα έξι Βήματα μπορεί να θεωρηθεί ότι αντιπροσωπεύουν ισάριθμες φάσεις υλοποίησης που εξελίσσονται σε αλληλουχία, εντούτοις στην πράξη, και στο πλαίσιο της Ευελιξίας υπήρξε σημαντική αλληλοεπικάλυψη. Οι κυριότερες φάσεις υλοποίησης της μελέτης ήταν:

Καθορισμός Πλαισίου: Η απόφαση για εκπόνηση της Μελέτης με Συντονισμό του ΙΠΕ λήφθηκε τον Απρίλιο 2013. Η Ομάδα Μελέτης αξιοποιώντας της εμπειρογνωμοσύνη της ερευνητικής ομάδας του ΤΕΠΑΚ και τις σχετικές υποστηρικτικές πληροφορίες που προσφέρει η Πλατφόρμα για την Έξυπνη Εξειδίκευση (Smart Specialisation Platform - S3), που δημιουργήσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προχώρησε άμεσα στην ετοιμασία μιας αναλυτικής και ολοκληρωμένης μεθόδου εργασίας, συμπεριλαμβάνοντας σε αυτή μια σειρά από σύγχρονα μεθοδολογικά εργαλεία.

Στη συνέχεια συγκροτήθηκε η Επιτροπή Διακυβέρνησης η οποία στην πρώτη συνεδρία της (24/05/2013) ενημερώθηκε για τις βασικές έννοιες και τη σημασία της μελέτης, συμφώνησε στη σύνθεση και το ρόλο της και προχώρησε στην έγκριση της προτεινόμενης Μεθόδου Εργασίας.

Έρευνα Πεδίου: Τον Ιούνιο 2013, η Ομάδα Μελέτης, αφού αξιολόγησε τα προκαταρκτικά στοιχεία που συγκεντρώθηκαν από την έρευνα γραφείου, προχώρησε στη διαμόρφωση των ερωτηματολογίων για την έρευνα πεδίου και στην επιλογή του κατάλληλου και αντιπροσωπευτικού δείγματος. Η έρευνα πεδίου περιελάμβανε **800 τεχνοδιαγνώσεις** σε επιχειρήσεις όλων των κλάδων της οικονομίας και **50 συνεντεύξεις** με «γνωμηγότερες» από τον πολιτικό, ακαδημαϊκό, επιχειρηματικό κόσμο και εκπροσώπους δημόσιων υπηρεσιών, ενδιαμέσων φορέων κοκ.

Αποτελέσματα: Τα προκαταρκτικά αποτελέσματα της έρευνας πεδίου παρουσιάστηκαν και συζητήθηκαν στη δεύτερη συνάντηση της ΕΔ (18/09/2013), όπως επίσης και στην Α' φάση δημόσιου διαλόγου που περιλάμβανε τέσσερα ειδικά εργαστήρια και ανοικτή δημόσια διαβούλευση στην παρουσία εκπροσώπων της ΕΕ (Οκτ. 2013).

Ολοκλήρωση Ανάλυσης: Στη συνέχεια η Ομάδα Μελέτης προχώρησε στην διατύπωση, ιεράρχηση και σύνθεση των συμπερασμάτων της Ανάλυσης τα οποία συζητήθηκαν στην ΕΔ (29 Νοε. 2013). Στην ίδια συνεδρία, η ΕΔ υιοθέτησε προκαταρκτική εισήγηση σε σχέση με το Όραμα και τις κατευθυντήριες γραμμές του Μείγματος Πολιτικής.

Τομεακές Προτεραιότητες: Η Ομάδα Μελέτης προχώρησε (Ιαν - Μαρ 2014) στην περαιτέρω επεξεργασία του Μείγματος Πολιτικής. Επιπρόσθετα, πραγματοποιήθηκαν οκτώ εργαστήρια - Ομάδες Εστίασης με στόχο την εμβάθυνση στις τομεακές προτεραιότητες.

Σχέδιο Δράσης: Στη συνέχεια η Ομάδα Μελέτης (Απρ. - Μάιος 2014) επεξεργάστηκε τα μέτρα του προτεινόμενου Σχεδίου Δράσης, αφού έλαβε υπόψη τα αποτελέσματα της μελέτης και τις εισηγήσεις όλων των αρμόδιων φορέων. Σε συνεργασία με την ΓΔ ΕΠΣΑ προσδιορίστηκε ο σχετικός προϋπολογισμός και καθορίστηκαν τα μέτρα που προβλέπεται να ενταχθούν στα Διαρθρωτικά Ταμεία της ΕΕ.

Διεθνής Αξιολόγηση S³Cy: Στις 15 - 16 Μαΐου 2014 η Ομάδα Μελέτης συμμετείχε με επιτυχία σε ειδική διαδικασία διεθνούς αξιολόγησης - peer review - που οργάνωσε η ευρωπαϊκή πλατφόρμα (S3 Platform) στην οποία παρουσίασε τη μεθοδολογία και τα αποτελέσματα της S³Cy.

Ανάλυση

Στη Φάση της Ανάλυσης επιδιώχθηκε η αναλυτική και συστηματική καταγραφή και εκτίμηση των υφιστάμενων δεδομένων σε σχέση με τα περιουσιακά στοιχεία της Κύπρου, τα «δυνατά» και «αδύνατα» σημεία της, τις διασυνδέσεις με τον υπόλοιπο κόσμο και τη θέση της στην ευρωπαϊκή και παγκόσμια οικονομία, τη δυναμική του επιχειρηματικού περιβάλλοντός της κα.

Για να είναι δυνατή η επίτευξη του κεντρικού στόχου της μελέτης S³Cy, χρησιμοποιήθηκαν αναλυτικά στοιχεία που προέκυψαν από πρωτογενή συλλογή ή δευτερογενείς πηγές. Για την πολύπλευρη ανάλυση όλων των στοιχείων και τη δημιουργία σαφούς και πλήρους εικόνας για την υφιστάμενη κατάσταση χρησιμοποιήθηκαν τα εργαλεία ανάλυσης GAP, VRIO, PEST και Κοινωνικών Δικτύων.

Η φάση της Ανάλυσης ολοκληρώθηκε με την αναλυτική και αξιολογική διάσταση όλων των δεδομένων στο πλαίσιο μιας Ανάλυσης SWOT η οποία έλαβε υπόψη όλα τα δεδομένα και τα αποτελέσματα των πιο πάνω.

Στις επόμενες παραγράφους δίνεται μια συνοπτική ανασκόπηση των βασικών εργασιών.

Θεωρητικό Υπόβαθρο

Η ανασκόπηση της διεθνούς βιβλιογραφίας περιελάμβανε την ανασκόπηση διεθνών συγγραμμάτων και δημοσιεύσεων γύρω από το ευρωπαϊκό και περιφερειακό πλαίσιο πολιτικής της έξυπνης εξειδίκευσης. Κύρια επιδίωξη ήταν ο εννοιολογικός προσδιορισμός της έξυπνης εξειδίκευσης, η κατανόηση της πορείας διαμόρφωσής της, η απεικόνιση όλων των πτυχών της και τέλος η ανάδειξη και περιγραφή των κυριότερων μεθόδων που έχουν χρησιμοποιηθεί για τη μελέτη και εφαρμογής της σε περιφέρειες της Ευρώπης. Η βιβλιογραφική ανασκόπηση συνέβαλε επίσης στη διαμόρφωση του συστήματος διακυβέρνησης και του μηχανισμού αξιολόγησης, αλλά και στην τεκμηρίωση της μεθοδολογίας.

Μελέτες Περίπτωσης

Η εμβάθυνση σε δεκαπέντε μελέτες από άλλες ευρωπαϊκές περιφέρειες υπήρξε ιδιαίτερα υποστηρικτική στην προσπάθεια κατανόησης του ευρύτερου πλαισίου και του τρόπου αντιμετώπισης προβλημάτων από τη συλλογή, ανάλυση, επεξεργασία και ερμηνεία δεδομένων μέχρι το σχεδιασμό και την εφαρμογή της έξυπνης εξειδίκευσης.

Η εξέταση κάλυψε τρεις ενότητες: Η πρώτη αφορά έξι περιπτώσεις με επίκεντρο την τομεακή επιλογή εφαρμογής της έξυπνης εξειδίκευσης: **Ενέργεια** στη Χώρα των Βάσκων, **Τουρισμός** στη Σκωτία, **Αγροτικός Τομέας** στο Λιούμπλιν της Πολωνίας, **Δημιουργικές Βιομηχανίες** στην Εσθονία και **Συμπλέγματα Καινοτομίας** στο Πεδεμόντιο της Ιταλίας. Η δεύτερη αναφέρεται σε τέσσερις περιφέρειες **με χαρακτηριστικά που προσμοιάζουν με αυτά της Κύπρου**: Κρήτη, Μάλτα, Σαρδηνία και Σικελία. Η τρίτη καταγράφει **«καλές πρακτικές»** και γενική εμπειρία από τη χρήση των ΔΤ της ΕΕ σε πέντε περιφέρειες: Γκρατς (Αυστρία), Αόρχους (Δανία), Σιέγκεν (Γερμανία), Τουλούζη (Γαλλία) και Μίχνου (Πορτογαλία).

Επιπρόσθετα, η Ομάδα Μελέτης προχώρησε στην ανάλυση δεδομένων από τη διαδικτυακή βάση Eye@RIS. Όπως διαφάνηκε οι κύριες προτεραιότητες της S³Cy συνάδουν σε μεγάλο βαθμό με τις επικρατέστερες ευρωπαϊκές τάσεις από 253 άλλες περιφέρειες.

Οικονομικό Περιβάλλον

Εξετάστηκε η ιστορική εξέλιξη της κυπριακής οικονομίας από την περίοδο 1960-1974, μέχρι και την προσφυγή (2013) στον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης. Επίσης αναλύθηκαν γενικά στατιστικά στοιχεία ως προς το ΑΕΠ, την αγορά εργασίας, το δημοσιονομικό έλλειμμα, το δημόσιο χρέος και τα βασικά χαρακτηριστικά της κυπριακής οικονομίας, όπως επίσης και στοιχεία που αφορούν στην διάρθρωση των κλάδων παραγωγής ως προς τη συμβολή στο ΑΕΠ, τον αριθμό επιχειρήσεων, τον αριθμό απασχολούμενων, τις εξαγωγές κοκ.

Περιβάλλον ΕΤΑΚ

Σε ότι αφορά στο περιβάλλον ανάπτυξης δραστηριοτήτων έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας πραγματοποιήθηκε ανασκόπηση της ιστορικής εξέλιξης των δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ στην Κύπρο από τη δεκαετία του '90, μέχρι και σήμερα, ενώ έγινε μια εκτεταμένη εξέταση και ανάλυση στοιχείων (πχ δαπάνες ΕΤΑΚ, θεματική κατανομή, συμμετοχή ιδιωτικού τομέα κοκ, σύνθεση και κινητικότητα ανθρώπινου δυναμικού, επιστημονικές δημοσιεύσεις, διπλώματα ευρεσιτεχνίας, αριθμό νέων επιχειρήσεων, ηλεκτρονική διακυβέρνηση κοκ) από διάφορες πηγές, όπως η Στατιστική Υπηρεσία, το Innovation Union Scoreboard, το Global Innovation Index, το European Patent Office κα.

Επιπρόσθετα, έγινε ανασκόπηση και αποτίμηση της:

- υλοποίησης εθνικών προγραμμάτων ΕΤΑΚ με έμφαση στη ΔΕΣΜΗ Προγραμμάτων για Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία του ΙΠΕ,
- συμμετοχή της Κύπρου σε Διεθνή Προγράμματα και ιδιαίτερα στο Έβδομο Πρόγραμμα Πλαίσιο για Έρευνα Τεχνολογική Ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (7ο ΠΠ), και
- δραστηριοποίηση του ΙΠΕ σε Πρωτοβουλίες Κοινού Προγραμματισμού, δράσεις στο πλαίσιο του Άρθρου 185 της Συνθήκης της ΕΕ, και Δίκτυα ERANET

Τέλος εξετάστηκαν θέματα που σχετίζονται με υπηρεσίες υποστήριξης ΕΤΑΚ όπως το Ευρωπαϊκό Κέντρο Επιχειρηματικής Στήριξης Κύπρου, το «EURAXESS - Researchers in Motion», τα Γραφεία Διασύνδεσης των πανεπιστημίων κα, όπως επίσης και με την καλλιέργεια κουλτούρας ΕΤΑΚ (διαγωνισμοί – βραβεία εκδηλώσεις κοκ).

Έρευνα Πεδίου σε Επιχειρήσεις

Αντικείμενο της έρευνας πεδίου ήταν η αναζήτηση στοιχείων που αφορούν στην οργάνωση, τις στρατηγικές κατευθύνσεις και διαδικασίες και την ερευνητική / καινοτόμο δράση των επιχειρήσεων. Το ερωτηματολόγιο προσαρμόστηκε στις ιδιαιτερότητες και τα χαρακτηριστικά των επιχειρηματικών κλάδων και τομέων παραγωγής και περιελάμβαναν έξι ενότητες ερωτήσεων σχετικά με:

- τα γενικά χαρακτηριστικά επιχείρησης,
- τα προϊόντα και υπηρεσίες,
- το ανθρώπινο δυναμικό,
- το υφιστάμενο δίκτυο συνεργασιών,
- τις δραστηριότητες ΕΤΑΚ,
- τη συμμετοχή σε προγράμματα.

Η έρευνα πεδίου πραγματοποιήθηκε σε δείγμα 800 επιχειρήσεων (συνολικός πληθυσμός: 35,262 επιχειρήσεις). Το δείγμα επιλέχθηκε στη βάση τυχαίας πολυσταδιακής μεθόδου με παραμέτρους την κατηγορία στους κώδικες NACE, τη συνεισφορά στο ΑΕΠ, το μέγεθος και την επαρχία / περιοχή δραστηριοποίησης.

Ποιοτική Έρευνα

Η ποιοτική Έρευνα είχε ως στόχο τη διασαύρωση των στοιχείων της πρωτογενούς και δευτερογενούς πληροφόρησης, με την γνώμη ανθρώπων που έχουν ολοκληρωμένη άποψη και εμπειρίες σε σχέση με τα θέματα που εξετάζει η S³Cy. Επιπρόσθετα, δίνεται η ευκαιρία μιας πολύπλευρης εικόνας για την παρούσα κατάσταση σε σχέση με τις προδιαγραφόμενες ανάγκες και προκλήσεις. Στο πλαίσιο της ποιοτικής έρευνας πραγματοποιήθηκαν δύο δραστηριότητες.

Συνεντεύξεις με Γνωμηγήτορες: Η διαδικασία στηρίχθηκε στη μέθοδο «Δελφοί» και αφορούσε στη συλλογή ποιοτικών δεδομένων ημι-κατευθυνόμενων συνεντεύξεων με πληροφωρισμένους – κλειδιά. Περιελάμβανε πενήντα (50) προσωπικές συνεντεύξεις με Γνωμηγήτορες, άτομα δηλαδή που, είτε λόγω θέσης, είτε λόγω επαγγέλματος έχουν αποδεδειγμένη γνώση και εμπειρία σε θέματα περιφερειακής ανάπτυξης, έρευνας, καινοτομίας και ανταγωνιστικότητας.

Οι κύριες απόψεις που κατατέθηκαν αφορούσαν το φορολογικό σύστημα, το σύστημα χρηματοδότησης, τις υποδομές, το ανθρώπινο δυναμικό, τη διασύνδεση πανεπιστημίων και επιχειρήσεων, την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας και τους πιθανούς τομείς προτεραιότητας.

Ομάδες Εστίασης - Ειδικά Εργαστήρια: Οι Ομάδες Εστίασης λειτούργησαν στο πλαίσιο ειδικών Εργαστηρίων. Σ' αυτές συμμετείχαν εμπειρογνώμονες από τον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα. Σκοπός ήταν η άντληση ποιοτικών δεδομένων μέσα από τις απόψεις, εισηγήσεις και αντιλήψεις των συμμετεχόντων. Τα Εργαστήρια είχαν έντονο «διαδραστικό» χαρακτήρα και πραγματοποιήθηκαν σε δύο φάσεις.

Στην πρώτη φάση έγιναν τέσσερα εργαστήρια που στόχευσαν στη διαμόρφωση ενός πλαισίου συζήτησης για ισάριθμες πτυχές της Στρατηγικής, που αφορούν στη συμμετοχή των (i) νέων και (ii) επιχειρήσεων στο ερευνητικό και καινοτομικό γίγνεσθαι και στην ανάπτυξη (iii) των ερευνητικών υποδομών και (iv) της διεθνούς συνεργασίας.

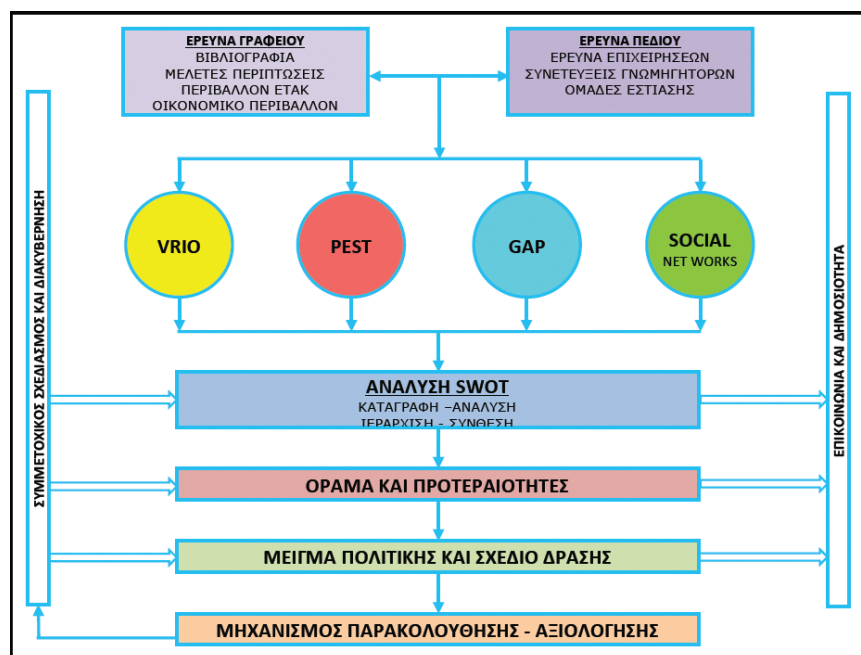
Στη δεύτερη φάση, οι Ομάδες Εστίασης εργάστηκαν με στόχο την εμβάθυνση στους τομείς προτεραιότητας. Στη φάση αυτή πραγματοποιήθηκαν οκτώ εργαστήρια με θεματικό χαρακτήρα και αφορούσαν στους τομείς: Τουρισμός, Ενέργεια, Δομημένο Περιβάλλον και Κατασκευές, Γεωργία – Τρόφιμα, Υγεία, Μεταφορές – Ναυτιλία, Τεχνολογίες Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών και Περιβάλλον. Οι συμμετέχοντες συζητήσαν σε βάθος τα χαρακτηριστικά των οκτώ τομέων, εντόπισαν τα σημαντικότερα προβλήματα και αδυναμίες όπως και τα πλεονεκτήματα κάθε τομέα. Στη συνέχεια συζητήσαν και προσδιόρισαν τις σημαντικότερες προτεραιότητες κάθε τομέα λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες της Κύπρου.

Εφαρμογή Εργαλείων Ανάλυσης

Ανάλυση Χάσματος – GAP: αναφέρεται στην σύγκριση μεταξύ της υπάρχουσας (που βρισκόμαστε) και της θέσης-στόχου (που θέλουμε να είμαστε) και στον καθορισμό της μεταξύ τους «απόστασης». Στο πλαίσιο της S³Cy εφαρμόστηκε η Ανάλυση Χάσματος με αντικείμενο σύγκρισης την ανταγωνιστικότητα της κυπριακής οικονομίας σε σχέση με το μέσο όρο της ΕΕ27. Η ανάλυση περιλαμβάνει τους τομείς που καθορίζουν την ανταγωνιστικότητα ανάμεσα στους οποίους ήταν το θεσμικό πλαίσιο, οι υπάρχουσες υποδομές, η υγεία, η εκπαίδευση και κατάρτιση, η επάρκεια αγαθών, η αγορά εργασίας, το μέγεθος και η λειτουργία της αγοράς, η τεχνολογική ετοιμότητα και η ικανότητα για καινοτομία.

Ανάλυση VRIO: Η ανάλυση VRIO (Value, Rarity, Imitiability και Organization) αποτελεί ένα εργαλείο «εσωτερικής ανάλυσης» που βασίζεται στην ανάλυση των παραγωγικών πόρων μιας οικονομικής μονάδας. Καθορίζει ποιοι πόροι και ποιες ικανότητες καταλήγουν σε ποιες δυνατότητες και ποιες αδυναμίες. Στόχος της ανάλυσης είναι η συμβολή στη δημιουργία ή/και αξιοποίηση των δυνατοτήτων και στην αντιμετώπιση ή περιορισμό των αδυναμιών. Στο πλαίσιο της S³Cy εφαρμόστηκε η Ανάλυση VRIO στη βάση των συμπερασμάτων που εξαχθηκαν από την ποσοτική και ποιοτική ανάλυση.

Ανάλυση SWOT: Η ανάλυση SWOT χρησιμοποιείται προκειμένου να περιγράψει τις δυνατότητες (Strength), τις αδυναμίες (Weaknesses) τις ευκαιρίες (Opportunities) και τις απειλές (Threats) τις οποίες αντιμετωπίζει μια οικονομική μονάδα. Στο πλαίσιο της S³Cy εφαρμόστηκε η SWOT για να συνθέσει τα αποτελέσματα και συμπεράσματα της έρευνας γραφείου και πεδίου και των μεθοδολογικών εργαλείων που χρησιμοποιήθηκαν. Τα κύρια αποτελέσματα παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί.

Πρόταση

Χρησιμοποιώντας λοιπόν, το σύνολο των συμπερασμάτων, η Ομάδα Μελέτης έχει διαμορφώσει ένα πλαίσιο πρότασης, το οποίο πρόκειται να τεθεί προς συζήτηση στην Επιτροπή Διακυβέρνησης που περιλαμβάνει:

- Όραμα,
- Γενικούς Στόχους και Επιδιώξεις,
- Οριζόντιες και Τομεακές Προτεραιότητες,
- Μείγμα Πολιτικής,
- Σχέδιο Δράσης, και
- Μηχανισμό Παρακολούθησης και Αξιολόγησης.

Όραμα

Η στρατηγική της έξυπνης εξειδίκευσης, όπως εκπονήθηκε για την Κύπρο, στοχεύει στην κοινωνική συνοχή και την ευημερία, στρέφεται στη βάση των παραγωγικών δομών της οικονομίας, υιοθετεί την «από κάτω προς τα πάνω» προσέγγιση, ενώ είναι θεμελιωδώς βασισμένη στην επιχειρηματική ανακάλυψη, την ικανότητα δηλαδή της παραγωγικής βάσης να αναγνωρίσει το πού και πώς θα επενδύσει.

Το Όραμα της S³Cy αφορά στην ανάδειξη του τομέα της Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας (ΕΤΑΚ) σε ένα δισδιάστατο ρόλο.

- Αφενός να εξελιχθεί σε εργαλείο ενίσχυσης των προσπάθειών για υπέρβαση της παρούσας οικονομικής κρίσης.
- Αφετέρου να αποτελέσει σημαντικό διαχρονικό συντελεστή για την αναδιάρθρωση και μετεξέλιξη της κυπριακής οικονομίας και κοινωνίας σύμφωνα με τις αρχές που αναδεικνύει το στρατηγικό πλαίσιο «Ευρώπη 2020».

Η μελέτη της S³Cy δείχνει ότι η Κύπρος έχει σημαντικό αριθμό περιορισμών - μερικών εκ των οποίων ανυπέρβλητων - που δεν της επιτρέπουν να στοχεύει σε ένα ηγετικό ρόλο στο παγκόσμιο ή ευρωπαϊκό καινοτομικό γίγνεσθαι. Μπορεί όμως να εξελιχθεί σε ένα σημαντικό περιφερειακό κέντρο, όπου η καινοτομία και η εξειδίκευση σε επιλεγμένους τομείς θα διαδραματίζει ισχυρό αναπτυξιακό ρόλο.

Η δυναμική που αναπτύσσεται και εντείνεται στον ερευνητικό και ακαδημαϊκό χώρο της Κύπρου τα τελευταία χρόνια και το πολύ καλού επιπέδου ανθρώπινο δυναμικό που διαθέτει η χώρα (εντός και εκτός Κύπρου) μπορούν να θεωρηθούν ως μια ισχυρή και ικανή βάση για στήριξη του Οράματος.

Οι σύγχρονες προκλήσεις στον τομέα της καινοτομίας είναι πάρα πολλές και το φαινόμενο συνδυασμού της με την ανάπτυξη γίνεται ιδιαίτερα πολύπλοκο και σύνθετο. Παρά ταύτα η S³Cy θεωρεί ότι η ανάγκη να ενισχυθεί η ικανότητα για εμπορευματοποίηση των νέων τεχνολογιών και των αποτελεσμάτων της έρευνας είναι εξαιρετικής σημασίας για την επιτυχία της όποιας αναπτυξιακής στρατηγικής. Προς τούτο θα πρέπει να αξιοποιηθούν οι επιχειρηματικές ικανότητες και δεξιότητες τόσο των υφιστάμενων όσο και νέων δυναμικών επιχειρήσεων.

Στο πλαίσιο αυτό, το όραμα για την εφαρμογή της στρατηγικής, δεν εστιάζει μόνο στις νεοφυείς εταιρείες και ερευνητικά κέντρα έντασης τεχνολογίας και καινοτομίας που βασίζονται αποκλειστικά σε συνεργατικούς σχηματισμούς υψηλής τεχνολογίας. Περιλαμβάνει επίσης και τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε τομείς αιχμής με στρατηγικά πλεονεκτήματα και ευρύ πλέγμα συνεργασιών, ωστόσο έχουν μείνει πίσω στον τομέα της καινοτομίας και, συνεπώς, έχουν χάσει την ανταγωνιστικότητά τους, αλλά και σημαντικό μερίδιο της αγοράς, συρρικνώνοντας την ανταγωνιστικότητα και επιτείνοντας την ύφεση.

Ο ιδιωτικός τομέας είναι στο επίκεντρο της αξιοποίησης της καινοτομίας, αλλά οι κρατικές υπηρεσίες και οι ενδιαμέσους φορείς - χρηματοδότες μπορούν να διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο στη διευκόλυνση των επιχειρηματιών, στη βελτίωση της διασύνδεσης με τα πανεπιστήμια και στη διαμόρφωση θετικού περιβάλλοντος για την εμπορική αξιοποίηση της έρευνας. Με καθαρό στόχο την ανάκαμψη της οικονομίας, προτείνεται ένα πλαίσιο όπου οι δημόσιες αρχές θα αναλάβουν το ρόλο των καταλυτών για δράση που θα θέσει σε λειτουργία με απόδολεσματικό τρόπο την παραγωγική μηχανή, θα δώσει έμφαση στις «επιχειρηματικές ανακαλύψεις» και θα ενισχύσει την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία.

Η S³Cy αναγνωρίζει ότι το κόστος της έρευνας αιχμής και η αξιοποίηση της σύγχρονης τεχνολογίας είναι συχνά υψηλό. Προς τούτο, προσβλέπει στην λήψη αποφάσεων που να οδηγούν σε πιο ουσιαστικές επενδύσεις που να αφορούν στη διατήρηση και την ενίσχυση της ερευνητικής βάσης, όπως επίσης και σε μια διαχρονική πολιτική που να αναγνωρίζει τη σημασία συνεχούς χρηματοδότησης τόσο της αριστείας όσο και της πρωτοποριακής εφαρμοσμένης έρευνας.

Επιπρόσθετα, θεωρεί ότι ο ανταγωνισμός είναι σημαντικός για την προώθηση της ποιότητας της έρευνας και της καινοτομίας τόσο στις επιχειρήσεις, όσο και στα ερευνητικά κέντρα. Τονίζει, όμως την ανάγκη για διεύρυνση της συνεργασίας, καθώς αυτές προσφέρουν σημαντική προστιθέμενη αξία στη δημόσια επένδυση.

Τέλος, η S³Cy προτείνει ένα σύστημα ανάπτυξης της καινοτομίας το οποίο θα χαρακτηρίζεται από έντονη εξωστρέφεια θα είναι δηλαδή ανοικτό προς τον «έξω» κόσμο, τόσο σε επίπεδο συνεργασιών όσο και στόχευσης αγοράς και θα ευθυγραμμίζεται σε με τις σχετικές Πρωτοβουλίες σε ευρωπαϊκό επίπεδο και ιδιαίτερα το Πρόγραμμα ΟΡΙΖΟΝΤΑΣ 2020.

Προτεραιότητες

Η πρόταση της Ομάδας Μελέτης για τις προτεραιότητες της S³Cy περιλαμβάνει δύο κύριες κατευθύνσεις.

Η πρώτη αφορά στις **Οριζόντιες Προτεραιότητες**, αυτές δηλαδή που καθορίζουν τόσο τις βασικές αρχές ανάπτυξης και το γενικό πλαίσιο της έννοιας της καινοτομίας, όσο και τις τεχνολογικές και τομεακές προτεραιότητες οριζόντιου χαρακτήρα. Σε ότι αφορά τις προτεραιότητες οριζόντιου χαρακτήρα αυτές θα μπορούσαν να διακριθούν σε προτεραιότητες που προσδιορίζουν το πλαίσιο της ανάπτυξης και της καινοτομίας και σε αυτές που προσδιορίζουν τις τεχνολογικές επιδιώξεις.

Η δεύτερη ενότητα αφορά στις **Τομεακές Προτεραιότητες**. Για να έχει πιθανότητες επιτυχίας η S³Cy θα πρέπει να συμβάλει στη διαμόρφωση ενός περιβάλλοντος ανταγωνισμού και καινοτομίας, το οποίο να βασίζεται ωστόσο - και εδώ είναι η ειδοποιός διαφορά - στα ευρύτερα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα των προτεινόμενων τομέων.

Οριζόντιες Προτεραιότητες

Αειφορία - Περιβάλλον

Τόσο η ΕΕ όσο και η Κύπρος έχουν δηλώσει την προσήλωσή τους στις αρχές της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης, η οποία ορίζεται ως η ανάπτυξη εκείνη που διατηρεί στο διηνεκές τους περιβαλλοντικούς, κοινωνικούς και άλλους πόρους. Στο πλαίσιο αυτό η κεντρική προτεραιότητα της S³Cy αφορά στην Αειφόρο Ανάπτυξη, δηλαδή τη διαχρονική διασφάλιση των φυσικών, ανθρώπινων και κοινωνικών πόρων του νησιού.

Η αειφορία συνίσταται τόσο στην αναπτυξιακή προσέγγιση που πρέπει να έχουν όλες οι πρωτοβουλίες στο πλαίσιο της Στρατηγικής, όσο και σε ειδικά περιβαλλοντικά θέματα.

Διευρυμένη Καινοτομία

Η Ομάδα Μελέτης προτείνει όπως στο πλαίσιο των γενικών προτεραιοτήτων της S³Cy υιοθετηθεί μια διευρυμένη αντίληψη για την καινοτομία η οποία να καλύπτει τόσο την τεχνολογική όσο και την οργανωτική καινοτομία. Η τεχνολογική, περιλαμβάνει την εισαγωγή νέων ή σημαντικά βελτιωμένων προϊόντων ή διαδικασιών στην παραγωγική διαδικασία, ενώ η οργανωτική έγκειται συνήθως στην αλλαγή της δομής, οργάνωσης ή διακυβέρνησης της επιχείρησης.

Επιδίωξη της Στρατηγικής πρέπει να είναι η συμβολή της καινοτομίας στην οικονομική διαδικασία και στη διασφάλιση του δυναμικού ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος των επιχειρήσεων, ανεξάρτητα αν είναι ριζική ή οριακή. Προτείνεται λοιπόν, να επιδιωχθεί η ανάπτυξη της καινοτομίας σε όλες τις πιθανές μορφές της, είτε αυτή αποτελεί παράγωγο ανακάλυψης νέας γνώσης, είτε αξιοποίησης υφιστάμενης γνώσης και τεχνολογιών.

Κοινωνική Καινοτομία

Η Ομάδα Μελέτης πιστεύει ότι η επιδιωκόμενη, μέσω της παρούσας στρατηγικής, οικονομική ανάπτυξη δεν θα έχει ολοκληρωμένο και ολιστικό χαρακτήρα, αν αδιαφορήσει για τα κοινωνικά γίνεσθαι. Προς τούτο, προτείνει ως μια εκ των προτεραιοτήτων την επένδυση στην κοινωνική καινοτομία. Στο πλαίσιο της S³Cy προτείνεται όπως με τον όρο «κοινωνική καινοτομία» καλύπτονται οι νέες ιδέες, προϊόντα, υπηρεσίες, τεχνολογίες, μοντέλα (οργάνωση, διακυβέρνηση, ενδυνάμωση και ανάπτυξη ικανοτήτων) και στρατηγικές που μπορούν να αξιοποιηθούν για την αντιμετώπιση των σύγχρονων κοινωνικών προβλημάτων στην Κύπρο.

Τεχνολογίες Γενικής Εφαρμογής

Οι Τεχνολογίες Γενικής Εφαρμογής (Τεχνολογίες Πληροφορικής, Τεχνολογίες Επικοινωνιών, Βιοεπιστήμες – Βιοτεχνολογία, Βιοϊατρική Τεχνολογία, Αγρο-επιστήμες, Τεχνολογίες Τροφίμων, Προηγμένα Υλικά, Νανοτεχνολογία, Προηγμένη Μεταποίηση και Διεργασίες, Αναδυόμενες Τεχνολογίες Μέλλοντος κα) αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της έξυπνης εξειδίκευσης. Πρόκειται για τεχνολογίες που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε διάφορους τομείς και έχουν τη δυνατότητα να συμβάλουν σε μετασχηματισμούς και βελτιώσεις στην παραγωγικότητα και την απόδοση. Είναι επίσης ζωτικής σημασίας για την αντιμετώπιση των μεγάλων κοινωνικών προκλήσεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Η S³Cy προτείνει όπως δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην ενσωμάτωση των ΤΓΕ σ' ένα πλαίσιο διατομεακής προσέγγισης (πχ στην πολιτιστική κληρονομιά και τον τουρισμό, στις «γαλάζιες» βιοτεχνολογίες, ενέργεια και παραγωγή τροφίμων κλπ).

Επιπρόσθετα πρέπει να γίνει κατανοητό ότι κάθε Τεχνολογία Γενικής Εφαρμογής δεν μπορεί να θεωρηθεί ως αυτοτελής σε μια στρατηγική για την καινοτομία, αλλά πρέπει να θεωρηθεί ως ένα βασικό δομικό στοιχείο για την ανάπτυξη και την κατασκευή προηγμένων προϊόντων, καθώς σήμερα, τα πλέον προηγμένα προϊόντα έχουν σύνθετο χαρακτήρα και αποτελούν ένα πολυεργαλείο από ΤΓΕ, ένα συνδυασμό δηλαδή από τεχνολογίες.

Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνιών

Η ανάλυση στο πλαίσιο της μελέτης της S³Cy κατέδειξε τη σημασία των ΤΠΕ για όλους τους τομείς της οικονομίας. Και το γεγονός ότι ο τομέας των ΤΠΕ είναι από τους ελάχιστους όπου η Κύπρος διαθέτει μια συγκροτημένη στρατηγική ανάπτυξης. Επιπρόσθετα, δείχνει να διαθέτει την κρίσιμη μάζα επιχειρήσεων και ερευνητικών ομάδων για περαιτέρω ανάπτυξη, ενώ η διαχρονική απόδοση του στα διεθνή προγράμματα είναι εξαιρετική. το γεγονός πιστοποιεί την ικανότητα του τομέα των ΤΠΕ να πρωταγωνιστήσει και να είναι ανταγωνιστικός σε διεθνές επίπεδο.

Εκτιμάται επίσης ως σημαντικό στοιχείο το γεγονός ότι οι υπηρεσίες των ΤΠΕ μπορούν να συνεισφέρουν στην άμβλυνση βασικών περιοριστικών παραμέτρων του αναπτυξιακού συστήματος της χώρας. Οι ΤΠΕ προσφέρουν άμεση διασύνδεση με τη παγκόσμια αγορά και περιορίζουν έτσι το πρόβλημα του μικρού μεγέθους της εγχώριας αγοράς, ενώ παράλληλα «σμικραίνουν» τη γεωγραφική απόσταση από την Κεντρική Ευρώπη. Πέρα όμως από τη μεγάλη σημασία που έχει η ανάπτυξη των ΤΠΕ στην οικονομία, αυτές μπορούν να συνεισφέρουν και σε τομείς περισσότερο κοινωνικού χαρακτήρα.

Τομεακές Προτεραιότητες

Θεμελιώδης αρχή της στρατηγικής της ευφυούς εξειδίκευσης είναι η αναζήτηση των πυλώνων της ανάπτυξης στην παραγωγική βάση της οικονομίας. Οι προτεραιότητες αφορούν στους τομείς εκείνους, όπου εκτιμάται ότι η Κύπρος μπορεί ρεαλιστικά να ελπίζει ότι θα πρωταγωνιστήσει. Πιο συγκεκριμένα οι τομείς που αναδείχθηκαν ως κυρίαρχοι για να διατηρήσουν το ανταγωνιστικό τους πλεονέκτημα, οφείλουν να λειτουργήσουν σε διττή κατεύθυνση: αφενός να προσαρμοστούν στα νέα σύγχρονα δεδομένα, τεχνολογίες και ανάγκες και αφετέρου, όπου αυτό είναι δυνατό, να επινοήσουν καινοτομίες.

Όπως ήδη αναφέρθηκε, η Ομάδα Μελέτης κατέγραψε τη γενική κατάσταση της οικονομίας και χρησιμοποίησε ένα πλέγμα εργαλείων με σκοπό να αναδείξει:

- α) τη **δυναμική των παραγωγικών τομέων** και την αποδοχή τους ως ισχυρούς από την παραγωγική βάση,
- β) την ανάδειξη των **συνθηκών βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας**,
- γ) την παρούσα ή εν δυνάμει **διασύνδεσή τους** με το σύνολο των παραγωγικών δράσεων, και
- δ) την **σημασία τους για την βελτίωση της ποιότητας ζωής** των πολιτών της Κύπρου.

Στο πλαίσιο αυτό, οι επιλεγμένοι τομείς κρίθηκε ότι μπορούν να αποτελέσουν εστίες ανάπτυξης της οικονομίας, καθώς διαθέτουν συστατικά όπως υποδομές, τεχνογνωσία, φυσικούς και ανθρώπινους που να λειτουργούν ως υφιστάμενα συγκριτικά πλεονεκτήματα ή να διανοίγουν σημαντικές προοπτικές για το μέλλον.

Το σύνολο των δεδομένων διαμόρφωσε την τελική Ανάλυση SWOT από την οποία προέκυψαν οι προτεινόμενοι τομείς. Έτσι στο πλαίσιο της Α' Φάσης της μελέτης εκπόνησης της S³Cy είχαν «προκριθεί» οι ακόλουθοι τομείς:

- **οι τομείς του Τουρισμού και Ενέργειας είχαν αναδειχθεί ως κυρίαρχοι τομείς προτεραιότητας.**
- **ως δευτερεύοντες αναδείχθηκαν η Γεωργία – Τρόφιμα, οι Κατασκευές, οι Μεταφορές – Ναυτιλία και η Υγεία, και**
- **Οι σημαντικοί τομείς οριζόντιου χαρακτήρα είχαν προσδιοριστεί το Περιβάλλον και οι Τεχνολογίες Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών.**

Μετά από σχετική εισήγηση της Ομάδας Μελέτης και την έγκριση της Επιτροπής Διακυβέρνησης πραγματοποιήθηκε στην δεύτερη φάση της εκπόνησης της μελέτης σειρά τη δεύτερη σειρά από οκτώ θεματικά εργαστήρια – ένα για τον κάθε τομέα – στα οποία συμμετείχαν ισάριθμες Ομάδες Εστίασης που συγκροτήθηκαν ειδικά για το σκοπό αυτό.

Στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής επιχειρήθηκε περαιτέρω επεξεργασία, εμβάθυνση στις περιοχές προτεραιότητας.

Σύμφωνα με όλα τα δεδομένα και στοιχεία που επεξεργάστηκε η Ομάδα Μελέτης έχει προτείνει ως τομεακές προτεραιότητες για τη S³Cy τους Τομείς και Περιοχές Εστίασης των Πινάκων που ακολουθούν.

«ΕΝΕΡΓΕΙΑ»
Ανάπτυξη Νέων ή Βελτιστοποιημένων Τεχνολογιών για ΑΠΕ
Ηλιακή Ενέργεια και Τεχνολογίες για Ηλιακά Φωτοβολταϊκά Τεχνολογίες Ηλιακής Θέρμανσης και Ψύξης Αιολική Ενέργεια
Καινοτόμες εφαρμογές ΑΠΕ
Τεχνολογίες Ηλιοθερμίας Ηλιακά Φωτοβολταϊκά Καινοτόμες Εφαρμογές ΑΠΕ
Αξιοποίηση Υδρογονανθράκων
Αποθήκευση Φυσικού Αερίου Χρήση Φυσικού Αερίου
Βέλτιστη Χρήση - Εξοικονόμηση Ενέργειας
Ανάπτυξη Καινοτόμων και Οικονομικά Αποδοτικών Τεχνολογιών Συστήματα ΤΠΕ για Παρακολούθηση Δίκτυα Μεταφοράς και Διανομής Ενέργειας

«ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ»
Αειφόρος Τουριστική Ανάπτυξη
Κοινωνική, οικονομική και Περιβαλλοντική Διάσταση του Τουρισμού Εκτίμηση και Παρακολούθηση Φέρουσας Ικανότητας
Ειδικές Μορφές Τουρισμού
Προώθηση Ειδικών Μορφών Τουρισμού Άμβλυνση Εποχικότητας
Ψηφιακή Εποχή και Τουρισμός
Βελτιστοποίηση Τουριστικής Εμπειρίας μέσω της χρήσης ΤΠΕ Κοινωνικά Δίκτυα
Οργάνωση, Διαχείριση και Προώθηση του Τουριστικού Προϊόντος
Δορυφορικοί Πίνακες Τουρισμού Οργάνωση Συστήματος Διαχείρισης και Προώθησης τουριστικού προϊόντος.

«ΔΟΜΗΜΕΝΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ»
Αειφόρος Αστική Ανάπτυξη
Αστικά Δίκτυα Υποδομές και Συνδεσιμότητα
Σύγχρονος Σχεδιασμός Κατασκευών και Υποδομών
Κτίρια με Υψηλή Ενεργειακή Απόδοση Κτιριακή Πολιτιστική Κληρονομιά. Αναβάθμιση Υφιστάμενου Κτιριακού Αποθέματος
Οργάνωση και Διαχείριση της Παραγωγής Κτιρίων και Υποδομών
Αξιοποίηση Αειφόρων Κατασκευαστικών Μεθόδων
Οικοδομικά Υλικά
Ανάπτυξη Καινοτόμων και Ευφών Οικοδομικών Υλικών Αξιοποίηση Τοπικών Πρώτων Υλών

«ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ - ΝΑΥΤΙΛΙΑ»
Σύγχρονες Δημόσιες Μεταφορές
Ανάπτυξη συστήματος αστικών συγκοινωνιών και σύγχρονων δημόσιων μεταφορών
Θαλάσσιες Μεταφορές / Ναυτιλία
Διαχείριση, προγραμματισμός και ανάπτυξη λιμένων Θαλάσσιος και παράκτιος τουρισμός
Αειφόρος Ανάπτυξη Μεταφορών
Συστήματα Ευφών Μεταφορών Ανάπτυξη ασφαλών μεταφορών

«ΓΕΩΡΓΙΑ - ΤΡΟΦΙΜΑ»**Ανταγωνιστικότητα Γεωργικής και Κτηνοτροφικής Παραγωγής**

Νέες Τεχνολογίες, ΤΠΕ και Ρομποτική
Αξιοποίηση Βιοτεχνολογιών στη Γεωργία, Υδατοκαλλιέργεια και Κτηνοτροφία
Προώθηση προϊόντων ονομασίας προέλευσης, γεωγραφικής ένδειξης και παραδοσιακών προϊόντων

Ποιότητα και Ασφάλεια Τροφίμων

Αντιμετώπιση Κινδύνων Διατροφικής Αλυσίδας
Ασφάλεια και ποιότητα τροφίμων

Ανάπτυξη Ζώων

Βέλτιστες πρακτικές διαχείρισης και σίτισης ζώων

Κλιματικές Αλλαγές: Γεωργία και Τρόφιμα

Επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στις αγρο-κλιματικές ζώνες Κύπρου
Ολοκληρωμένη ανάλυση κινδύνου των συστημάτων τροφίμων

Περιβάλλοντική και Κοινωνικο - Οικονομική Διάσταση

Αποτελεσματική αξιοποίηση βιοποικιλότητας και οικοσυστημάτων
Βέλτιστη αξιοποίηση υδάτινων πόρων
Χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην γεωργική παραγωγή

«ΥΓΕΙΑ»**Ηλεκτρονική Υγεία**

Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Υγείας
Διασφάλιση Ποιότητας και Ασφάλειας
Ψηφιακή Χαρτογράφηση Υγείας

Κλινική και Γενετική Διερεύνηση και Αντιμετώπιση Ασθενειών

Παρακολούθηση – Διαχείριση – Φροντίδα
Διάγνωση – Πρόληψη / Παράγοντες Κινδύνου
Μοριακή και Ιατρική Γενετική (Μεταφραστική Ιατρική Έρευνα)
Προαγωγή Δημόσιας Υγείας και Ποιότητα Ζωής

Ανάπτυξη Ασφαλών και Αποτελεσματικών Φαρμάκων

Μοριακή διάγνωση και δημιουργία εξειδικευμένων φαρμάκων

Ιατρικός Τουρισμός

Ανάπτυξη Προληπτικής Ιατρικής

Ορισμός Συνεκτικού Μείγματος Πολιτικής

Το προτεινόμενο Μείγμα Πολιτικής περιλαμβάνει τρεις βασικούς Πυλώνες οι οποίοι στοχεύουν από κοινού στην υλοποίηση των κύριων πτυχών του Οράματος. Ως εκ τούτου οι τρεις Πυλώνες έχουν έντονο συμπληρωματικό χαρακτήρα.

Πυλώνας I: Έξυπνη Ανάπτυξη – Smart Growth

Ο Πυλώνας «Έξυπνη Ανάπτυξη» αφορά στην υλοποίηση της κεντρικής επιδίωξής της S³Cy για ενίσχυση των μηχανισμών αντιμετώπισης των σύγχρονων αναπτυξιακών προκλήσεων και προοπτικών στους επιλεγμένους τομείς προτεραιότητας. Στο πλαίσιο του Πυλώνα I θα υλοποιηθούν δράσεις σχετικές με, που στηρίζονται στην «από κάτω προς τα πάνω» προσέγγιση και αφορούν:

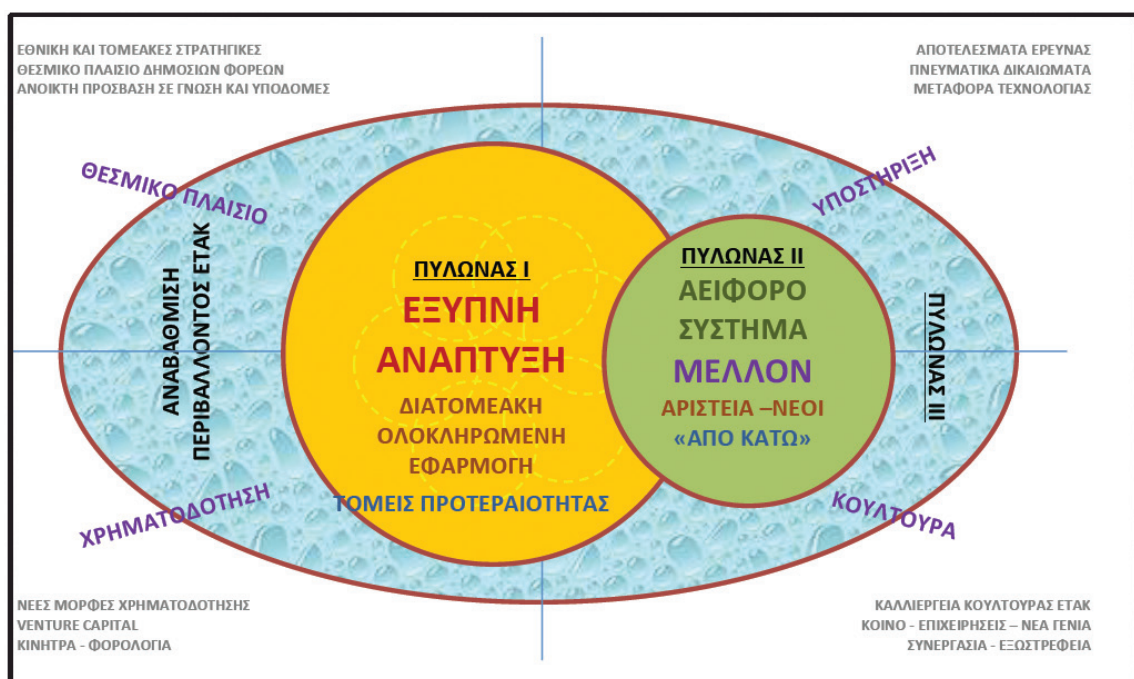
- Συμπράξεις Έρευνας και Καινοτομίας
- Υποδομές
- Συμμετοχή Επιχειρήσεων
- Εξωστρέφεια – Ανοικτοί Ορίζοντες

Πυλώνας II: Αειφόρο Σύστημα ΕΤΑΚ – Sustainable RTDI System

Ο δεύτερος Πυλώνας «Αειφόρο Σύστημα ΕΤΑΚ» αφορά στη διασφάλιση της δημιουργίας ενός διαχρονικού και δυναμικού συστήματος ΕΤΑΚ που θα είναι ικανό να συνεισφέρει τόσο στη αναδιάρθρωση και μετεξέλιξη της κυπριακής οικονομίας όσο και στην ενίσχυση της αντιμετώπισης των κοινωνικών προκλήσεων.

Στο πλαίσιο του Πυλώνα II θα υλοποιηθούν δράσεις σχετικές με, που στηρίζονται στην «από κάτω προς τα πάνω» προσέγγιση και αφορούν:

- Αριστεία
- Ανθρώπινο Δυναμικό
- Επιχειρηματική Αριστεία

Πυλώνας III: Εκσυγχρονισμός Συστήματος ETAK – Modernization of the RTDI System

Ο τρίτος Πυλώνας «Εκσυγχρονισμός Συστήματος ETAK» αφορά στην ενίσχυση του πλαισίου, των μηχανισμών και των δομών λειτουργίας του συστήματος ETAK κατά τρόπο που να διευκολύνει και ενδυναμώνει την αποτελεσματικότερη ανάπτυξη, αξιοποίηση και προβολή των αποτελεσμάτων του. Στο πλαίσιο του Πυλώνα III θα υλοποιηθούν δράσεις σχετικές με, που στηρίζονται στην «από κάτω προς τα πάνω» προσέγγιση και αφορούν:

- Θεσμικό Πλαίσιο
- Μηχανισμοί Υποστήριξης
- Χρηματοδότηση
- Κουλτούρα ETAK

Μηχανισμός Αξιολόγησης και Παρακολούθησης

Οι μηχανισμοί παρακολούθησης και αξιολόγησης θα πρέπει να ενταχθούν εξ' αρχής στο πλαίσιο της στρατηγικής και στα διάφορα στοιχεία που τη συνθέτουν. Ο μηχανισμός παρακολούθησης αφορά στην ανάγκη επίβλεψης της προόδου υλοποίησης. Ο μηχανισμός αξιολόγησης αναφέρεται στην εκτίμηση του κατά πόσον και με ποιο τρόπο έχουν επιτευχθεί οι στρατηγικοί στόχοι.

Στο πλαίσιο της S³Cy προτείνεται η δημιουργία και λειτουργία του Μηχανισμού Παρακολούθησης και Αξιολόγησης υπό την ευθύνη της ΓΔ ΕΠΣΑ. Η πρόταση περιλαμβάνει τόσο τις διαδικασίες όσο και τους δείκτες αξιολόγησης.

Αξιολόγηση Ομοτιμών

Η ΕΕ έχει προχωρήσει στη δημιουργία ενός υποστηρικτικού μηχανισμού για την αξιολόγηση της προόδου των περιφερειών στο πλαίσιο ετοιμασίας της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης. Ο μηχανισμός αυτός περιλαμβάνει την πραγματοποίηση ειδικών εργαστηρίων στα οποία αξιολογείται η μεθοδολογία και τα αποτελέσματα της μελέτης για τις συμμετέχουσες περιφέρειες.

Η αξιολόγηση της S³Cy από την ΕΕ πραγματοποιήθηκε το διήμερο 15-16 Μαΐου 2014 στο Πορτορόζ της Σλοβενίας, στο πλαίσιο ειδικού εργαστηρίου που οργάνωσε η ευρωπαϊκή Πλατφόρμα S3. Το βασικό συμπέρασμα και σχόλιο των κριτών συνοψίζονται στην ακόλουθη παράγραφο:

«An extremely impressive level of work forms the basis for the strategy. RIS3 analytical part is extensive and sound in terms of methodology and data used. Specifically, triangulation and quadrangulation of data have been performed in order to ensure trustworthiness and validity of the study. The study laid down basis for a SWOT analysis and at the same time provided for evidence to support entrepreneurial process of discovery.»

Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης και επόμενα βήματα

Οι οριστικές αποφάσεις για τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης θα ληφθούν πριν τα τέλη του 2014. Η Στρατηγική θα αποτελέσει τη βάση για το σχεδιασμό της νέας ΔΕΣΜΗΣ Προγραμμάτων του ΙΠΕ για την περίοδο 2015-2020.

Κεφαλαιο 03

Εθνικά Προγράμματα Χρηματοδότησης Έρευνας και Καινοτομίας

3.1. Εισαγωγή

Η κυριότερη δραστηριότητα του ΙΠΕ είναι ο σχεδιασμός, η προκήρυξη και η διαχείριση Προγραμμάτων χρηματοδότησης δραστηριοτήτων έρευνας και καινοτομίας.

Τα Προγράμματα του Ιδρύματος χρηματοδοτούνται από την Κυπριακή Κυβέρνηση (μέσω της ετήσιας κρατικής χορηγίας προς το ΙΠΕ), ενώ από το 2008 σημαντικός αριθμός έργων συγχρηματοδοτείται και από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Για σκοπούς αποτελεσματικότερου σχεδιασμού και διαχείρισης των εθνικών Προγραμμάτων χρηματοδότησης έρευνας και καινοτομίας, καθιερώθηκε από το 2003, τα Προγράμματα του Ιδρύματος να εντάσσονται σε ένα ευρύτερο πλαίσιο με πολυεπίπεδους στόχους που καλείται: **Δέσμη Προγραμμάτων για Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία (ΔΕΣΜΗ)**. Το εν λόγω πλαίσιο έχει κοινή βάση προκήρυξης και κοινούς γενικούς κανόνες συμμετοχής για όλα τα επιμέρους Προγράμμάτα του. Κατά το 2013 βρισκόταν σε εξέλιξη η υλοποίηση ερευνητικών έργων που επιλέγηκαν στο πλαίσιο Προσκλήσεων που ανακοινώθηκαν την περίοδο 2008-2013 και εντάσσονται στη ΔΕΣΜΗ 2008 και στη ΔΕΣΜΗ 2009-2010. Το 2013 ανακοινώθηκε μικρός αριθμός στοχευμένων Προσκλήσεων υποβολής προτάσεων, κυρίως στο πλαίσιο της εθνικής συμμετοχής στις Πρωτοβουλίες Κοινού Προγραμματισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (βλ. Κεφ. 4.10.3) καθώς και σε ευρωπαϊκά και διεθνή Προγράμματα.

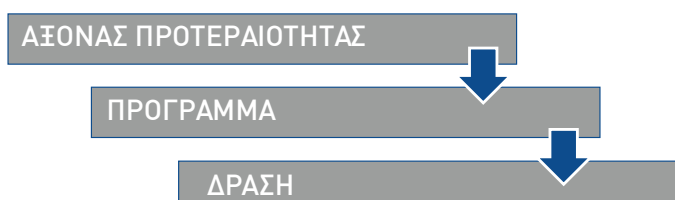
Οι στρατηγικές επιδιώξεις της ΔΕΣΜΗΣ Προγραμμάτων του ΙΠΕ είναι:

- Διεύρυνση των δυνατοτήτων του κυπριακού συστήματος έρευνας να παράγει αποτελέσματα υψηλού επιπέδου.
- Αύξηση της κρίσιμης μάζας των ερευνητών και καλλιέργεια ερευνητικής κουλτούρας.
- Επέκταση της συμμετοχής των κυπριακών επιχειρήσεων σε δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας και αύξηση της συμβολής του ιδιωτικού τομέα στις επενδύσεις ΕΤΑΚ.
- Ανάπτυξη υποδομών έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης.
- Διεύρυνση των δυνατοτήτων των κυπριακών ερευνητικών φορέων και επιχειρήσεων για διεθνή δικτύωση και συνεργασία, ιδιαίτερα στο πλαίσιο συμμετοχής τους σε προγράμματα έρευνας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Με βάση τις προαναφερόμενες στρατηγικές επιδιώξεις, η ΔΕΣΜΗ περιλαμβάνει τους ακόλουθους πέντε (5) Άξονες Προτεραιότητας:

- Πολυθεματική Ανάπτυξη Έρευνας
- Ανάπτυξη Ανθρώπινου Ερευνητικού Δυναμικού
- Ανάπτυξη Έρευνας και Καινοτομίας στις Επιχειρήσεις
- Ανάπτυξη Ερευνητικής Υποδομής
- Ανάπτυξη Διεθνούς Δικτύωσης και Συνεργασίας

Σε κάθε Άξονα περιλαμβάνονται Προγράμματα, τα οποία αποτελούν υποδιαίρεση των Άξόνων και εκφράζουν γενικές θεματικές επιδιώξεις του ΙΠΕ. Επιπρόσθετα, όλα σχεδόν τα Προγράμματα περιλαμβάνουν επιμέρους Δράσεις, οι οποίες αντιστοιχούν σε εξειδικευμένες επιδιώξεις κάθε Προγράμματος.

3.2. Πολυθεματική Ανάπτυξη Έρευνας

Η Πολυθεματική Ανάπτυξη της Έρευνας αποτελεί την κύρια στόχευση του Άξονα Ι, της Δέσμης Προγραμμάτων για Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη του ΙΠΕ και αφορά στην υλοποίηση ερευνητικών έργων υψηλού επιστημονικού επιπέδου με ιδιαίτερη έμφαση στο διατομεακό και διεπιστημονικό χαρακτήρα των ερευνητικών δραστηριοτήτων.

Ο σχεδιασμός των Προγραμμάτων του Άξονα Ι ενθαρρύνει τη συνεργασία μεταξύ των ερευνητικών κέντρων της Κύπρου και του εξωτερικού καθώς και με επιχειρήσεις και κοινωφελείς οργανισμούς του τόπου, για την υλοποίηση δραστηριοτήτων βασικής⁹ και εφαρμοσμένης (βιομηχανικής) έρευνας,¹⁰ με στόχο τη δημιουργία νέας γνώσης και την ανάπτυξη νέων εφαρμογών για υφιστάμενα ερευνητικά αποτελέσματα.

Οι πέντε (5) θεματικές περιοχές που υποστηρίζονται από το ΙΠΕ μέσα από την ΔΕΣΜΗ 2009-2010 είναι οι ακόλουθοι:

- **Τεχνολογία**
- **Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών**
- **Αειφόρος Ανάπτυξη**
- **Υγεία και Βιολογικές Επιστήμες**
- **Κοινωνικές, Οικονομικές και Ανθρωπιστικές Επιστήμες**

Στο Παράρτημα II παρουσιάζονται αναλυτικά τα αντικείμενα έρευνας που περιλαμβάνονται κάτω από τις πέντε θεματικές ενότητες.

3.2.1. Θεματική Περιοχή «Τεχνολογία»

Η θεματική περιοχή της Τεχνολογίας στηρίζεται μέσα από το αντίστοιχο Πρόγραμμα «Τεχνολογία», το οποίο εστιάζει στην Τεχνολογική Ανάπτυξη, ως έναν από τους βασικότερους παράγοντες ανάπτυξης των σύγχρονων οικονομιών και κοινωνιών. Η ραγδαία αλλαγή που χαρακτηρίζει τις οικονομικά πιο ισχυρές κοινωνίες και βιομηχανίες αποδίδεται, σε μεγάλο βαθμό, στον πρωταγωνιστικό ρόλο που διαδραματίζει ο τεχνολογικός παράγοντας στη διαδικασία της οικονομικής και κοινωνικής μεταβολής.

Τα θέματα της Τεχνολογίας, στα οποία εστιάζονται οι δραστηριότητες του ΙΠΕ είναι τα ακόλουθα:

- **Υλικά-Νανοεπιστήμες-Νανοτεχνολογίες**
- **Ενέργεια**
- **Θετικές Επιστήμες**
- **Εφαρμογές Μηχανικής**

Στο πλαίσιο της χρηματοδότησης έργων εγχώριας έρευνας με αντικείμενο την «Τεχνολογία», κατά το έτος 2013 ξεκίνησε η υλοποίηση τεσσάρων (4) έργων από προηγούμενες προσκλήσεις του ΙΠΕ, ενώ παράλληλα ολοκληρώθηκε η υλοποίηση άλλων τριών (3) έργων.

Τα στοιχεία των έργων «Τεχνολογίας» που ξεκίνησαν, καθώς και αυτών που ολοκληρώθηκαν εντός του 2013, παρουσιάζονται αναλυτικά στον Πίνακα 1 του Παραρτήματος ΙΙΙ.

⁹ Ως «Βασική Έρευνα», σύμφωνα με την προκήρυξη της ΔΕΣΜΗΣ 2009-2010, ορίζεται η πειραματική ή θεωρητική εργασία που αναλαμβάνεται κυρίως για την παραγωγή νέων γνώσεων σχετικά με τα βασικά αίτια φαινομένων και παρατηρούμενων γεγονότων, χωρίς να προβλέπεται άμεση πρακτική εφαρμογή ή χρήση.

¹⁰ Ως «Βιομηχανική (Εφαρμοσμένη) Έρευνα», σύμφωνα με την προκήρυξη της ΔΕΣΜΗΣ 2009-2010, ορίζεται η σχεδιασμένη έρευνα ή κριτική διερεύνηση που αποσκοπεί στην απόκτηση νέων γνώσεων και δεξιοτήτων για την ανάπτυξη νέων προϊόντων, διαδικασιών ή υπηρεσιών ή για τη σημαντική βελτίωση υφιστάμενων προϊόντων, μεθόδων ή υπηρεσιών. Περιλαμβάνει τη δημιουργία συστατικών στοιχείων πολύπλοκων συστημάτων, που είναι απαραίτητα για τη βιομηχανική έρευνα, ιδιαίτερα για την επικύρωση τεχνολογίας πολλαπλών εφαρμογών εξαιρουμένων των πρωτοτύπων.

3.2.2. Θεματική Περιοχή «Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών»

Οι Τεχνολογίες της Πληροφορικής και των Επικοινωνιών (ΤΠΕ) περιλαμβάνουν τις μεθόδους, τις εφαρμογές και τα προϊόντα της σύγχρονης επιστήμης και τεχνολογίας, που αφορούν τη συγκέντρωση, ηλεκτρονική κωδικοποίηση, επεξεργασία, ταξινόμηση, ανάσυρση, διάχυση και μελέτη της όποιας πληροφορίας σε κάθε της μορφή. Ο ρόλος τους τόσο για την εγχώρια όσο και για την παγκόσμια κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη είναι καθοριστικής σημασίας καθότι καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών, εφαρμογών, τεχνολογιών, εξοπλισμού και λογισμικών και επηρεάζουν οριζόντια όλες σχεδόν τις πτυχές του σύγχρονου κόσμου. Ως αποτέλεσμα των συνεχώς αυξανόμενων αναγκών για παροχή και διακίνηση πληροφοριών και επικοινωνίας, οι ΤΠΕ χαρακτηρίζονται από ταχεία διαφοροποίηση και ραγδαία ανάπτυξη και αποτελούν την κύρια αιτία των συχνών μεταβολών που λαμβάνουν χώρα στον τρόπο λειτουργίας των επιχειρήσεων, της πρόσβασης σε πληροφορίες και υπηρεσίες, της καθημερινής επικοινωνίας, της ψυχαγωγίας, της εξυπηρέτησης των πολιτών κ.ο.κ.

Με το σχεδιασμό και την υλοποίηση του **Προγράμματος «Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών»**, το ΙΠΕ υποστηρίζει την αναβάθμιση ή/και δημιουργία νέου λογισμικού και υλισμικού, τη δημιουργία σύγχρονων εφαρμογών ΤΠΕ σε διάφορους τομείς της κοινωνίας και οικονομίας και τη «ψηφιακή σύγκλιση» της Κύπρου.

Τα θέματα των ΤΠΕ, στα οποία κατανέμονται οι δραστηριότητες του ΙΠΕ, είναι τα ακόλουθα:

- **Τεχνολογίες Πληροφορικής**
- **Τεχνολογίες Επικοινωνιών**
- **Οριζόντιες Εφαρμογές ΤΠΕ**

Στο πλαίσιο της χρηματοδότησης έργων εγχώριας έρευνας με αντικείμενο τις «Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών», κατά το έτος 2013 ξεκίνησε η υλοποίηση τεσσάρων (4) έργων, ενώ παράλληλα ολοκληρώθηκε η υλοποίηση άλλων πέντε (5) έργων.

Τα στοιχεία των έργων «Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών» που ξεκίνησαν, καθώς και αυτών που ολοκληρώθηκαν εντός του 2013, παρουσιάζονται αναλυτικά στον Πίνακα 2 του Παραρτήματος ΙΙΙ.

3.2.3. Θεματική Περιοχή «Αειφόρος Ανάπτυξη»

Η Αειφόρος Ανάπτυξη αποτελεί στρατηγική προτεραιότητα της αναπτυξιακής πολιτικής της Κύπρου με οριζόντιο χαρακτήρα, καλύπτοντας όλες τις εκφάνσεις της κοινωνικής και οικονομικής ζωής του τόπου.

Το ΙΠΕ, μέσω του **Προγράμματος «Αειφόρος Ανάπτυξη»**, καλύπτει τους κύριους πυλώνες της αειφορίας, δηλαδή αυτών του περιβάλλοντος, της κοινωνίας και της οικονομίας. Παράλληλα, υποστηρίζει την παραγωγή νέας γνώσης και καινοτόμων προϊόντων ή υπηρεσιών για την ορθολογική αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προβλημάτων, την προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης σε εθνικό επίπεδο, τη βελτίωση της ποιότητας ζωής, τη βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων και την πρόληψη περιβαλλοντικών καταστροφών. Ταυτόχρονα, επιδιώκει να συνεισφέρει στην υλοποίηση, στον εκσυγχρονισμό και στην ανάπτυξη της περιβαλλοντικής πολιτικής, ιδιαίτερα όσον αφορά στην ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής έρευνας στις πολιτικές αποφάσεις της Κύπρου για τη βιώσιμη ανάπτυξη καθώς επίσης και στη σύγκλιση της με τις δομές και τις στρατηγικές της ΕΕ.

Τα θέματα της Αειφόρου Ανάπτυξης, στα οποία κατανέμονται οι δραστηριότητες του ΙΠΕ, είναι τα ακόλουθα:

- **Φυσικό Περιβάλλον**
- **Αστικό και Δομημένο Περιβάλλον**
- **Γεωργοκτηνοτροφία, Αλιεία και Υδατοκαλλιέργειες**
- **Κοινωνική και Οικονομική Αειφορία**

Στο πλαίσιο της χρηματοδότησης έργων εγχώριας έρευνας με αντικείμενο την «Αειφόρο Ανάπτυξη», κατά το έτος 2013 ξεκίνησε η υλοποίηση ενός (1) έργου, ενώ παράλληλα ολοκληρώθηκε η υλοποίηση άλλων τριών (3) έργων.

Τα στοιχεία των έργων «Αειφόρου Ανάπτυξης» που ξεκίνησαν, καθώς και αυτών που ολοκληρώθηκαν εντός του 2013, παρουσιάζονται αναλυτικά στον Πίνακα 3 του Παραρτήματος ΙΙΙ.

3.2.4. Θεματική Περιοχή «Υγεία και Βιολογικές Επιστήμες»

Η υγεία αποτελεί σημαντική προτεραιότητα για κάθε σύγχρονη κοινωνία. Η ανάγκη για ολοκληρωμένες και σύγχρονες στρατηγικές πρόληψης και προαγωγής της υγείας που θα ανταποκρίνονται στις σύγχρονες επιδημιολογικές προκλήσεις και δεδομένα και ταυτόχρονα θα δίνουν λύσεις στις διάφορες παθήσεις, απασχολούν τα κράτη και τους πολίτες σε ολόκληρο τον κόσμο.

Μέσω του **Προγράμματος «Υγεία και Βιολογικές Επιστήμες»**, το ΙΠΕ στοχεύει στην υποστήριξη της εκπόνησης ερευνητικών έργων υψηλού επιπέδου και ενδιαφέροντος, με σκοπό τη βελτίωση και ανάπτυξη πρωτοποριακών μεθόδων και στρατηγικών που να συμβάλλουν στην προστασία της δημόσιας υγείας, στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών, στη διασφάλιση υγιεινής διατροφικής αλυσίδας και στην αναβάθμιση των υπηρεσιών υγείας.

Επιπρόσθετα, επιδιώκεται η αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της Κύπρου στον εν λόγω τομέα, με τρόπο που να υπηρετούν την ευρύτερη αναπτυξιακή πολιτική για ανάδειξη της Κύπρου σε περιφερειακό κέντρο παροχής υπηρεσιών, κυρίως στα θέματα της εξειδικευμένης δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας περίθαλψης, με στόχο την οικονομική και μακροχρόνια βιωσιμότητα της υγειονομικής περίθαλψης.

Τα θέματα της Υγείας και των Βιολογικών Επιστημών στα οποία κατανέμονται οι δραστηριότητες του ΙΠΕ, είναι τα ακόλουθα:

- Δημόσια Υγεία
- Βιοϊατρικές Επιστήμες και Βιοτεχνολογία
- Επιστήμη και Βιοτεχνολογία Τροφίμων

Στο πλαίσιο της χρηματοδότησης έργων εγχώριας έρευνας με αντικείμενο την «Υγεία και τις Βιολογικές Επιστήμες», κατά το έτος 2013 ξεκίνησε η υλοποίηση δύο (2) έργων, ενώ παράλληλα ολοκληρώθηκε η υλοποίηση άλλων πέντε (5) έργων.

Τα στοιχεία των έργων «Υγείας και Βιολογικών Επιστημών» που ξεκίνησαν, καθώς και αυτών που ολοκληρώθηκαν εντός του 2013, παρουσιάζονται αναλυτικά στον Πίνακα 4 του Παραρτήματος ΙΙΙ.

3.2.5. Θεματική Περιοχή «Κοινωνικές, Οικονομικές και Ανθρωπιστικές Επιστήμες»

Ο συσχετισμός της έρευνας με την ανάπτυξη των σύγχρονων κοινωνιών δεν περιορίζεται μόνο στα τεχνολογικά θέματα της ερευνητικής δραστηριότητας. Ζητήματα που άπτονται της συμπεριφοράς και της εξέλιξης του ανθρώπου, της κατανόησης των χαρακτηριστικών και των δυνατοτήτων του, της πολυπλοκότητας των σχέσεων μεταξύ των μεταβλητών της κοινωνίας και της οικονομίας, καθώς επίσης και της γενικότερης προσπάθειας που καταβάλλεται για βελτίωση του βιοτικού και του πνευματικού επιπέδου του ανθρώπου είναι εξαιρετικής σημασίας και χρήζουν συστηματικής διερεύνησης σε υψηλό ποιοτικό ερευνητικό επίπεδο.

Το **Πρόγραμμα «Κοινωνικές, Οικονομικές και Ανθρωπιστικές Επιστήμες»** του ΙΠΕ, αντανakλά την αυξανόμενη έμφαση που δίνεται παγκόσμια στην έρευνα στα πιο πάνω θέματα και στην ανάγκη για διαμόρφωση μιας κοινής γνώσης των πολύπλοκων και αλληλένδετων κοινωνιών, οικονομικών και ανθρωπιστικών προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι σύγχρονες κοινωνίες. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ενίσχυση της ικανότητας της κυπριακής κοινωνίας να ανταποκρίνεται και να αντιμετωπίζει τις νεοεμφανιζόμενες κρίσεις και να απαντά με άμεσες πρακτικές λύσεις στα καίρια ερωτήματα και προβλήματα που παρουσιάζονται με αυξανόμενη συχνότητα.

Τα κοινωνικοοικονομικά θέματα στα οποία κατανέμονται οι δραστηριότητες του ΙΠΕ, είναι τα ακόλουθα:

- Παιδεία
- Οικονομία
- Κοινωνία
- Ανθρωπιστικές Επιστήμες

Στο πλαίσιο της χρηματοδότησης έργων εγχώριας έρευνας με αντικείμενο τις «Κοινωνικές, Οικονομικές και Ανθρωπιστικές Επιστήμες», κατά το έτος 2013 ξεκίνησε η υλοποίηση ενός (1) έργου, ενώ παράλληλα ολοκληρώθηκε η υλοποίηση άλλων δώδεκα (12) έργων.

Τα στοιχεία των έργων «Κοινωνικών, Οικονομικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών» που ξεκίνησαν, καθώς και αυτών που ολοκληρώθηκαν εντός του 2013, παρουσιάζονται αναλυτικά στον Πίνακα 5 του Παραρτήματος ΙΙΙ.

3.3. Ανάπτυξη Ανθρώπινου Ερευνητικού Δυναμικού και Καλλιέργεια Ερευνητικής Κουλτούρας

Η Κύπρος κατέχει μια από τις υψηλότερες θέσεις στον ευρωπαϊκό χάρτη όσον αφορά ανθρώπινο δυναμικό με υψηλό μορφωτικό επίπεδο και ειδικότερα ως προς το ανθρώπινο δυναμικό με επίπεδο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Σύμφωνα με στοιχεία που δημοσιοποιήθηκαν το 2013 από την ΕΕ,¹¹ το ποσοστό του πληθυσμού της Κύπρου ηλικίας 30-34 με μορφωτικό επίπεδο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ανέρχεται στο 45,8%, ξεπερνώντας κατά πολύ το μέσο όρο της ΕΕ που ανέρχεται στο 34,6%. Ωστόσο, η θετική αυτή εικόνα αυτή δεν μεταφράζεται ανάλογα και στους νέους κατόχους διδακτορικών τίτλων, καθώς η Κύπρος διαθέτει 0,2 νέους κατόχους διδακτορικού ανά χίλιους κατοίκους ηλικίας μεταξύ 25 και 34 ετών, σε σχέση με 1,5 που αποτελεί τον μέσο όρο της ΕΕ.¹² Το γεγονός αυτό, είναι αλληλένδετο με τον χαμηλό αριθμό επιστημόνων που εμπλέκονται ενεργά στην ερευνητική διαδικασία.

Για την αντιμετώπιση αυτής της δομικής αδυναμίας, το ΙΠΕ επιδιώκει την αύξηση του ερευνητικού ανθρώπινου δυναμικού στην Κύπρο σε μακροπρόθεσμη προοπτική μέσα από την προώθηση στοχευμένων Δράσεων και υποστηρικτικών μέτρων.

Μέσω του ομότιτλου Άξονα ΙΙ της ΔΕΣΜΗΣ 2009-2010, το ΙΠΕ επιδιώκει την «Ανάπτυξη του Ανθρώπινου Ερευνητικού Δυναμικού». Στο πλαίσιο αυτό έχουν προκηρυχθεί στο παρελθόν τρία Προγράμματα:

- Πρόγραμμα «ΔΙΔΑΚΤΩΡ»
- Πρόγραμμα «Νέοι Ερευνητές Κύπρου - ΠΕΝΕΚ»
- Πρόγραμμα «Καλλιέργεια Ερευνητικής και Καινοτομικής Κουλτούρας»

3.3.1. Στήριξη Κατόχων Διδακτορικού Τίτλου

Η απασχόληση ατόμων με διδακτορικό τίτλο σε ένα εθνικό Σύστημα Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας θεωρείται διεθνώς ως μία από τις απαραίτητες προϋποθέσεις για ενίσχυση και επέκταση της ερευνητικής δραστηριότητας αφού, κατά κανόνα, τα άτομα αυτά κατέχουν υψηλού επιπέδου θεωρητική γνώση καθώς και πρακτική ικανότητα εφαρμογής σύγχρονων μεθόδων και τεχνικών στο επιστημονικό πεδίο της εξειδίκευσής τους.

Μια από τις κυριότερες διαπιστώσεις σχετικά με το Σύστημα ΕΤΑΚ της Κύπρου είναι ότι ο αριθμός κατόχων διδακτορικού τίτλου που εργάζονται σε θέσεις με κύριο αντικείμενο απασχόλησης την έρευνα είναι σχετικά μικρός. Ωστόσο, οι κάτοχοι διδακτορικού τίτλου, τόσο σε απόλυτους αριθμούς όσο και σε σχέση με το σύνολο του ερευνητικού δυναμικού της Κύπρου (σε όρους ισοδύναμου πλήρους απασχόλησης) παρουσιάζουν συνεχή άνοδο κατά τα τελευταία πέντε χρόνια, φτάνοντας στο 34% το 2010.¹³

Προς αντιμετώπιση αυτής της αδυναμίας, το ΙΠΕ προκηρύσσει από το 2008 το Πρόγραμμα «ΔΙΔΑΚΤΩΡ», το οποίο χρηματοδοτεί την υλοποίηση ερευνητικού έργου, από κατόχους διδακτορικού τίτλου, στο πλαίσιο εργοδότησής τους από κυπριακά ερευνητικά ιδρύματα, κοινωφελείς οργανισμούς ή επιχειρήσεις.

Στο πλαίσιο της χρηματοδότησης έργων εγχώριας έρευνας στο Πρόγραμμα «ΔΙΔΑΚΤΩΡ», μέσα στο έτος 2013 ξεκίνησε η υλοποίηση ενός (1) έργου, ενώ παράλληλα ολοκληρώθηκε η υλοποίηση πέντε (5) έργων.

¹¹ «Innovation Union Scoreboard 2013 - The Innovation Union's performance scoreboard for Research and Innovation» prepared by the Maastricht Economic and social Research and training centre on Innovation and Technology (UNU-MERIT) with the contribution of DG JRC G3 of the European Commission.

¹² «Innovation Union Scoreboard 2013 - The Innovation Union's performance scoreboard for Research and Innovation» prepared by the Maastricht Economic and social Research and training centre on Innovation and Technology (UNU-MERIT) with the contribution of DG JRC G3 of the European Commission.

¹³ Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου, «Η Ερευνητική Δραστηριότητα στην Κύπρο», 2010.

Τα στοιχεία των έργων «ΔΙΔΑΚΤΩΡ» που ξεκίνησαν εντός του 2013, παρουσιάζονται αναλυτικά στον Πίνακα 6 του Παραρτήματος ΙΙΙ.

3.3.2. Έρευνα από Υποψήφιους Διδάκτορες

Στηρίζοντας την υλοποίηση έρευνας από υποψήφιους διδάκτορες, το ΙΠΕ προκηρύσσει από το 2000 το Πρόγραμμα «Νέοι Ερευνητές Κύπρου» (ΠΕΝΕΚ), το οποίο απευθύνεται σε νέους που φοιτούν σε κυπριακά ή ξένα ακαδημαϊκά ιδρύματα, παρέχοντάς τους τη δυνατότητα να συνδυάσουν τις σπουδές τους με την εκπόνηση ερευνητικού έργου, σε συνεργασία με εγχώριο ερευνητικό οργανισμό ή επιχείρηση.

Με το Πρόγραμμα «ΠΕΝΕΚ» επιδιώκεται η προώθηση της εμπλοκής νέων επιστημόνων στην ερευνητική διαδικασία και η απόκτηση χρήσιμων εμπειριών σε θέματα σύγχρονων ερευνητικών μεθοδολογιών και διαχείρισης ερευνητικών έργων σε επιστημονικούς και τεχνολογικούς τομείς αιχμής, που έχουν υψηλό ενδιαφέρον για την Κύπρο. Παράλληλα, το Πρόγραμμα παρέχει τις βάσεις για τη διαμόρφωση των συνθηκών μελλοντικής ένταξης νέων επιστημόνων στο Σύστημα ΕΤΑΚ της Κύπρου, θέτοντας τις βάσεις για τις επόμενες γενιές ερευνητών.

Στο πλαίσιο της χρηματοδότησης έργων εγχώριας έρευνας στο Πρόγραμμα «ΠΕΝΕΚ», κατά το έτος 2013 ολοκληρώθηκε η υλοποίηση είκοσι ενός (21) έργων.

Τα στοιχεία των έργων «ΠΕΝΕΚ» που ολοκληρώθηκαν εντός του 2013, παρουσιάζονται αναλυτικά στον Πίνακα 7 του Παραρτήματος ΙΙΙ.

3.3.3. Καλλιέργεια Ερευνητικής και Καινοτομικής Κουλτούρας

Για την καλλιέργεια ερευνητικής και καινοτομικής κουλτούρας, το ΙΠΕ προκηρύσσει, ετήσια, διαγωνισμούς έρευνας και καινοτομίας, οι οποίοι εντάσσονται στο πλαίσιο της εκάστοτε ΔΕΣΜΗΣ. Το 2013 προκηρύχθηκαν τρεις (3) διαγωνισμοί:

- «**Μαθητές στην Έρευνα**»
- «**Τεχνολογία και Καινοτομία στην Εκπαίδευση**»
- «**Φοιτητές στην Έρευνα**»

Οι διαγωνισμοί έρευνας και καινοτομίας που προκηρύσσει το ΙΠΕ παρουσιάζονται αναλυτικά στο Κεφάλαιο 6.3.

3.4. Ανάπτυξη Έρευνας και Καινοτομίας στις Επιχειρήσεις

Ο ραγδαία αυξανόμενος ανταγωνισμός και οι δύσκολες οικονομικές συνθήκες έχουν καταστήσει τις επιχειρήσεις σε πανευρωπαϊκό επίπεδο ιδιαίτερα ευάλωτες. Το γεγονός αυτό έχει ενισχύσει την ανάγκη για συνεχή βελτίωση και αναβάθμιση τους έτσι ώστε να είναι σε θέση να διασφαλίσουν τόσο τη βιωσιμότητά τους όσο και την παραγωγική τους ικανότητα. Η συντριπτική πλειοψηφία (99%) των επιχειρήσεων στην Ευρώπη είναι μικρομεσαίες επιχειρήσεις, οι οποίες παρέχουν περίπου 90 εκατομμύρια θέσεις εργασίας, συνεισφέροντας σημαντικά στην ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας στην Ευρώπη.¹⁴ Αντίστοιχα και στην Κύπρο, το ποσοστό των μικρομεσαίων επιχειρήσεων ξεπερνά το 99% του συνόλου των κυπριακών επιχειρήσεων, ενώ το ποσοστό των μικρών επιχειρήσεων που απασχολούν κάτω από 10 άτομα φτάνει το 94%.¹⁵

Οι περισσότερες επιχειρήσεις του τόπου, ιδιαίτερα οι μικρές, χαρακτηρίζονται από μια ενδογενή αδυναμία να εμπλακούν σε δραστηριότητες έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας, η οποία ενδεχόμενα να οφείλεται στην παραδοσιακή δομή των επιχειρήσεων, αλλά και στην έλλειψη υποδομής, εμπειρίας αλλά και της απαραίτητης κουλτούρας για επένδυση στην καινοτομία.

¹⁴ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/sme-definition/index_en.htm (DG Enterprise & Industry, European Commission - SME Definition).

¹⁵ Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου, «Απογραφή Επιχειρήσεων», 2005.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, το ΙΠΕ συμπεριέλαβε στις προτεραιότητές του μια σειρά από προγράμματα που έχουν ως στόχο την εμπλοκή των επιχειρήσεων σε ερευνητικά προγράμματα και τη δημιουργία παραγωγικών συνεργασιών με ερευνητικούς και ακαδημαϊκούς φορείς.

Ο Άξονας III «Ανάπτυξης «Έρευνας και Καινοτομίας στις Επιχειρήσεις» της ΔΕΣΜΗΣ 2009-2010, απευθύνεται κυρίως στις κυπριακές Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ΜμΕ), όλων των τομέων οικονομικής δραστηριότητας, ενθαρρύνοντάς τις να δράσουν ως «κινητήρια δύναμη» για το σχεδιασμό και την υλοποίηση ερευνητικών έργων, που να ανταποκρίνονται στις δικές τους ανάγκες, τα προβλήματα, ιδιαιτερότητες και δυνατότητες μέσα από τρία Προγράμματα:

- **Πρόγραμμα «Έρευνα για Επιχειρήσεις»**
- **Πρόγραμμα «Καινοτομία»**
- **Πρόγραμμα «EUREKA Κύπρου»**

3.4.1. Έρευνα για Επιχειρήσεις

Οι δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης αποτελούν το κύριο εργαλείο, για την ενίσχυση της ικανότητας των επιχειρήσεων να ανταποκρίνονται με επιτυχία στις σύγχρονες ανάγκες και τις ραγδαίες εξελίξεις της παγκόσμιας αγοράς.

Το Πρόγραμμα «Έρευνα για Επιχειρήσεις» στοχεύει στη διεύρυνση της εμπλοκής των επιχειρήσεων σε ερευνητικά προγράμματα, στην εξοικείωση των επιχειρήσεων με τη διαδικασία, τη λειτουργία και τα εν γένει οφέλη της ερευνητικής δραστηριότητας και την κατανόηση της σημασίας της ως αναπόσπαστου μέρους του συνολικού σχεδιασμού και της λειτουργίας μίας ανταγωνιστικής επιχείρησης.

Το Πρόγραμμα δίνει τη δυνατότητα συμμετοχής τόσο σε επιχειρήσεις, όσο και σε συνδέσμους επιχειρήσεων, και προτρέπει τη συνεργασία τους με ερευνητικούς ή/και ακαδημαϊκούς φορείς καθώς και άλλους εγχώριους φορείς όπως είναι τμήματα του Δημοσίου Τομέα και Κοινωφελείς Οργανισμούς.

Η πιο πρόσφατη Πρόσκληση υποβολής προτάσεων του Προγράμματος «Έρευνα για Επιχειρήσεις», που προκηρύχθηκε το 2011, περιλάμβανε μια επιμέρους δράση:

- **Δράση «Νέα Προϊόντα και Υπηρεσίες»**

Η Δράση «Νέα Προϊόντα και Υπηρεσίες» στηρίζει την υλοποίηση ερευνητικών δραστηριοτήτων σχεδιασμένων στη βάση των αναγκών επιχειρήσεων, με στόχο την ανάπτυξη νέων καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών.

Στο πλαίσιο της χρηματοδότησης έργων εγχώριας «Έρευνας για Επιχειρήσεις», κατά το έτος 2013 ξεκίνησε η υλοποίηση τριών (3) έργων, ενώ παράλληλα, ολοκληρώθηκε η υλοποίηση άλλων δέκα (10) έργων από προηγούμενες Προσκλήσεις του Ιδρύματος.

Τα στοιχεία των έργων «Έρευνας για Επιχειρήσεις» που ξεκίνησαν, καθώς και αυτών που ολοκληρώθηκαν εντός του 2013, παρουσιάζονται αναλυτικά στον Πίνακα 8 του Παραρτήματος III.

3.4.2. Μέτρα Στήριξης της Καινοτομίας

Οι μηχανισμοί λειτουργίας της ελεύθερης αγοράς συχνά δημιουργούν αδυναμίες στους παραγωγικούς φορείς να εκτιμήσουν τους κινδύνους και να λάβουν αποφάσεις σε σχέση με την υιοθέτηση πρωτοβουλιών και δραστηριοτήτων καινοτομίας. Αδυναμία φαίνεται να υπάρχει και στον ακριβή υπολογισμό και την ανάδειξη της προστιθέμενης αξίας που θα αποφέρει μελλοντικά η καινοτομία σε έναν οργανισμό.

Το **Πρόγραμμα «Καινοτομία»** αποτελεί το πρώτο Πρόγραμμα που προκηρύχθηκε στην Κύπρο ειδικά για την υποστήριξη της ανάπτυξης καινοτομικών δραστηριοτήτων. Το Πρόγραμμα επιδιώκει να ενισχύσει την ενδογενή δυνατότητα των κυπριακών φορέων για ανάπτυξη καινοτόμων δραστηριοτήτων και να αντιμετωπίσει την έλλειψη γνώσεων και πρακτικών διαχείρισης της καινοτομίας. Παράλληλα, στο επίπεδο του ευρύτερου κοινωνικού και επιχειρηματικού περιβάλλοντος, στοχεύει στην υποστήριξη της γεφύρωσης του χάσματος μεταξύ της επιχειρηματικής και της ακαδημαϊκής/ερευνητικής κοινότητας με τη διαμόρφωση μηχανισμών υποστήριξης και την καλλιέργεια καινοτομικής κουλτούρας.

Το Πρόγραμμα «Καινοτομία», στο πλαίσιο της Πρόσκλησης που ανακοινώθηκε το 2011, περιελάμβανε δυο (2) ξεχωριστές Δράσεις, η κάθε μία εκ των οποίων αποτελεί έναν αυτοτελή μηχανισμό στήριξης συγκεκριμένων πτυχών της καινοτομίας:

- Δράση «Κουπόνια Καινοτομίας»
- Δράση «Ευρεσιτεχνία»

Η Δράση «Κουπόνια Καινοτομίας» αποτελεί ένα απλοποιημένο μηχανισμό για τη χορήγηση κουπονιών αξίας €5.000 προς ΜμΕ, οι οποίες έχουν τη δυνατότητα να τα εξαργυρώσουν σε υπηρεσίες καινοτομίας (π.χ. μεταφορά τεχνολογίας, αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων κ.ά.) που παρέχονται από ερευνητικούς οργανισμούς ή ακαδημαϊκά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Η Δράση «Ευρεσιτεχνία» καλύπτει μέρος του κόστους κατοχύρωσης διπλώματος ευρεσιτεχνίας για διανοητική ιδιοκτησία, που προέκυψε στο πλαίσιο εκπόνησης ερευνητικών έργων. Το Μάιο του 2013, το Ίδρυμα προκήρυξε τη Δράση «Ευρεσιτεχνία».

Περισσότερες πληροφορίες για τη συνολική πολιτική του Ιδρύματος στα θέματα καινοτομίας παρουσιάζονται στο Κεφάλαιο 5.

Κατά το έτος 2013, στο πλαίσιο του Προγράμματος «Καινοτομία», ολοκληρώθηκε ένα (1) έργο τα στοιχεία του οποίου παρουσιάζονται αναλυτικά στον Πίνακα 9 του Παραρτήματος ΙΙΙ.

3.4.3. Βιομηχανική Έρευνα και Ανάπτυξη στο Πλαίσιο του Οργανισμού «EUREKA»

Ο Οργανισμός «EUREKA» (βλ. Κεφ. 4.5.) αποτελεί ένα πανευρωπαϊκό δίκτυο που στοχεύει στην προώθηση της βιομηχανικής έρευνας και ανάπτυξης. Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του Οργανισμού «EUREKA», βιομηχανίες, ερευνητικά κέντρα και πανεπιστήμια από διάφορες ευρωπαϊκές χώρες αναπτύσσουν και αξιοποιούν τεχνολογίες απαραίτητες για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας και της ποιότητας ζωής.

Καθότι ο ίδιος ο Οργανισμός «EUREKA» δεν επιχορηγεί ερευνητικά έργα, αλλά εγκρίνει και προτείνει τα επιλέξιμα έργα, τα οποία τυγχάνουν επιχορήγησης από εθνικές πηγές, το ΙΠΕ έχει καθιερώσει το **Πρόγραμμα «EUREKA Κύπρου»** ως το μηχανισμό επιλογής και στήριξης των κυπριακών φορέων που επιθυμούν τη συμμετοχή τους σε έργα «EUREKA».

Το Πρόγραμμα «EUREKA Κύπρου» στηρίζει την υλοποίηση έργων βιομηχανικής έρευνας και ανάπτυξης από πανευρωπαϊκά δίκτυα και έχει ως κύριο στόχο την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των κυπριακών επιχειρήσεων, τη δικτύωση και τη συνεργασία τους με φορείς του εξωτερικού και την ανάπτυξη ή/και βελτίωση των προϊόντων, υπηρεσιών και διαδικασιών τους. Στο πλαίσιο της τελευταίας προκήρυξης Πρόσκλησης υποβολής προτάσεων το 2011, το Πρόγραμμα περιελάμβανε τις ακόλουθες δυο (2) Δράσεις:

- Δράση «EUREKA - Νέα Έργα»
- Δράση «EUROSTARS Κύπρου»

Η Δράση «EUREKA - Νέα Έργα» επιχορηγεί κυπριακούς οργανισμούς που συμμετέχουν ως εταίροι σε νέα έργα «EUREKA».

Η Δράση «EUROSTARS Κύπρου» προσφέρει τη δυνατότητα χρηματοδότησης της συμμετοχής κυπριακών φορέων που υπέβαλαν πρόταση στο πλαίσιο του Προγράμματος «EUROSTARS» (βλ. Κεφ. 4.5.). Το Πρόγραμμα «EUROSTARS» αποτελεί μια πρωτοβουλία του Οργανισμού EUREKA και εντάσσεται στο πλαίσιο του Άρθρου 185 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία προβλέπει την από κοινού χρηματοδότηση ερευνητικών προγραμμάτων από τα κράτη-μέλη και την Ευρωπαϊκή Ένωση. Μέσα από το Πρόγραμμα επιδιώκεται η ενθάρρυνση «Τεχνολογικά Καινοτόμων» ΜμΕ να συμμετέχουν σε ερευνητικές δραστηριότητες. Ο όρος «Τεχνολογικά Καινοτόμος» μικρή ή μεσαία επιχείρηση αναφέρεται σε επιχειρήσεις των οποίων το 10% του προσωπικού πλήρους απασχόλησης δραστηριοποιείται στον τομέα της Έρευνας και Ανάπτυξης ή/και το 10% του ετήσιου κύκλου εργασιών επενδύεται σε δραστηριότητες Έρευνας και Ανάπτυξης.

Στο πλαίσιο της χρηματοδότησης έργων «EUREKA Κύπρου», κατά το έτος 2013 ξεκίνησε η υλοποίηση ενός (1) έργου «EUROSTARS», ενώ παράλληλα ολοκληρώθηκε η υλοποίηση άλλων τριών (3) έργων.

Τα στοιχεία των έργων που ξεκίνησαν, καθώς και αυτών που ολοκληρώθηκαν εντός του 2013, παρουσιάζονται αναλυτικά στον Πίνακα 10 του Παραρτήματος ΙΙΙ.

3.5. Ανάπτυξη Ερευνητικής Υποδομής

Η υλοποίηση υψηλού επιπέδου ερευνητικών δραστηριοτήτων εξαρτάται άμεσα από την ποιότητα των διαθέσιμων ερευνητικών υποδομών. Η ερευνητική κοινότητα στηρίζεται στην ύπαρξη σύγχρονων ερευνητικών υποδομών, απαραίτητων για την παραγωγή διεθνώς ανταγωνιστικών ερευνητικών αποτελεσμάτων, τα οποία πρόκειται να ενδυναμώσουν την τεχνολογική βάση και την ανταγωνιστικότητα των κυπριακών επιχειρήσεων και να συνεισφέρουν στην επιστημονική αριστεία των κυπριακών ερευνητικών και ακαδημαϊκών ιδρυμάτων.

Η Κύπρος, συγκριτικά με τις περισσότερες χώρες της ΕΕ, παρουσιάζει ελλείψεις σε σύγχρονη ερευνητική υποδομή, ερευνητικά εργαστήρια και εργαστηριακό εξοπλισμό. Ως εκ τούτου, υπάρχει ανάγκη για στήριξη της απόκτησης ή και της ανάπτυξης νέων ερευνητικών υποδομών, την αναβάθμιση υφιστάμενων εργαστηρίων και τη βελτίωση της πρόσβασης των κύπριων ερευνητών σε σύγχρονες υποδομές τεχνολογιών αιχμής.

Το ΙΠΕ, με τον Άξονα ΙV «Ανάπτυξη Ερευνητικής Υποδομής» της ΔΕΣΜΗΣ 2009-2010, υποστηρίζει τις προαναφερόμενες δραστηριότητες μέσα από τα ακόλουθα Προγράμματα:

- **Πρόγραμμα «Νέα Υποδομή»**
- **Πρόγραμμα «Αναβάθμιση Υφιστάμενης Υποδομής»**

3.5.1. Ανάπτυξη Νέας Υποδομής

Μέσω του Προγράμματος «Νέα Υποδομή», το ΙΠΕ στηρίζει τη δημιουργία νέων ερευνητικών μονάδων και εργαστηρίων καθώς και την ανάπτυξη κοινωφελούς υποδομής που θα μπορεί να αξιοποιηθεί από διάφορες ερευνητικές ομάδες.

Στην Πρόσκληση του 2011, το Πρόγραμμα αποτελείτο από τη Δράση:

- **Δράση «Νέα Κοινωφελής Υποδομή»**

Η Δράση «Νέα Κοινωφελής Υποδομή» έχει ως στόχο την ενίσχυση της ικανότητας της ερευνητικής κοινότητας της Κύπρου να εκπονεί έρευνα υψηλού επιπέδου μέσω της δημιουργίας νέων ερευνητικών υποδομών οι οποίες θα μπορούν να αξιοποιηθούν από μεγάλο αριθμό ενδιαφερομένων.

Μέσα στο 2013 πραγματοποιήθηκε η έναρξη ενός (1) έργου Νέας Κοινωφελούς Υποδομής.

3.5.2. Αναβάθμιση Υφιστάμενης Υποδομής

Το Πρόγραμμα «Αναβάθμιση Υφιστάμενης Υποδομής» στοχεύει στη συντήρηση και στην ανανέωση της υφιστάμενης ερευνητικής υποδομής, έτσι ώστε οι κυπριακοί φορείς να είναι σε θέση να ανταποκριθούν στις ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις και στις συνεχείς ανάγκες των ερευνητών. Το Πρόγραμμα δρα συμπληρωματικά με τις δραστηριότητες δημιουργίας νέων υποδομών και υποστηρίζει την ανάπτυξη ενός στέρεου υπόβαθρου για την έρευνα στην Κύπρο.

Μέσα από το Πρόγραμμα καλύπτονται δραστηριότητες αναβάθμισης πάγιου τεχνολογικού εξοπλισμού και πληροφοριακών συστημάτων για ερευνητικούς οργανισμούς, ακαδημαϊκά ιδρύματα και κοινωφελείς οργανισμούς.

Επιπρόσθετα, κατά το 2013 ολοκληρώθηκε ένα (1) έργο που χρηματοδοτήθηκε από το ΙΠΕ στο πλαίσιο του Προγράμματος «Πρόσβαση σε Ερευνητικές Υποδομές του Εξωτερικού», το οποίο είχε ενταχθεί σε παλαιότερες προκηρύξεις του Ιδρύματος.

Τα στοιχεία των έργων «Πρόσβασης σε Ερευνητικές Υποδομές του Εξωτερικού» που ξεκίνησαν και ολοκληρώθηκαν εντός του 2013, παρουσιάζονται, στον Πίνακα 11 του Παραρτήματος ΙΙΙ.

3.6. Ανάπτυξη Διεθνούς Δικτύωσης και Συνεργασίας

Η σύγχρονη οικονομική ανάπτυξη χαρακτηρίζεται από την παγκοσμιοποίηση των αγορών, των προϊόντων και των υπηρεσιών. Στο πλαίσιο αυτό, η ανάπτυξη της Έρευνας, της Τεχνολογικής Ανάπτυξης και της Καινοτομίας εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ικανότητα ενός εθνικού Συστήματος ΕΤΑΚ να υπερβεί τα στενά εθνικά του όρια και να αξιοποιήσει δυνατότητες διεθνούς δικτύωσης και συνεργασίας.

Η δημιουργία ισχυρών δεσμών με το εξωτερικό συμβάλλει καθοριστικά στη διεύρυνση των επιστημονικών πεδίων της ερευνητικής κοινότητας, στην ποιοτική αναβάθμιση του ερευνητικού επιπέδου του τόπου και στην καλύτερη αξιοποίηση των ευκαιριών χρηματοδότησης που παρέχονται από άλλους ευρωπαϊκούς και διεθνείς οργανισμούς.

Στη βάση των πιο πάνω διαπιστώσεων και παράλληλα με τις λοιπές δραστηριότητές του για στήριξη της διεθνούς δικτύωσης και συνεργασίας των ερευνητών της Κύπρου (βλ. Κεφ. 04), το ΙΠΕ προκηρύσσει μια σειρά Προγραμμάτων, τα οποία στοχεύουν στη ένταξη των κυπριακών επιχειρήσεων, ερευνητικών κέντρων και ερευνητών σε διεθνή δίκτυα και την ανάπτυξη συνεργασιών με αντίστοιχους οργανισμούς του εξωτερικού.

Τα εν λόγω Προγράμματα εντάσσονται στον Άξονα V «Ανάπτυξη Διεθνούς Δικτύωσης και Συνεργασίας» της ΔΕΣΜΗΣ 2009-2010, ως ακολούθως:

- Πρόγραμμα «Διακρατικές Συνεργασίες»
- Πρόγραμμα «Διεθνής Συνεργασία»
- Πρόγραμμα «Προσέλκυση Ερευνητών του Εξωτερικού»
- Πρόγραμμα «Μέτρα Υποστήριξης Διεθνούς Συνεργασίας»

3.6.1. Υλοποίηση Διακρατικών Συνεργασιών

Οι Διακρατικές Συμφωνίες ή τα Πρωτόκολλα Συνεργασίας αποτελούν επίσημα έγγραφα που συνυπογράφει η Κύπρος και μια άλλη χώρα, για συνεργασία σε θέματα Έρευνας και Ανάπτυξης (βλ. Κεφ. 4.9.). Στο πλαίσιο των Διακρατικών Συμφωνιών ή των Πρωτοκόλλων Συνεργασίας που υπογράφονται από την Κυπριακή Κυβέρνηση, προκηρύσσονται Κοινά Προγράμματα Συνεργασίας σε θέματα Έρευνας και Ανάπτυξης, βάσει των οποίων καλούνται οι ενδιαφερόμενοι ερευνητικοί φορείς και επιχειρήσεις από τις δύο συμμετέχουσες χώρες να υποβάλουν από κοινού προτάσεις για εκπόνηση ερευνητικών έργων.

Το Πρόγραμμα «Διακρατικές Συνεργασίες» αποτελεί το μηχανισμό ανακοίνωσης των Κοινών Προγραμμάτων Συνεργασίας εκ μέρους της Κύπρου.

Πιο συγκεκριμένα, στο πλαίσιο της χρηματοδότησης έργων «Διακρατικής Συνεργασίας», κατά το έτος 2013 ξεκίνησε η υλοποίηση ενός (1) έργου από προηγούμενες προκηρύξεις του ΙΠΕ, ενώ παράλληλα ολοκληρώθηκε η υλοποίηση άλλων οκτώ (8) έργων.

Επιπρόσθετα, το 2013 προκηρύχθηκε η Κοινή Πρόσκληση υποβολής προτάσεων Κύπρου - Ρουμανίας.

Τα στοιχεία των έργων που ξεκίνησαν, καθώς και αυτών που ολοκληρώθηκαν εντός του 2013, παρουσιάζονται αναλυτικά στον Πίνακα 12 του Παραρτήματος ΙΙΙ.

3.6.2. Χρηματοδότηση Έρευνας στο Πλαίσιο Διεθνούς Συνεργασίας

Οι διεθνείς συνεργασίες των κυπριακών οργανισμών και επιχειρήσεων με κορυφαίους σε παγκόσμιο επίπεδο οργανισμούς, επιτρέπουν τη μεταφορά τεχνογνωσίας και χρήσιμων εμπειριών και ταυτόχρονα διευρύνουν τις δυνατότητές τους για εξασφάλιση διεθνούς χρηματοδότησης για υλοποίηση ερευνητικών έργων. Με τη συμπερίληψη του Προγράμματος «Διεθνής Συνεργασία» στον Άξονα V «Ανάπτυξη Διεθνούς Δικτύωσης και Συνεργασίας», το ΙΠΕ προσφέρει τη δυνατότητα σε κυπριακούς ερευνητικούς φορείς και επιχειρήσεις να συμμετέχουν σε ευρωπαϊκά και διεθνή προγράμματα έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας για τα οποία απαιτείται η εξασφάλιση εθνικής χρηματοδότησης.

Στην πιο πρόσφατη Πρόσκληση υποβολής προτάσεων προκηρύχθηκαν οι ακόλουθες Δράσεις:

- **Δράση «Στοχευμένη Διεθνής Συνεργασία»**
- **Δράση «Συμμετοχή σε Κοινά Ερευνητικά Προγράμματα»**

Η Δράση «Στοχευμένη Διεθνής Συνεργασία» έχει ως στόχο τη δικτύωση και την ανταλλαγή εμπειρογνομosύνης και τεχνογνωσίας ανάμεσα σε κυπριακούς φορείς και ερευνητικούς οργανισμούς αριστείας από προηγμένες ερευνητικά χώρες, με τις οποίες η προκήρυξη Κοινού Προγράμματος Συνεργασίας (βλ. Κεφ. 3.6.1.) δεν είναι εφικτή.

Η Δράση «Συμμετοχή σε Κοινά Ερευνητικά Προγράμματα» χρηματοδοτεί ερευνητικά έργα που υλοποιούνται στο πλαίσιο πρωτοβουλιών που εντάσσονται κάτω από σχετικά Άρθρα της Συνθήκης της ΕΕ (π.χ. 169, 171, 185) και το Σχέδιο ERA-NET του Προγράμματος Πλαίσιο της ΕΕ.

Οι πρωτοβουλίες αυτές, στοχεύουν στην ενίσχυση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας (EXE) μέσα από την ανάπτυξη κοινών δραστηριοτήτων έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας και έχουν ως μια από τις σημαντικότερες δραστηριότητές τους τη διαμόρφωση και προκήρυξη Κοινών Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων ΕΤΑΚ, τα οποία υλοποιούνται από εθνικούς και περιφερειακούς φορείς προώθησης των σχετικών δραστηριοτήτων σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες.

Το ΙΠΕ κατά το 2013 συμμετείχε σε μια σειρά από τέτοιες πρωτοβουλίες που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο των Διεθνών Δικτύων/Προγραμμάτων M-ERA.NET, SOLAR-ERA.NET, ERACOBUILD, EUROSTARS και AAL. Τα αντίστοιχα προγράμματα και πρωτοβουλίες περιγράφονται αναλυτικά στο Κεφάλαιο 4.10.

Στο πλαίσιο της χρηματοδότησης ερευνητικών έργων «Διεθνούς Συνεργασίας», κατά το έτος 2013 ξεκίνησε η υλοποίηση δύο (2) νέων έργων από προηγούμενες προκηρύξεις του ΙΠΕ και ολοκληρώθηκαν άλλα επτά (7), τα στοιχεία των οποίων παρουσιάζονται αναλυτικά στον Πίνακα 13 του Παραρτήματος III.

3.6.3 Προσέλκυση Ερευνητών Εξωτερικού

Η δημιουργία ισχυρών δεσμών συνεργασίας με ερευνητές του εξωτερικού λειτουργεί μακροπρόθεσμα προς όφελος της προσπάθειας ανάπτυξης της εγχώριας έρευνας. Οι σχέσεις συνεργασίας μπορούν να αξιοποιηθούν από τους κυπριακούς φορείς για συμμετοχή σε διεθνή ερευνητικά έργα και για εκπόνηση υψηλού επιπέδου έρευνας ενώ συμβάλλουν στην ένταξη των κυπρίων ερευνητών σε διεθνή ερευνητικά δίκτυα, ενισχύοντας τις εμπειρίες και τις γνώσεις του ανθρώπινου ερευνητικού δυναμικού της Κύπρου.

Μέσα από το **Πρόγραμμα «Προσέλκυση Ερευνητών Εξωτερικού»**, το ΙΠΕ επιδιώκει την ένταξη στο Σύστημα ΕΤΑΚ της Κύπρου έμπειρων και καταξιωμένων ερευνητών από το εξωτερικό για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Στο Πρόγραμμα συμμετέχουν από τη μια, φορείς της Κύπρου ως «κέντρα υποδοχής» και από την άλλη, ερευνητές του εξωτερικού ως «φιλοξενούμενοι ερευνητές». Για τους σκοπούς του Προγράμματος, «Ερευνητής Εξωτερικού» θεωρείται ερευνητής του οποίου το μεγαλύτερο ποσοστό χρόνου απασχόλησης αφορά ερευνητική εργασία και εργάζεται στο εξωτερικό.

Το Πρόγραμμα «Προσέλκυση Ερευνητών Εξωτερικού» περιλαμβάνει δύο (2) Δράσεις, ως ακολούθως:

- **Δράση «Προσέλκυση Νέου Ερευνητή Εξωτερικού»**
- **Δράση «Προσέλκυση Έμπειρου Ερευνητή Εξωτερικού»**

Η Δράση «Προσέλκυση Νέου Ερευνητή Εξωτερικού» προσφέρει την ευκαιρία σε κυπριακούς φορείς να φιλοξενήσουν νέους ερευνητές από το εξωτερικό για εκπόνηση έρευνας μεταδιδακτορικού επιπέδου στις εγκαταστάσεις τους.

Κύριος στόχος της Δράσης είναι η αξιοποίηση της εμπειρίας των επιστημόνων του εξωτερικού και η μεταφορά ερευνητικής και τεχνολογικής γνώσης προς τις κυπριακές ερευνητικές μονάδες και επιχειρήσεις για τη δημιουργία και σύσφιξη δεσμών για μελλοντικές συνεργασίες.

Στο πλαίσιο της χρηματοδότησης έργων εγχώριας έρευνας για «Προσέλκυση Ερευνητών Εξωτερικού», κατά το έτος 2013 ολοκληρώθηκε η υλοποίηση άλλων τεσσάρων (4) έργων.

Τα στοιχεία των έργων που ολοκληρώθηκαν εντός του 2013, παρουσιάζονται αναλυτικά στον Πίνακα 14 του Παραρτήματος III.

3.6.4. Μέτρα Υποστήριξης της Διεθνούς Δικτύωσης

Το Πρόγραμμα «Μέτρα Υποστήριξης Διεθνούς Δικτύωσης» (ΜΕΤΡΑ) έχει σκοπό να ενθαρρύνει την ανάπτυξη σχέσεων της κυπριακής ερευνητικής κοινότητας με διεθνείς ερευνητικούς φορείς και να υποστηρίξει τη συμμετοχή κυπριακών φορέων σε Προγράμματα και Δραστηριότητες του 7^{ου} Προγράμματος Πλαίσιο για Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη της ΕΕ (7^ο ΠΠ) και το 2014 του Προγράμματος «Ορίζοντας 2020» (βλ. Κεφ. 4.2.).

Για την επίτευξη των στόχων του, το Πρόγραμμα υποστηρίζει τη διάχυση των αποτελεσμάτων των ερευνητικών έργων, τη συμμετοχή ερευνητών σε σημαντικά διεθνή συνέδρια και κυρίως σε αυτά που διοργανώνονται στο πλαίσιο ευρωπαϊκών και διεθνών προγραμμάτων, τη φιλοξενία στην Κύπρο διεθνών επιστημονικών και ερευνητικών συνεδρίων και συναντήσεων καθώς και την ενθάρρυνση και υποστήριξη της συμμετοχής κυπριακών φορέων στο 7^ο ΠΠ και τον «Ορίζοντα 2020».

Τον Οκτώβριο του 2013 το Ίδρυμα προκήρυξε τη Δράση «Συμμετοχή σε Διεθνές Συνέδριο».

Η συμμετοχή ερευνητών της Κύπρου σε διεθνή επιστημονικά συνέδρια και ιδιαίτερα σε συνέδρια και συναντήσεις που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο ευρωπαϊκών και διεθνών προγραμμάτων έχει πολλαπλά θετικά αποτελέσματα. Τα σημαντικότερα απ' αυτά περιλαμβάνουν την ευκαιρία που παρέχεται στους ερευνητές της Κύπρου να παρουσιάσουν τα αποτελέσματά τους στο διεθνή χώρα, να ενημερωθούν για τις δραστηριότητες ξένων συναδέλφων τους και να αναπτύξουν επαφές αλλά και σχέσεις συνεργασίας, οι οποίες μπορούν να οδηγήσουν σε συμμετοχή σε κοινές προτάσεις και έργα που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ και άλλους διεθνείς οργανισμούς. Στόχος της Δράσης «Συμμετοχή σε Διεθνές Συνέδριο» είναι η διεθνής δικτύωση των κυπρίων Ερευνητών για την ανταλλαγή θεωρητικής και πρακτικής γνώσης, τη μεταφορά τεχνολογίας και τη διεύρυνση των δυνατοτήτων συμμετοχής τους σε ερευνητικά έργα στο πλαίσιο Προγραμμάτων της ΕΕ.

Στο πλαίσιο της Δράσης χρηματοδοτήθηκε, το 2013, η συμμετοχή εννέα (9) ατόμων για συμμετοχή σε εκδηλώσεις διεθνούς διατύπωσης στο εξωτερικό, οι οποίοι πραγματοποιήθηκαν συνολικά περί τις ογδόντα (80) συναντήσεις.

Κεφαλαίο 04

Ευρωπαϊκά Προγράμματα και Διεθνής Συνεργασία

4.1. Εισαγωγή

Αναγνωρίζοντας την πολυδιάστατη σημασία της δικτύωσης και της διεθνούς συνεργασίας, το ΙΠΕ έχει αναπτύξει σημαντικές πρωτοβουλίες για την προώθηση της συμμετοχής των κυπριακών φορέων και ερευνητών, σε δραστηριότητες υλοποίησης διεθνούς έρευνας και ανάπτυξης προϊόντων, υπηρεσιών και τεχνολογικών λύσεων, με δυνατότητες εφαρμογής και αξιοποίησης σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

Ο ρόλος του ΙΠΕ για την προώθηση της δικτύωσης και της διεθνούς συνεργασίας της ερευνητικής κοινότητας της Κύπρου κατανέμεται σε δυο επίπεδα και υλοποιείται μέσα από τις ακόλουθες δραστηριότητες: α) το σχεδιασμό και τη διαχείριση εθνικών προγραμμάτων επιχορήγησης για ανάπτυξη της διεθνούς δικτύωσης και συνεργασίας (Προγράμματα Άξονα V της ΔΕΣΜΗΣ 2009-2010, Κεφ. 3.6) και β) την προώθηση της συμμετοχής κυπριακών οργανισμών και ερευνητικών φορέων σε Προγράμματα και Πρωτοβουλίες που χρηματοδοτούνται από ευρωπαϊκούς και διεθνείς Οργανισμούς.

Στο πλαίσιο της δεύτερης δραστηριότητάς του, το ΙΠΕ επιδιώκει την ενημέρωση, την ενθάρρυνση και τη διευκόλυνση των κυπριακών οργανισμών και ερευνητικών φορέων να συμμετέχουν σε διεθνή και ευρωπαϊκά Προγράμματα, αναπτύσσοντας με αυτό τον τρόπο την ερευνητική τους ικανότητα, ενισχύοντας τη διαδικασία μεταφοράς τεχνολογίας από το εξωτερικό και προσελκύοντας στην Κύπρο χρηματοδότηση που είναι διαθέσιμη από ευρωπαϊκά και διεθνή κονδύλια.

4.2. Έβδομο Πρόγραμμα Πλαίσιο (7^ο ΠΠ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης για Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη (2007-2013)

4.2.1. Εισαγωγή στο 7^ο ΠΠ

Το Πρόγραμμα Πλαίσιο αποτέλεσε τον μηχανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για χρηματοδότηση ερευνητικών δραστηριοτήτων για τη χρονική περίοδο 2007-2013. Κάθε Πρόγραμμα Πλαίσιο έχει πλέον επταετή διάρκεια και σε αυτό εντάσσονται δράσεις/εργαλεία για την προώθηση της έρευνας σε όλα τα επίπεδα και σε όλους τους ερευνητικούς τομείς αιχμής, με απώτερο στόχο τη βελτιστοποίηση και ενδυνάμωση των ευρωπαϊκών Στρατηγικών σε θέματα ασφάλειας, ενέργειας, περιβάλλοντος, οικονομίας, ανθρωπιστικών θεμάτων κ.ά.

Το Δεκέμβριο του 2006 προκηρύχθηκε το Έβδομο Πρόγραμμα Πλαίσιο για Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη (7^ο ΠΠ), το οποίο για πρώτη φορά είχε επταετή διάρκεια, καλύπτοντας την χρονική περίοδο 2007-2013. Ο συνολικός προϋπολογισμός του 7^{ου} ΠΠ ανήλθε στα €53,2 δις.

Κύριοι στόχοι του Προγράμματος ήταν η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ΕΕ μέσω της ανάπτυξης της γνώσης, η δημιουργία του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας και η αύξηση του ποσοστού των δημόσιων και ιδιωτικών δαπανών των κρατών-μελών για έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη.

4.2.2. Συμμετοχή της Κύπρου στο 7^ο ΠΠ

Η συμμετοχή της Κύπρου στο 7^ο ΠΠ,¹⁶ με τα δεδομένα που συγκεντρώθηκαν από την αρχή του Προγράμματος μέχρι και τον Νοέμβριο του 2013 κρίνεται ως ιδιαίτερα ενθαρρυντική, λαμβάνοντας υπόψη σημαντικούς περιοριστικούς παράγοντες που περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, το μέγεθος της χώρας και του ερευνητικού της δυναμικού, τον αριθμό των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων, την περιορισμένη βιομηχανική δραστηριότητα και την παραδοσιακή δομή των εγχώριων επιχειρήσεων.

¹⁶ Τα στοιχεία που αφορούν στην κυπριακή συμμετοχή προέρχονται από την ηλεκτρονική βάση δεδομένων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το 7^ο ΠΠ, «E-CORDA». Σημειώνεται ότι τα στοιχεία αυτά αφορούν σε προτάσεις που υποβλήθηκαν και Συμβόλαια Έργου που έχουν υπογραφεί από την έναρξη του 7^{ου} ΠΠ μέχρι και την τελευταία ημερομηνία κεντρικής καταχώρησής τους από την Επιτροπή που ήταν η 1^η Νοεμβρίου 2013.

Στον Πίνακα 1 παρουσιάζεται ο αριθμός των Συμβολαίων Έργων που έχουν υπογραφεί από κυπριακούς φορείς από την αρχή του 7^{ου} ΠΠ μέχρι και τον Νοέμβριο του 2013, καθώς και το συνολικό ποσό που εξασφάλισαν οι φορείς στα Συμβόλαια αυτά.

Κατά την περίοδο αυτή υπογράφηκαν συνολικά 332 Συμβόλαια Έργων, με τη χρηματοδότηση των κυπριακών φορέων να ανέρχεται στα €79 εκ. Τα περισσότερα Έργα ανήκουν στο επιμέρους Ειδικό Πρόγραμμα «Συνεργασία» (169 Έργα) καθιστώντας το, το πιο πετυχημένο για τους κύριους συμμετέχοντες, ενώ παρόμοια εικόνα παρουσιάζεται και για τη χρηματοδότηση που εξασφάλισαν οι κυπριακοί φορείς αφού αυτή ανέρχεται, για το ίδιο Πρόγραμμα, σε €36,7 εκ.

**Πίνακας 1: Αριθμός Συμβολαίων Έργων και Χρηματοδότηση
Κυπριακών Φορέων από το 7^ο ΠΠ (έως το Νοέμβριο 2013)**

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ/ ΔΡΑΣΕΙΣ	Συμβόλαια Έργων	Συνολικό Ποσό Κυπριακών Φορέων σε Συμβόλαια (€)
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ	Υγεία	10	2,509.132
	Τρόφιμα, Γεωργία, Αλιεία & Βιοτεχνολογία	11	1,151.981
	Τεχνολογίες Πληροφορίας & Επικοινωνιών	60	18,793.766
	Νανοεπιστήμες	12	2,308.287
	Ενέργεια	13	2,413.957
	Περιβάλλον	17	2,539.700
	Μεταφορές	17	2,542.127
	Κοιν.-οικον. & Ανθρωπιστικές Επιστήμες	10	864,610
	Ασφάλεια	9	1,067.337
	Διάστημα	7	2,440.608
	JTIs	3	68,045
	ΣΥΝΟΛΟ ΓΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ	169	36,699.550
ΙΔΕΕΣ	Ιδέες	9	12,999.766
	ΣΥΝΟΛΟ ΓΙΑ ΙΔΕΕΣ	9	12,999.766
ΑΝΘΡΩΠΟΙ	Άνθρωποι	54	12,377.547
	ΣΥΝΟΛΟ ΓΙΑ ΑΝΘΡΩΠΟΙ	54	12,377.547
ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ	Περιφέρειες της Γνώσης	3	857,807
	Έρευνα προς όφελος των ΜμΕ	52	8,686.068
	Ενίσχυση για την Ανάπτυξη Ερευνητικών Πολιτικών	1	857,807
	Διεθνής Συνεργασία	3	235,668
	Υποδομές Έρευνας	23	4,801.306
	Επιστήμη & Κοινωνία	16	2,464.307
	ΣΥΝΟΛΟ ΓΙΑ ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ	98	17,902.963
EURATOM	EURATOM - Fission	2	51,731
	ΣΥΝΟΛΟ ΓΙΑ EURATOM	2	51,731
	ΣΥΝΟΛΟ	332	(€) 79,373.750

Στη συνέχεια παρουσιάζονται αναλυτικά στοιχεία που αφορούν στην συμμετοχή της Κύπρου στο 7^ο ΠΠ από την έναρξή του Προγράμματος Πλαίσιο το 2007 μέχρι και τα τέλη του 2013 (Πίνακας 2).

Πίνακας 2: Αποτελέσματα της Κύπρου στο 7^ο ΠΠ

ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ 7 ^{ου} ΠΠ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ (2007-2013):		ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟ 7 ^ο ΠΠ (2007-2013)	
Επιλέξιμες Προτάσεις που υποβλήθηκαν:	104,069	Προτάσεις που υποβλήθηκαν με κυπριακή συμμετοχή:	2543
		Επιλέξιμες προτάσεις με κυπριακή συμμετοχή (προτάσεις που κατάφεραν να εξασφαλίσουν τουλάχιστον τη βάση στα κριτήρια αξιολόγησης):	2356
		Αριθμός κυπριακών συμμετοχών σε προτάσεις	2865
		Συμμετοχές κυπριακών ΜμΕ σε προτάσεις	1305
		Αριθμός προτάσεων με Συντονιστή από την Κύπρο	519
		Συνολικό ποσό που διεκδίκησαν οι κυπριακοί φορείς	€746,589.984
		Αριθμός Προτάσεων που επιλέχθηκαν ως υποψήφιες για χρηματοδότηση	383
Αριθμός Συμβολαίων που υπογράφηκαν	22,228	Αριθμός Συμβολαίων Έργου που υπογράφηκαν	332
		Αριθμός κυπριακών συμμετοχών σε χρηματοδοτούμενα Έργα	386
		Αριθμός συμμετοχών κυπριακών ΜμΕ σε χρηματοδοτούμενα Έργα	124
		Αριθμός χρηματοδοτούμενων Έργων με Συντονιστή από Κύπρο	63
		Συνολικός προϋπολογισμός για κυπριακούς φορείς	€77,632.949
Χρηματοδότηση που δόθηκε από ΕΕ:	€40,000.000.000	Χρηματοδότηση που δόθηκε από ΕΕ σε κυπριακούς φορείς:	€79,373.749
		Χρηματοδότηση που δόθηκε από ΕΕ στις κυπριακές ΜμΕ	€24,911.557

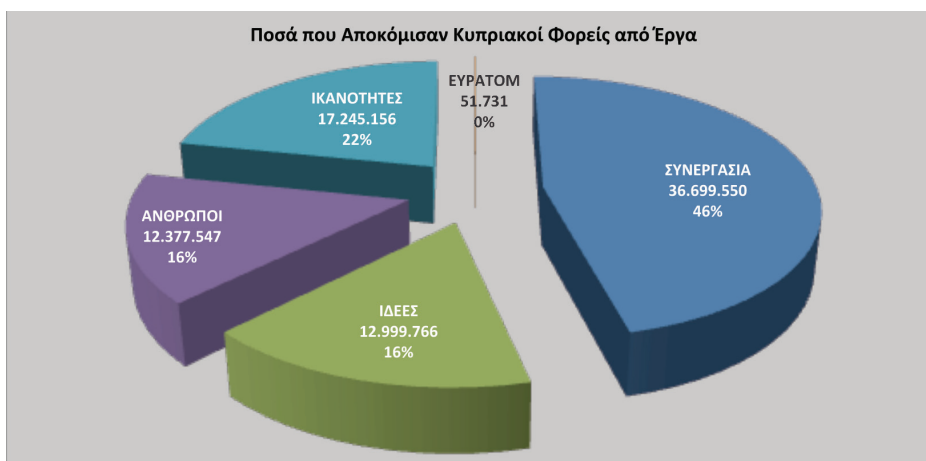
Συνολικά, στις 467 Προσκλήσεις υποβολής προτάσεων του 7^{ου} ΠΠ από το 2007 έως και το 2013, υποβλήθηκαν 2356 επιλέξιμες προτάσεις Έργων, με κυπριακή συμμετοχή, εκ των οποίων οι 1305 είναι ΜμΕ. Το συνολικό ποσό που διεκδίκησαν οι κυπριακοί φορείς ανήλθε συνολικά στα €746,6 εκ.

Από αυτές τις προτάσεις Έργων, οι 383 πέρασαν όλα τα κριτήρια αξιολόγησης και προωθήθηκαν στον κατάλογο με τις υποψήφιες προτάσεις για χρηματοδότηση (proposals retained for funding) με ποσοστό επιτυχίας 16,25%. Το σύνολο των Συμβολαίων Έργου που τελικώς υπογράφηκαν ανέρχεται στα 332 με ποσοστό επιτυχίας 14,1%.

Ο μέσος όρος του ποσοστού επιτυχίας της συνολικής συμμετοχής της Κύπρου στο 7^ο ΠΠ (με βάση την κατάταξη των προτάσεων με κυπριακή συμμετοχή στη λίστα υποψήφιων προτάσεων για χρηματοδότηση) είναι 15,53 %. Τα ποσοστά επιτυχίας της Κύπρου, παρουσίασαν σταδιακή άνοδο κατά τη διάρκεια του 7^{ου} ΠΠ, αφού το αντίστοιχο ποσοστό επιτυχίας του 2009, που αφορούσε τη συμμετοχή της κυπριακής ερευνητικής κοινότητας στα πρώτα δύο χρόνια της εφαρμογής του 7^{ου} ΠΠ (2007-2008), ανήλθε μόλις στο 11%.

Το συνολικό ποσό που εξασφάλισαν οι κυπριακοί φορείς μέχρι τα τέλη του 2013, βάσει των Συμβολαίων Έργου, ανέρχεται στα €79,4 εκ.

Διάγραμμα 20: Συνολικό ποσό που εξασφάλισαν οι κυπριακοί φορείς από την ΕΕ ανά πρόγραμμα

Ως προς τη συμμετοχή κυπριακών φορέων σε ευρωπαϊκά Έργα, με ρόλο συντονιστή, από τις 2356 επιλέξιμες προτάσεις Έργων που υποβλήθηκαν υπήρξαν 2865 κυπριακές συμμετοχές, ενώ από τις προτάσεις αυτές, μόνο 519 είχαν συντονιστή κυπριακό φορέα. Επιπλέον, από τα 332 Συμβόλαια Έργων που έχουν υπογραφεί και συμμετέχουν κυπριακοί φορείς, τα 63 έχουν συντονιστή από την Κύπρο. Ωστόσο, τα 36 Έργα από αυτά έχουν υποβληθεί στο Πρόγραμμα «Ανθρωποι» και τα 9 στο Πρόγραμμα «Ιδέες», όπου οι προτάσεις υποβάλλονται κατά κύριο λόγο από έναν Οργανισμό χωρίς να απαιτείται η δημιουργία διεθνικού δικτύου συνεργασίας.

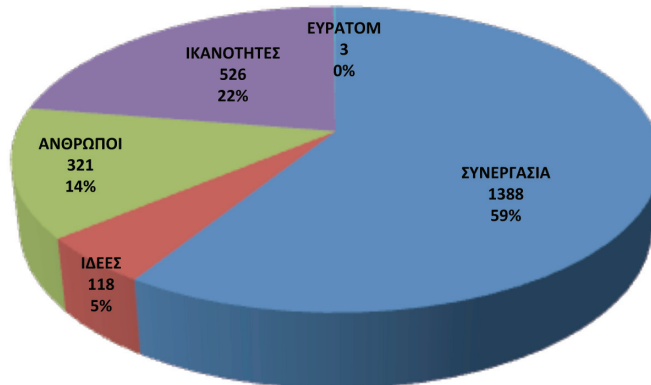
Τα στοιχεία που αναφέρονται στην συμμετοχή ΜμΕ σε ευρωπαϊκά Έργα κρίνονται ιδιαίτερα ενθαρρυντικά. Βάσει των μέχρι σήμερα αποτελεσμάτων, οι συμμετοχές των ΜμΕ ανήλθαν στις 1305 (επί των επιλέξιμων προτάσεων), αριθμός που φτάνει στο 55% όλων των συμμετοχών (2356) από την Κύπρο. Η συμμετοχή ΜμΕ σε Έργα που εξασφαλίστηκαν ανέρχεται στις 124 ΜμΕ. Συνολικά οι κυπριακές επιχειρήσεις, μικρές και μεγάλες, αποκόμισαν συνολικό ποσό χρηματοδότησης €28,4 εκ., ποσοστό που αποτελεί το 36% του συνόλου της χρηματοδότησης που εξασφάλισαν φορείς από την Κύπρο.

4.2.2.1. Κυπριακή συμμετοχή ανά Πρόγραμμα/Δραστηριότητα

Από το σύνολο των επιλέξιμων προτάσεων που υποβλήθηκαν με κυπριακή συμμετοχή (2356):

- 59% υποβλήθηκε στο Πρόγραμμα «Συνεργασία»
- 22% υποβλήθηκε στο Πρόγραμμα «Ικανότητες»
- 14% υποβλήθηκε στο Πρόγραμμα «Ανθρωποι»
- 5% υποβλήθηκε στο Πρόγραμμα «Ιδέες»

Διάγραμμα 21: Ποσοστό συμμετοχής της Κύπρου στο 7^ο ΠΠ ανά πρόγραμμα

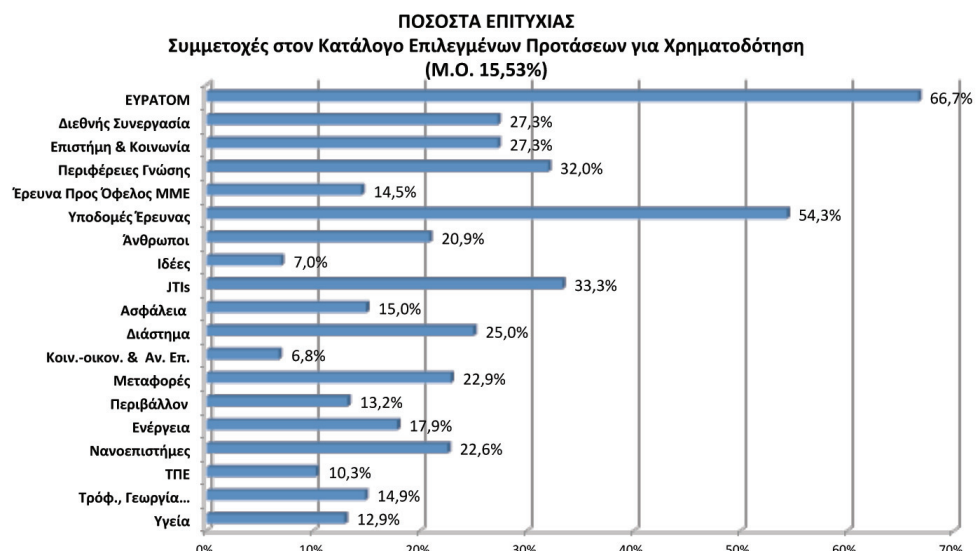
Ειδικό Πρόγραμμα «Συνεργασία»

Το Πρόγραμμα «Συνεργασία» συνεχίζει να αποτελεί το δημοφιλέστερο Πρόγραμμα για τους κυπριακούς φορείς. Από το σύνολο των επιλέξιμων προτάσεων που υποβλήθηκαν το 59% υποβλήθηκε στο Πρόγραμμα «Συνεργασία», στο οποίο αντιστοιχεί το 46% του συνολικού ποσού χρηματοδότησης που δόθηκε στους κυπριακούς φορείς.

Το ποσοστό επιτυχίας των κυπριακών συμμετοχών, για το Πρόγραμμα «Συνεργασία» ανέρχεται βάσει των Συμβολαίων Έργων στο 51%. Το μεγαλύτερο μερίδιο κυπριακών συμμετοχών παρουσιάζεται στη Θεματική Προτεραιότητα «Τεχνολογίες Πληροφορικής & Επικοινωνιών (ΤΠΕ)», καθώς στο σύνολο των 2356 επιλέξιμων προτάσεων που υποβλήθηκαν, οι 606 ανήκουν στην εν λόγω Θεματική Προτεραιότητα.

Γενικά από το σύνολο των Προγραμμάτων/Δραστηριοτήτων/Θεματικών Προτεραιοτήτων του 7^{ου} ΠΠ, ακολουθούν η Δραστηριότητα «Έρευνα προς Όφελος των ΜμΕ» με 368 προτάσεις, το Πρόγραμμα «Ανθρωποι» με 321 προτάσεις και οι Θεματικές Προτεραιότητες «Κοινωνικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών» και «Περιβάλλον» με 147 και 140 προτάσεις αντίστοιχα.

Διάγραμμα 22: Ποσοστό επιτυχίας ανά θεματική προτεραιότητα/δράση/πρόγραμμα βάσει συμμετοχών στον κατάλογο επιλεγμένων προτάσεων για χρηματοδότηση

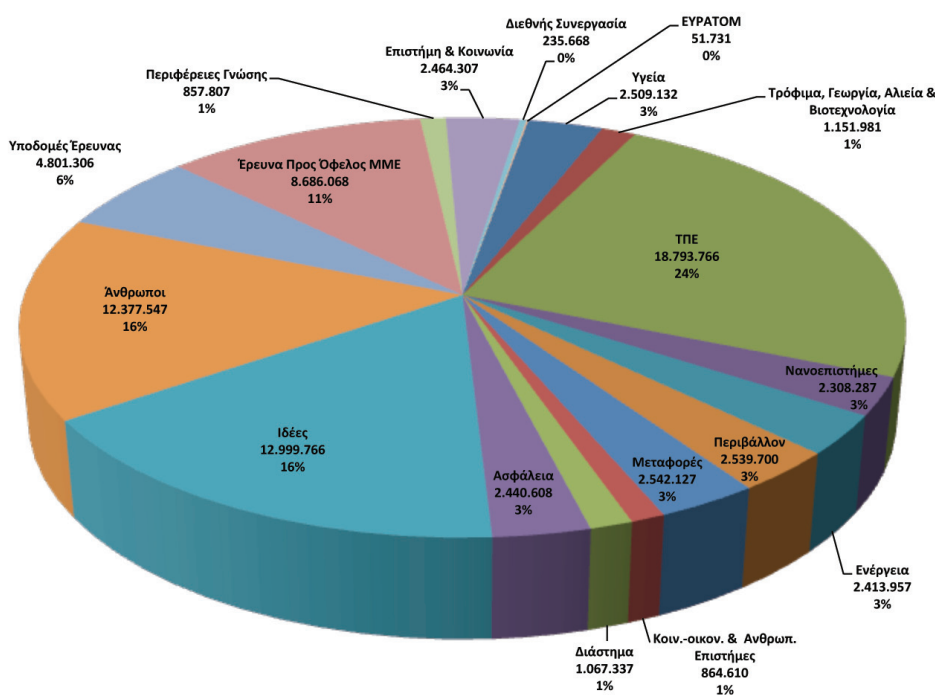

Στη Θεματική Προτεραιότητα «ΤΠΕ», όπου σημειώθηκε και ο μεγαλύτερος αριθμός κυπριακών συμμετοχών (606 προτάσεις) και αναλογικά ο μεγαλύτερος αριθμός Έργων που χρηματοδοτήθηκαν (60 έργα), το ποσοστό επιτυχία ανήλθε στο 10,3%. Η εν λόγω Θεματική απέφερε στους κυπριακούς ερευνητικούς φορείς €19 εκ., ποσό που αποτελεί το 24% του συνολικού ποσού που αποκόμισε η Κύπρος από τη συμμετοχή της σε Έργα του 7^{ου} ΠΠ.

Οι φορείς από την Κύπρο που εξασφάλισαν τη μεγαλύτερη χρηματοδότηση μέσω της Θεματικής «ΤΠΕ» είναι το Πανεπιστήμιο Κύπρου με €8,1 εκ. και οι εταιρείες Primetel με €1,9 εκ. και Sigint Solutions με €1,4 εκ. Ακολουθούν το Ινστιτούτο Νευρολογίας & Γενετικής Κύπρου με €974,491, το Ινστιτούτο Κύπρου με €888,958 και οι εταιρείες Nipd Genetics με €731,041 και AAI Scientific Cultural Services με €622,500.

Ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα ιδιαίτερα υψηλά ποσοστά επιτυχίας της Κύπρου σε συγκεκριμένα Προγράμματα και Δράσεις, όπως για παράδειγμα στα Προγράμματα «EURATOM» και «Υποδομές Έρευνας» (Διάγραμμα 23). Η εικόνα αυτή οφείλεται, κατά μεγάλο ποσοστό, στις ειδικές προδιαγραφές των προκηρύξεων εν λόγω Προγραμμάτων που περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τη χρηματοδότηση πολύ μικρού αριθμού Έργων μεγαλύτερης κλίμακας. Στις περιπτώσεις αυτές, ο αριθμός προτάσεων που υποβάλλεται είναι πολύ μικρός, ενώ σημαντικό παράγοντα για την επιτυχία των προτάσεων διαδραματίζει η εκ των προτέρων δικτύωση των φορέων που συμμετέχουν και η στενή συνεργασία με την ΕΕ κατά την ετοιμασία των προτάσεων.

Διάγραμμα 23: Ποσά που αποκόμισαν οι κυπριακοί φορείς από την ΕΕ ανά θεματική προτεραιότητα/δράση/πρόγραμμα

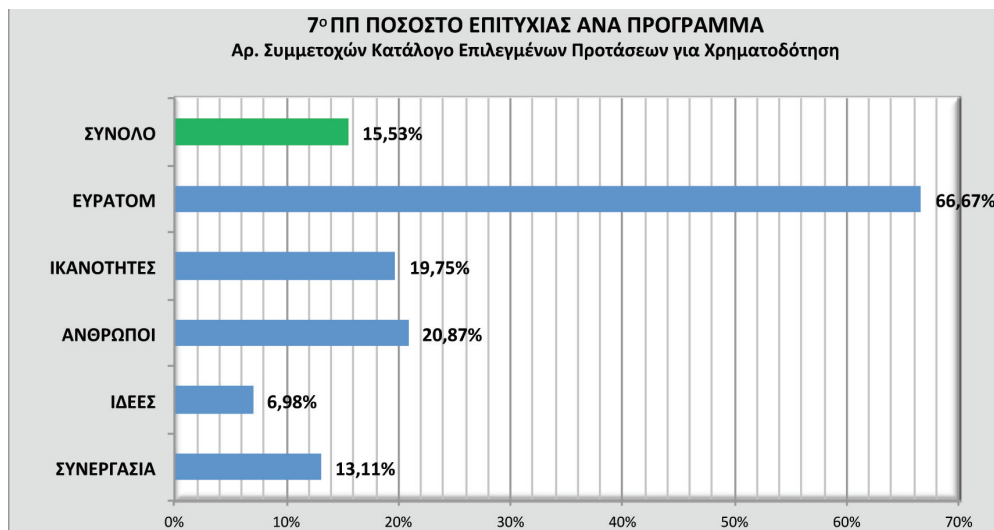
Ειδικό Πρόγραμμα «ΙΔΕΕΣ»

Το 5% των προτάσεων με κυπριακή συμμετοχή υποβλήθηκε στο Πρόγραμμα «Ιδέες». Στο εν λόγω Πρόγραμμα αντιστοιχεί το 16% του συνολικού ποσού που δόθηκε στους κυπριακούς φορείς (€12,377.547), 2,7% ποσοστό επιτυχίας βάσει των Συμβολαίων Έργων και 2,34% ποσοστό επιτυχίας βάσει συμμετοχών στον κατάλογο υποψηφίων προτάσεων για χρηματοδότηση.

Ειδικό Πρόγραμμα «ΑΝΘΡΩΠΟΙ»

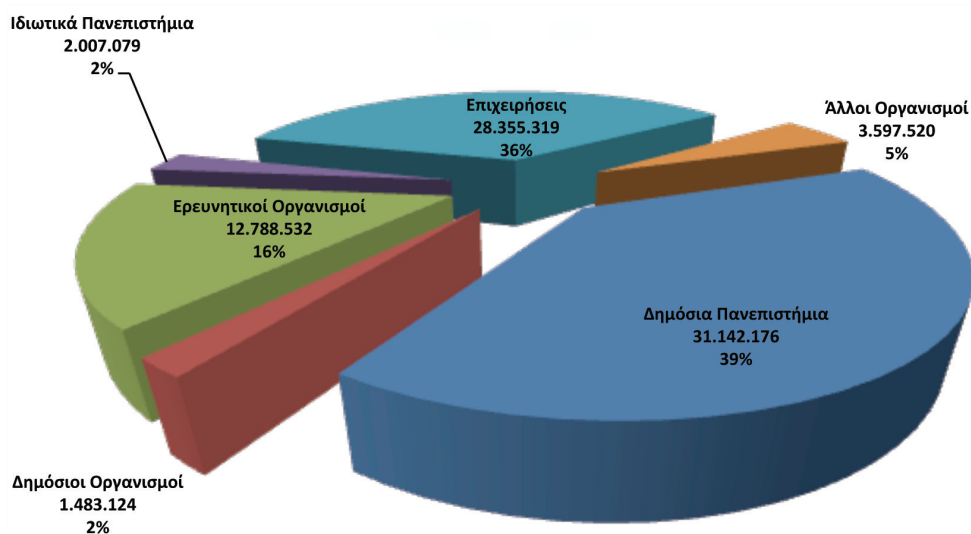
Το 13,6% των προτάσεων με κυπριακή συμμετοχή υποβλήθηκε στο Πρόγραμμα «Ανθρωποι», στο οποίο αντιστοιχεί 16% του συνολικού ποσού χρηματοδότησης που δόθηκε στους κυπριακούς φορείς. Στο εν λόγω Πρόγραμμα παρουσιάζονται υψηλά ποσοστά επιτυχίας για τους κυπριακούς φορείς, καθώς το ποσοστό επιτυχίας βάσει των Συμβολαίων Έργων ανήλθε στο 16,2%, ενώ το ποσοστό επιτυχίας βάσει συμμετοχών στον κατάλογο υποψηφίων προτάσεων για χρηματοδότηση έφτασε στο 15,9%.

Διάγραμμα 24: Ποσοστά επιτυχίας της Κύπρου ανά πρόγραμμα

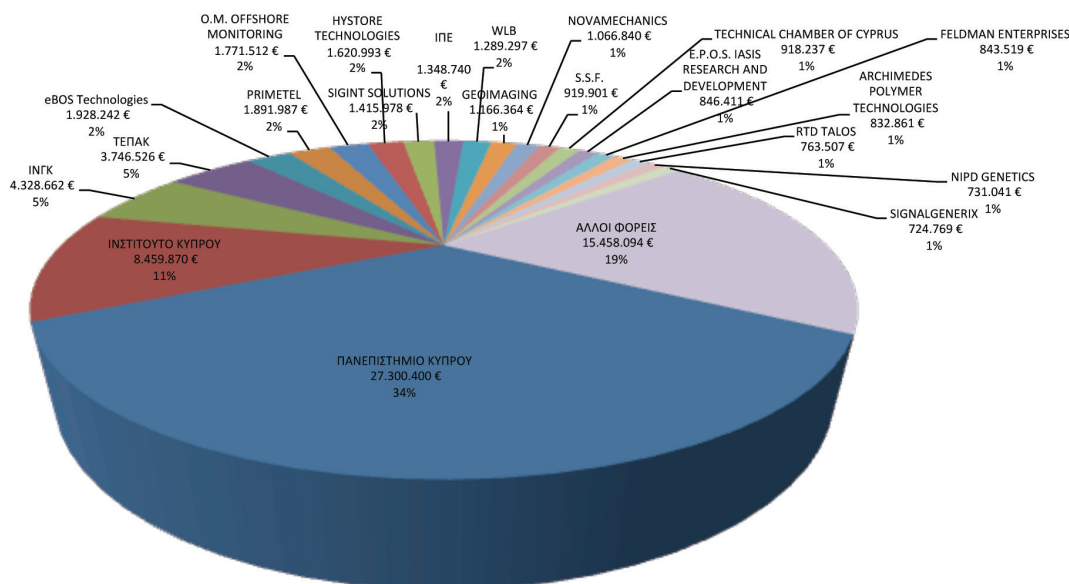
Ειδικό Πρόγραμμα «ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ»

Το 22% των προτάσεων με κυπριακή συμμετοχή υποβλήθηκε στο Πρόγραμμα «Ικανότητες», στο οποίο αντιστοιχεί το 22% του συνολικού ποσού που δόθηκε στους κυπριακούς φορείς, ενώ υψηλά ποσοστά επιτυχίας παρουσιάζονται στη Δραστηριότητα «Ερευνητική Υποδομή» για τους λόγους που προαναφέρθηκαν.

Ως προς την κατανομή της χρηματοδότησης στους δικαιούχους φορείς, προκύπτει ότι τα μεγαλύτερα ποσά χρηματοδότησης, μέχρι στιγμής, έχουν δοθεί σε φορείς του δημόσιου τομέα και πιο συγκεκριμένα σε δημόσια ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (39%), σε ΜμΕ (36%) και σε ερευνητικούς οργανισμούς (16%).

Διάγραμμα 25: Κατανομή προϋπολογισμού έργων του 7^{ου} ΠΠ ανά κατηγορία φορέα

Διάγραμμα 26: Οι φορείς που εξασφάλισαν την υψηλότερη χρηματοδότηση από την ΕΕ

4.2.3. Οι Δραστηριότητες του Ιδρύματος Προώθησης Έρευνας

Κατά το έτος 2013, το Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας υποστήριξε ενεργά τους κυπριακούς φορείς στην προσπάθειά τους να συμμετέχουν με επιτυχία στα Ερευνητικά Έργα της Ε.Ε., αξιοποιώντας την πολύχρονη εμπειρία του σε θέματα επιστημονικής και τεχνολογικής πληροφόρησης και τη συμμετοχή του σε ευρωπαϊκά δίκτυα για την έρευνα και την καινοτομία.

Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του για συντονισμό των δραστηριοτήτων για τη συμμετοχή της Κύπρου στο 7^ο ΠΠ της Ε.Ε. για Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη, το ΙΠΕ φιλοξενούσε τα Εθνικά Σημεία Επαφής (ΕΣΕ) – National Contact Points (NCPs) για την Κύπρο τα οποία παρείχαν δωρεάν υπηρεσίες στήριξης σε εκατοντάδες ερευνητές για όλες τις δραστηριότητες του 7^{ου} ΠΠ.

Με στόχο τη διευκόλυνση της συμμετοχής κυπριακών φορέων, τα ΕΣΕ προσέφεραν συνοπτικά τις εξής υπηρεσίες:

Συστηματική Διοχέτευση Πληροφοριών προς την Ερευνητική Κοινότητα της Κύπρου

Κύρια δραστηριότητα των ΕΣΕ ήταν η διάχυση πληροφοριών μέσω ηλεκτρονικής αλλά και απευθείας επικοινωνίας με τους ενδιαφερόμενους σε θέματα που αφορούσαν σημαντικά Συνέδρια, Εκδηλώσεις Δικτύωσης καθώς και το περιεχόμενο και τη διαδικασία υποβολής Προτάσεων για τις τελευταίες Προσκλήσεις του 7^{ου} ΠΠ. Επιπρόσθετα, πραγματοποιήθηκε μεγάλος αριθμός κατ' ιδίαν Συναντήσεων για ενημέρωση και επίλυση αποριών καθώς και συμμετοχή των ΕΣΕ σε αριθμό Εκδηλώσεων κατόπιν πρόσκλησης από κυπριακούς Φορείς.

Διοργάνωση Εκπαιδευτικών και Άλλων Σεμιναρίων

Κατά το 2013, διοργανώθηκαν Εκπαιδευτικά και άλλα Σεμινάρια βάσει των αναγκών της ερευνητικής κοινότητας. Ενδεικτικά, καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου πραγματοποιήθηκαν διάφορες στοχευμένες παρουσιάσεις προς διάφορους φορείς σχετικά με τις τελευταίες Προσκλήσεις Υποβολής Προτάσεων κυρίως του Προγράμματος «Άνθρωποι», ενώ το Μάρτιο του 2013 διοργανώθηκε στη Λευκωσία Εκπαιδευτικό Εργαστήριο με τίτλο «How to Avoid Financial Errors in FP7».

Παροχή Εξατομικευμένης Στήριξης

Κατά τη διάρκεια του έτους, πραγματοποιήθηκαν εκατοντάδες συναντήσεις για παροχή εξατομικευμένης στήριξης για την ετοιμασία και υποβολή Προτάσεων. Επιπλέον, περαιτέρω στήριξη δόθηκε από τα ΕΣΕ και για ειδικά θέματα όπως θέματα Πνευματικών Δικαιωμάτων και Συμφωνητικού Κοινοπραξίας, συμβουλές σε διαχειριστικά θέματα και θέματα συμβολαίων (π.χ. δικαιώματα/ευθύνες συμμετεχόντων) καθώς και στήριξη κατά τη διάρκεια εκπόνησης Έργων.

Στήριξη στην Εξεύρεση Συνεργατών από το Εξωτερικό

Η υποστήριξη των Κυπρίων ερευνητών περιλάμβανε και την παροχή βοήθειας για εξεύρεση συνεργατών για τη δημιουργία Δικτύων Συνεργασίας για υποβολή Προτάσεων μέσω της προώθησης Προφίλ Φορέων και Αναζητήσεων Συνεργατών στα Ευρωπαϊκά Δίκτυα ΕΣΕ, αλλά και της χρήσης των ηλεκτρονικών εργαλείων που ανέπτυξαν τα Δίκτυα των ΕΣΕ για το σκοπό αυτό.

Συγκεκριμένα, όσον αφορά στην προώθηση Αναζητήσεων Συνεργατών, τα ΕΣΕ παρείχαν στήριξη στην ετοιμασία Προφίλ Φορέων και Αναζητήσεων Συνεργατών για συγκεκριμένες ιδέες για Έργα, τα οποία στη συνέχεια προωθούσαν στα ΕΣΕ του εξωτερικού για γενική αλλά και στοχευμένη διάχυση στους πελάτες τους. Επιπρόσθετα, βοηθήθηκε σημαντικός αριθμός Φορέων της Κύπρου στην ετοιμασία και υποβολή Αναζητήσεων Συνεργατών στα ηλεκτρονικά εργαλεία δικτύωσης των ΕΣΕ στο διαδίκτυο, με ιδιαίτερη επιτυχία να σημειώνεται στο εργαλείο του Δικτύου των ΕΣΕ για τις Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), «Idealist 2014».

Προεπισκόπηση Προτάσεων

Τα ΕΣΕ παρείχαν υψηλού επιπέδου εξατομικευμένη βοήθεια στην ετοιμασία ανταγωνιστικών Προτάσεων και στο πλαίσιο προεπισκόπησης Προτάσεων, ιδιαίτερα στο Πρόγραμμα «Άνθρωποι» ("Marie Curie Fellowships") και στη Θεματική Προτεραιότητα «Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών». Συγκεκριμένα, η υπηρεσία αυτή αφορούσε μεταξύ άλλων σε προκαταρκτικό έλεγχο σε σχέση με τα κριτήρια επιλεξιμότητας, έλεγχο της συμβατότητας της ιδέας με τους στόχους της Πρόσκλησης, καθοδήγηση στην εύρεση των ορθών επίσημων εγγράφων και προτύπων Εντύπων Υποβολής, εισηγήσεις για το σχεδιασμό της Πρότασης και επεξήγηση των απαιτήσεων των Εντύπων, συμβουλές για την προσέγγιση της συνολικής στρατηγικής και δομής της Πρότασης, αλλά και κειμενογραφικό έλεγχο.

4.3. Ο νέος χρηματοδοτικός μηχανισμός της ΕΕ: Πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» για Έρευνα και Καινοτομία της ΕΕ

4.3.1. Εισαγωγή

Το Πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» («Horizon 2020») αποτελεί το νέο χρηματοδοτικό πρόγραμμα πλαίσιο της ΕΕ για την Έρευνα και την Καινοτομία (2014-2020). Ο «Ορίζοντας 2020» υποστηρίζει τη Στρατηγική «Ευρώπη 2020», που στοχεύει στην ανάδειξη της έρευνας και της καινοτομίας ως κεντρικούς μοχλούς για την επίτευξη έξυπνης, βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης προς αποτελεσματική αντιμετώπιση σημαντικών και επίκαιρων κοινωνικών προκλήσεων.

Το Πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» συνενώνει και ενισχύει τις δράσεις που χρηματοδοτούνταν παλαιότερα από το 7^ο ΠΠ για Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη της ΕΕ, τα τμήματα που αφορούν στην καινοτομία του 1^{ου} Προγράμματος Πλαίσιο για την Ανταγωνιστικότητα και την Καινοτομία της ΕΕ (Competitiveness and Innovation Framework Programme - CIP) και το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας (European Institute of Innovation and Technology - EIT).

Συγκεκριμένα, το Πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» αποτελεί το βασικό μηχανισμό για την υλοποίηση της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020», της Ένωσης Καινοτομίας και του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας, φιλοδοξώντας να συμβάλει στην προσπάθεια για ανταπόκριση στην οικονομική κρίση και στη βελτίωση των μελλοντικών συνθηκών για απασχόληση και ανάπτυξη, στην αντιμετώπιση των ανησυχιών των κρατών σχετικά με την ευημερία, την ασφάλεια και το περιβάλλον και στην ενδυνάμωση της παγκόσμιας θέσης της ΕΕ στην Έρευνα, Καινοτομία και Τεχνολογία.

Το Πρόγραμμα έχει συνολικό προϋπολογισμό ύψους €80 δις. και καλύπτει την περίοδο 2014 - 2020. Οι πρώτες Προσκλήσεις υποβολής προτάσεων ανακοινώθηκαν τον Δεκέμβριο του 2013.

4.3.2. Οι δραστηριότητες και ο ρόλος του Ιδρύματος Προώθησης Έρευνας

4.3.2.1 Προετοιμασία για τον «Ορίζοντα 2020»

Στο πλαίσιο της προετοιμασίας για τον «Ορίζοντα 2020» κατά το 2013 διορίστηκαν τα Εθνικά Σημεία Επαφής (ΕΣΕ) καθώς και οι Εκπρόσωποι της Κύπρου στις Διαχειριστικές Επιτροπές για τα επιμέρους Προγράμματα του «Ορίζοντα 2020».

Επίσης, με πρωτοβουλία του ΙΠΕ συστάθηκαν Άτυπες Συμβουλευτικές Ομάδες, για υποστήριξη του έργου των Εκπροσώπων της Κύπρου στις Διαχειριστικές Επιτροπές του Προγράμματος «Ορίζοντα 2020», με στόχο τη στήριξη στη διαμόρφωση των θέσεων αλλά και εισηγήσεων της Κύπρου αναφορικά με τα Προγράμματα Εργασίας. Στις Ομάδες συμμετέχουν εκπρόσωποι ακαδημαϊκών και ερευνητικών ιδρυμάτων καθώς και επιχειρήσεων.

4.3.2.2 Εκπαίδευση του προσωπικού του ΙΠΕ για τον «Ορίζοντα 2020»

Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων ενημέρωσης και εκπαίδευσης των Λειτουργών του Ιδρύματος, στελέχη του Τομέα Ευρωπαϊκών Ερευνητικών Προγραμμάτων και Διεθνούς Συνεργασίας συμμετείχαν σε τριήμερο εκπαιδευτικό σεμινάριο με τίτλο «Moderators/Facilitators and Trainers for Horizon 2020», που διοργανώθηκε στην Κύπρο και αποσκοπούσε στη βελτίωση των δεξιοτήτων των ΕΣΕ στην παροχή υψηλού επιπέδου υπηρεσιών προς την ερευνητική κοινότητα. Επιπλέον, τα ΕΣΕ συμμετείχαν σε όλες τις Ενημερωτικές Ημερίδες που διοργανώθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πλαίσιο της προετοιμασίας για τον «Ορίζοντα 2020».

4.3.2.3 Ενημέρωση ερευνητικής και επιχειρηματικής κοινότητας της Κύπρου για τον «Ορίζοντα 2020»

Κατά το έτος 2013, στο πλαίσιο της προετοιμασίας της ερευνητικής και επιχειρηματικής κοινότητας της Κύπρου για συμμετοχή στο Πρόγραμμα «Ορίζοντα 2020», το ΙΠΕ διοργάνωσε και συμμετείχε σε πληθώρα εκδηλώσεων που αποσκοπούσαν στην παροχή πληροφόρησης σε σχέση με το περιεχόμενο και τους κανονισμούς του νέου Προγράμματος. Επίσης, υπήρξε συνεχής ενημέρωση της κυπριακής ερευνητικής κοινότητας για τις εξελίξεις σε σχέση με τη διαμόρφωση των Προγραμμάτων Εργασίας του Προγράμματος «Ορίζοντα 2020» ενώ πραγματοποιήθηκαν εκατοντάδες συναντήσεις για ενημέρωση ενδιαφερόμενων καθώς και παρουσιάσεις σε φορείς και συγκεκριμένες ομάδες κατόπιν πρόσκλησης.

Πιο συγκεκριμένα, πραγματοποιήθηκαν οι πιο κάτω δραστηριότητες ενημέρωσης:

- Ενημερωτική Ημερίδα για το Πρόγραμμα «Ορίζοντα 2020», σε συνεργασία με το ΕΤΕΚ, με τίτλο «Ευκαιρίες Χρηματοδότησης Δραστηριοτήτων Έρευνας και Ανάπτυξης στους Κλάδους της Μηχανικής», 9 Νοεμβρίου 2013, Λευκωσία.
- Συμμετοχή στις εργασίες του Συνεδρίου «CYBER 2013» παρουσιάζοντας την Κοινωνική Πρόκληση «Ασφαλείς Κοινωνίες» του Προγράμματος «Ορίζοντα 2020», 20 Νοεμβρίου 2013, Λευκωσία.
- Συμμετοχή στην Ημερίδα με τίτλο «ICT in the Horizon 2020 Programme: Opportunities and Challenges for Cyprus», 2 Δεκεμβρίου 2013, Πανεπιστήμιο Κύπρου, Λευκωσία.
- Συμμετοχή στη Δημοσιογραφική Διάσκεψη που πραγματοποιήθηκε στο Σπίτι της ΕΕ για την παρουσίαση των πρώτων Προγραμμάτων Εργασίας του «Ορίζοντα 2020», 12 Δεκεμβρίου 2013, Λευκωσία.
- Ενημέρωση του Ινστιτούτου Γεωργικών Ερευνών για το Πρόγραμμα «Marie Skłodowska-Curie Actions» (MSCA) και την Κοινωνική Πρόκληση «BIO» και του Πανεπιστημίου Κύπρου για τις υπηρεσίες του Ιδρύματος και του Δικτύου των Εθνικών Σημείων Επαφής για τον «Ορίζοντα 2020», στο πλαίσιο Ημερίδας για τα Προγράμματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Έρευνας-European Research Council (ERC), 16 Δεκεμβρίου 2013, Λευκωσία.
- Παρουσίαση της Κοινωνικής Πρόκλησης «Διάστημα» στην Ημερίδα με τίτλο «Launching Cyprus into the Space ERA Meet Cyprus Space Exploration Organisation», 23 Δεκεμβρίου 2013, Λευκωσία.

Στο πλαίσιο της προετοιμασίας για την έναρξη του Προγράμματος «Ορίζοντας 2020», υποστηρίχθηκε η συμμετοχή κύριων ερευνητών στην Εκδήλωση «ICT2013 – Create, Connect, Grow», η οποία πραγματοποιήθηκε στις 6-8 Νοεμβρίου 2013 στο Βίλνιους της Λιθουανίας, με συμμετοχή είκοσι πέντε (25) Κυπρίων από τον ακαδημαϊκό χώρο και τις επιχειρήσεις.

Τέλος, για την καλύτερη εξυπηρέτηση του κοινού, το ΙΠΕ δημιούργησε αποκλειστική τηλεφωνική γραμμή για τον «Ορίζοντα 2020» καθώς και εξειδικευμένα έντυπα τα οποία μπορούν να χρησιμοποιούν οι ενδιαφερόμενοι στην επικοινωνία τους με τα ΕΣΕ. Ταυτόχρονα στο πλαίσιο της εκστρατείας προώθησης του Προγράμματος έγινε χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, δημιουργώντας σελίδα για τον «Ορίζοντα 2020» στο Facebook καθώς και σχετικό ιστολόγιο.

4.4. Πρόγραμμα Πλαίσιο για την Ανταγωνιστικότητα και Καινοτομία της ΕΕ (Competitiveness and Innovation Framework Programme - CIP)

4.4.1 Εισαγωγή

Το Πρόγραμμα Πλαίσιο για την Ανταγωνιστικότητα και την Καινοτομία της ΕΕ (CIP), έχει ως κύριο σκοπό την προώθηση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων μέσω του συνδυασμού -σε ένα κοινό πλαίσιο- ειδικών κοινοτικών προγραμμάτων υποστήριξης σε τομείς κρίσιμους για την ευρωπαϊκή παραγωγικότητα, την καινοτομία και τη βιώσιμη και αειφόρο ανάπτυξη των επιχειρήσεων.

Το 1^ο Πρόγραμμα Πλαίσιο για την Ανταγωνιστικότητα και την Καινοτομία της ΕΕ, το οποίο κάλυπτε χρονικά την περίοδο 2007-2013, είχε συνολικό προϋπολογισμό €3,6 δις. και αποτελείτο από τρεις πυλώνες Προγραμμάτων, με επιμέρους στόχους και ξεχωριστούς μηχανισμούς στήριξης της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας των επιχειρήσεων.

Συγκεκριμένα, το Πρόγραμμα Πλαίσιο αποτελείτο από τους ακόλουθους τρεις πυλώνες Προγραμμάτων:

1. Πρόγραμμα «Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία» - «Entrepreneurship and Innovation Programme (EIP)»,
2. Πρόγραμμα «Υποστήριξη της Πολιτικής για τις Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών» - «ICT Policy Support Programme (ICT PSP)» και
3. Πρόγραμμα «Ευφυής Ενέργεια για την Ευρώπη» - «Intelligent Energy Europe (IEE)».

Διάγραμμα 27: Δομή του Προγράμματος Πλαίσιο για την Ανταγωνιστικότητα και την Καινοτομία της ΕΕ

Το Πρόγραμμα «Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία (EIP)» στηρίζει τις ακόλουθες δραστηριότητες:

- Πρόσβαση των ΜμΕ σε χρηματοδότηση μέσω ειδικών «χρηματοδοτικών εργαλείων».
- Ανάπτυξη υπηρεσιών επιχειρηματικής στήριξης και στήριξης καινοτομίας, μέσω του πανευρωπαϊκού δικτύου «Enterprise Europe Network» και του «IPR Helpdesk».
- Στο δίκτυο Enterprise Europe Network συμμετέχει και η Κύπρος, μέσω του Ευρωπαϊκού Κέντρου Επιχειρηματικής Στήριξης Κύπρου, το οποίο συντονίζεται από το ΙΠΕ (βλ. Κεφ.5.3.)
- Υποστήριξη καινοτομίας, μέσω συνεργασίας, δικτύωσης, συγκριτικής αξιολόγησης και ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών ανάμεσα σε διαφόρων επιπέδων οργανισμούς και συστήματα καινοτομίας διαφόρων χωρών.
- Στήριξη έργων «Οικολογικής Καινοτομίας».
- Προώθηση της επιχειρηματικότητας.

Το Πρόγραμμα «Υποστήριξη της Πολιτικής για τις Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ICT-PSP)» στηρίζει την ευρύτερη υιοθέτηση καινοτομικών υπηρεσιών που βασίζονται στις Τεχνολογίες της Πληροφορικής και των Επικοινωνιών (ΤΠΕ) και την αξιοποίηση ψηφιακού περιεχομένου από τους πολίτες, τις κυβερνήσεις και τις επιχειρήσεις, ιδιαίτερα τις ΜμΕ, σε όλη την Ευρώπη.

Το Πρόγραμμα «Ευφυής Ενέργεια για την Ευρώπη (IEE)»¹⁷ υποστηρίζει την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί από την ΕΕ για τις κλιματικές αλλαγές και την ενέργεια.

4.4.2 Συμμετοχή της Κύπρου στο Πρόγραμμα CIP

Πρόγραμμα «Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία (EIP)»

Στο Μέτρο «Οικολογική Καινοτομία» του Προγράμματος «Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία» το οποίο στηρίζει έργα με δραστηριότητες περιορισμού περιβαλλοντικών επιπτώσεων και προώθησης της αποτελεσματικής χρήσης ενεργειακών πηγών, δεν υπήρξε συμμετοχή από κυπριακούς φορείς στην Πρόσκληση που ανακοινώθηκε το 2013.

Όσον αφορά στις Υπηρεσίες Επιχειρηματικής Στήριξης και Στήριξης Καινοτομίας του Προγράμματος «Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία», το συνολικό ποσό χρηματοδότησης για την Κύπρο ανήλθε στις €443,563 και αντιστοιχούσε στη χρηματοδότηση του Ευρωπαϊκού Κέντρου Επιχειρηματικής Στήριξης Κύπρου.

Τέλος, η Κύπρος δεν μπορεί να τύχει χρηματοδότησης από το Μέτρο «Χρηματοδοτικά Εργαλεία - Financial Tools» (Μέτρο Πρόσβασης ΜμΕ σε Χρηματοδότηση) του Προγράμματος γιατί κανένας ενδιαμέσος χρηματοδοτικός οργανισμός δεν έχει συνάψει σχετική συμφωνία με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (European Investment Fund), το οποίο διαχειρίζεται το εν λόγω Μέτρο.

Πρόγραμμα «Υποστήριξης της Πολιτικής για τις Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (CIP-ICT PSP)»

Το 2013 πραγματοποιήθηκε η αξιολόγηση των Προτάσεων της Πρόσκλησης 7 του Προγράμματος. Η έβδομη και τελευταία Πρόσκληση του Προγράμματος CIP-ICT PSP ανακοινώθηκε περί τα τέλη Δεκεμβρίου 2012 με συνολικό προϋπολογισμό €125,7 εκ., ο οποίος κατανεμήθηκε ανάμεσα στις ακόλουθες θεματικές Ενότητες:

Theme 1: «Cloud of public services and smart cities» (€32,5 εκ.)

Theme 2: «Digital Content, open data and creativity» (€36 εκ.)

Theme 3: «ICT for health, ageing well and inclusion» (€39 εκ.)

Theme 4: «Trusted eServices» (€7 εκ.)

Theme 5: «Open objective for innovation and other actions» (€11,2 εκ.)

¹⁷ Σημειώνεται ότι η διαχείριση του Προγράμματος «Ευφυής Ενέργεια για την Ευρώπη» βρίσκεται υπό την ευθύνη της Υπηρεσίας Ενέργειας του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.

Συνολικά τέσσερεις προτάσεις με κυπριακή συμμετοχή κλήθηκαν στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, με συνολικό αιτούμενο προϋπολογισμό που ανήλθε στις €571.290. Η χρηματοδότηση των έργων έγινε εντός του 2014. Με την ανακοίνωση και της έβδομης Πρόσκλησης υποβολής προτάσεων, ολοκληρώθηκε ο κύκλος ανακοίνωσης Προσκλήσεων του Προγράμματος.

Το Πρόγραμμα Πλαίσιο για την Ανταγωνιστικότητα και Καινοτομία ολοκληρώθηκε το Δεκέμβριο 2013 και οι δραστηριότητες του έχουν μεταφερθεί στο Πρόγραμμα COSME (Competitiveness of Enterprises and Small and Medium-sized Enterprises) και «Ορίζοντας 2020» για την περίοδο 2014-2020.

4.5. Συμμετοχή στον Οργανισμό EUREKA

Ο Οργανισμός «EUREKA» δημιουργήθηκε το 1985 και αποτελεί ένα πανευρωπαϊκό δίκτυο που στοχεύει στην προώθηση της βιομηχανικής έρευνας και ανάπτυξης. Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του Οργανισμού «EUREKA», βιομηχανίες, ερευνητικά κέντρα και πανεπιστήμια από σαράντα δύο (42) ευρωπαϊκές χώρες και την ΕΕ αναπτύσσουν και αξιοποιούν τεχνολογίες απαραίτητες για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας και της ποιότητας ζωής των ευρωπαίων πολιτών. Ο Οργανισμός «EUREKA» δεν επιχορηγεί έργα, αλλά εγκρίνει και συστήνει τα επιλέξιμα έργα, τα οποία τυγχάνουν επιχορήγησης από εθνικές πηγές.

Από τις δραστηριότητες του Οργανισμού «EUREKA» χρηματοδοτείται σημαντικός αριθμός έργων, τα οποία εμπίπτουν στις εξής κατηγορίες:

- **Έργα EUREKA:** Έργα βιομηχανικής έρευνας που έχουν σαν κύριο στόχο την ανάπτυξη νέων προϊόντων, διαδικασιών ή υπηρεσιών.
- **Έργα EUREKA Umbrellas:** Είναι θεματικά δίκτυα, τα οποία λειτουργούν κάτω από τον Οργανισμό «EUREKA» και εστιάζουν σε μια τεχνολογική περιοχή ή επιχειρησιακό κλάδο. Ο στόχος των έργων αυτών είναι η ενεργοποίηση νέων έργων «EUREKA» στο συγκεκριμένο επιστημονικό πεδίο του κάθε δικτύου.
- **Έργα EUREKA Clusters:** Έργα τα οποία υλοποιούνται στο πλαίσιο των «EUREKA Clusters», τα οποία αποτελούν μακροπρόθεσμες, στρατηγικής σημασίας βιομηχανικές πρωτοβουλίες και στοχεύουν στην ανάπτυξη τεχνολογιών μεγάλης σπουδαιότητας για την ευρωπαϊκή ανταγωνιστικότητα, κυρίως στους τομείς της πληροφορικής, των τηλεπικοινωνιών, της ενέργειας και της βιοτεχνολογίας.
- **Έργα EUROSTARS:** Έργα βιομηχανικής έρευνας που υλοποιούνται στο πλαίσιο του Προγράμματος «EUROSTARS». Το Πρόγραμμα «EUROSTARS» είναι μια πρωτοβουλία του Οργανισμού «EUREKA» για τη χρηματοδότηση των Ερευνητικά Δραστήριων Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΜμΕ) που δραστηριοποιούνται στον τομέα της έρευνας και ανάπτυξης. Το Πρόγραμμα «EUROSTARS» αναμένεται να έχει σημαντική επίδραση στην ανάπτυξη της καινοτομίας, της ανταγωνιστικότητας, της απασχόλησης και της οικονομικής ανάπτυξης στον ευρωπαϊκό χώρο.

Η Κύπρος είναι μέλος του Οργανισμού «EUREKA» από το 2002, με το ΙΠΕ να αποτελεί το Εθνικό Γραφείο EUREKA στην Κύπρο, έχοντας υπό την ευθύνη του τη διαχείριση της συμμετοχής της Κύπρου στις δραστηριότητες του Οργανισμού. Στο πλαίσιο του ρόλου του ως Εθνικό Γραφείο EUREKA στην Κύπρο, το ΙΠΕ έχει καθιερώσει το Πρόγραμμα «EUREKA Κύπρου» ως το μηχανισμό επιλογής και στήριξης των κυπριακών φορέων που επιθυμούν τη συμμετοχή τους σε έργα «EUREKA» (βλ. Κεφ. 3.4.3.).

4.6. Συμμετοχή στο European Science Foundation (ESF)

Το European Science Foundation (ESF) είναι ένας πανευρωπαϊκός, μη κυβερνητικός Οργανισμός με έδρα το Στρασβούργο, στον οποίο συμμετέχουν εξήντα έξι (66) φορείς χρηματοδότησης έρευνας από είκοσι εννέα (29) χώρες του ευρύτερου ευρωπαϊκού χώρου, που έχουν την ευθύνη της υποστήριξης ερευνητικών δραστηριοτήτων σε εθνικό επίπεδο.

Η συμμετοχή της ερευνητικής κοινότητας μιας χώρας στις δραστηριότητες του ESF, προϋποθέτει τη συμμετοχή φορέα/ων από τη χώρα αυτή στον Οργανισμό. Το ΙΠΕ είναι μέλος του ESF από το 2002, καταβάλλοντας ετήσια συνδρομή η οποία επιτρέπει τη συμμετοχή κυπρίων ερευνητών στις δραστηριότητές του.

Βασικοί στόχοι του ESF είναι η προώθηση της ευρωπαϊκής συνεργασίας σε επίπεδο βασικής έρευνας μέσω δραστηριοτήτων όπως η διακίνηση ερευνητών, πληροφοριών και ιδεών, η μελέτη και παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε θέματα επιστημονικής και ερευνητικής πολιτικής που αφορούν τομείς στρατηγικής σημασίας και ο σχεδιασμός και η διαχείριση συλλογικών ερευνητικών δραστηριοτήτων.

Τα πιο σημαντικά «εργαλεία» υλοποίησης των στόχων του είναι τα εξής:

- Exploratory Workshops - Διερευνητικά Εργαστήρια
- Research Networking Programmes - Προγράμματα Ερευνητικής Δικτύωσης
- Research Conferences - Ερευνητικές Διασκέψεις
- Forward Looks - Συναντήσεις Επιστημονικών Προοπτικών
- EUROCORES Programmes - Ερευνητικά Προγράμματα Συνεργασίας
- European Young Investigator Awards - Βραβεία για Νεαρούς Ευρωπαίους Ερευνητές
- Member Organisation Fora - Φόρουμ Οργανισμών Μελών
- Research Infrastructures - Μελέτες Ερευνητικών Υποδομών

Το ESF βρίσκεται, το τελευταίο χρονικό διάστημα, στο στάδιο της αναδιάρθρωσης των δραστηριοτήτων του, με αποτέλεσμα την αισθητή μείωση του όγκου των δραστηριοτήτων του (Διερευνητικά Εργαστήρια, Ερευνητικά Συνέδρια, Προγράμματα Ερευνητικής Δικτύωσης) καθώς και του επιστημονικού του προσωπικού.

Το Ίδρυμα υποστήριξε οικονομικά εντός του 2013, μέσα από ειδική πρόνοια στον Προϋπολογισμό του, τα Προγράμματα Ερευνητικής Δικτύωσης τα οποία παρουσιάζονται στον ακόλουθο Πίνακα:

Τύπος Προγράμματος	Τίτλος	Ακρωνύμιο	Διάρκεια
Research Networking Programmes	Comparative Oriental Manuscripts Studies (COMSt)	COMSt	2009-2014
Research Networking Programmes	European Social Cognition Network 2 (ESCON 2)	ESCON2	2009-2014
Research Networking Programmes	The Identification of Novel Genes and Biomarkers for Systemic Lupus Erythematosus (BIOLUPUS)	BIOLUPUS	2009-2014

Επιπρόσθετα, το Ίδρυμα στήριζε το ακόλουθο Πρόγραμμα Ερευνητικής Δικτύωσης, το οποίο ολοκλήρωσε τις δραστηριότητές του εντός του 2013:

Τύπος Προγράμματος	Τίτλος	Ακρωνύμιο	Διάρκεια
Research Networking Programmes	The Philosophy of Science in a European Perspective (PSE)	PSE	2008-2013

Εντός του 2013 ολοκληρώθηκε το έργο με Αρ. Πρωτοκόλλου ΔΙΕΘΝΗ/ESF/0308/01, με τίτλο «Establishing a knowledge-base for quality in education; Testing a dynamic theory of educational effectiveness».

4.7. Συμμετοχή στις Δραστηριότητες του Κοινού Κέντρου Ερευνών της ΕΕ (Joint Research Centre - JRC)

Το Κοινό Κέντρο Ερευνών της ΕΕ (ΚΚΕρ) αποτελεί ξεχωριστή Γενική Διεύθυνση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και παρέχει ανεξάρτητη επιστημονική και τεχνική υποστήριξη τόσο σε αυτήν όσο και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο Υπουργών και στα κράτη-μέλη της ΕΕ.

Το ΚΚΕρ διαθέτει επτά (7) επιστημονικά Ινστιτούτα τα οποία διεξάγουν έρευνα που άπτεται του άμεσου ενδιαφέροντος των ευρωπαίων πολιτών, ενώ μέσα από τη συνεργασία με πανεπιστήμια, εθνικά ινστιτούτα και τη βιομηχανία διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη δημιουργία του Ευρωπαϊκού Ερευνητικού Χώρου (ΕΕΧ). Τα Ινστιτούτα του ΚΚΕρ βρίσκονται σε πέντε διαφορετικές χώρες (Βέλγιο, Γερμανία, Ιταλία, Ολλανδία και Ισπανία) και είναι τα εξής:

- Ινστιτούτο Υλικών Αναφοράς και Μετρήσεων (Institute for Reference Materials and Measurements, IRRM - Γκιλ, Βέλγιο).
- Ινστιτούτο για την Προστασία και Ασφάλεια του Πολίτη (Institute for the Protection and Security of the Citizen, IPSC - Ίσπρα, Ιταλία).
- Ινστιτούτο για το Περιβάλλον και τη Βιωσιμότητα (Institute for Environment and Sustainability, IES - Ίσπρα, Ιταλία).
- Ινστιτούτο Υγείας και Προστασίας του Καταναλωτή (Institute for Health and Consumer Protection, IHCP - Ίσπρα, Ιταλία).
- Ινστιτούτο Υπερουράνιων Στοιχείων (Institute for Transuranium Elements, ITU - Καρλσρούη, Γερμανία).
- Ινστιτούτο Ενέργειας (Institute for Energy, IE - Πέπτεν, Ολλανδία).
- Ινστιτούτο Μελετών Τεχνολογιών του Μέλλοντος (Institute for Prospective Technological Studies, IPTS - Σεβίλλη, Ισπανία).

Σε όλη την Ευρώπη, το ΚΚΕρ συνεργάζεται με μεγάλο αριθμό δημόσιων και ιδιωτικών οργανισμών, ερευνητικών κέντρων, πανεπιστημίων, ρυθμιστικών φορέων, τοπικών αρχών, βιομηχανικών συνδέσμων και εταιριών.

Το ΚΚΕρ έχει οικοδομήσει επιτυχείς κοινοπραξίες μέσα από τα ευρωπαϊκά Προγράμματα Πλαίσιο για την Έρευνα της ΕΕ και επιπλέον διαθέτει πολλούς εταίρους εκτός ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων και διεθνών οργανισμών.

Η συνεργασία του ΚΚΕρ με τους κύριους εταίρους του έχει καθιερωθεί κυρίως μέσα από θεσμικά δίκτυα και ανταγωνιστικές δραστηριότητες και έργα, αλλά και μέσα από συμφωνίες συνεργασίας.

Συγκεκριμένα, το ΚΚΕρ συνεργάζεται με κύριους εταίρους σε τομείς όπως η ποιότητα του αέρα, η πρόληψη της υποβάθμισης των οικοσυστημάτων, η διαχείριση ωκεανογραφικών και θαλάσσιων δεδομένων, η παροχή πληροφοριών για το τοπικό και περιφερειακό κλίμα, η παρακολούθηση της ραδιενέργειας στο περιβάλλον, η συγκέντρωση φωτοβολταϊκών συστημάτων, η έρευνα στον τομέα της σεισμικής μηχανικής, το σύστημα επίβλεψης για εμπορευματοκιβώτια, τα υλικά που έρχονται σε επαφή με τα τρόφιμα, η Κοινή Αγροτική Πολιτική, οι ΓΤΟ, η τεχνική και επιστημονική υποστήριξη για τα βιοκτόνα, η μετρολογία στη χημεία και η σήμανση, ταξινόμηση, αξιολόγηση ρίσκου και η ταυτοποίηση των χημικών ουσιών.

Το Ίδρυμα είναι ο εθνικός εκπρόσωπος για θέματα που αφορούν στο ΚΚΕρ και από το 2002 εκπροσωπεί την Κύπρο στο Διοικητικό του Συμβούλιο (Board of Governors). Επίσης στέλεχος του Ιδρύματος εκτελεί χρέη Εθνικού Σημείου Επαφής (National Contact Point) του Προγράμματος Πλαίσιο για Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη της ΕΕ για θέματα του ΚΚΕρ.

4.8. Συμμετοχή στο Πρόγραμμα COST

Το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα COST (European Co-operation in the Field of Scientific and Technical Research), συστάθηκε το 1971 με στόχο την δημιουργία πλαισίου συνεργασίας μεταξύ των ευρωπαϊκών χωρών, μέσω της προώθησης και της ενδυνάμωσης της συνεργασίας στην Ευρώπη στον τομέα της επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας. Η Κύπρος είναι πλήρες μέλος του Προγράμματος από το 1999.

Το Πρόγραμμα COST έχει εξελιχθεί σε ένα από τα μεγαλύτερα πλαίσια για ερευνητική συνεργασία στην Ευρώπη. Στο Πρόγραμμα, εκτός από τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμμετέχουν και οι περισσότερες χώρες της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης. Συνολικά στο COST συμμετέχουν τριάντα έξι (36) χώρες ως πλήρη μέλη. Επίσης, συμμετέχουν ερευνητικά ιδρύματα/οργανισμοί από χώρες μη μέλη του COST χωρίς γεωγραφικούς περιορισμούς.

Σημειώνεται ότι από την 1^η Ιανουαρίου 2014 το Πρόγραμμα COST έχει αποκτήσει νέα διακυβερνητική δομή στον «Ορίζοντα 2020», με το όνομα COST Association. Η Κύπρος είναι πλήρες-μέλος της νέας ανεξάρτητης οντότητας που έχει δημιουργηθεί.

Το Ίδρυμα έχει αναλάβει τον συντονισμό του Προγράμματος στην Κύπρο, προωθώντας και ενδυναμώνοντας τη συμμετοχή της Κύπρου στις Δράσεις (Δίκτυα) του Προγράμματος. Κατά το 2013, η Κύπρος εντάχθηκε σε σαράντα επτά (47) νέες Δράσεις του Προγράμματος, οι οποίες παρουσιάζονται αναλυτικά στο Παράρτημα IV.

Επίσης, κατά το 2013, πραγματοποιήθηκαν οι ακόλουθες Συναντήσεις Διαχειριστικών Επιτροπών του Προγράμματος στην Κύπρο, οι οποίες υποστηρίχθηκαν οικονομικά από το Ίδρυμα:

- Διήμερο Εργαστήριο της Διαχειριστικής Επιτροπής της Δράσης CM1101 με θέμα «Balance of Forces in Soft-Matter Systems», 3-5 Απριλίου 2013, Πανεπιστήμιο Κύπρου, Λευκωσία
- Συνέδριο και Συνάντηση της Διαχειριστικής Επιτροπής της Δράσης FP1004 με θέμα «Enhance Mechanical Properties of Timber, Engineered Wood Products and Timber Structures», 17 Οκτωβρίου 2013, Λευκωσία
- Συνάντηση της Διαχειριστικής Επιτροπής TU1205 με θέμα «Building Integration of Solar Thermal Systems», 12-13 Δεκεμβρίου 2013, Λεμεσός

4.9. Διακρατικές Συνεργασίες

Οι Διακρατικές Συμφωνίες ή Πρωτόκολλα Συνεργασίας είναι επίσημα έγγραφα που συνυπογράφει η Κύπρος και μια άλλη χώρα, για συνεργασία σε θέματα Έρευνας και Ανάπτυξης. Οι Συμφωνίες/Πρωτόκολλα υπογράφονται με σκοπό την ανάπτυξη και ενδυνάμωση της επιστημονικής και τεχνολογικής συνεργασίας των δύο κρατών, στη βάση της ισότητας και της αμοιβαίας ωφέλειας. Η επιλογή των χωρών συνεργασίας γίνεται από την Κυπριακή Κυβέρνηση και απαιτείται έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου για έναρξη των διαπραγματεύσεων για τις μορφές συνεργασίας.

Κάθε Συμφωνία ή Πρωτόκολλο που υπογράφεται, περιλαμβάνει διαφορετικές πρόνοιες, οι οποίες αντανakλούν τις πολιτικές προτεραιότητες των δύο κρατών. Η κυριότερη από τις συνθήκες βασικές πρόνοιες των Διακρατικών Συμφωνιών ή Πρωτοκόλλων Συνεργασίας είναι η προκήρυξη ενός Κοινού Προγράμματος Συνεργασίας σε θέματα Έρευνας και Ανάπτυξης, βάσει του οποίου καλούνται οι ενδιαφερόμενοι ερευνητικοί φορείς και επιχειρήσεις από τις δύο χώρες να υποβάλουν από κοινού προτάσεις για την εκπόνηση συγκεκριμένων ερευνητικών έργων.

Το ΙΠΕ εκ μέρους της Κύπρου και ένας αρμόδιος οργανισμός/υπηρεσία από την άλλη χώρα, αναλαμβάνουν την ευθύνη υλοποίησης των προνοιών που προβλέπει η κάθε Συμφωνία ή Πρωτόκολλο Συνεργασίας. Το Ίδρυμα έχει εντάξει στη ΔΕΣΜΗ 2009-2010 το Πρόγραμμα «Διακρατικές Συνεργασίες» ως το μηχανισμό ανακοίνωσης των Κοινών Προγραμμάτων Συνεργασίας.

Η Κυπριακή Κυβέρνηση έχει μέχρι στιγμής υπογράψει σχετικά Πρωτόκολλα Συνεργασίας¹⁸ με την Ελλάδα, τη Γαλλία, τη Σλοβενία, την Ιταλία, την Αίγυπτο και τη Ρουμανία και το ΙΠΕ έχει προκηρύσσει κοινά προγράμματα συνεργασίας με τις εν λόγω χώρες.

Συμφωνίες Συνεργασίας¹⁹ έχουν συναφθεί στο παρελθόν με τις ΗΠΑ, την Κούβα και το Ισραήλ ενώ με το Ηνωμένο Βασίλειο και την Αυστρία έχουν υπογραφεί Μνημόνια Συναντίληψης,²⁰ χωρίς ωστόσο να συμπεριλαμβάνουν στις πρόνοιές τους την προκήρυξη συγκεκριμένων Προγραμμάτων Συνεργασίας, με εξαίρεση το Ισραήλ.

Εντός του 2013 προκηρύχθηκε Κοινή Πρόσκληση υποβολής προτάσεων με τη Ρουμανία ενώ έγιναν όλες οι διαδικασίες για Προκήρυξη Κοινού Προγράμματος με το Ισραήλ.

4.10. Συμμετοχή της Κύπρου σε Κοινά Ερευνητικά Προγράμματα

Το ΙΠΕ έχει αναλάβει το συντονισμό και τη χρηματοδότηση της συμμετοχής της Κύπρου σε μια σειρά από πρωτοβουλίες που στοχεύουν στην ενίσχυση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας μέσα από την ανάπτυξη κοινών δραστηριοτήτων έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας.

Το Ίδρυμα συμμετέχει στις πρωτοβουλίες που εντάσσονται κάτω από το Άρθρο 185 (πρώην Άρθρο 169 το οποίο αναθεωρήθηκε το 2009) της Συνθήκης της ΕΕ, στο Σχέδιο ERA-NET του Προγράμματος Πλαίσιο της ΕΕ και στις Πρωτοβουλίες Κοινού Προγραμματισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Η συμμετοχή των κυπριακών φορέων στις κοινές Προσκλήσεις υποβολής προτάσεων των εν λόγω πρωτοβουλιών στηρίζεται μέσω της Δράσης «Συμμετοχή σε Κοινά Ευρωπαϊκά Προγράμματα» και του Προγράμματος «EUREKA Κύπρου» της ΔΕΣΜΗΣ 2009-2010.

4.10.1. Συμμετοχή σε Πρωτοβουλίες στο πλαίσιο του Άρθρου 185 της Συνθήκης της ΕΕ

Ambient Assisted Living (AAL)

Το ΙΠΕ έχει αναλάβει την υλοποίηση των δραστηριοτήτων του Κοινού Προγράμματος «Ambient Assisted Living» (AAL), το οποίο εντάσσεται στο πλαίσιο του Άρθρου 185 της Συνθήκης της ΕΕ. Το Πρόγραμμα AAL αποτελεί μια ευρωπαϊκή πρωτοβουλία που στοχεύει στη βελτίωση της ποιότητας ζωής της τρίτης ηλικίας μέσα από τη χρήση τεχνολογιών πληροφορικής και την εισαγωγή καινοτόμων τεχνολογιών και υπηρεσιών στην ευρωπαϊκή αγορά. Οι τελικοί χρήστες οι οποίοι αναμένεται να επωφεληθούν είναι όχι μόνο τα άτομα της τρίτης ηλικίας, αλλά και το περιβάλλον τους.

Το Πρόγραμμα AAL υλοποιείται με ταυτόχρονη εξασφάλιση χρηματοδότησης, τόσο από εθνικούς πόρους, όσο και από την ΕΕ, μέσα από τη θεματική προτεραιότητα «Τεχνολογίες Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών» του 7ου ΠΠ της ΕΕ. Το AAL έχει πενταετή διάρκεια και σε αυτό συμμετέχουν συνολικά μέχρι στιγμής είκοσι τρία (23) κράτη-μέλη της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της Κύπρου.

EUROSTARS

Το Πρόγραμμα «EUROSTARS» αποτελεί μία ακόμη πρωτοβουλία υπό το Άρθρο 185 της Συνθήκης της ΕΕ. Στόχος της πρωτοβουλίας είναι η χρηματοδότηση των καινοτόμων Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (ΜμΕ) που δραστηριοποιούνται στον τομέα της Έρευνας και Ανάπτυξης.

Το Πρόγραμμα «EUROSTARS» εντάσσεται στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του ευρωπαϊκού Οργανισμού «EUREKA» για ανάπτυξη της βιομηχανικής έρευνας (βλ. Κεφ. 4.5.).

¹⁸ Το Πρωτόκολλο Συνεργασίας στηρίζεται σε προϋπάρχουσα Συμφωνία Συνεργασίας, έχει λιγότερο επίσημο χαρακτήρα και καθορίζει τεχνικές υλοποίησης προνοιών της Συμφωνίας.

¹⁹ Η Συμφωνία Συνεργασίας είναι επίσημο νομικό έγγραφο το οποίο καθορίζει τα νομικά δικαιώματα και υποχρεώσεις των δύο κυβερνήσεων στα θέματα που αποφασίζουν να συνεργαστούν.

²⁰ Το Μνημόνιο Συναντίληψης εκφράζει τη σύμφωνη γνώμη των δύο μερών για μια κοινή γραμμή δράσης, χωρίς να συνεπάγεται νομική ή οικονομική δέσμευση.

Πίνακας 3: Συμμετοχή του ΙΠΕ σε Πρωτοβουλίες υπό το Άρθρο 185 της συνθήκης της ΕΕ κατά το 2013

A/A	ΚΟΙΝΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΣΤΟΧΕΥΣΗΣ
1	Ambient Assisted Living (AAL)	Άρθρο 185 της Συνθήκης της ΕΕ	Βελτίωση της ποιότητας ζωής της τρίτης ηλικίας μέσα από τη χρήση τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών
2	EUROSTARS	Άρθρο 185 της Συνθήκης της ΕΕ	Στήριξη καινοτόμων ΜμΕ που δραστηριοποιούνται στον τομέα της έρευνας και ανάπτυξης

4.10.2. Συμμετοχή στο Σχέδιο ERA-NET του 7^{ου} Προγράμματος Πλαισίου

ERA-NET

Το Σχέδιο ERA-NET περιλαμβάνεται στο Πρόγραμμα «Συνεργασία» του 7^{ου} ΠΠ και έχει ως βασική επιδίωξη την ανάπτυξη και ενίσχυση του συντονισμού μη κοινοτικών (εθνικών και περιφερειακών) ερευνητικών προγραμμάτων μέσω της προώθησης της δημιουργίας των απαραίτητων Δικτύων Συνεργασίας ανάμεσα σε φορείς που σχεδιάζουν και διαχειρίζονται ερευνητικά προγράμματα στην Ευρώπη.

Μέσα από τα χρηματοδοτούμενα έργα ERA-NET, η ΕΕ παρέχει τη δυνατότητα για ανταλλαγή απόψεων, εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών ανάμεσα στις ευρωπαϊκές χώρες, αναφορικά με τον τρόπο σχεδιασμού, προκήρυξης και υλοποίησης ερευνητικών προγραμμάτων. Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο των έργων, προκηρύσσονται από τους συμμετέχοντες φορείς Κοινές Προσκλήσεις, οι οποίες αντανακλούν τις ανάγκες και προκλήσεις που αντιμετωπίζει η ευρωπαϊκή ερευνητική κοινότητα της αντίστοιχης θεματικής περιοχής.

Κατά το 2013, το ΙΠΕ συμμετείχε στα εξής έργα ERA-NET:

- **SOLAR-ERA.NET/Solar Electricity for the Implementation of the Solar Europe Industry Initiative**

Το SOLAR-ERA.NET ξεκίνησε το Σεπτέμβριο του 2012 και έχει διάρκεια 48 μηνών. Το SOLAR-ERA.NET έχει ως στόχο την ανάληψη κοινών δραστηριοτήτων έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας στον τομέα της παραγωγής ηλεκτρισμού από ηλιακή ενέργεια και συγκεκριμένα από τη χρήση τεχνολογιών Φωτοβολταϊκών (PV) και Συγκεντρωτικών Ηλιακών Συστημάτων (CSP).

- **M-ERA.NET/Materials Science and Engineering**

Το Δίκτυο M-ERA.NET αποτελείται από τριάντα επτά (37) οργανισμούς χρηματοδότησης έρευνας από είκοσι πέντε (25) χώρες και έχει στόχο την ανάπτυξη αειφόρου συνεργασίας μεταξύ εθνικών προγραμμάτων και οργανισμών χρηματοδότησης, για θέματα Επιστήμης και Μηχανικής Υλικών, συμπεριλαμβανομένων των μικρο και νανοτεχνολογιών και την προκήρυξη κοινών, διεθνικών Προσκλήσεων χρηματοδότησης για τη στήριξη έργων έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης. Το M-ERA.NET ξεκίνησε το Φεβρουάριο του 2012 και ήταν σε εξέλιξη εντός του 2013.

- **ERASysAPP/Systems Biology Applications**

Το ευρωπαϊκό έργο με τίτλο «Systems Biology Applications» και ακρωνύμιο «ERASysAPP», εντάσσεται στη θεματική προτεραιότητα «Γεωργία, Τρόφιμα, Αλιεία και Βιοτεχνολογία» του 7^{ου} Προγράμματος Πλαισίου της ΕΕ. Το έργο στοχεύει στην προώθηση ευρωπαϊκών έργων, προγραμμάτων και ερευνητικών πρωτοβουλιών που αφορούν σε σειρά ερευνητικών πεδίων στον ευρύτερο τομέα των βιολογικών συστημάτων. Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του έργου περιλαμβάνεται και η προκήρυξη Κοινών Προσκλήσεων. Η πρώτη Κοινή Πρόσκληση με θέμα «Transferring Systems Biology Knowledge into Applications» ανακοινώθηκε τον Νοέμβριο 2013, με καταληκτική ημερομηνία υποβολής προτάσεων τον Ιανουάριο 2014. Το θέμα της εν λόγω Πρόσκλησης κάλυπτε ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων με στόχο την υποβολή καινοτόμων ερευνητικών προτάσεων που θα αφορούν στη μεταφορά της τρέχουσας εμπειρίας από τα συστήματα βιολογίας σε σχετικές εφαρμογές και επικεντρώνεται στην εφαρμοσμένη έρευνα των βιολογικών συστημάτων μικροοργανισμών, φυτών και ζώων εντός του ευρύτερου τομέα των βιοεπιστημών και της βιοτεχνολογίας.

• MED ERA-NET/Euro-Mediterranean Cooperation

Το ευρωπαϊκό έργο με τίτλο ERANETMED - EURO-MEDITERRANEAN Cooperation through ERANET joint activities and beyond και ακρωνύμιο ERANETMED, εντάσσεται στη Δραστηριότητα «Διεθνής Συνεργασία» του 7^{ου} Προγράμματος Πλαισίου της ΕΕ. Το ERANETMED ξεκίνησε τον Οκτώβριο του 2013 και έχει διάρκεια 4 χρόνια. Το Έργο στοχεύει στην προώθηση της Ευρω-Μεσογειακής Συνεργασίας στην Έρευνα, μέσω της σύμπραξης Εθνικών Προγραμμάτων και Οργανισμών Χρηματοδότησης Κρατών Μελών ή και Συνεργαζόμενων Χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με τις Χώρες Μεσογειακής Συνεργασίας (Mediterranean Partner Countries). Στο Δίκτυο του Έργου συμμετέχουν οργανισμοί από συνολικά 15 χώρες, εκ των οποίων οι 6 είναι Χώρες Μεσογειακής Συνεργασίας (Μαρόκο, Αλγερία, Τυνησία, Αίγυπτος, Ιορδανία, Λίβανος). Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του έργου εντάσσεται και η προκήρυξη Κοινών Προσκλήσεων Υποβολής Προτάσεων, οι οποίες θα επικεντρωθούν σε θέματα τα οποία άπτονται των προκλήσεων που υπάρχουν στον Ευρω-μεσογειακό Χώρο. Συγκεκριμένα, έχουν επιλεγεί οι θεματικές περιοχές του «Νερού», της «Ενέργειας», ή και ο συνδυασμός τους. Η πρώτη Κοινή Πρόσκληση Υποβολής Προτάσεων από το Δίκτυο του ERANETMED αναμένεται να προκηρυχθεί στα τέλη του 2014.

• GENDER-NET/Promoting gender equality in research institutions and the integration of the gender dimension in research contents

Το ευρωπαϊκό έργο με τίτλο «Promoting gender equality in research institutions and the integration of the gender dimension in research contents» και ακρωνύμιο «GENDER-NET» εντάσσεται στη θεματική προτεραιότητα «Επιστήμη στην Κοινωνία» του 7^{ου} Προγράμματος Πλαισίου της ΕΕ. Το έργο άρχισε την υλοποίησή του την 15^η Οκτωβρίου 2013 και έχει τριετή διάρκεια. Κύριοι στόχοι του έργου είναι η χαρτογράφηση και ανάλυση μιας σειράς εθνικών/περιφερειακών προγραμμάτων και ερευνών, που στοχεύουν στην προώθηση της ισότητας των φύλων στον τομέα της έρευνας και της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης μέσω διαρθρωτικών αλλαγών, ο προσδιορισμός κοινών δεικτών για την ισότητα των φύλων και ο σχεδιασμός και η υλοποίηση διακρατικών δραστηριοτήτων οι οποίες προωθούν τη διαρθρωτική αλλαγή για την πρόοδο της ισότητας των φύλων. Στο έργο συμμετέχουν δώδεκα (12) εταίροι από έντεκα (11) διαφορετικές χώρες σε Ευρώπη και Αμερική. Το Ίδρυμα συμμετέχει ενεργά σε όλες τις δραστηριότητες του έργου ενώ αναμένεται ότι θα επωφεληθεί ιδιαίτερα μέσω της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών σε θέματα ισότητας φύλων αλλά και μέσω της εμπλοκής του σε κοινές διεθνικές δραστηριότητες στα εν λόγω θέματα.

Πίνακας 4: Συμμετοχή του ΙΠΕ σε Πρωτοβουλίες του Σχεδίου ERA-NET του Προγράμματος Πλαισίου της ΕΕ κατά το 2013

A/A	ΚΟΙΝΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΣΤΟΧΕΥΣΗΣ
1	SOLAR-ERA.NET	Σχέδιο ERA-NET του 7 ^{ου} ΠΠ	Παραγωγή ηλεκτρισμού από ηλιακή ενέργεια με τη χρήση τεχνολογιών Φωτοβολταϊκών (PV) και Συγκεντρωτικών Ηλιακών Συστημάτων
2	M-ERA.NET	Σχέδιο ERA-NET του 7 ^{ου} ΠΠ	Επιστήμη και Μηχανική Υλικών
3	ERASysAPP	Σχέδιο ERA-NET του 7 ^{ου} ΠΠ	Βιολογικά συστήματα
4	Eranet-Med	Σχέδιο ERA-NET του 7 ^{ου} ΠΠ	Ενίσχυση Ευρωμεσογειακής Συνεργασίας
5	GENDER-NET	Σχέδιο ERA-NET του 7 ^{ου} ΠΠ	Ισότητα Φύλων

4.10.3. Συμμετοχή στις Πρωτοβουλίες Κοινού Προγραμματισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Τα κράτη-μέλη της ΕΕ διαθέτουν ένα σημαντικό όγκο εθνικών πόρων στην έρευνα, τεχνολογική ανάπτυξη και καινοτομία για την αντιμετώπιση σύγχρονων κοινωνικών, οικονομικών, περιβαλλοντικών και άλλων προκλήσεων. Το γεγονός αυτό φανερώνει τόσο τη σημασία που η έρευνα διαδραματίζει για την πρόοδο και την ανάπτυξη όσο και την ανάγκη για κοινό συντονισμό και συνεργασία μεταξύ των κρατών-μελών. Η συνεργασία σε επίπεδο επιστημονικών, χρηματοδοτικών και ανθρωπίνων πόρων αναμένεται να οδηγήσει στη βέλτιστη δυνατή κατανομή τους, ενισχύοντας την ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης σε παγκόσμιο επίπεδο και μετατρέποντας τα αποτελέσματα των ερευνητικών δραστηριοτήτων σε απτά οφέλη για τους ευρωπαίους πολίτες.

Προς αυτή την κατεύθυνση συστάθηκαν και λειτουργούν οι καινοτόμες Πρωτοβουλίες Κοινού Προγραμματισμού.

Οι κύριοι στόχοι των ΠΚΠ, οι οποίοι εστιάζουν σε συγκεκριμένες επιστημονικές περιοχές που αποτελούν προτεραιότητες για ολόκληρη την Ευρώπη είναι:

- Η διαμόρφωση κοινού οράματος (common vision) για την κάθε ΠΚΠ.
- Η διαμόρφωση Στρατηγικών Ερευνητικών Προτεραιοτήτων (Strategic Research Agendas) με συμπερίληψη των θεμάτων που αντιπροσωπεύουν τις κυριότερες ερευνητικές ανάγκες της Ευρώπης, τους στόχους και το χρονοδιάγραμμα για την υλοποίησή τους.
- Η υλοποίηση των Στρατηγικών Ερευνητικών Προτεραιοτήτων και η παρακολούθηση των αποτελεσμάτων τους προς διασφάλιση της ποιότητας και του οφέλους τους.
- Η διαμόρφωση και υλοποίηση κοινών ερευνητικών προγραμμάτων.

Η εφαρμογή του κοινού προγραμματισμού και ο συντονισμός των δραστηριοτήτων γίνονται στους βασικούς τομείς/εργαλεία που διέπουν την υλοποίηση ερευνητικών προγραμμάτων όπως είναι για παράδειγμα η προκήρυξη κοινών προσκλήσεων υποβολής προτάσεων, οι διαδικασίες αξιολόγησης ερευνητικών προτάσεων, η αξιολόγηση κοινών ερευνητικών προγραμμάτων, η διάχυση ερευνητικών αποτελεσμάτων, η προστασία και διαχείριση δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας κ.ά.

Η Κύπρος, με απόφαση της Γενικής Διεύθυνσης Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Συντονισμού και Ανάπτυξης, εντάχθηκε και συμμετέχει από το 2011 στις Ομάδες Εργασίας των Πρωτοβουλιών Κοινού Προγραμματισμού. Πιο συγκριμένα συμμετέχει στις ακόλουθες τέσσερις (4) Πρωτοβουλίες:

- «Προκλήσεις Υδάτινων Πόρων για ένα Μεταβαλλόμενο Κόσμο».
- «URBAN EUROPE – Παγκόσμιες Προκλήσεις – Τοπικές Λύσεις».
- «Γεωργία, Ασφάλεια Τροφίμων και Κλιματική Αλλαγή».
- «Πολιτιστική Κληρονομιά και Παγκόσμια Αλλαγή: Μία Νέα Πρόκληση για την Ευρώπη».

Με αυτό τον τρόπο, η Κύπρος ενισχύει την παρουσία της και την ενεργή εμπλοκή της στο σχεδιασμό και τη λήψη αποφάσεων στους τομείς της έρευνας και της καινοτομίας σε πανευρωπαϊκό επίπεδο.

Η συμμετοχή του ΙΠΕ, κατά το 2013, στις ΠΚΠ είχε πολλαπλά οφέλη, όπως:

- Συμβολή στη διαμόρφωση ενιαίων ερευνητικών προτεραιοτήτων (Strategic Research Agendas) και κοινών προσκλήσεων υποβολής προτάσεων.
- Συμμετοχή ερευνητών και υπεύθυνων χάραξης στρατηγικών στα σώματα Συμβούλων των ΠΚΠ (Stakeholders Advisory Boards).
- Δικτύωση και διαπεριφερειακή συνεργασία.
- Συμμετοχή σε διαβουλεύσεις για την εξεύρεση λύσεων αντιμετώπισης σημαντικών κοινωνικο-οικονομικών και περιβαλλοντικών προβλημάτων και φαινομένων που αντιμετωπίζει η Κύπρος και η Ευρώπη.
- Ανταλλαγή εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών στους τομείς διαχείρισης και αξιολόγησης ερευνητικών προγραμμάτων, μεθοδολογιών τοποθέτησης ερευνητικών προτεραιοτήτων, διάχυσης ερευνητικών αποτελεσμάτων, διαχείρισης δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας κ.ά.
- Συσχέτιση των Προτεραιοτήτων των Εθνικών Προγραμμάτων με αυτές που έχουν συμπεριληφθεί στις Στρατηγικές Ερευνητικές Προτεραιότητες των ΠΚΠ (Strategic Research Agendas).

Οι δυνατότητες συμβολής και συμμετοχής των ενδιαφερόμενων ερευνητικών ομάδων στις δραστηριότητες των Πρωτοβουλιών Κοινού Προγραμματισμού και στις Κοινές Προσκλήσεις υποβολής προτάσεων γνωστοποιούνται από το ΙΠΕ μέσα από σχετικές δραστηριότητες προβολής και ενημέρωσης (ανακοινώσεις, εκδηλώσεις, εργαστήρια, ημερίδες).

Αναλυτικά, το 2013, το Ίδρυμα συμμετείχε ενεργά και στις τέσσερις Πρωτοβουλίες που έχει ενταχθεί ως εξής:

«Water Challenges for a Changing World»

Η ΠΚΠ «Water Challenges for a Changing World» στοχεύει στην αντιμετώπιση του προβλήματος της μείωσης των διαθέσιμων υδάτινων πόρων με έμφαση τόσο στην ποιότητα όσο και στην ποσότητα των υδάτινων αποθεμάτων. Η ΠΚΠ καλύπτει μια σειρά από σύγχρονες προκλήσεις που ομαδοποιούνται σε τέσσερις (4) επιστημονικές περιοχές:

- Οικονομικές προκλήσεις (αισιφόρος οικονομική ανάπτυξη του υδατικού τομέα).
- Οικολογικές προκλήσεις (ενίσχυση της ικανότητας των υδάτινων οικοσυστημάτων στην απορρόφηση των ρύπων και συνεπώς συμβολή στην μείωση των εκπομπών τους - θετική συμβολή στο φαινόμενο του θερμοκηπίου).
- Τεχνολογικές προκλήσεις (αφαλάτωση με χαμηλό ενεργειακό κόστος, βελτίωση της ποιότητας πόσιμου νερού, ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση υδάτων, παραγωγή ενέργειας μέσω διαδικασιών διαχείρισης υγρών αποβλήτων κ.ά.).
- Κοινωνικές προκλήσεις (πρόσβαση πολιτών σε άριστης ποιότητας πόσιμο νερό και προστασία από ρύπους, κοινωνική αποδοχή προς νέες τεχνολογίες επαναχρησιμοποίησης/ανακύκλωσης υδάτων).

Η Κύπρος εκπροσωπείται στις δραστηριότητες του σώματος Συμβούλων της Πρωτοβουλίας (Scientific and Technological Board) μέσω εκπροσώπου, ο οποίος επιλέγεται κατόπιν διαδικασίας επιλογής των πλέον άρτια καταρτισμένων και έμπειρων ερευνητών στον τομέα της υδατικής διαχείρισης σε ευρωπαϊκό επίπεδο, από την Επιτροπή Διακυβέρνησης της Πρωτοβουλίας.

Η πρώτη κοινή Πρόσκληση υποβολής προτάσεων, όπου συμμετέχει και το ΙΠΕ, ανακοινώθηκε στις αρχές του 2013. Συνολικά υποβλήθηκαν εξήντα τέσσερις (64) προτάσεις. Δυο (2) συνολικά προτάσεις με κυπριακή συμμετοχή κλήθηκαν στη διαδικασία διαπραγμάτευσης.

«URBAN EUROPE - Global Challenges - Local Solutions»

Η ΠΚΠ «URBAN EUROPE: Global Challenges - Local Solutions», αποσκοπεί στην εξέταση και αξιολόγηση παγκόσμιων προβλημάτων και προκλήσεων του αστικού περιβάλλοντος και στην διαμόρφωση προτάσεων που θα προσφέρουν λύσεις σε τοπικό επίπεδο.

Η εν λόγω ΠΚΠ εστιάζει σε τρία (3) επίπεδα:

- Κατανόηση Αστικών Συστημάτων.
- Σχεδιασμός Αστικών Πολιτικών.
- Υλοποίηση - Εφαρμογή Νέων Τεχνολογιών και Λύσεων Διακυβέρνησης.

Εντός του 2013 προκηρύχθηκε η δεύτερη κοινή διεθνική Πρόσκληση υποβολής προτάσεων της ΠΚΠ. Συνολικά, υποβλήθηκαν 145 αρχικές προτάσεις (pre-proposals), 16 εκ των οποίων είχαν συμμετοχή κυπριακών φορέων. Η αξιολόγηση των Προτάσεων ολοκληρώθηκε το 2014.

«Cultural Heritage and Global Change: A New Challenge for Europe»

Η ΠΚΠ «Cultural Heritage and Global Change: A New Challenge for Europe» έχει στόχο τη διερεύνηση της:

- Συσχέτισης μεταξύ πολιτιστικής κληρονομιάς και της κλιματικής αλλαγής.
- Διερεύνηση της συσχέτισης μεταξύ της προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς και της σημαντικότητάς της για την κοινωνία.
- Θεμάτων προστασίας και ασφάλειας της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Η πρώτη κοινή Πρόσκληση υποβολής προτάσεων, όπου συμμετέχει και το ΙΠΕ, ανακοινώθηκε στις αρχές του 2013. Συνολικά υποβλήθηκαν ογδόντα εννέα (89) προτάσεις, εκ των οποίων δεκαοκτώ (18) είχαν συμμετοχή κυπριακών φορέων. Δυο (2) συνολικά προτάσεις με κυπριακή συμμετοχή κλήθηκαν στη διαδικασία διαπραγμάτευσης.

«Agriculture, Food Security and Climate Change»

Η ΠΚΠ «Agriculture, Food Security and Climate Change», στοχεύει στην αντιμετώπιση των διαφόρων προκλήσεων στον τομέα της γεωργίας, της ασφάλειας τροφίμων και της κλιματικής αλλαγής και ειδικότερα στην επίτευξη βιώσιμης ανάπτυξης στη γεωργική παραγωγή για κάλυψη της αυξανόμενης παγκόσμιας ζήτησης τροφίμων. Η διαμόρφωση ασφαλούς και ποιοτικής διατροφικής αλυσίδας λαμβάνοντας υπόψη τις τρέχουσες και μελλοντικές κλιματικές αλλαγές, αποτελεί επίσης στόχο της ΠΚΠ.

Στο πλαίσιο υλοποίησης των πιο πάνω στόχων, διαμορφώθηκε Στρατηγική Ερευνητική Ατζέντα (Strategic Research Agenda) της ΠΚΠ στην οποία περιγράφονται οι πέντε βασικοί θεματικοί πυλώνες και τα πεδία εφαρμογής, καθώς και προτάσεις για βραχυπρόθεσμες, μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες δράσεις.

Εντός του 2013 στο πλαίσιο της ΠΚΠ «Agriculture, Food Security and Climate Change» πραγματοποιήθηκαν οι ακόλουθες δραστηριότητες:

- ERANET Plus «Climate Smart Agriculture»

Το έργο «Climate Smart Agriculture» ξεκίνησε τον Οκτώβριο 2013 και έχει διάρκεια 60 μήνες. Ο κύριος στόχος του είναι να οργανώσει, να εφαρμόσει και να χρηματοδοτήσει μια Κοινή Πρόσκληση, για εκπόνηση διακρατικής έρευνας που θα αφορά την προσαρμογή της γεωργίας στην κλιματική αλλαγή. «Climate Smart Agriculture»

Η Πρόσκληση προκηρύχθηκε με συμπληρωματική χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πλαίσιο του έργου. Κατά το 1^ο στάδιο η Κύπρος συμμετείχε σε δεκαπέντε (15) προτάσεις που προωθήθηκαν για επιστημονική αξιολόγηση. Οι Συντονιστές των επιτυχημένων προτάσεων θα κληθούν να υποβάλουν πρόταση στο 2^ο στάδιο. Η απόφαση για παραχώρηση χρηματοδότησης θα ληφθεί εντός του 2014.

- Προκήρυξη τριών Κοινών Προσκλήσεων υποβολής προτάσεων ως ακολούθως:

«Multi-partner Call on Agricultural Greenhouse Research»

Η Κοινή Πρόσκληση προκηρύχθηκε σε συνεργασία και με χώρες εκτός ευρωπαϊκού χώρου όπως είναι ο Καναδάς, οι ΗΠΑ και η Νέα Ζηλανδία. Στο πλαίσιο της Πρόσκλησης, κατά το 1^ο στάδιο υποβλήθηκαν συνολικά τριάντα έξι (36) Προτάσεις Έργων. Η Κύπρος συμμετείχε σε τρεις (3) προτάσεις, στις οποίες είχε και το συντονιστικό ρόλο. Κατά το 2^ο στάδιο, υποβλήθηκαν δύο (2) ερευνητικές προτάσεις.

«Food Security and Land Use Change»

Η Κοινή Πρόσκληση προκηρύχθηκε σε συνεργασία με το Belmont Forum, στο οποίο συμμετέχουν οι μεγαλύτεροι διεθνείς χρηματοδοτικοί οργανισμοί στον τομέα της περιβαλλοντικής έρευνας καθώς και διεθνή επιστημονικά συμβούλια. Στην Πρόσκληση συμμετείχαν χώρες όπως η Ινδία, Ιαπωνία, Βραζιλία, Αυστραλία, Νότια Αφρική κλπ.

Η Κύπρος συμμετείχε σε δύο (2) προτάσεις εκ των τριάντα πέντε (35) προκαταρκτικών Προτάσεων που υποβλήθηκαν συνολικά. Μετά την επιστημονική αξιολόγηση του 1^{ου} σταδίου δεν προωθήθηκε ερευνητική πρόταση με κυπριακή συμμετοχή.

«Promoting synergies and reducing trade-offs between supply, biodiversity and ecosystem services»

Η Κοινή Πρόσκληση προκηρύχθηκε σε συνεργασία με το ευρωπαϊκό έργο ERANET «BiodivERsA» του 7^{ου} ΠΠ. Η Κύπρος συμμετείχε σε έξι (6) προτάσεις από τις εξήντα οκτώ (68) προτάσεις που υποβλήθηκαν συνολικά. Σε τρεις (3) από τις έξι (6) προτάσεις που υποβλήθηκαν είχαν συντονιστικό ρόλο κυπριακοί φορείς. Και οι έξι (6) προτάσεις προωθήθηκαν στο 2^ο στάδιο υποβολής ενώ η απόφαση για χρηματοδότηση θα ληφθεί κατά τη διάρκεια του 2014.

- ERANET Cofund «Sustainable and resilient agriculture for food and non-food systems»

Κατά τη διάρκεια του 2013 έγιναν προκαταρκτικές συζητήσεις και κατάλληλη προετοιμασία για υποβολή πρότασης στο πλαίσιο της Πρόσκλησης με κωδικό H2020-ISIB-2014-1 της Δράσης ERA-NET-Cofund του Προγράμματος «Ορίζοντας 2020».

4.11. Προσέλκυση κυπρίων απόδημων ερευνητών και ερευνητών εξωτερικού

Η ανάπτυξη καναλιών επικοινωνίας και συνεργασίας με ερευνητές του εξωτερικού, συμπεριλαμβανομένων και των κύπριων απόδημων, συμβάλλει σημαντικά στην ενίσχυση του επιπέδου των δραστηριοτήτων εγχώριας έρευνας αλλά και στην αύξηση των δυνατοτήτων των κυπριακών ερευνητικών ομάδων για ένταξη σε διεθνή δίκτυα και για συμμετοχή σε μεγάλα διεθνή ερευνητικά Προγράμματα.

Το ΙΠΕ τηρεί αρχείο καταγραφής των στοιχείων επικοινωνίας κυπρίων ερευνητών, που έχουν τη βάση τους στο εξωτερικό, με στόχο την προώθηση της συμμετοχής τους σε εθνικά και ευρωπαϊκά ερευνητικά προγράμματα και έργα, σε συνεργασία με κυπριακές ερευνητικές ομάδες, καθώς και την αξιοποίησή τους για θέματα διαμόρφωσης πολιτικής για την έρευνα στην Κύπρο. Το 2013 έγινε προσπάθεια για επικαιροποίηση του αρχείου και για ενδυνάμωση των σχέσεων με τα οργανωμένα σύνολα των αποδήμων, κυρίως μέσα από τη συμμετοχή του Ιδρύματος στο 17^ο Παγκόσμιο Συνέδριο Αποδήμων Κυπρίων (ΠΟΜΑΚ-ΠΣΕΚΑ) που πραγματοποιήθηκε τον Αύγουστο του 2013 στη Λευκωσία.

Το Ίδρυμα, μέσω του Προγράμματος «Προσέλκυση Ερευνητών Εξωτερικού», το οποίο εντάσσεται στον Άξονα V «Ανάπτυξη Διεθνούς Συνεργασίας και Δικτύωσης» της ΔΕΣΜΗΣ Προγραμμάτων για Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία 2009-2010, επιδιώκει την ένταξη αξιόλογων ερευνητών από το εξωτερικό για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα στο Σύστημα ΕΤΑΚ της Κύπρου (βλ. Κεφ. 3.6.3.), υποστηρίζοντας έτσι τη διαδικασία μεταφοράς τεχνογνωσίας προς της κυπριακές ερευνητικές ομάδες και τη δυνατότητα συμμετοχής τους σε διασυνοριακές δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας.

4.12. EURAXESS - Κέντρο Κινητικότητας Ερευνητών Κύπρου

Το ΙΠΕ είναι ο Επικεφαλής Οργανισμός (Bridgehead Organisation) και το Κέντρο Υπηρεσιών «EURAXESS - Service Centre» για την Κύπρο, προσφέροντας πληροφορίες και συμβουλές σε μετακινούμενους ερευνητές (mobile researchers), τόσο σε ξένους ερευνητές που επιθυμούν να εργαστούν στην Κύπρο όσο και σε κύπριους ερευνητές που επιθυμούν να εργαστούν στο εξωτερικό.

Το «EURAXESS - Researchers in Motion» αποτελεί σημαντικό εργαλείο μέσω του οποίου ερευνητές, τόσο Ευρωπαίοι όσο και μη, μπορούν να έχουν πρόσβαση σε αναζητήσεις θέσεων εργασίας σε όλη την Ευρώπη, τεκμηριωμένες πληροφορίες για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, καθώς και πρακτικές συμβουλές για τη μετακίνησή τους σε ευρωπαϊκές χώρες. Διαμορφώθηκε μετά από πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στο πλαίσιο του στρατηγικού στόχου της Λισαβόνας για να διαμορφωθούν οι κατάλληλες συνθήκες που θα προσελκύσουν τους καλύτερους ερευνητές από όλο τον κόσμο να εργαστούν στην Ευρώπη. Λειτουργώντας εδώ και πάνω από δέκα χρόνια, το EURAXESS συνεχίζει και εντός του πλαισίου του Προγράμματος «Ορίζοντας 2020», για την περίοδο 2014 - 2020, αποτελώντας πλέον προτεραιότητα και στο πλαίσιο της Εμβληματικής Πρωτοβουλίας (Flagship Initiative) «Ένωση Καινοτομίας/Innovation Union» της ΕΕ.

Στόχος του Δικτύου EURAXESS, το οποίο αποτελείται από σαράντα (40) συμμετέχουσες χώρες και πάνω από 250 Κέντρα Υπηρεσιών ανά την Ευρώπη και άλλες συνεργαζόμενες χώρες, είναι η παροχή βοήθειας σε ερευνητές και τις οικογένειές τους για θέματα που σχετίζονται με την κινητικότητά τους. Μέσω των πρωτοβουλιών του Ευρωπαϊκού Δικτύου Κέντρων Κινητικότητας (EURAXESS Services) και της Ευρωπαϊκής Διαδικτυακής Πύλης Κινητικότητας Ερευνητών (EURAXESS Jobs), το EURAXESS παρέχει ενημέρωση σχετικά με διαθέσιμες θέσεις εργασίας (job vacancies), διαθέσιμες ευκαιρίες χρηματοδότησης και διαθέσιμες υποτροφίες και χορηγίες (funding opportunities, fellowships and grants), πρακτικές πληροφορίες και υπηρεσίες (practical information and services), καθώς και οτιδήποτε άλλο κρίνεται χρήσιμο για τους ερευνητές, όπως για παράδειγμα το ερευνητικό περιβάλλον και τις προϋποθέσεις εισόδου και τις συνθήκες εργασίας για όλες τις χώρες που συμμετέχουν στο Δίκτυο.

Η Πανευρωπαϊκή Πύλη EURAXESS, στο σύνδεσμο: <http://ec.europa.eu/euraxess/>, συγκεντρώνει όλες τις υπηρεσίες για την εξυπηρέτηση των ευρωπαϊών επιστημόνων και την ενίσχυση της κινητικότητάς τους μεταξύ ευρωπαϊκών ή και τρίτων χωρών, φιλοξενώντας τις ακόλουθες τέσσερις επιμέρους πρωτοβουλίες:

- EURAXESS Jobs: η πρωτοβουλία αυτή παρέχει συνεχώς ανανεωμένη πληροφόρηση για ανοιχτές θέσεις εργασίας σε όλη την Ευρώπη, με δυνατότητα αναζήτησης ανά επιστημονικό πεδίο και ανά χώρα.
- EURAXESS Services: με την πρωτοβουλία αυτή παρέχονται ολοκληρωμένες υπηρεσίες πληροφόρησης και υποστήριξης στους ερευνητές και τις οικογένειές τους, οι οποίοι επιθυμούν να μετακινηθούν εντός του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας.
- EURAXESS Rights (Ευρωπαϊκή Χάρτα του Ερευνητή και Κώδικας Δεοντολογίας για την Πρόσληψη Ερευνητών – European Charter & Code): στην πρωτοβουλία αυτή διασαφηνίζονται τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των ερευνητών και των εργοδοτών ή χρηματοδοτών τους. Αξίζει να σημειωθεί ότι ήδη στην Κύπρο δεκατρείς (13) από τους μεγαλύτερους δημόσιους και ιδιωτικούς ακαδημαϊκούς και ερευνητικούς οργανισμούς έχουν υπογράψει τη Δήλωση Υιοθέτησης του «Charter & Code». Επιπλέον, δύο (2) εξ αυτών (το Πανεπιστήμιο Κύπρου και το Ινστιτούτο Νευρολογίας και Γενετικής), είναι μεταξύ των μόλις περίπου 180 οργανισμών ανά την Ευρώπη, οι οποίοι έχουν λάβει την Πιστοποίηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για «Human Resources Strategy for Researchers».
- EURAXESS Links: η πρωτοβουλία αυτή αποτελεί εργαλείο για τη διασύνδεση Ευρωπαίων ερευνητών που εργάζονται εκτός Ευρώπης (ΗΠΑ, Ινδία, Κίνα, Ρωσία, Ιαπωνία, Βραζιλία, κλπ), με σκοπό την ενημέρωσή τους σχετικά με την έρευνα και τις δυνατότητες απασχόλησης στην Ευρώπη, καθώς και για θέματα Επιστημονικής Βίζας.

Το Ίδρυμα, έχει την αρμοδιότητα του Επικεφαλής Οργανισμού του Δικτύου EURAXESS στην Κύπρο, ενώ φιλοξενεί το μοναδικό Κυπριακό Κέντρο Υπηρεσιών EURAXESS. Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο της δραστηριοποίησης του ΙΠΕ εντός του Δικτύου EURAXESS, η Κύπρος έχει αξιοσημείωτα επιτεύγματα, όπως: την από κοινού με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή διοργάνωση του Συνεδρίου του Δικτύου για το 2011 (το Συνέδριο πραγματοποιείται κάθε δύο χρόνια σε διαφορετική χώρα και αποτελεί συνάντηση εργασίας άνω των 250 εκπροσώπων Επικεφαλής Οργανισμών, Κέντρων Υπηρεσιών και αρμοδίων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής) και τη συμπερίληψη της Κύπρου μεταξύ των 10 χωρών-παραδειγμάτων για «Σύμβαση Υποδοχής» για Επιστημονική Βίζα.

Σημαντική επιτυχία του Κυπριακού Επικεφαλής Οργανισμού είναι και η δημιουργία της Κυπριακής Διαδικτυακής Πύλης EURAXESS, η οποία λειτουργεί από το 2011. Στην ιστοσελίδα: www.euraxess.org.cy οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να βρουν κατ' αντιστοιχία για την Κύπρο ό,τι ακριβώς και στο πανευρωπαϊκό portal. Σημαντική ενότητα της Κυπριακής Πύλης αποτελεί το τμήμα των «Πρακτικών Πληροφοριών για την Κύπρο», μέσω του οποίου παρέχεται άμεση και σε απλή γλώσσα πληροφόρηση για το κυπριακό ερευνητικό τοπίο και τους ερευνητικούς και ακαδημαϊκούς οργανισμούς, τις προϋποθέσεις εισόδου και εργασίας στη χώρα για ερευνητές, θέματα μισθοδοσίας-φορολόγησης-κοινωνικής ασφάλισης, θέματα για την υποστήριξη των οικογενειών των ερευνητών κ.ά.

Κεφαλαιο 05

Αξιοποίηση Ερευνητικών Αποτελεσμάτων, Μεταφορά Τεχνολογίας και Καινοτομία

5.1. Εισαγωγή

Η αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων είναι η χρήση, για κοινωνικούς και οικονομικούς σκοπούς, των κύριων συμπερασμάτων, εργαλείων, μεθόδων, προϊόντων κλπ, που παράγονται μέσα από τις δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης. Μέσω της αξιοποίησης των ερευνητικών αποτελεσμάτων επιτυγχάνεται η μεγιστοποίηση του οφέλους που προκύπτει από τις δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης για την κοινωνία και την οικονομία ενός κράτους, επιστρέφοντας έτσι την επένδυση του κράτους στον τομέα της έρευνας προς την ίδια την αγορά και την κοινωνία.

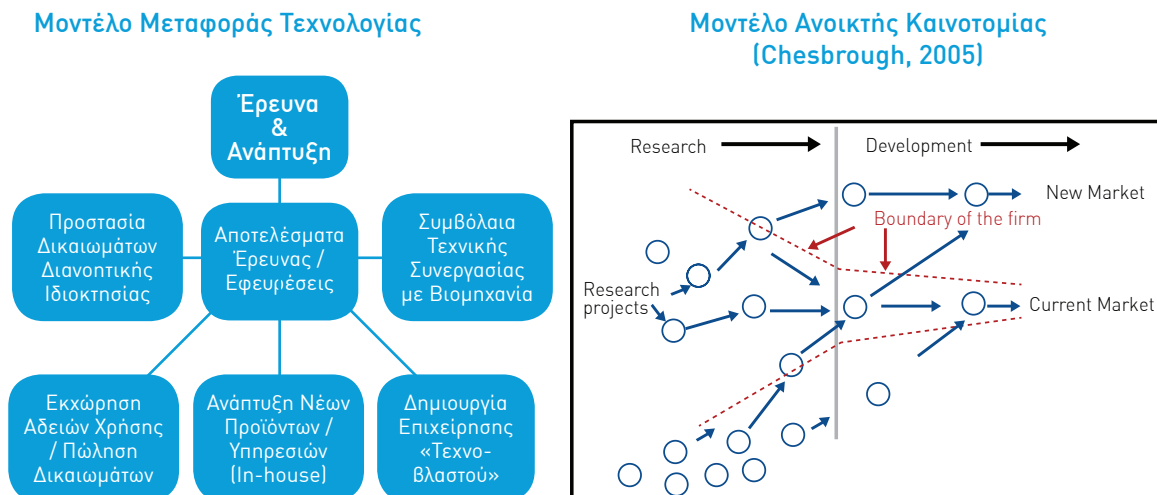
Η εμπορική αξιοποίηση και η εμπορική εκμετάλλευση των ερευνητικών αποτελεσμάτων αποφέρει οικονομικό όφελος τόσο για τους ερευνητές όσο και για τους φορείς που αποτελούν τους «τελικούς χρήστες» των αποτελεσμάτων. Σε μακροπρόθεσμο επίπεδο, συμβάλλει στην ευρύτερη οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη του κράτους, στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και επαγγελματικών ευκαιριών για τους νέους απόφοιτους και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής μέσα από την αξιοποίηση των νέων προϊόντων και υπηρεσιών.

Η εμπορική αξιοποίηση είναι δυνατό να γίνει με έναν ή περισσότερους, ταυτόχρονα, τρόπους όπως:

- Την παραγωγή και πώληση των νέων προϊόντων ή υπηρεσιών που προκύπτουν από τον ίδιο τον φορέα που υλοποιεί την έρευνα.
- Τη δημιουργία επιχειρήσεων «τεχνοβλαστών» με κύρια δραστηριότητα την αξιοποίηση του ερευνητικού αποτελέσματος για την παραγωγή νέου προϊόντος ή υπηρεσίας.
- Την παραχώρηση δικαιωμάτων και αδειών χρήσης της νέας γνώσης, έναντι οικονομικών ανταλλαγμάτων σε τρίτους.
- Τη μεταφορά τεχνολογίας μέσω συμβολαίων τεχνικής συνεργασίας για το σχεδιασμό και ανάπτυξη πρωτότυπων και εφαρμογών των ερευνητικών αποτελεσμάτων σε βιομηχανίες ή άλλους τελικούς χρήστες (Industrial R&D Contract, Consulting Services).

Η εμπορική αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων είναι άμεσα συνυφασμένη με την καινοτομία. Η σύνδεση αυτή έχει εκφραστεί, κατά καιρούς, μέσω διαφόρων θεωρητικών μοντέλων. Κάποια από τα μοντέλα αυτά είναι γραμμικά (βλ. Μοντέλο Μεταφοράς Τεχνολογίας) και παρουσιάζουν τη μεταφορά τεχνολογίας ως μέσο για καινοτομία και ως άμεσο συνεπακόλουθο της αναγνώρισης ερευνητικών αποτελεσμάτων με εμπορικές ή κοινωνικές προοπτικές. Ταυτόχρονα, κάποια άλλα μοντέλα (βλ. Μοντέλο Ανοικτής Καινοτομίας, Chesbrough 2005) παρουσιάζουν την καινοτομία ως αποτέλεσμα πολυδιάστατων παραγόντων, καθώς και εσωτερικών και εξωτερικών επιδράσεων που λαμβάνουν χώρα κατά τη διαδικασία πραγματοποίησης δραστηριοτήτων έρευνας και μεταφοράς τεχνολογίας, με πολυδιάστατα οφέλη και εναλλακτικά κανάλια αξιοποίησης.

Διάγραμμα 28: Θεωρητικά Μοντέλα διασύνδεσης της έρευνας με την καινοτομία

Η μεταφορά τεχνολογίας για σκοπούς ανάπτυξης της καινοτομίας, κατέχει συχνά την έννοια της μεταφοράς διαθέσιμης γνώσης, ικανοτήτων, τεχνολογιών, μεθόδων και εργαλείων ανάμεσα σε δημόσιους και ιδιωτικούς ερευνητικούς οργανισμούς ή/και επιχειρήσεις, σε τοπικό και σε διεθνές επίπεδο, για την περεταίρω ανάπτυξή τους ή την απ' ευθείας αξιοποίησή τους από τους τελικούς παραλήπτες. Ως εκ τούτου, η μεταφορά τεχνολογίας, με την πιο πάνω έννοια, αποτελεί ξεχωριστό στόχο και τυγχάνει ιδιαίτερου χειρισμού και στήριξης μέσω των δραστηριοτήτων του Ιδρύματος και ειδικότερα του συντονισμού και της λειτουργίας του Ευρωπαϊκού Κέντρου Επιχειρηματικής Στήριξης Κύπρου (ΕΚΕΣΚ).

Το ΙΠΕ αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στην αξιοποίηση των αποτελεσμάτων έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης, ιδιαίτερα των αποτελεσμάτων που έχουν προκύψει από ερευνητικούς και ακαδημαϊκούς φορείς της Κύπρου. Παράλληλα, στοχεύει στην ανάπτυξη της καινοτομίας στις κυπριακές επιχειρήσεις, ενισχύοντας το ερευνητικό τους δυναμικό, αλλά και τους δεσμούς συνεργασίας τους με ερευνητικούς φορείς από την Κύπρο και το εξωτερικό για στήριξη της διαδικασίας μεταφοράς τεχνολογίας.

Ήδη από το 2009, το Ίδρυμα εισηγήθηκε μέτρα για αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων που παράγονται από τα εγχώρια ακαδημαϊκά και ερευνητικά ιδρύματα καθώς και τις επιχειρήσεις. Συγκεκριμένα, στο παρελθόν είχαν σχεδιαστεί Μέτρα που στόχο είχαν τη δημιουργία Κέντρων Διαμεσολάβησης Έρευνας και Καινοτομίας τόσο στα ακαδημαϊκά ιδρύματα όσο και σε οργανωμένα σύνολα επιχειρήσεων καθώς και τη δημιουργία Δικτύων Καινοτομίας. Παρόλο που τα εν λόγω μέτρα είχαν περιληφθεί στην Προκήρυξη της ΔΕΣΜΗΣ 2008 και της ΔΕΣΜΗΣ 2009-2010, δεν κατέστη δυνατό να ανακοινωθούν λόγω της μείωσης των κονδυλίων του Προϋπολογισμού του Ιδρύματος το 2009. Εντούτοις, το Ίδρυμα συνέχισε να μελετά πιθανά Μέτρα για αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων, τα οποία παρουσίασε κατά καιρούς και σε ενδιαφερομένους φορείς για διαβούλευση και λήψη ανατροφοδότησης. Εντός του 2013, το ΙΠΕ προχώρησε στην εκπόνηση ειδικής Μελέτης για το Εθνικό Σύστημα Μεταφοράς Τεχνολογίας και στο σχεδιασμό Μέρους για την Ανάπτυξη Εσωτερικών Πολιτικών Διαχείρισης Δικαιωμάτων Διανοητικής Ιδιοκτησίας (ΔΔΙ) στα πανεπιστήμια και ερευνητικούς φορείς.

5.2. Μεταφορά Τεχνολογίας από ακαδημαϊκά και ερευνητικά Ιδρύματα

Το Ίδρυμα κατανοώντας την ανάγκη για εμπορική αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων και το όφελος που θα επιφέρει η διασύνδεση της έρευνας με την οικονομία και την κοινωνία στην Κύπρο ή το εξωτερικό προχώρησε στην διεξαγωγή μελέτης, η οποία ξεκίνησε το 2013 και ολοκληρώθηκε το 2014, με στόχο την υποβολή εισήγησης, προς τους εμπλεκόμενους φορείς, για τη μορφή που θα πρέπει να έχει ένα Εθνικό Σύστημα Μεταφοράς Τεχνολογίας από τα ακαδημαϊκά και τα ερευνητικά Ιδρύματα. Κατά τη δημόσια διαβούλευση, που πραγματοποιήθηκε τον Ιούλιο 2013, υποστηρίχθηκε από όλους τους ενδιαφερομένους φορείς η ανάγκη ανάπτυξης ενός Κεντρικού Γραφείου Μεταφοράς, το οποίο θα

εξυπηρετεί τα πανεπιστήμια και τα ερευνητικά ιδρύματα. Ταυτόχρονα, προτάθηκε η διατήρηση τοπικών «μονάδων» (αντένες) μεταφοράς τεχνολογίας εντός των πανεπιστημίων και ερευνητικών ιδρυμάτων, τα οποία θα αναλαμβάνουν την υλοποίηση κάποιων υποστηρικτικών δραστηριοτήτων μεταφοράς τεχνολογίας και την επικοινωνία και συντονισμό με το Κεντρικό Γραφείο. Ακολούθως, το ΙΠΕ προχώρησε στο σχεδιασμό ενός νέου Μέτρου Στήριξης της Ανάπτυξης Εσωτερικών Πολιτικών Διαχείρισης ΔΔΙ στα πανεπιστήμια και ερευνητικούς φορείς. Το Μέτρο στοχεύει στην ανάπτυξη των σχετικών εγγράφων εσωτερικής πολιτικής διαχείρισης ΔΔΙ, προσαρμοσμένων στις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες των κυριότερων ακαδημαϊκών και ερευνητικών ιδρυμάτων της χώρας, καθώς και των απαραίτητων εγγράφων και συμφωνητικών για Μεταφορά Τεχνολογίας, τα οποία θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τους ακαδημαϊκούς και ερευνητικούς οργανισμούς στην Κύπρο.

Παράλληλα με την προκήρυξη του Μέτρου, ξεκίνησαν οι προκαταρκτικές εργασίες για τη μελέτη του τρόπου δημιουργίας του Εθνικού Γραφείου Μεταφοράς Τεχνολογίας, το οποίο μπορεί να αποτελεί τμήμα του ΙΠΕ και θα παρέχει υποστήριξη προς την ερευνητική και επιχειρηματική κοινότητα της Κύπρου, ως προς τις ανάγκες της για προστασία, διαχείριση και αξιοποίηση δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας και αποτελεσμάτων έρευνας.

5.3. Το Ευρωπαϊκό Κέντρο Επιχειρηματικής Στήριξης Κύπρου (ΕΚΕΣΚ)

5.3.1. Συντονισμός και Λειτουργία

Το ΙΠΕ συντονίζει από το 2008 το Ευρωπαϊκό Κέντρο Επιχειρηματικής Στήριξης Κύπρου, το οποίο έχει ως βασικό στόχο να προσφέρει υπηρεσίες προς όφελος της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των κυπριακών επιχειρήσεων, αξιοποιώντας τη λειτουργία του ευρωπαϊκού Δικτύου Enterprise Europe Network.

Το Δίκτυο Enterprise Europe Network είναι ο μεγαλύτερος φορέας παροχής εξειδικευμένων επιχειρηματικών υπηρεσιών στον κόσμο, με παρουσία σε περισσότερες από πενήντα (50) χώρες συμπεριλαμβανομένων των είκοσι επτά (27) κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των υπό ένταξη χωρών, των ΗΠΑ, της Ρωσίας κτλ. Το Δίκτυο, προσφέροντας υπηρεσίες υψηλής ποιότητας, στοχεύει στην υποστήριξη των ευρωπαϊκών μικρομεσαίων επιχειρήσεων έτσι ώστε να μπορούν να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητές τους για καινοτομία. Σημαντικό πλεονέκτημα του Enterprise Europe Network είναι το γεγονός ότι αποτελεί ένα ενιαίο δίκτυο εξυπηρέτησης των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων το οποίο συγκεντρώνει όλους τους βασικούς φορείς που ασχολούνται με την υποστήριξή τους.

Το Ευρωπαϊκό Κέντρο Επιχειρηματικής Στήριξης Κύπρου, το οποίο απαρτίζεται από το ΙΠΕ και το Κυπριακό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο (ΚΕΒΕ) αποτελεί το κυπριακό μέλος του Δικτύου Enterprise Europe Network και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέσω του Προγράμματος Πλαίσιο για την Ανταγωνιστικότητα και την Καινοτομία 2007–2013 (CIP). Το Κέντρο παρέχει στις κυπριακές επιχειρήσεις την αναγκαία ενημέρωση και υποστήριξη για την επίτευξη διεθνών συνεργασιών με επιχειρήσεις, ερευνητικά κέντρα και ακαδημαϊκούς οργανισμούς από τις χώρες μέλη του Δικτύου.

Για την υλοποίηση της αποστολής του, το κυπριακό Κέντρο προσφέρει μια σειρά υπηρεσιών που περιλαμβάνουν τη διαμεσολάβηση για την επίτευξη επιχειρηματικών συμφωνιών, τη συμμετοχή σε κοινά ερευνητικά προγράμματα, τη μεταφορά τεχνολογίας, καινοτομίας και γνώσης, τη διάδοση και αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων και την υποστήριξη σε θέματα που αφορούν εθνικές και ευρωπαϊκές νομοθεσίες και προγράμματα. Συμπερασματικά, το Ευρωπαϊκό Κέντρο Επιχειρηματικής Στήριξης Κύπρου, αποτελεί το μοναδικό ίσως μηχανισμό στην Κύπρο που προσφέρει άμεση υποστήριξη σε όσους ενδιαφέρονται να αξιοποιήσουν τις καινοτομίες και τα ερευνητικά τους αποτελέσματα.

5.3.2. Δραστηριότητες του ΕΚΕΣΚ

Το 2013 ξεκίνησε η τρίτη περίοδος (2013-2014) λειτουργίας του Κέντρου μετά τη θετική αξιολόγηση της ΕΕ το 2012 και την έγκριση συγχρηματοδότησης ύψους €630,000 για τη διετία 2013-2014.

Το ΙΠΕ, πέραν από το συντονισμό του ΕΚΕΣΚ, έχει την ευθύνη παροχής υπηρεσιών διαμεσολάβησης για μεταφορά τεχνολογίας και γνώσης από και προς την Κύπρο και προώθησης και υποστήριξης της συμμετοχής των κυπριακών φορέων σε ευρωπαϊκά προγράμματα έρευνας και καινοτομίας.

Κατά το 2013 εκατοντάδες κυπριακές επιχειρήσεις, σύνδεσμοι επιχειρήσεων, ερευνητικοί, ακαδημαϊκοί και άλλοι φορείς και άτομα έχουν αξιοποιήσει τις υπηρεσίες που προσφέρει δωρεάν το Κέντρο.

Πιο κάτω παρατίθενται ενδεικτικά μέρος των υπηρεσιών που προσφέρθηκαν από το Κέντρο κατά το 2013:

Ενημερωτικές και Εκπαιδευτικές Εκδηλώσεις

Το κυπριακό Κέντρο σε συνεργασία με άλλους φορείς διοργάνωσε συνολικά δέκα (10) εκδηλώσεις, τις οποίες παρακολούθησαν περισσότερα από 1200 άτομα. Οι εκδηλώσεις κάλυψαν ένα ευρύ φάσμα θεμάτων, σημαντικού ενδιαφέροντος για τις κυπριακές επιχειρήσεις και τους ερευνητικούς φορείς όπως ήταν η ενημέρωση για νομοθεσίες που αφορούν εργασιακά θέματα και θέματα υγείας και ασφάλειας στο χώρο εργασίας, για εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα χρηματοδότησης έρευνας και καινοτομίας καθώς και άλλες ευκαιρίες χρηματοδότησης των κυπριακών επιχειρήσεων κ.ά.

Συναντήσεις και Παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών

Πραγματοποιήθηκαν εκατοντάδες κατ' ιδίαν συναντήσεις με ενδιαφερόμενους στους οποίους προσφέρθηκαν εξειδικευμένες συμβουλές σε σχέση με:

- Ετοιμασία και υποβολή προτάσεων στα πλαίσια ευρωπαϊκών και εθνικών προγραμμάτων έρευνας και καινοτομίας.
- Διαχείριση έργων που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ.
- Ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσία σε διάφορα θέματα.
- Κατοχύρωση δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας.
- Μεταφορά τεχνολογίας και γνώσης.
- Άλλα θέματα που αφορούν την ΕΕ, τις νομοθεσίες και τα προγράμματά της.

Διοργάνωση και Συμμετοχή σε Εκδηλώσεις Δικτύωσης

Η συμμετοχή σε Εκδηλώσεις Δικτύωσης (Brokerage Events) και Επιχειρηματικές Αποστολές (Company Missions) του Enterprise Europe Network θεωρείται ως ένας από τους πλέον αποτελεσματικούς τρόπους εξεύρεσης συνεργατών από το εξωτερικό. Από τις δεκάδες Εκδηλώσεις Δικτύωσης που διοργανώνονται κάθε χρόνο από το Δίκτυο, το ΕΚΕΣΚ επιλέγει τις πιο κατάλληλες, τις οποίες προωθεί σε ενδεχόμενους ενδιαφερόμενους και υποστηρίζει τη συμμετοχή τους σε αυτές. Επιπρόσθετα, το Κέντρο διοργανώνει, κάθε χρόνο, σε συνεργασία με άλλα μέλη του Enterprise Europe Network, αριθμό Εκδηλώσεων Δικτύωσης.

Συνολικά, το 2013, περισσότερες από 130 κυπριακές επιχειρήσεις, φορείς και άτομα συμμετείχαν σε Εκδηλώσεις Δικτύωσης του Enterprise Europe Network και είχαν πέραν των 500 συναντήσεων με φορείς του εξωτερικού.

Αναζητήσεις Συνεργατών

Στο πλαίσιο του Enterprise Europe Network λειτουργεί βάση δεδομένων η οποία υποστηρίζει τους ενδιαφερόμενους για την εξεύρεση συνεργατών από άλλες χώρες-μέλη του Δικτύου. Κατά το 2013, προωθήθηκαν συνολικά είκοσι (20) κυπριακά τεχνολογικά και επιχειρηματικά προφίλ για τα οποία εκδηλώθηκε ενδιαφέρον συνεργασίας από περισσότερους από σαράντα (40) φορείς του εξωτερικού. Ο αντίστοιχος αριθμός εκδήλωσης ενδιαφέροντος συνεργασίας από κυπριακούς φορείς ήταν σαράντα τέσσερεις (44).

Συμφωνίες Συνεργασίας

Ως αποτέλεσμα των υπηρεσιών ενημέρωσης, υποστήριξης και δικτύωσης που παραχωρήθηκαν από το Κυπριακό Κέντρο, το 2013, επιτεύχθηκαν συνολικά έξι (6) συμφωνίες συνεργασίας μεταξύ πελατών του Κέντρου και επιχειρήσεων και οργανισμών στο εξωτερικό που αφορούσαν τη συμμετοχή σε ερευνητικές προτάσεις και επιχειρηματική συνεργασία. Επιπρόσθετα, σημαντικός αριθμός κυπριακών επιχειρήσεων και φορέων ήρθε σε επαφή μέσω του ΕΚΕΣΚ με φορείς του εξωτερικού, αναπτύσσοντας, ανεπίσημα, σχετικές συνεργασίες με πολλαπλά οφέλη σε μακροπρόθεσμο επίπεδο.

5.4. Διαχείριση Δικαιωμάτων Διανοητικής Ιδιοκτησίας (ΔΔΙ)

Εσωτερικές Πολιτικές Διαχείρισης Δικαιωμάτων Ιδιοκτησίας (ΔΔΙ)

Η διαμόρφωση εσωτερικών πολιτικών για τη διαχείριση των Δικαιωμάτων Διανοητικής Ιδιοκτησίας που προκύπτουν από τις δραστηριότητες έρευνας των πανεπιστημίων και των ερευνητικών φορέων της Κύπρου, αποτελεί το θεμέλιο λίθο για την επιτυχημένη μεταφορά τεχνολογίας και την αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων, καθώς και για τη δημιουργία στενότερων δεσμών της ερευνητικής κοινότητας με τις ανάγκες της αγοράς, της κοινωνίας και της οικονομίας του τόπου.

Οι πολιτικές για διαχείριση ΔΔΙ που διαμορφώνονται και υιοθετούνται εκ των προτέρων, ως μέρος ευρύτερου στρατηγικού σχεδιασμού, από ακαδημαϊκούς και ερευνητικούς φορείς διευθετούν θέματα όπως:

- Η νομική ιδιοκτησία των δικαιωμάτων.
- Τα δικαιώματα και τις ευθύνες του κάθε μέρους που εμπλέκεται στην εμπορική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων.
- Η συνήθης διαδικασία που ακολουθεί ο Οργανισμός για την κατοχύρωση και προστασία των ΔΔΙ, την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων και το χειρισμό πιθανών προβλημάτων ή εμποδίων.
- Η κατανομή των ωφελημάτων ανάμεσα στους ερευνητές/επιστήμονες, το Τμήμα/Σχολή και τον Οργανισμό ευρύτερα, ή ακόμη και στο Γραφείο Μεταφοράς Τεχνολογίας που εμπλέκεται ενδεχομένως στην όλη διαδικασία.

Μια εσωτερική πολιτική διαχείρισης ΔΔΙ είναι απαραίτητο να είναι προσαρμοσμένη στις ανάγκες και στις δεξιότητες του κάθε Οργανισμού καθώς και να αποτελεί βάση κοινής κατανόησης για όλα τα εμπλεκόμενα μέρη. Παράλληλα, θα πρέπει να ενθαρρύνει τη διαδικασία μεταφοράς τεχνολογίας και γνώσης, να προστατεύει την ακαδημαϊκή ελευθερία, να παρέχει πρότυπα, να είναι συμβατή με την εθνική νομοθεσία και να προωθεί το όφελος για όλα τα εμπλεκόμενα μέλη.

Ως αναπόσπαστο και κρίσιμο κομμάτι της αλυσίδας αξιοποίησης των ερευνητικών αποτελεσμάτων, οι εσωτερικές πολιτικές διαχείρισης ΔΔΙ έχουν αποτελέσει θέμα συζήτησης σε εκδηλώσεις/εκπαιδευτικά εργαστήρια που έχουν διοργανωθεί κατά τα τελευταία χρόνια από το Ίδρυμα, καθώς και στις συζητήσεις δημόσιου διαλόγου που πραγματοποιήθηκαν με την ερευνητική κοινότητα.

Μέσα στο 2013, σε συνέχεια της ολοκλήρωσης της μελέτης σε σχέση με τους δυνατούς τρόπους στήριξης της ανάπτυξης εσωτερικών πολιτικών διαχείρισης δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, εντός των ερευνητικών και ακαδημαϊκών ιδρυμάτων της Κύπρου, το Ίδρυμα ανακοίνωσε Πρόσκληση για εκδήλωση ενδιαφέροντος προς τα δημόσια και ιδιωτικά ακαδημαϊκά ιδρύματα και τους μεγαλύτερους δημόσιους και ιδιωτικούς ερευνητικούς φορείς της χώρας. Ως αποτέλεσμα της Πρόσκλησης, το Ίδρυμα έλαβε σχετικές εκδηλώσεις ενδιαφέροντος για ένα ενδεχόμενο νέο Μέτρο για την ανάπτυξη εσωτερικών πολιτικών διαχείρισης ΔΔΙ από τις διευθύνσεις των μεγαλύτερων ακαδημαϊκών ιδρυμάτων και ερευνητικών φορέων της Κύπρου. Ακολούθως, το Διοικητικό Συμβούλιο του ΙΠΕ ενέκρινε την υλοποίηση του «Μέτρου Στήριξης της Ανάπτυξης Εσωτερικών Πολιτικών Διαχείρισης ΔΔΙ» στα πανεπιστήμια και ερευνητικούς φορείς, το Σεπτέμβριο του 2013. Στο πλαίσιο αυτό, το ΙΠΕ προχώρησε στην επιλογή του Συμβουλευτικού Οίκου ISIS Innovation, θυγατρικής εταιρείας του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης, για την παροχή υπηρεσιών διεθνούς αναγνωρισμένης αξίας για υποστήριξη σε θέματα μεταφοράς τεχνολογίας και διαχείρισης διανοητικής ιδιοκτησίας.

Το Μέτρο περιλαμβάνει τις ακόλουθες δραστηριότητες:

- Ανάπτυξη ενός κοινού εγγράφου πολιτικής διαχείρισης ΔΔΙ και πρότυπων εγγράφων μεταφοράς τεχνολογίας.
- Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών εμπειρογνωμοσύνης από τον επιλεγμένο συμβουλευτικό οίκο σε θέματα διαχείρισης ΔΔΙ και μεταφοράς τεχνολογίας.
- Ανάπτυξη προσαρμοσμένων εγγράφων πολιτικών ΔΔΙ και τους δικαιούχους.

Χρηματοδότηση Κατοχύρωσης Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας

Παράλληλα, το ΙΠΕ συνεχίζει να διαχειρίζεται τη Δράση «Ευρεσιτεχνία» (βλ Κεφ. 3.4.2.), η οποία προκηρύχθηκε στο πλαίσιο της ΔΕΣΜΗΣ 2008 και της ΔΕΣΜΗΣ 2009-2010, μέσω της οποίας επιχορηγεί δραστηριότητες κατοχύρωσης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας για αποτελέσματα που προέκυψαν στο παρελθόν από χρηματοδοτούμενα ερευνητικά έργα.

Το 2013 προκηρύχτηκε νέα Πρόσκληση υποβολής προτάσεων στην οποία υποβλήθηκαν τέσσερεις (4) προτάσεις.

Μέσα από την εν λόγω Δράση έχει παραχωρηθεί μέχρι σήμερα χρηματοδότηση πέραν των €111,000 για την κατοχύρωση και προστασία, σε πανευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, τεσσάρων (4) διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας κυπριακών επιχειρήσεων και ερευνητικών ιδρυμάτων.

Κεφαλαίο 06

Δραστηριότητες Προβολής και Καλλιέργειας Ερευνητικής Κουλτούρας

6.1. Εισαγωγή

Η ενημέρωση του κοινωνικού συνόλου για τα θέματα έρευνας και καινοτομίας αλλά και η προβολή των δραστηριοτήτων και των υπηρεσιών που προσφέρει το Ίδρυμα αποτελούν σημαντικές προτεραιότητες του ΙΠΕ.

Για το σκοπό αυτό, το ΙΠΕ διαθέτει μέσα προβολής και επικοινωνίας ενώ σε τακτά χρονικά διαστήματα διοργανώνει ενημερωτικές δράσεις. Η ιστοσελίδα, το περιοδικό, το ηλεκτρονικό ενημερωτικό δελτίο και τα ενημερωτικά έντυπα του Ιδρύματος αποτελούν τα βασικά μέσα που είναι στη διάθεση κάθε ενδιαφερόμενου για ενημέρωση, τόσο στα θέματα της εγχώριας και διεθνούς έρευνας και καινοτομίας όσο και για το ρόλο και τις δραστηριότητες του Ιδρύματος. Αντίστοιχα, οι εκδηλώσεις, ημερίδες, συναντήσεις και συνέδρια που διοργανώνονται, συμβάλλουν στην ανάπτυξη στενών σχέσεων με την ερευνητική και επιχειρηματική κοινότητα και παρέχουν την ευκαιρία για ενημέρωση, συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων σε επίκαιρα θέματα έρευνας και καινοτομίας.

Η εξοικείωση της κοινωνίας με την έρευνα και την καινοτομία όπως και η συνειδητοποίηση του ρόλου και της σημασίας που διαδραματίζουν για την κοινωνική πρόοδο και ευημερία αποτελούν διαχρονικές επιδιώξεις του Ιδρύματος. Η έρευνα αποτελεί μια δραστηριότητα, η οποία είναι δυνατό να διδαχθεί από τα πρώτα κιόλας στάδια της εκπαιδευτικής διαδικασίας και να εμπλουτιστεί μέσα από την ακαδημαϊκή και επαγγελματική πρόοδο των νέων. Σε μακροπρόθεσμο δε επίπεδο, στόχος είναι η καλλιέργεια συγκροτημένης και πολυεπίπεδης ερευνητικής κουλτούρας, η οποία θα αποδίδει στη δραστηριότητα της έρευνας τη σημασία που της αρμόζει και θα διευκολύνει στο να γίνουν αντιληπτά τα οφέλη που μπορεί να προσφέρει στους πολίτες.

Για την μετατροπή της ερευνητικής κουλτούρας σε πράξη, είναι απαραίτητος ο σχεδιασμός και η διάθεση κατάλληλων μηχανισμών στήριξης, αλλά και ενημέρωσης σχετικά με τις δυνατότητες που παρέχονται για την υλοποίηση ερευνητικών δραστηριοτήτων και τη συνεργασία με ερευνητικές ομάδες τόσο στην Κύπρο, όσο και στο εξωτερικό.

Στο πλαίσιο της προσπάθειας που διαχρονικά καταβάλλει το Ίδρυμα για ενίσχυση των μέσων που θα συμβάλουν στην θεμελίωση ερευνητικής και καινοτομικής κουλτούρας στις νεότερες γενιές της Κύπρου, το 2013 πραγματοποιήθηκαν ειδικά σχεδιασμένες εκδηλώσεις και δραστηριότητες που απευθύνονταν στοχευμένα σε μαθητές και φοιτητές όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης.

Μεταξύ άλλων, το Ίδρυμα αποδίδει ιδιαίτερη σημασία και στην ενίσχυση της συμμετοχής γυναικών σε δραστηριότητες έρευνας και επιστήμης, καθώς και στη διασφάλιση της συμβατότητας των ερευνητικών δραστηριοτήτων στην Κύπρο με τους κανόνες βιοηθικής και επιστημονικής δεοντολογίας.

6.2. Δραστηριότητες και Μέσα Προβολής του ΙΠΕ

6.2.1. Ενημερωτικές Εκδηλώσεις

Το 2013, το Ίδρυμα διοργάνωσε σημαντικό αριθμό ενημερωτικών εκδηλώσεων για προβολή των δυνατοτήτων συμμετοχής σε εθνικά και ευρωπαϊκά ερευνητικά Προγράμματα καθώς και των διαθέσιμων μέσων για διεθνή δικτύωση και ερευνητική συνεργασία. Τις εκδηλώσεις του ΙΠΕ παρακολούθησε πληθώρα ενδιαφερομένων από ερευνητικούς και ακαδημαϊκούς οργανισμούς, επιχειρήσεις και συνδέσμους επιχειρήσεων, ιδιωτικούς και δημόσιους κοινωφελείς οργανισμούς, καθώς και από κρατικές υπηρεσίες.

Επιπρόσθετα, το Ίδρυμα φιλοξένησε αριθμό συναντήσεων Διαχειριστικών και Θεματικών Επιτροπών ευρωπαϊκών Προγραμμάτων στα οποία συμμετείχε το ΙΠΕ καθώς και συναντήσεις συντονισμού διακρατικών συνεργασιών στις οποίες συμμετείχαν προσκεκλημένοι από την Κύπρο και το εξωτερικό.

6.2.2. Περιοδικό «υψΙΠΕτης»

Το περιοδικό «υψΙΠΕτης» εκδίδεται από το 2001 σε τακτική βάση από το ΙΠΕ και αποστέλλεται σε 2000 και πλέον παραλήπτες, που έχουν εκδηλώσει αντίστοιχο ενδιαφέρον. Το περιοδικό περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τις δυνατότητες χρηματοδότησης της έρευνας και καινοτομίας σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, ειδήσεις από το χώρο της έρευνας και της καινοτομίας, αφιερώματα σε επίκαιρα θέματα έρευνας, ημερολόγιο εκδηλώσεων, προβολή επιτυχημένων ερευνητικών αποτελεσμάτων, καθώς και προσφορές και αναζητήσεις τεχνολογίας, σε διεθνές επίπεδο, από τη βάση τεχνολογικών προφίλ του Δικτύου Enterprise Europe Network.

6.2.3. Ηλεκτρονικό Ενημερωτικό Δελτίο ΙΠΕ

Το Ηλεκτρονικό Ενημερωτικό Δελτίο του ΙΠΕ αποστέλλεται ανά δεκαπενθήμερο σε μια λίστα 2500 περίπου παραληπτών και περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, νέα από το χώρο της έρευνας και της καινοτομίας, πληροφορίες για εθνικά και ευρωπαϊκά ερευνητικά Προγράμματα, αναζητήσεις συνεργατών, εκδηλώσεις και συναντήσεις δικτύωσης καθώς και προσφορές και αναζητήσεις τεχνολογίας από τη βάση του Δικτύου Enterprise Europe Network.

6.3. Διαγωνισμοί ΙΠΕ για καλλιέργεια ερευνητικής κουλτούρας

Η προσπάθεια για καλλιέργεια ερευνητικής κουλτούρας στις νεότερες γενιές της Κύπρου αποτελεί μια μακρά και δύσκολη διαδικασία που προϋποθέτει από τα πρώτα κιόλας βήματα της εκπαίδευσης του ατόμου τη θεμελίωση στέρεων βάσεων. Για το σκοπό αυτό, το ΙΠΕ προκηρύσσει, σε ετήσια βάση, Διαγωνισμούς που απευθύνονται σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Τα βραβεία των Διαγωνισμών περιλαμβάνουν χρηματικά έπαθλα και εύφημες μνείες για τις επιτυγχύνουσες ερευνητικές ομάδες.

Επιπρόσθετα, για την ανάδειξη του έργου και της προσωπικότητας επιστημόνων με ενεργή συμβολή στα ερευνητικά δρώμενα της Κύπρου και με σημαντικά ερευνητικά αποτελέσματα που τυγχάνουν διεθνούς αναγνώρισης, το ΙΠΕ προκηρύσσει τα ετήσια Βραβεία Έρευνας.

6.3.1. Διαγωνισμός «ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ (ΜΕΡΑ) 2012 - 2013»

Ο Διαγωνισμός «Μαθητές στην Έρευνα - ΜΕΡΑ» προκηρύσσεται από το 2001 σε ετήσια βάση, ως αποτέλεσμα της διαπίστωσης ότι η καλλιέργεια πνεύματος δημιουργικότητας και πρωτοβουλίας στους νέους και η βελτίωση των δεξιοτήτων τους για ανάπτυξη νέων ιδεών, αποτελούν σημαντικές παραμέτρους για την ευρύτερη καλλιέργεια και παιδεία τους. Βασικός στόχος του Διαγωνισμού «ΜΕΡΑ» είναι η κατανόηση των βασικών εννοιών της έρευνας και η επαφή των μαθητών που φοιτούν σε σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα καθώς και των εκπαιδευτικών τους, με τις βασικές αρχές και τις διαδικασίες, τα μεθοδολογικά εργαλεία και τις μεθόδους της επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας.

Επιπρόσθετα, μέσα από την ομαδική εργασία οι μαθητές μαθαίνουν να εκτιμούν την αξία της έρευνας, να γνωρίζουν τη συμβολή της για την ανάπτυξη της οικονομίας και της κοινωνίας και να κατανοήσουν τη σημασία της τεχνολογικής εξέλιξης για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής.

Για το σχολικό έτος 2012 - 2013 υλοποιήθηκαν τριάντα επτά (37) Ερευνητικές Εργασίες και αξιολογήθηκαν από Ειδική Επιτροπή Αξιολόγησης η οποία αποτελείτο από ένα επιστήμονα - ερευνητή με εμπειρία στα θέματα της θεματικής ενότητας στην οποία είχε υποβληθεί η ερευνητική εργασία, καθώς και σε θέματα εκπαιδευτικής έρευνας, έναν εκπρόσωπο του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και έναν εκπρόσωπο του Ιδρύματος Προώθησης Έρευνας.

Οι ομάδες μαθητών παρουσίασαν ενώπιον της Επιτροπής τις ερευνητικές τους εργασίες το διάστημα 15 με 22 Απριλίου 2013. Οι παρουσιάσεις πραγματοποιήθηκαν στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο στη Λευκωσία, ενώ η Τελετή Βράβευσης των νικητών πραγματοποιήθηκε στις 3 Ιουνίου 2013 στο Δημοτικό Θέατρο Στροβόλου.

Στο Παράρτημα V παρουσιάζονται αναλυτικά οι βραβευθείσες ερευνητικές ομάδες του Διαγωνισμού «ΜΕΡΑ 2012 - 2013».

6.3.2. Διαγωνισμός «ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ (ΤΕΚΕ) 2012 - 2013»

Ο Διαγωνισμός «Τεχνολογία και Καινοτομία στην Εκπαίδευση - ΤΕΚΕ» καλύπτει τόσο τεχνολογικές όσο και καινοτομικές δραστηριότητες και πρωτοβουλίες και προωθεί την ενίσχυση της επινοτικότητας και της εφευρετικότητας των μαθητών όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης σε συνδυασμό με την αξιοποίηση σύγχρονων τεχνολογικών μέσων.

Για το σχολικό έτος 2012 - 2013 υλοποιήθηκαν δέκα εννέα (19) Τεχνικές Μελέτες και Κατασκευές και αξιολογήθηκαν σύμφωνα με τις διαδικασίες αξιολόγησης του Διαγωνισμού από Ειδική Επιτροπή Αξιολόγησης, η οποία αποτελείτο από εκπροσώπους των τριών βαθμίδων της εκπαίδευσης (Δημοτική, Μέση Γενική και Μέση Τεχνική) από το Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού και εκπρόσωπο του Ιδρύματος Προώθησης Έρευνας. Οι ομάδες μαθητών παρουσίασαν, το διάστημα 8 με 12 Απριλίου 2013, ενώπιον της Επιτροπής τις Τεχνικές Μελέτες και Κατασκευές τους. Οι παρουσιάσεις έλαβαν χώρα στην Α' Τεχνική Σχολή Λευκωσίας ενώ η Τελετή Βράβευσης των νικητών, πραγματοποιήθηκε στις 3 Ιουνίου 2013 στο Δημοτικό Θέατρο Στροβόλου, όπου εκτέθηκαν παράλληλα και οι βραβευμένες κατασκευές.

Στο Παράρτημα VI παρουσιάζονται αναλυτικά οι βραβευθέντες του Διαγωνισμού «ΤΕΚΕ 2012 - 2013».

6.3.3. Διαγωνισμός «ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ (ΦΟΙΤΩ) 2012 - 2013»

Το ΙΠΕ θεωρεί ως πολύ σημαντική την επαφή των φοιτητών με δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας, καθώς βρίσκονται στο πλέον κατάλληλο περιβάλλον για να αντιληφθούν τη σημασία τους. Η καθημερινή επαφή τους με ακαδημαϊκούς και ερευνητές, η δραστηριοποίηση τους στο περιβάλλον των ερευνητικών εργαστηρίων και η άμεση επαφή τους με τα αποτελέσματα της έρευνας που εκπονείται στον ακαδημαϊκό χώρο των σπουδών τους αποτελούν θετικές επιδράσεις που είναι δυνατόν να συμβάλουν καθοριστικά σε τυχόν απόφασή τους να ακολουθήσουν καριέρα ερευνητή.

Ο Διαγωνισμός «Φοιτητές στην Έρευνα (ΦΟΙΤΩ)» έχει ως βασικό στόχο την εμπλοκή των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης από τα πρώτα στάδια της σταδιοδρομίας τους σε ερευνητικές δραστηριότητες.

Πιο συγκεκριμένα, στο πλαίσιο του Διαγωνισμού, οι φοιτητές υποβάλλουν εργασίες αναφορικά με τα επιστημονικά και τεχνολογικά ερευνητικά επιτεύγματά τους, για τη διεκδίκηση τιμητικών διακρίσεων. Συγκεκριμένα, ο Διαγωνισμός απευθύνεται στις ακόλουθες δύο κατηγορίες φοιτητών: (α) προπτυχιακοί φοιτητές σε οποιοδήποτε έτος των σπουδών τους και (β) μεταπτυχιακοί φοιτητές, εξαιρουμένων των υποψήφιων διδακτόρων.

Για το ακαδημαϊκό έτος 2012 – 2013, ο Διαγωνισμός προκηρύχθηκε τον Οκτώβριο του 2012 και τον Ιούνιο του 2013 υποβλήθηκαν τριάντα επτά (37) ερευνητικές εργασίες, των οποίων η διαδικασία αξιολόγησης ολοκληρώθηκε το Σεπτέμβριο του 2013.

Η Επιστημονική Αξιολόγηση των ερευνητικών εργασιών έγινε εξ' αποστάσεως από ανεξάρτητους κριτές.

Η απονομή των Βραβείων και των Επαίνων στους επιτυχόντες πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της εκδήλωσης «Βραδιά του Ερευνητή 2013» που διοργάνωσε το ΙΠΕ στις 27 Σεπτεμβρίου 2013.

Στο Παράρτημα VII παρουσιάζονται αναλυτικά οι βραβευθέντες του Διαγωνισμού «ΦΟΙΤΩ 2012-2013» στις δύο κατηγορίες.

6.3.4. Βραβεία Έρευνας

Το ΙΠΕ καθιέρωσε από το 2007 την απονομή ετήσιου Βραβείου Έρευνας με στόχο την ανάδειξη του έργου και της προσωπικότητας ερευνητών που δραστηριοποιούνται στην Κύπρο και οι οποίοι έχουν να επιδείξουν σημαντικά και διεθνούς επιπέδου αποτελέσματα.

Το 2013, με την ολοκλήρωση του πενταετούς κύκλου του «Βραβείου Έρευνας - Νίκος Συμεωνίδης», το οποίο απονεμόταν εις μνήμη του πρώτου Γενικού Διευθυντή του Ιδρύματος, ο θεσμός των Βραβείων Έρευνας διαφοροποιήθηκε, προκειμένου να επιβραβεύει ξεχωριστά νέους και έμπειρους ερευνητές, σε μια προσπάθεια παράλληλης στήριξης των νέων και προβολής των διακεκριμένων επιστημόνων που δραστηριοποιούνται στην Κύπρο. Τα Βραβεία αποτελούν Δράση του Προγράμματος «Καλλιέργεια Ερευνητικής και Καινοτομικής Κουλτούρας».

Το «Βραβείο Έρευνας - Νέος Ερευνητής 2013» και το «Βραβείο Έρευνας - Έμπειρος Ερευνητής 2013» απονεμήθηκαν στις 4 Νοεμβρίου 2013, στο πλαίσιο κοινής τελετής με το «Κυπριακό Βραβείο Καινοτομίας», που διοργανώθηκε από το ΙΠΕ και την Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων (ΟΕΒ). Την απονομή των Βραβείων στους νικητές, οι οποίοι επιλέχθηκαν κατόπιν ανταγωνιστικής διαδικασίας, έκανε ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας, κ. Νίκος Αναστασιάδης, παρουσία πλήθους πολιτικών, ακαδημαϊκών, επιχειρηματιών και κοινού.

Βραβείο Έρευνας - Νέος Ερευνητής

Το «Βραβείο Έρευνας - Νέος Ερευνητής» απονέμεται σε νέους ερευνητές κάτω των 45 ετών που από τα αρχικά στάδια της καριέρας τους ξεχώρισαν με τα επιτεύγματά τους. Πέρα από την ανάδειξη του έργου και της προσωπικότητάς τους, το Βραβείο στοχεύει επίσης να παρέχει έμπρακτη υποστήριξη στους νέους επιστήμονες για τη συνέχιση της σταδιοδρομίας τους.

Το «Βραβείο Έρευνας - Νέος Ερευνητής 2013» απονεμήθηκε στον Επίκουρο Καθηγητή του Τμήματος Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών του Πανεπιστημίου Κύπρου κ. Ιωάννη Κρικήδη για την υποψηφιότητα με τίτλο: «Full Duplex Relaying: Modeling, Analysis and Design». Η έρευνα αφορά στην τεχνολογία Full-Duplex που δίνει τη δυνατότητα στα ασύρματα τερματικά να λαμβάνουν και να μεταδίδουν δεδομένα ταυτόχρονα, γεγονός που μπορεί να προσφέρει σημαντική εξοικονόμηση ενέργειας και εύρους ζώνης, αποτελώντας μια πολλά υποσχόμενη λύση για τα μελλοντικά επικοινωνιακά συστήματα και πρότυπα.

Ως μέρος της επιβράβευσης ο Δρ Κρικήδης παρέλαβε έργο τέχνης που φιλοτεχνήθηκε αποκλειστικά για το σκοπό αυτό και χορηγία ύψους €50.000 για σκοπούς συνέχισης της έρευνάς του.

Βραβείο Έρευνας - Έμπειρος Ερευνητής

Το «Βραβείο Έρευνας - Έμπειρος Ερευνητής» απονέμεται σε έμπειρους ερευνητές άνω των 45 ετών, οι οποίοι έχουν να επιδείξουν σημαντικά και με διεθνή αναγνώριση ερευνητικά αποτελέσματα.

Το «Βραβείο Έρευνας - Έμπειρος Ερευνητής 2013» απονεμήθηκε στην Καθηγήτρια του Τμήματος Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Κύπρου και Διευθύντρια του Κέντρου Εφαρμοσμένης Νευροεπιστήμης, κα Φώφη Κωνσταντινίδου, για την υποψηφιότητα με τίτλο «The Neurocognitive Study for the Aging». Η έρευνα αφορά στη νευρογνωστική μελέτη 510 ηλικιωμένων, η οποία συμβάλει στη θεμελίωση του οικοδομήματος της πρόληψης νευροεκφυλιστικών νοσημάτων ηλικιωμένων. Η αναγνώριση των προδιαθετικών παραγόντων για τη νοτική έκπτωση των ηλικιωμένων είναι πολύ σημαντική, διότι επιτρέπει τη θέσπιση κυβερνητικών προγραμμάτων πρόληψης της άνοιας, γεγονός που θα ελαττώσει το ποσοστό της αναπηρίας και της εξάρτησης των ηλικιωμένων, μειώνοντας ταυτόχρονα το κοινωνικό, αλλά και το οικονομικό φορτίο της οικογένειας και της πολιτείας.

Η νικήτρια παρέλαβε έργο τέχνης που φιλοτεχνήθηκε αποκλειστικά για το σκοπό αυτό.

6.4. Κυπριακό Βραβείο Καινοτομίας

Το ΙΠΕ συνέχισε για όγδοο συνεχή χρονιά το 2013 την έμπρακτη στήριξη του θεσμού του «Κυπριακού Βραβείου Καινοτομίας», το οποίο προκηρύσσεται σε ετήσια βάση από την Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων (ΟΕΒ) σε συνεργασία με το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου Βιομηχανίας και Τουρισμού. Το ΙΠΕ στηρίζει το «Κυπριακό Βραβείο Καινοτομίας» με την παραχώρηση ετήσιας χορηγίας, προς την ΟΕΒ για σκοπούς διοργάνωσης του Διαγωνισμού.

Με άξονες την πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την εθνική πολιτική για προώθηση της καινοτομίας, καθώς την ανάγκη για συνεχή βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των κυπριακών επιχειρήσεων, ο Διαγωνισμός απευθύνεται σε επιχειρήσεις, οργανισμούς, υπηρεσίες του ιδιωτικού και του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Υπό τον γενικό τίτλο «Κυπριακό Βραβείο Καινοτομίας» απονέμονται τέσσερα επιμέρους βραβεία για τον Πρωτογενή Τομέα, τον Μεταποιητικό Τομέα, τον Τομέα των Υπηρεσιών και για τον Ευρύτερο Δημόσιο Τομέα, σε φορείς που αποδεικνύονται ιδιαίτερα επιτυχείς στην εφαρμογή καινοτόμων ιδεών και πρακτικών.

Το Βραβείο Καινοτομίας στον Πρωτογενή Τομέα απονεμήθηκε στην εταιρεία Oleastro Enterprises Ltd για την παραγωγή και εμπορία βιολογικού ελαιόλαδου, καθώς και για τη δημιουργία και λειτουργία του θεματικού Πάρκου Ελιάς Ολέαστρο, στο χωριό Ανώγυρα της επαρχίας Λεμεσού. Το Βραβείο Καινοτομίας στον Τομέα της Μεταποίησης απονεμήθηκε στην εταιρία Medochemie Ltd για την ανάπτυξη και εγκατάσταση ενός νέου συστήματος ψύξης ατμοσφαιρικού αέρα μέσω κυψελίδων στις μονάδες συμπύκνωσης, σε ένα από τα ψυκτικά μηχανήματα των εργοστασίων της εταιρείας. Στην εταιρία Signalgenerix Ltd απονεμήθηκε το Βραβείο Καινοτομίας στον Τριτογενή Τομέα για τη δημιουργία του καινοτόμου συστήματος απομακρυσμένου ελέγχου Wisense. Τέλος, το Βραβείο Καινοτομίας στον ευρύτερο Δημόσιο Τομέα απονεμήθηκε στα Κυπριακά Ταχυδρομεία για την παροχή της υπηρεσίας 24ωρης παράδοσης δεμάτων με την ονομασία Parcel24.

Η τελετή απονομής του «Κυπριακού Βραβείου Καινοτομίας» και του «Βραβείου Έρευνας» πραγματοποιήθηκε στις 4 Νοεμβρίου 2013 στη Λευκωσία στο πλαίσιο της κοινής τελετής που διοργανώθηκε από την ΟΕΒ και το ΙΠΕ. Τα Βραβεία απένειμε ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας κ. Νίκος Αναστασιάδης ο οποίος στην ομιλία του αφού συνεχάρη τους διοργανωτές και τους νικητές εξήρε τη σημασία που διαδραματίζει η καινοτομία και η έρευνα στην ανάπτυξη των επιχειρήσεων. Χαιρετισμούς απηύθυναν ο Πρόεδρος της ΟΕΒ, κ. Φίλιος Ζαχαριάδης και ο Πρόεδρος της Επιτροπής του «Βραβείου Καινοτομίας» και του «Βραβείου Έρευνας», Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του ΙΠΕ κ. Γιώργος Γεωργίου.

6.5. Εβδομάδα Έρευνας και Καινοτομίας 2013

Συναντήσεις διαβούλευσης για τη μελλοντική στρατηγική για την έρευνα και την καινοτομία, μεγάλο αριθμό επισκέψεων σχολείων σε ερευνητικά κέντρα, εκδηλώσεις για την ανάδειξη της σημασίας της έρευνας και της καινοτομίας και άλλες σημαντικές δράσεις περιλάμβανε το πρόγραμμα της «Εβδομάδας Έρευνας και Καινοτομίας», που διοργανώθηκε για πρώτη φορά από το Ίδρυμα μεταξύ 23 και 27 Σεπτεμβρίου 2013.

Πρωταρχικός στόχος της πρωτοβουλίας, η οποία θα οργανώνεται πλέον κάθε χρόνο, ήταν η ανάδειξη και η περαιτέρω προώθηση της σημασίας της έρευνας και της καινοτομίας για την κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη του τόπου, η γνωριμία και η εξοικείωση με τα θέματα της έρευνας και της καινοτομίας καθώς και η προβολή του έργου των ερευνητών στο ευρύ κοινό.

Κατά την «Εβδομάδα Έρευνας και Καινοτομίας» πραγματοποιήθηκαν οι πιο κάτω δράσεις:

- **Εκδηλώσεις Επιστημονικών Καφενείων (Café Scientifique) σε Λάρνακα και Πάφο**

Δυο συνολικά συναντήσεις «Επιστημονικών Καφενείων», άτυπων δηλαδή συναντήσεων που ενθαρρύνουν το διάλογο μεταξύ νέων κυρίως ανθρώπων και ερευνητών, σε επιστημονικά, τεχνολογικά και ερευνητικά θέματα πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο της Εβδομάδας σε Λάρνακα και Πάφο.

Ομιλήτρια της εκδήλωσης που πραγματοποιήθηκε στη Λάρνακα ήταν η Δρ Δέσπω Φάττα-Κάσινου, Επίκουρη Καθηγήτρια του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών και Μηχανικών Περιβάλλοντος του Πανεπιστημίου Κύπρου, παρουσιάζοντας το θέμα: «Άγνωστοι Ρύποι στο Νερό και τη Ζωή μας». Η Δρ Φάττα-Κάσινου μίλησε για τους ρύπους του νερού που προέρχονται από ανθρώπινες δραστηριότητες (π.χ. φάρμακα, ναρκωτικές ουσίες), τους τρόπους εντοπισμού και καταμέτρησής τους καθώς και την επεξεργασία που γίνεται για την απομάκρυνσή τους.

Ο Δρ Διόφαντος Χατζημιτσής, Αναπληρωτής Καθηγητής του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών και Μηχανικών Γεωπληροφορικής του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου, ήταν ο ομιλητής του Επιστημονικού Καφενείου που πραγματοποιήθηκε στην Πάφο με θέμα: «Εφαρμογές Δορυφορικής Τηλεπισκόπησης στην Κύπρο». Ο Δρ Χατζημιτσής παρουσίασε στο πλαίσιο της συζήτησης μια μεγάλη γκάμα εφαρμογών της δορυφορικής τηλεπισκόπησης στην Κύπρο όπως η παρακολούθηση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, η εκπόνηση πολεοδομικών χαρτών, ο εντοπισμός απωλειών νερού σε δίκτυα ύδρευσης, ο έλεγχος ποιότητας του νερού σε υδάτινους πόρους, η χαρτογράφηση της ΑΟΖ, η δημόσια υγεία, η μετεωρολογία και η εκπαίδευση. Στην εκδήλωση παρευρέθηκε, μαζί με σημαντικό αριθμό κοινού, ο Δήμαρχος Πάφου κ. Σάββας Βέργας και εκπρόσωποι του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Πάφου.

Και στα δυο «Επιστημονικά Καφενεία» συμμετείχαν φοιτητές και ερευνητές, εκπρόσωποι επιχειρήσεων και ελεύθεροι επαγγελματίες, μαθητές και εκπαιδευτικοί.

• Επισκέψεις σχολείων σε ερευνητικά κέντρα

Στο πλαίσιο της Εβδομάδας, το Ίδρυμα έδωσε την ευκαιρία σε μαθητές της μέσης εκπαίδευσης να πραγματοποιήσουν επισκέψεις στα εννέα (9) ερευνητικά κέντρα που υλοποιούν τα Στρατηγικά Έργα Ερευνητικής Υποδομής. Τα εν λόγω έργα συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης της ΕΕ και την Κυπριακή Δημοκρατία μέσω της ΔΕΣΜΗΣ Προγραμμάτων του Ιδρύματος.

Οι επισκέψεις, οι οποίες έγιναν στις 24 Σεπτεμβρίου 2013, ήταν μονοήμερες και σε αυτές έλαβαν μέρος τμήματα μαθητών Γυμνασίων και Λυκείων από τις επαρχίες Λευκωσίας και Λεμεσού. Οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να ξεναγηθούν στις ερευνητικές εγκαταστάσεις και να παρακολουθήσουν από κοντά πειράματα και επιδείξεις, βιώνοντας με αυτό τον τρόπο την υλοποίηση ενός ερευνητικού έργου.

Οι εντυπώσεις που άφησαν οι επισκέψεις στους μαθητές και στους καθηγητές των σχολείων ήταν πολύ θετικές, ενώ έντονο ήταν το ενδιαφέρον που επέδειξαν οι μαθητές, κατά τη διάρκεια των επισκεψιών τους, για την έρευνα και το αντικείμενο των ερευνητικών έργων.

• Διάλεξη με θέμα «Η σημασία της έρευνας και της καινοτομίας ως μέσον προώθησης της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης»

Η διάλεξη διοργανώθηκε στις 24 Σεπτεμβρίου 2013 με ομιλητή το διακεκριμένο κύπριο Καθηγητή Νικόλαο Ζαμπόγλου, Διευθυντή της Ογκολογικής Κλινικής του Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου του Όφενμπαχ στη Γερμανία.

Παρουσία σημαντικών προσωπικοτήτων από τον ερευνητικό και επιχειρηματικό χώρο, ο Καθηγητής Ν. Ζαμπόγλου είπε ότι η Κύπρος διαθέτει σημαντικά πλεονεκτήματα, όπως ο μεγάλος αριθμός διεθνών επιστημόνων, η στρατηγική γεωπολιτική της θέση και η πληθυσμιακή της κατανομή η οποία επιτρέπει τη διεξαγωγή κοινωνικοεπιδημιολογικών ερευνών. Συνεχίζοντας, ο Καθηγητής Ν. Ζαμπόγλου τόνισε ότι αυτό που χρειάζεται είναι πολιτική βούληση, επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό, ενίσχυση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας από το δημόσιο και κυρίως στόχευση της έρευνας σε συγκεκριμένους τομείς.

Ο Υπουργός Οικονομικών κ. Χάρης Γεωργιάδης, καλωσορίζοντας τον Καθηγητή Ν. Ζαμπόγλου στην Κύπρο, τόνισε ότι «μέσα στα νέα οικονομικά δεδομένα έχουμε όλοι πλέον συνειδητοποιήσει ότι η Κύπρος θα χρειαστεί να αναπροσαρμόσει σε μεγάλο βαθμό το αναπτυξιακό της μοντέλο φροντίζοντας ταυτόχρονα να διαχειρίζεται επιτυχώς –σε πραγματικό χρόνο– τα μεγάλα κοινωνικά προβλήματα που προκύπτουν ως αποτέλεσμα της κρίσης». Μέσα σε αυτές τις ιδιάζουσες συνθήκες, πρόσθεσε «θεωρώ ότι ο ρόλος της έρευνας και καινοτομίας είναι πιο σημαντικός από ποτέ άλλοτε», γιατί, όπως εξήγησε, αποτελούν σημαντικά «εργαλεία» που πρέπει να υποστηριχθούν και να αξιοποιηθούν, καθώς αποτελούν «σημαντική διέξοδο για ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, βιώσιμη ανάπτυξη της οικονομίας και ενίσχυση της απασχόλησης».

Με το πέρας της ομιλίας ακολούθησε δεξίωση σε χώρο όπου οι συμμετέχοντες είχαν την ευκαιρία να γνωρίσουν και να συνομιλήσουν με ερευνητές των Στρατηγικών Έργων Ερευνητικής Υποδομής και να παρακολουθήσουν τη σχετική ταινία μικρού μήκους που ετοιμάστηκε.

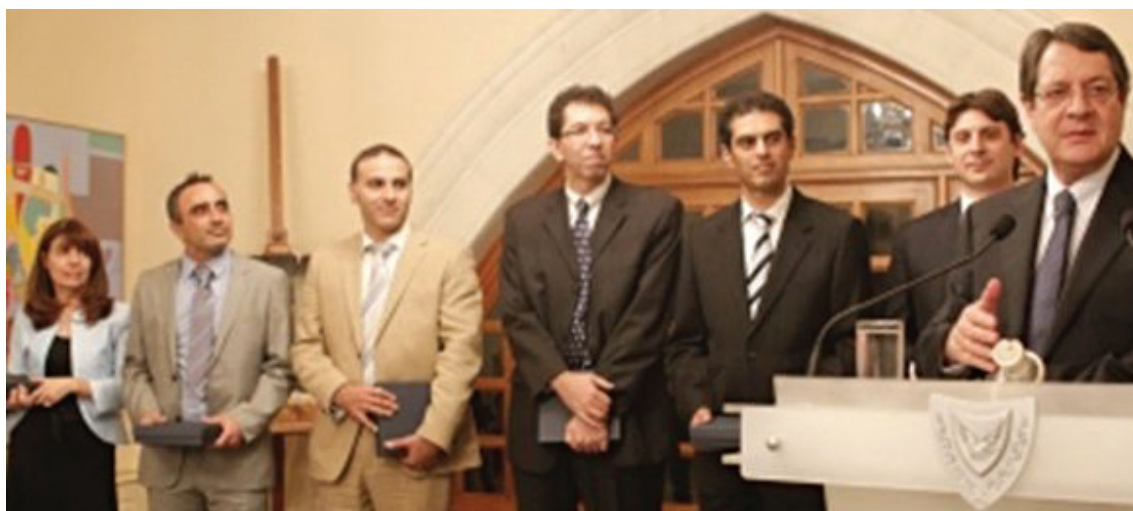
• Βράβευση των υποτρόφων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Έρευνας από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας

Στο πλαίσιο των εκδηλώσεων της Εβδομάδας Έρευνας και Καινοτομίας 2013, σε τελετή που πραγματοποιήθηκε στο Προεδρικό Μέγαρο στη Λευκωσία, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Νίκος Αναστασιάδης βράβευσε συνολικά οκτώ ερευνητές από την Κύπρο, οι οποίοι εξασφάλισαν χρηματοδότηση από το Πρόγραμμα «ΙΔΕΕΣ» του 7^{ου} Προγράμματος Πλαίσιο για Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη της ΕΕ για την περίοδο 2007-2013, τα παγκόσμιας αναγνώρισης ERC Grants.

Τα ERC Starting και Advance Grants αποτελούν υψηλού κύρους χρηματοδοτήσεις που απονέμονται από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Έρευνας με άκρως ανταγωνιστική διαδικασία. Τα ERC Starting Grants έχουν σχεδιαστεί για να υποστηρίξουν εξαιρετικούς ερευνητές που βρίσκονται στα αρχικά στάδια της καριέρας τους ενώ τα ERC Advance Grants, ερευνητές που έχουν ήδη καθιερωθεί ως ηγέτες στον τομέα της έρευνας, με αναγνωρισμένο ιστορικό ερευνητικών επιτευγμάτων. Οι ερευνητές στους οποίους απονέμονται τα ERC Grants πρέπει να επιδείξουν τον επαναστατικό χαρακτήρα, τη φιλοδοξία και τη σκοπιμότητα της επιστημονικής τους πρότασης.

Μιλώντας στην τελετή βράβευσης, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας είπε, μεταξύ άλλων, ότι οι τιμώμενοι κατάφεραν να ξεχωρίσουν και να διακριθούν για την επιστημονική τους αριστεία στο πιο ανταγωνιστικό ευρωπαϊκό πρόγραμμα, στον τομέα της έρευνας, όπου συμμετέχουν τα καλύτερα μυαλά από τις πιο προηγμένες τεχνολογικά χώρες της Ευρώπης.

Οι βραβευθέντες, οι οποίοι είναι κάτοχοι των ERC Grants, κατάφεραν να εξασφαλίσουν μέσα από τα οκτώ ερευνητικά τους έργα συνολικά €13 εκατομμύρια από τα Προγράμματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Έρευνας.

Οι ερευνητές που διακρίθηκαν ήταν οι:

1. Αναπληρώτρια Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Κύπρου Έλενα Ανδρέου, η οποία εξασφάλισε ERC Starting Grant το 2007, με θέμα «New Results on Structural Change Tests: Theory and Applications».
2. Αναπληρωτή Καθηγητή του Πανεπιστημίου Κύπρου Μάριο Αβραμίδη, ο οποίος εξασφάλισε ERC Starting Grant το 2007, με θέμα «Multiple Systems of Spatial Memory: Their Role in Reasoning and Action».
3. Επίκουρο Καθηγητή του Πανεπιστημίου Κύπρου Αντώνη Κυρμίζη, ο οποίος εξασφάλισε ERC Starting Grant το 2010 με τίτλο «Functional and Regulatory Protein Networks of Chromatin Modifying Enzymes».
4. Καθηγητή του Πανεπιστημίου Κύπρου Μάριο Πολυκάρπου, ο οποίος εξασφάλισε ERC Advanced Grant το 2011 με τίτλο «Fault-Adaptive Monitoring and Control of Complex Distributed Dynamical Systems».
5. Καθηγητή του Ινστιτούτου Νευρολογίας και Γενετικής Κύπρου Φίλιππο Πατσάλη, ο οποίος εξασφάλισε ERC Advanced Grant το 2012 με τίτλο «A Novel Non-Invasive Diagnosis for Genetic Disorders».
6. Λέκτορα του Πανεπιστημίου Κύπρου Τριαντάφυλλο Στυλιανόπουλο, ο οποίος εξασφάλισε ERC Starting Grant το 2013 με τίτλο «Re-Engineering the Tumor Microenvironment to Alleviate Mechanical Stresses and Improve Chemotherapy».
7. Καθηγητή του Ινστιτούτου Κύπρου Johannes Lelieveld, ο οποίος εξασφάλισε ERC Advanced Grant το 2008 με τίτλο «Consistent Computation of the Chemistry-Cloud Continuum and Climate Change in Cyprus».
8. Καθηγητή του Πανεπιστημίου Κύπρου Χριστόφορο Πισσαρίδη, ο οποίος εξασφάλισε ERC Advanced Grant το 2012 με τίτλο «Employment in Europe».

6.6. Βραδιά του Ερευνητή 2013

Ο θεσμός της «Βραδιάς του Ερευνητή» έχει κύριο στόχο την ενίσχυση της δημόσιας εικόνας των ερευνητών και την ανάδειξη του σημαντικού ρόλου που διαδραματίζουν στην κοινωνία, ενώ ταυτόχρονα αποσκοπεί στην ενθάρρυνση νέων ατόμων να ακολουθήσουν επαγγελματική σταδιοδρομία στην έρευνα, μέσα από την καλλιέργεια της ερευνητικής κουλτούρας στις νεότερες γενιές.

Το ΙΠΕ σε συνεργασία με τα ερευνητικά και ακαδημαϊκά Ιδρύματα της Κύπρου διοργάνωσε, με μεγάλη επιτυχία, την Εκδήλωση «Βραδιά του Ερευνητή 2013», με τίτλο «Science Rocks». Η Εκδήλωση έλαβε χώρα από το απόγευμα της Παρασκευής, 27 Σεπτεμβρίου 2013, έως αργά το βράδυ στους χώρους του Ιδρύματος Ευαγόρα Λανίτη (Χαρουπόμυλοι) στη Λεμεσό. Υπολογίζεται ότι πάνω από 3000 άτομα όλων των ηλικιών και κυρίως νέοι και παιδιά επισκέφτηκαν την εκδήλωση, καταγράφοντας τον υψηλότερο αριθμό επισκεπτών από την πρώτη διοργάνωση, το 2006.

Αντίστοιχες εκδηλώσεις πραγματοποιήθηκαν την ίδια μέρα και ώρα σε περισσότερες από 300 πόλεις σε τριάντα τρεις (33) συνεργαζόμενες και κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η εκδήλωση τελούσε υπό την αιγίδα του Δημάρχου Λεμεσού και συγχρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πλαίσιο Ειδικής Πρόσκλησης του Προγράμματος «Άνθρωποι» του 7^{ου} Προγράμματος Πλαισίου.

Κατά τη διάρκεια της Εκδήλωσης λειτούργησε εκθεσιακός χώρος, ο οποίος περιλάμβανε σαράντα τέσσερα (44) περίπτερα, όπου το κοινό είχε την ευκαιρία να έρθει σε επαφή με τους ερευνητές, να συμμετάσχει σε πειράματα και να ανακαλύψει τις απαντήσεις της επιστήμης σε διάφορα καθημερινά ερωτήματα. Οι επισκέπτες είχαν επίσης την ευκαιρία να ενημερωθούν για το ρόλο και τη σημασία της έρευνας στο σύγχρονο κόσμο καθώς και για τις καθημερινές, πρακτικές εφαρμογές των ερευνητικών αποτελεσμάτων και να λάβουν πλούσιο ενημερωτικό υλικό που διανεμήθηκε στο περίπτερο της «Ευρωπαϊκής Γωνιάς». Οι μικροί επισκέπτες είχαν επίσης την ευκαιρία να απολαύσουν μια σειρά από ενδιαφέροντα παιχνίδια και δραστηριότητες ειδικά σχεδιασμένες για αυτούς.

Στο πλαίσιο της Εκδήλωσης, οι επισκέπτες κλήθηκαν να αναδείξουν τους νικητές του διαγωνισμού ζωγραφικής «Χρώμα στην Έρευνα», που είχε προκηρύξει το Ίδρυμα, ενώ παρακολούθησαν και την τελετή βράβευσης των φοιτητών των οποίων οι ερευνητικές εργασίες διακρίθηκαν στον Διαγωνισμό του ΙΠΕ «Φοιτητές στην Έρευνα - ΦΟΙΤΩ 2012-2013».

Συνεχίζοντας την παράδοση των τελευταίων τριών ετών, το βράδυ της Εκδήλωσης διοργανώθηκε ο Διαγωνισμός «S-Factor». Στόχος του Διαγωνισμού είναι να αναδείξει μαθητές με γνώσεις και ταλέντο στην επικοινωνία της επιστήμης. Στο Διαγωνισμό συμμετείχαν μαθητές Δημόσιων και Ιδιωτικών Γυμνασίων και Λυκείων οι οποίοι παρουσίασαν, σε χρόνο δύο λεπτών, ενώπιον της κριτικής επιτροπής και του κοινού ένα επιστημονικό φαινόμενο, με πρωτότυπο και χιουμοριστικό τρόπο. Οι τρεις (3) καλύτερες παρουσιάσεις από κάθε κατηγορία κέρδισαν πλούσια δώρα. Στο Παράρτημα VIII παρουσιάζονται αναλυτικά οι βραβευθέντες του Διαγωνισμού «S-Factor».

6.7. Διαγωνισμός FameLab 2013

Το FameLab Κύπρου είναι ένας εθνικός Διαγωνισμός για την ανάδειξη του καλύτερου νέου ταλέντου στην επικοινωνία της επιστήμης. Στόχος του Διαγωνισμού είναι να ενθαρρύνει νέους επιστήμονες με ενδιαφέρον και ικανότητες στην επικοινωνία της επιστήμης και της τεχνολογίας να μοιραστούν τις γνώσεις και τον ενθουσιασμό τους με το κοινό.

Ο Διαγωνισμός FameLab Κύπρου συνδιοργανώθηκε το 2011, για πρώτη χρονιά, από το Ευρωπαϊκό Γραφείο Κύπρου και το Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας σε συνεργασία με το Βρετανικό Συμβούλιο και είναι βασισμένο στο επιτυχημένο μοντέλο FameLab UK.

Ο Διαγωνισμός είναι ανοικτός για συμμετοχή σε άτομα ηλικίας 18 ετών και άνω τα οποία εργάζονται ή σπουδάζουν σε τομείς των θετικών επιστημών, της τεχνολογίας, της μηχανικής, των μαθηματικών ή των ιατρικών επιστημών, με πολύ καλή γνώση της αγγλικής γλώσσας. Οι συμμετέχοντες, μέσα σε χρόνο τριών λεπτών, πρέπει να παρουσιάσουν με πρωτότυπο και επιστημονικά ακριβή τρόπο ένα επιστημονικό φαινόμενο, έτσι ώστε να εντυπωσιάσουν τους κριτές και το κοινό.

Ο Διαγωνισμός για την ανάδειξη του εθνικού νικητή για το 2013 πραγματοποιήθηκε στις 24 Απριλίου 2013. Νικητής του FameLab για το 2013 ήταν ο νευροεπιστήμονας Δρ Νίκος Κωνσταντίνου για την παρουσίασή του με τίτλο «Change Blindness, or How a Magician Fools you», όπου μέσα από μια σειρά ταχυδακτυλουργικών κόλπων καθώς και πιο πρόσφατων ψυχολογικών φαινομένων προσπάθησε να καταδείξει τα όρια της ανθρώπινης αντίληψης καθώς και το πώς η υποκειμενική αντίληψη που έχουμε για τον κόσμο μπορεί να διαφέρει σημαντικά από αυτή του διπλανού μας, ανάλογα με το που εστιάζουμε την προσοχή μας. Ο Δρ Ν. Κωνσταντίνου έλαβε χρηματικό έπαθλο €2000 και εξασφάλισε τη συμμετοχή του στον τελικό του Διαγωνισμού στο Ηνωμένο Βασίλειο, ο οποίος έγινε στις 7 Ιουνίου 2013, στο Cheltenham του Ηνωμένου Βασιλείου.

6.8. Γυναίκες στην Επιστήμη

Το Ίδρυμα ανέλαβε από το Μάιο του 2010 την εκπροσώπηση της Κύπρου στην Ομάδα «Helsinki Group on Women in Science», η οποία δραστηριοποιείται από το 1999 με πρωτοβουλία της ΕΕ και σ' αυτή συμμετέχουν εκπρόσωποι όλων των κρατών-μελών και των συνδεδεμένων χωρών.

Η Ομάδα έχει ως στόχο την προώθηση του διαλόγου αναφορικά με τη μειωμένη εκπροσώπηση των γυναικών σε όλα τα επίπεδα επιστημονικής έρευνας, την ανταλλαγή καλών πρακτικών και απόψεων αναφορικά με την προώθηση της ισότητας φύλων στην έρευνα.

Εντός του 2013, εκπρόσωπος του Ιδρύματος συμμετείχε σε όλες τις συναντήσεις της Ομάδας. Συμμετείχε επίσης σε συζητήσεις με εκπροσώπους της ΕΕ και άλλων ενδιαφερομένων χωρών για ετοιμασία και υποβολή πρότασης για χρηματοδότηση από την ΕΕ έργου ERA-NET (Gender-net) με θέμα την ανταλλαγή καλών πρακτικών και υιοθέτηση πρωτοβουλιών που στόχο έχουν την προώθηση της ισότητας φύλων στην έρευνα.

Ταυτόχρονα, το Ίδρυμα μετά από σχετική Πρόσκληση, συμμετέχει ενεργά στη Δράση του Ευρωπαϊκού Προγράμματος COST, TN1201 (genderSTE), με θέμα «Gender, Science, Technology and Environment». Μέσω της πρωτοβουλίας αυτής, προωθήθηκε η συμμετοχή και άλλων ερευνητών από την Κύπρο στη Διαχειριστική Επιτροπή και στις Ομάδες Εργασίας της Δράσης. Σε συνεργασία με τους υπολοίπους συμμετέχοντες στη Δράση, έχουν μεθοδευτεί δραστηριότητες για λήψη συγκεκριμένων μέτρων για προώθηση της ισότητας των φύλων στην έρευνα στην Κύπρο.

6.9. Βιοθική στην Έρευνα

Η διαρκής παρακολούθηση, έρευνα, συστηματική ανάλυση και αξιολόγηση των θεμάτων και προβλημάτων που σχετίζονται με την επιστημονική έρευνα, πρόοδο και εφαρμογή των επιστημών της Βιοτεχνολογίας, της Βιολογίας, της Ιατρικής, της Γενετικής και της Φαρμακευτικής καθώς επίσης την ανθρώπινη παρέμβαση στη βιολογική διαδικασία και στον ανθρώπινο γονότυπο και τη διερεύνηση των ηθικών, δεοντολογικών, κοινωνικών, ανθρωπιστικών κοινωνικών διαστάσεων τους αποτελεί αποστολή της Εθνικής Επιτροπής Βιοθικής Κύπρου (ΕΕΒΚ).

Το Ίδρυμα στην προσπάθεια που καταβάλλει για διασφάλιση της τήρησης της σχετικής νομοθεσίας και των Κωδικών Πρακτικής (ΚΔΠ 175/2005), με τους οποίους εγκαθιδρύθηκε ένα ενιαίο, εθνικό σύστημα βιοθικού ελέγχου για την ερευνητική δραστηριότητα στην Κύπρο, παραπέμπει στην ΕΕΒΚ τα έργα που πιθανόν χρήζουν βιοθικής αξιολόγησης για σκοπούς γνωμοδότησης/έγκρισης πριν από την έναρξη υλοποίησής τους αλλά και κατά τη διάρκεια εκπόνησης των ερευνητικών δραστηριοτήτων σε περίπτωση που προκύψει σχετική ανάγκη.

Πέραν των ενεργειών στις οποίες προβαίνει το Ίδρυμα, κάθε ερευνητής υποχρεούται να υποβάλει σχετική αίτηση προς αξιολόγηση στην ΕΕΒΚ, μετά την εξασφάλιση χρηματοδότησης το ερευνητικό του Έργο, ενώ η έναρξη υλοποίησης του έργου προϋποθέτει τη θετική έγκριση της Επιτροπής.

Η ΕΕΒΚ έχει εκχωρήσει στις Επιτροπές Βιοθικής Αξιολόγησης (ΕΒΑ) που έχουν συσταθεί, την αρμοδιότητα της για αξιολόγηση ερευνητικών προτάσεων που αφορούν την βιοϊατρική έρευνα, κλινικές δοκιμές στα φάρμακα ανθρώπινης χρήσης και οποιαδήποτε άλλη έρευνα σε θέματα υγείας που εμπίπτει στις αρμοδιότητες της. Η ΕΕΒΚ εποπτεύει, κατευθύνει και συντονίζει το έργο των ΕΒΑ ενώ ταυτόχρονα ασκεί δευτεροβάθμιο έλεγχο επί των αποφάσεων τους. Ακόμα, η ΕΕΒΚ έχει το δικαίωμα, όποτε και εάν αυτή το αποφασίσει, να διερευνήσει και να ελέγξει οποιοδήποτε ερευνητικό πρόγραμμα εμπίπτει κάτω από τις αρμοδιότητες της. Ανεξάρτητα με την όποια απόφαση της ΕΒΑ, η ΕΕΒΚ έχει ανά πάσα στιγμή το δικαίωμα να τροποποιήσει, να αναστείλει, να τερματίσει ή να επιβεβαιώσει αρχική απόφαση της ΕΒΑ.

Το Ίδρυμα διατηρεί στενή συνεργασία με την ΕΕΒΚ για σκοπούς ενημέρωσης και επικαιροποίησης των γνωμοδοτήσεων που εκδίδονται κατά καιρούς από την Επιτροπή και καλύπτουν θέματα στους επιστημονικούς τομείς της βιοτεχνολογίας, βιολογίας, ιατρικής, γενετικής, φαρμακευτικής, ιατρικής φροντίδας και της ανθρώπινης παρέμβασης στη βιολογική διαδικασία και στον ανθρώπινο γονότυπο.

Κατά τη διάρκεια του 2013 διοργανώθηκε, σε συνεργασία με το Ίδρυμα, το Πανεπιστήμιο Κύπρου και την Εθνική Επιτροπή Βιοθικής, Ημερίδα με θέμα «Βιοθική στην Έρευνα: Υγεία, Ανθρωπιστικές και Κοινωνικές Επιστήμες». Με τη συμμετοχή προσκεκλημένου από την ΕΕ, οι παρισταμένοι είχαν την ευκαιρία να τύχουν ενημέρωσης σχετικά με το θέμα «Βιοθική και Ορίζοντας 2020». Ταυτόχρονα, το Ίδρυμα συμμετείχε και στην «Πρωτοβουλία για την Κρίση» που εξήγγειλε η ΕΕΒΚ τον Μάιο του 2013.

Κεφαλαιο 07

Οικονομικές Καταστάσεις ΙΠΕ 2013

Κατάσταση Συνολικών Εσόδων/(Εξόδων) για τα έτη 2012-2013

	2013 (€)	2012 (€)
Εισοδήματα		
- Χορηγίες	13.525.246	13.532.206
- Άλλο Εισόδημα	199.639	559.269
Επιχορηγήσεις		
- Επιχορηγήσεις ερευνητικών Προγραμμάτων	(11.574.701)	(10.423.382)
- Έξοδα Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων	(312.098)	(768.641)
	1.838.086	2.899.452
Έξοδα Διοίκησης	(2.423.177)	(2.481.979)
Λειτουργικά Αποτελέσματα	(585.091)	417.473
Χρηματοοικονομικά Έσοδα (καθαρά)	552.508	597.785
(Έλλειμμα) Πλεόνασμα πριν τη Φορολογία	(32.583)	1.015.258
Φορολογία	(150.858)	(90.643)
(Έλλειμμα) Πλεόνασμα μετά τη Φορολογία	(183.441)	924.615

Παράρτημα Ι: Κυπριακό Επιστημονικό Συμβούλιο 2013

Μέλη Κυπριακού Επιστημονικού Συμβουλίου (ΚυΕΣ) κατά το 2013

• Αντρέας Δημητρίου, Καθηγητής, Ερευνητικό Ίδρυμα Πανεπιστημίου Λευκωσίας, Πρόεδρος ΚυΕΣ
• Κώστας Παπανικόλας, Πρόεδρος Ινστιτούτου Κύπρου, Αντιπρόεδρος ΚυΕΣ
• Μιχάλης Απαλίδης, Καθηγητής, Πρύτανης Πανεπιστημίου Λευκωσίας, Πρόεδρος Συνόδου των Πρυτάνεων
• Ανδρέας Αναγιωτάς, Καθηγητής Μηχανολογίας, Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου
• Κώστας Γουλιάμος, Καθηγητής Μάρκετινγκ και Δημοσίων Σχέσεων, Αντιπρύτανης Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου
• Μάριος Δημητριάδης, Τράπεζα Πειραιώς
• Γιώργος Δημοσθένους, Καθηγητής Μηχανολογίας, Αντιπρύτανης Πανεπιστημίου Frederick
• Νικόλας Ζαμπόγλου, Καθηγητής Ιατρικής, University of Frankfurt
• Κώστας Καδής, Αν. Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Frederick
• Κύπρος Νικολαΐδης, Καθηγητής Ιατρικής, King's College London
• Τούλλα Ονουφρίου, Καθηγήτρια Πολιτικής Μηχανικής, Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου
• Φίλιππος Πατσαλής, Γενικός Εκτελεστικός Ιατρικός Διευθυντής, Ινστιτούτο Νευρολογίας και Γενετικής Κύπρου
• Νίκος Περισιάνης, Καθηγητής Κοινωνιολογίας, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας
• Μιχάλης Πέτρου, Καθηγητής Δομικών Υλικών, Πανεπιστήμιο Κύπρου
• Χριστόφορος Πισσαρίδης, Καθηγητής Οικονομικών, Πανεπιστήμιο Κύπρου
• Γιώργος Τσιάκαλος, Καθηγητής Παιδαγωγικής, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
• Θανάσης Χατζηλάκος, Καθηγητής Πληροφορικής, Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου
• Λούης Χριστοφίδης, Καθηγητής Οικονομικών, Πανεπιστήμιο Κύπρου

Παράρτημα II: Θεματικές Ενότητες που καλύπτονται από την ΔΕΣΜΗ 2009-2010 και την Πρόσκληση του 2011

Στον Πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται αναλυτικά οι θεματικές ενότητες και τα αντικείμενα έρευνας που καλύπτονται από τα Προγράμματα του Άξονα Ι της ΔΕΣΜΗΣ 2009-2010, όπως αυτά προκηρύχθηκαν και στην Πρόσκληση του 2011.

Σημειώνεται ότι οι ίδιες θεματικές ενότητες εφαρμόζονται για σκοπούς κατηγοριοποίησης των προτάσεων και στα υπόλοιπα Προγράμματα του Ιδρύματος που έχουν οριζόντιο χαρακτήρα.

Θεματικές Ενότητες		Αντικείμενα Έρευνας που καλύπτονται από τις Θεματικές Ενότητες
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ»		
Δράση «Υλικά - Νανοεπιστήμες-Νανοτεχνολογίες»	Θεματική Ενότητα «Υλικά»	• Νέα, βελτιωμένα και έξυπνα υλικά βασισμένα στη γνώση • Πολυμερή, νέα βιοϋλικά, βιο-εμπνευσμένα και βιο-ιατρικά υλικά • Ποιότητα και συμπεριφορά δομικών υλικών στην αντοχή των κατασκευών • Φυσικά υλικά / ορυκτά κυπριακής προέλευσης • Διαδικασίες επεξεργασίας υλικών και αντοχής υλικών • Ανάπτυξη νέων τεχνικών μη-καταστροφικού χαρακτηρισμού καινοτόμων υλικών • Σχέσεις μικροδομής - ιδιοτήτων υλικών
	Θεματική Ενότητα «Νανοεπιστήμες & Νανοτεχνολογία»	• Νέες εφαρμογές νανοκατασκευών και νανομετρολογίας • Βελτιωμένες ή καινοτόμες εφαρμογές νανοηλεκτρονικής και νανοφωτονικής • Νανομηχανική, νανοτεχνολογίες, νανοεπιστήμες και συγκλίνουσες επιστήμες [π.χ. υγεία, ασφάλεια, περιβάλλον] • Νανοϋλικά [όπως κολλοειδή, φουλλερένια, νανοσωληνικές άνθρακα, νανοσωματίδια, νανοδομημένοι αγωγοί] • Ανάπτυξη μεθοδολογιών ελέγχου ποιότητας
Δράση «Ενέργεια»	Θεματική Ενότητα «Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ)»	• Αιολική ενέργεια - φωτοβολταϊκά συστήματα • Ενεργειακά ηλιακά συστήματα • Αξιοποίηση μη ορυκτών ΑΠΕ, όπως ενέργεια κυμάτων, γεωθερμική, υδραυλική, παλιρροϊκή ενέργεια, βιομάζα και βιοαέρια • Νέες εφαρμογές και συστήματα ΑΠΕ • Ανάπτυξη τεχνολογιών αποθήκευσης, μεταφοράς και εκμετάλλευσης ΑΠΕ • Ενσωμάτωση των ΑΠΕ στα ενεργειακά συστήματα
	Θεματική Ενότητα «Βέλτιστη Παραγωγή, Αξιοποίηση και Εξοικονόμηση Ενέργειας»	• Νέες εφαρμογές μηχανικής ενέργειας • Ανάπτυξη και βελτιστοποίηση συστημάτων παραγωγής ενέργειας • Εξερεύνηση, εξόρυξη και εκμετάλλευση ενεργειακών πηγών • Βελτιστοποίηση τεχνολογιών καυσίμων • Νέα συστήματα ορθής και αποδοτικής διαχείρισης ενέργειας • Νέα συστήματα ελέγχου και μείωσης κατανάλωσης και απωλειών ενέργειας • Εξοικονόμηση ενέργειας σε βιομηχανία / μεταφορές / πρωτογενή τομέα • Ενεργειακός σχεδιασμός κτιρίων
Δράση «Θετικές Επιστήμες»	Θεματική Ενότητα «Μαθηματικά»	• Άλγεβρα και γεωμετρία • Ανάλυση και συναρτησιακή ανάλυση • Θεωρία αριθμών και αριθμητική ανάλυση • Εμπειρική έρευνα, πιθανότητες και στατιστική • Βιομαθηματικά • Αναλογιστικά μαθηματικά
	Θεματική Ενότητα «Φυσική»	• Ηλεκτρομαγνητισμός, ηλεκτρονική • Φυσική των ρευστών και στερεάς κατάστασης • Ατομική και μοριακή φυσική, πυρηνική φυσική και φυσική σωματιδίων • Ακουστική και οπτική • Θερμοδυναμική • Μετρολογία
	Θεματική Ενότητα «Χημεία»	• Αναλυτική, ανόργανη, οργανική και συνθετική χημεία • Θεωρητική και υπολογιστική χημεία • Χημεία μακρομορίων, φυσικοχημεία και πυρηνική χημεία
Δράση «Εφαρμογές Μηχανικής»	Θεματική Ενότητα «Εφαρμογές Μηχανικής στη Μεταποίηση»	• Νέα συστήματα κατασκευών και παραγωγής • Ευέλικτα και νόμιμα συστήματα παραγωγής • Ανάπτυξη νέων αρχών σχεδιασμού για βελτίωση του κύκλου ζωής βιομηχανικών συστημάτων, προϊόντων και υπηρεσιών • Μέθοδοι ταχείας επανακατασκευής και παραγωγής πλαστικών και μεταλλικών βιομηχανικών προϊόντων • Νέες τεχνολογίες στη μεταποίηση προϊόντων γεωργίας / αλιείας / ιχθυοκαλλιέργειας • Βιομηχανικά πρωτότυπα για παραδοσιακά προϊόντα • Νέες εφαρμογές ρομποτικής στην κυπριακή βιομηχανία
	Θεματική Ενότητα «Ιατρική Τεχνολογία»	• Νέες ή βελτιωμένες συσκευές, εργαλεία και ιατρικά μηχανήματα • Νέες μέθοδοι συνδυασμού ιατρικών συσκευών για αξιοποίηση στην ιατρική επιστήμη • Νέες μέθοδοι επεξεργασίας σημάτων και εικόνας στην υπηρεσία της ιατρικής • Αξιοποίηση ρομποτικής στην ιατρική
	Θεματική Ενότητα «Άλλες Εφαρμογές Μηχανικής»	• Αυτοματισμοί και μικροτεχνολογία • Χημική μηχανική • Ηλεκτρική και ηλεκτρονική μηχανική • Βιομηχανική τεχνολογία, τεχνολογία οργάνων μέτρησης και ελέγχου, • Μηχανολογική μηχανική • Τεχνολογία Οχημάτων, Ναυτική Μηχανική, Μηχανική Μεταφορικών Μέσων, Αεροναυπηγική, Τεχνολογία Διαστήματος • Μεταλλουργική Μηχανική, Τεχνολογία Ορυχείων

Θεματικές Ενότητες		Αντικείμενα Έρευνας που καλύπτονται από τις Θεματικές Ενότητες
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ»		
Δράση «Τεχνολογίες Πληροφορικής»	Θεματική Ενότητα «Λογισμικό»	• Νέες προσεγγίσεις μηχανικής λογισμικού, αποδοτικότητα και παραγωγικότητα στην ανάπτυξη, λειτουργία και συντήρηση λογισμικού • Δημιουργία λογισμικού βασισμένη σε επιμέρους πακέτα, ενθυλακωμένα συστήματα • Ενδιάμεσο λογισμικό • Έξυπνη διαχείριση και έλεγχος περιεχομένου και πληροφορίας • Λογισμικό ανοικτού κώδικα • Εφαρμογές πολυμέσων και γραφικών με έμφαση στις 3 διαστάσεις • Διαδραστικές υπηρεσίες • Ανάπτυξη καινοτόμων λογισμικών προγραμμάτων
	Θεματική Ενότητα «Υλικό»	• Βελτίωση υλικού και επεξεργαστικής του ισχύος • Επέκταση υπάρχοντων μονάδων υλικού και αξιολόγηση της επίδοσής τους • Δημιουργία μοντέλων μέτρησης επίδοσης μονάδων υλικού και αξιολόγηση της επίδοσής τους
	Θεματική Ενότητα «Θεμελιώσεις και Θεωρία Υπολογιστών»	• Θεωρητικά μοντέλα και θέματα θεωρίας επιστημονικού υπολογισμού • Συστήματα διασφάλισης ποιότητας - πρότυπα λογισμικού • Εφαρμογές θεωρητικών μοντέλων σε νέα λογισμικά • Αλληλεπίδραση ανθρώπου και υπολογιστή
	Θεματική Ενότητα «Δίκτυα»	• Ασφάλεια δικτύων, υποστηρικτικές εφαρμογές διαχείρισης και έλεγχος δικτύων για εξασφάλιση ομαλής και συνεχούς λειτουργίας δικτύων • Δίκτυα υψηλής χωρητικότητας και εξελικτικά δίκτυα • Μελλοντικές εφαρμογές σε δίκτυα IPv6 • Ολοκλήρωση και διαχείριση επικοινωνιακών δικτύων • Χρήση πληροφορικής σε ταχεία δίκτυα τηλεπικοινωνιών • Πολυμεσικές υπηρεσίες μέσω δικτύου και διαδικτύου
	Θεματική Ενότητα «Ασύρματες και Δορυφορικές Επικοινωνίες»	• Συστήματα και δίκτυα ασύρματων και κινητών επικοινωνιών νέας γενιάς • Κινητά ευρυζωνικά δίκτυα επικοινωνίας • Εφαρμογές προστιθέμενης αξίας σε υπηρεσίες δικτύων δεύτερης και τρίτης γενιάς • Εφαρμογές μηχανικής τηλεπικοινωνιών
	Θεματική Ενότητα «Μέσα Μετάδοσης Υψηλών Ταχυτήτων»	• Νέες εφαρμογές με οπτικές ίνες • Φωτονικά δίκτυα επικοινωνίας • Σχεδιασμός και ανάπτυξη οπτοηλεκτρονικών και φωτονικών στοιχείων
	Θεματική Ενότητα «ΤΠΕ στην Εκπαίδευση»	• Νέες εφαρμογές της ΤΠΕ στην εκπαίδευση και τον πολιτισμό • Νέα εργαλεία και μέθοδοι εκπαίδευσης, όπως ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση, τηλε-εκδόσεις και εκπαίδευση ατόμων με ειδικές ανάγκες • Ψηφιακές βιβλιοθήκες και ηλεκτρονικά υποβοηθούμενη μάθηση
Δράση «Οριζόντιες Εφαρμογές ΤΠΕ»	Θεματική Ενότητα «ΤΠΕ στην Υγεία και Ποιότητα Ζωής»	• Νέα εργαλεία και μέθοδοι τηλε-ιατρικής • Βιο-πληροφορική • Νευρο-πληροφορική • Ηλεκτρονική ενσωμάτωση και υποβοήθηση • Περιβαλλοντικά υποβοηθούμενη ζωή με την αξιοποίηση ΤΠΕ
	Θεματική Ενότητα «ΤΠΕ στη Διακυβέρνηση και Εργασία»	• Ηλεκτρονικό εμπόριο (επιχείρηση προς πελάτη και επιχείρηση προς επιχείρηση), νέα εργαλεία και μέθοδοι διασφάλισης συναλλαγών και υποδομών • Νέες μέθοδοι εργασίας εξ αποστάσεως • Συστήματα ολοκληρωμένης διαχείρισης, αυτοματοποίησης επιχειρήσεων και ηλεκτρονικής διακυβέρνησης • Νέα μοντέλα παροχής υπηρεσιών στους πολίτες • Συστήματα και υπηρεσίες ΤΠΕ για την εξυπηρέτηση και βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ»		
Δράση «Φυσικό Περιβάλλον»	Θεματική Ενότητα «Χερσαία Οικοσυστήματα»	• Ολοκληρωμένη διαχείριση και αειφόρος χρήση των φυσικών πόρων • Διαχείριση δασικών οικοσυστημάτων, αντιμετώπιση φυσικών διαταραχών, πυρκαγιών, πλημμυρών και βόσκησης • Οικολογία σε επίπεδο τοπίου, πληθυσμών, ειδών και φέρουσα ικανότητα χερσαίων οικοσυστημάτων • Διατήρηση της βιοποικιλότητας (μη-γηνή, ξενικά είδη, καταπολέμηση της απειλήματος) • Επιπτώσεις των κλιματικών αλλαγών επί των χερσαίων οικοσυστημάτων • Γενετικά προπονημένοι μικροοργανισμοί και επιπτώσεις της απελευθέρωσής τους στη φύση • Εργαλεία ταυτοποίησης, καταγραφής, χαρτογράφησης και παρακολούθησης των περιβαλλοντικών παραμέτρων • Βοτανική, φυσιολογία φυτών • Ζωολογία, εντομολογία • Ανάλυση τοπίου
	Θεματική Ενότητα «Υδάτινα Οικοσυστήματα»	• Παράκτια οικοσυστήματα, ενοποιημένη διαχείριση παράλιων περιοχών • Διατήρηση και διαχείριση εύρωτων παράκτιων ενδιαιτημάτων της Κύπρου • Διατήρηση της βιοποικιλότητας στο θαλάσσιο περιβάλλον • Κλιματικές αλλαγές και επιπτώσεις στα υδάτινα οικοσυστήματα, όπως αύξηση του τάχους ιζηματοποίησης και χρήση παλαιοοικολογικών μεθόδων αξιολόγησης των κλιματικών αλλαγών • Ολοκληρωμένη διαχείριση και αειφόρος χρήση υδάτινων πόρων, όπως βελτιστοποίηση διαδικασίας διανομής νερού με συστήματα μαθηματικού προγραμματισμού, αξιοποίηση υπαφώνων νερών στη γεωργία, εξοικονόμηση υδάτινων πόρων, ανασύγκλιση νερού για πολλαπλές χρήσεις και καταστολή εξάτμισης νερού από φράγματα
	Θεματική Ενότητα «Έλεγχος και Προστασία»	• Προστασία και αποκατάσταση περιβάλλοντος, ρύπανση ατμόσφαιρας και εδάφους, ορθολογική χρήση φυτοφαρμάκων, ιχνομέταλλα και φυσικά ραδιοστοιχεία, μέθοδοι διαχείρισης στερεών και υγρών αποβλήτων • Μοντέλα πρόβλεψης και διαχείρισης για την προστασία από τη ρύπανση, φερτά υλικά σε υδατοφράκτες, υφολύμωση παραλιακών υδροφορέων και ετοιμασία μοντέλου πρόβλεψης και διαχείρισης του προβλήματος • Χωρική και εποχική παρακολούθηση της δυναμικής των θρεπτικών συστατικών και της χλωροφύλλης, προσδιορισμός ρυπαντών στα ψάρια • Μελέτη φυσικών ραδιενεργών στοιχείων στον κυπριακό χώρο

Θεματικές Ενότητες		Αντικείμενα Έρευνας που καλύπτονται από τις Θεματικές Ενότητες
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ»		
Δράση «Αστικό και Δομημένο Περιβάλλον»	Θεματική Ενότητα «Αειφόρος Αστικός Σχεδιασμός»	• Αειφόρος χωροταξικός - πολεοδομικός σχεδιασμός και ορθολογική διαχείριση πόρων • Εναέριες, θαλάσσιες και χερσαίες μεταφορές, δίκτυα συγκοινωνιών και κυκλοφοριακό σύστημα, αειφόρα κυκλοφοριακά συστήματα • Δομημένο περιβάλλον και ακλήσεις, περιβαλλοντικός θόρυβος, ποιότητα της ατμόσφαιρας • Ανάλυση τοπίου - αστικό, δομημένο και πολιτιστικό περιβάλλον • Πρόβλεψη, αντιμετώπιση και διαχείριση φυσικών καταστροφών και σεισμικού κινδύνου σε αστικές περιοχές και ανάπτυξη σύγχρονων μεθόδων, τεχνικών και συστημάτων επικοινωνίας, ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης του κοινού, λήψης αποφάσεων για την προστασία του δομημένου περιβάλλοντος.
	Θεματική Ενότητα «Έργα Υποδομής και Κατασκευές»	• Ανάπτυξη τεχνολογιών για την αειφόρο διατήρηση και αποκατάσταση του κτιριακού περιβάλλοντος της κυπριακής πολιτιστικής κληρονομιάς • Αντοχή και μακροβιωσιμότητα των κατασκευών • Καινοτόμος υλικοτεχνικός σχεδιασμός κτιρίων • Τεχνικές και μέθοδοι σχεδιασμού κατασκευής και ελέγχου ολικής ποιότητας δομικών υλικών και κτιριακών έργων • Οργάνωση και διαχείριση κτιρίων και κτιριακών συνόλων • Σεισμική ασφάλεια αντοχής κτιριακών κατασκευών και υποδομών, τρωτότητα και προστασία δικτύων υποδομών με έμφαση στις συγκοινωνιακές υποδομές και στα δίκτυα ενέργειας και τηλεπικοινωνιών • Εδαφός και δομημένο περιβάλλον, συσχέτιση φυσικών παραμέτρων εδάφους και τοπογραφίας με τύπους θεμελίωσης και τύπους κατασκευών, απόκριση εδαφών κάτω από στατικές και δυναμικές συνθήκες
	Θεματική Ενότητα «Ανακύκλωση και Διαχείριση Αστικών Αποβλήτων»	• Ανακύκλωση, ανάκτηση, επαναχρησιμοποίηση αστικών αποβλήτων • Συστήματα αποχετεύσεων σε μικρές κοινότητες • Διαχείριση, μείωση και επεξεργασία αστικών ή βιομηχανικών αποβλήτων • Διερεύνηση της χρήσης ανακυκλωμένων δομικών αποβλήτων
	Θεματική Ενότητα «Γεωργία»	• Βιολογική Γεωργία – Βιοκαλλιέργεια, Γεωπονική Βιοτεχνολογία • Ανάπτυξη συστημάτων αειφορικής γεωργίας και διαφύλαξη των φυσικών πόρων, βιολογική αντιμετώπιση φυτικών εχθρών, όπως δάκος και μεσογειάκη μύγα • Διερεύνηση και μελέτη της παρουσίας νέων φυτοσθένειων στις καλλιέργειες της Κύπρου • Ανάπτυξη της φυτικής παραγωγής, ανάπτυξη / Βελτίωση ειδών και μεθόδων καλλιέργειας και προστασίας φυτών, όπως ανθοκομία, αρωματικά ενδημικά φυτά, εσπεριδοειδή, αμπέλια και λαχανικά • Γεωργία και προκλήσεις των κλιματικών αλλαγών • Προστασία της υγείας των πολιτών και του περιβάλλοντος από τους πιθανούς κινδύνους που συνδέονται με την καλλιέργεια γενετικά τροποποιημένων οργανισμών • Μετασυστηματική διαχείριση γεωργικών προϊόντων, όπως καραμελοποίηση πατατών και συστήματα παραγωγής ελαιόκαρπου και ελαιόλαδου • Βελτίωση της ποιότητας γεωργικών προϊόντων για την προστασία της υγείας του καταναλωτή
	Θεματική Ενότητα «Κτηνοτροφία»	• Εφαρμογές της βιοτεχνολογίας στην ανάπτυξη της ζωικής παραγωγής • Εφαρμογές βιοεπιστημών στην κτηνοτροφία για την αντιμετώπιση ασθενειών των αγροτικών ζώων • Διαφύλαξη γενετικών ζωικών πόρων • Διατροφή αγροτικών ζώων, νέες μέθοδοι επεξεργασίας και χρήση υποπροϊόντων στη διατροφή των ζώων, ύδρευση αγροτικών ζώων σε ξηροθερμικό περιβάλλον • Ανάπτυξη / Βελτίωση ειδών και μεθόδων κτηνοτροφίας • Ανάπτυξη Μελισσοκομίας • Διαχείριση συστημάτων βοσκής χαμηλής έντασης
	Θεματική Ενότητα «Υδατοκαλλιέργειες και Θαλάσσια Βιολογία»	• Ανάπτυξη / Βελτίωση ειδών και μεθόδων υδατοκαλλιέργειας / ιχθυοκαλλιέργειας με εφαρμογές νέων τεχνολογιών και γενετική βελτίωση των καλλιεργούμενων ειδών • Εφαρμογές βιοεπιστημών στη βελτίωση των καλλιεργούμενων ειδών • Ορθολογική διαχείριση φυσικών αλιευτικών πόρων, ισορροπία αλιευτικών πόρων και εκμετάλλευσής τους, μελέτη αλιευτικών αποθεμάτων • Διαφοροποίηση της παραγωγής με εισαγωγή νέων ειδών, τεχνολογιών και μεθόδων καλλιέργειας
Δράση «Κοινωνικοοικονομική Αειφορία»	Θεματική Ενότητα «Κοινωνική Διάσταση Αειφορίας»	• Αξιολόγηση κοινωνικών επιπτώσεων από την εφαρμογή περιβαλλοντικά ευαίσθητων στρατηγικών ανάπτυξης ή / και μέτρων διαχείρισης φυσικού πλούτου, αποβλήτων, εφαρμογή διαφόρων μορφών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας • Κοινωνικές παράμετροι που επηρεάζουν την εφαρμογή και διαχείριση μέτρων βελτίωσης του περιβάλλοντος (πχ ανακύκλωση νερού, εφαρμογή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας) • Δημογραφική αλλαγή και αντιμετώπιση της γήρανσης του πληθυσμού • Ενδυνάμωση των τοπικών κοινοτήτων, ενίσχυση της περιβαλλοντικής ευαισθησίας και ενθάρρυνση της συμμετοχής τους στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων για τα θέματα της περιβαλλοντικής διαχείρισης • Κοινωνική συνοχή και επίπεδα κοινωνικής φέρουσας ικανότητας ενόψει προγραμματισμένων αναπτύξεων • Αναβίωση της υπαίθρου, προστασία της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς
	Θεματική Ενότητα «Οικονομική Διάσταση Αειφορίας»	• Αξιολόγηση οικονομικών επιπτώσεων στις επιχειρήσεις από την εφαρμογή περιβαλλοντικά ευαίσθητων στρατηγικών ανάπτυξης ή / και μέτρων διαχείρισης φυσικού πλούτου, αποβλήτων κ.ο.κ • Η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και η συμβολή στην ανάπτυξη βιώσιμων από οικονομικής απόψεως επιχειρήσεων με περιβαλλοντική ευαισθησία • Η ανάπτυξη καινοτόμων αειφόρων προϊόντων και διαδικασιών στις επιχειρήσεις • Προώθηση και ανάπτυξη του αειφόρου τουρισμού και οικότουρισμού • Μηχανισμοί αναβίωσης της Κυπριακής Υπαίθρου και ανάπτυξης αγροτικών περιοχών • Ανάπτυξη περιοχών με υψηλή οικονομική εξάρτηση από την αλιεία. Βελτίωση της ποιότητας του εφοδιασμού της αγοράς και αξιοποίηση των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας • Κλιματικές αλλαγές και αναπτυξιακό οικονομικό μοντέλο – διερεύνηση του κινδύνου που αντιμετωπίζουν οι τομείς της οικονομίας από τις επιπτώσεις των κλιματικών αλλαγών
	Θεματική Ενότητα «Πολιτική Διάσταση Αειφορίας»	• Εκσυγχρονισμός περιβαλλοντικής νομοθεσίας • Μηχανισμοί ενσωμάτωσης των περιβαλλοντικών θεμάτων σε άλλες οριζόντιες πολιτικές και στρατηγικές, όπως τουρισμού, συγκοινωνιών και μεταφορών • Στρατηγική περιβαλλοντική αξιολόγηση μέτρων, σχεδίων και προγραμμάτων του ευρύτερου δημόσιου τομέα • Ανάπτυξη μηχανισμών διασύνδεσης έρευνας-πολιτικής στον τομέα της Αειφόρου Ανάπτυξης

Θεματικές Ενότητες		Αντικείμενα Έρευνας που καλύπτονται από τις Θεματικές Ενότητες
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΒΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ»		
Δράση «Δημόσια Υγεία»	Θεματική Ενότητα «Πρόληπτική Ιατρική - Διάγνωση - Θεραπεία»	- Ανάπτυξη νέων μεθόδων / διαγνωστικών εργαλείων πρόληψης και θεραπείας σημαντικών ασθενειών (πχ καρκίνος, AIDS, άσθμα, σακχαρώδης διαβήτης, καρδιαγγειακά νοσήματα, παθήσεις νευρικού συστήματος) - Πρόληψη, διάγνωση, φροντίδα και θεραπευτική αγωγή σε σχέση με τις ιατρικές επιστήμες της οδοντιατρικής, νευροεπιστημών, οπτομετρίας, παθολογίας, ψυχιατρικής και χειρουργικής - Μεταφορά των αποτελεσμάτων κλινικών ερευνών στην κλινική ιατρική
	Θεματική Ενότητα «Επιδημιολογία Δημόσιας Υγείας»	- Επιδημιολογικές έρευνες σε ευρέως διαδεδομένες ασθένειες, όπως καρκίνο, διαβήτη, μολυσματικές και κληρονομικές ασθένειες - Επιδημιολογικές έρευνες σε σχέση με σπάνιες τοπικές ασθένειες - Επιδημιολογικές έρευνες σε σχέση με ειδικές ομάδες πληθυσμού, όπως παιδιά, τρίτη ηλικία, εγκύους και τοπικές κοινότητες - Η επιδημιολογία ως εργαλείο διαμόρφωσης δημόσιων πολιτικών υγείας
	Θεματική Ενότητα «Περιβάλλον, Αθλητισμός και Υγεία»	- Υγεία του παιδιού και μείωση της παιδικής νοσηρότητας από περιβαλλοντικά αίτια - Περιβάλλον και υγεία στο γενικό πληθυσμό: ατμοσφαιρική ρύπανση, ρυπαρόνες ουσίες, κλιματολογικές συνθήκες, ακτινοβολία, ποταμόπληξη, νανο-σωματίδια - Ηλιακό Φως στην αντιμετώπιση διαφόρων ασθενειών, όπως εποχικές συναισθηματικές διαταραχές, δερματολογικές παθήσεις, οστεοπόρωση, ραχίτιδα κα ή και στην πρόκληση διαφόρων επικινδύνων ασθενειών, όπως κακοήγη μελανώματα και άλλες μορφές καρκίνου του δέρματος, σοβαρά εγκαύματα, πρόωρη γήρανση - Υγεία και ασφάλεια στην εργασία: φυσικοί εργονομικοί, καρκινογόνοι, μεταλλαξιογόνοι και βιολογικοί παράγοντες, οθόνες οπτικής απεικόνισης, μυοσκελετικές παθήσεις - Αθλητική αγωγή, σωματική άσκηση, αθλητική ψυχολογία στο γενικό πληθυσμό και ειδικότερα στα παιδιά και στην τρίτη ηλικία
	Θεματική Ενότητα «Υπηρεσίες Υγείας»	- Νέες μέθοδοι διοίκησης και οργάνωσης νοσοκομείων, ιατρικών κέντρων και συστημάτων υγείας - Βελτιστοποίηση υπηρεσιών και παροχών για την ορθολογικότερη και αποτελεσματικότερη περίθαλψη των πολιτών στα δημόσια και ιδιωτικά νοσοκομεία και ιατρικά κέντρα - Ανάπτυξη στρατηγικών που αφορούν υπηρεσίες για περίθαλψη κατ' οίκον
	Θεματική Ενότητα «Τεχνολογία της Γονιδιωματικής»	- Νέες ή βελτιωμένες μέθοδοι ανάλυσης γονιδιώματος - Εφαρμογή των γνώσεων γονιδιωματικής στη βιοτεχνολογία της υγείας - Καταπολέμηση σημαντικών ασθενειών μέσω ανάπτυξης γνώσεων και χρήσης ζωικής και φυτικής γονιδιωματικής - Καταπολέμηση σοβαρών ασθενειών και εκφυλιστικών νόσων, όπως καρκίνος, AIDS, καρδιαγγειακές παθήσεις, νόσος του Alzheimer και νόσος του Parkinson - Μελέτη της διαδικασίας ανθρώπινης γήρανσης
Δράση «Βιοϊατρικές Επιστήμες & Βιοτεχνολογία»	Θεματική Ενότητα «Βιοτεχνολογία, Μοριακή Βιολογία και Γενετική»	- Ανάπτυξη και εφαρμογές νέων τεχνικών μοριακής γενετικής, κυτταρικών, βιοχημικών και βιοφυσικών τεχνικών - Νέες εφαρμογές στις Βιοεπιστήμες: Βιοτεχνολογία, Κυτταρική Βιολογία, Γενετική, Ιολογία και Βιοχημεία για την προστασία της δημόσιας υγείας - Μεταφραστική / Μεταγραφική Έρευνα στην υπηρεσία της δημόσιας υγείας
	Θεματική Ενότητα «Βιοτεχνολογία και Φάρμακα»	- Παραγωγή νέων ή βελτιωμένων φαρμακευτικών προϊόντων και σκευασμάτων - Παραγωγή νέων ή βελτιωμένων εμβολίων - Επιπτώσεις της χρήσης των φαρμάκων από ειδικές ομάδες πληθυσμού - Αντιμετώπιση των ανθεκτικών στα φάρμακα παθογόνων παραγόντων
Δράση «Επιστήμη και Βιοτεχνολογία Τροφίμων»	Θεματική Ενότητα «Διατροφή και Υγεία»	- Παθήσεις που σχετίζονται με τις διατροφικές συνήθειες, όπως παχυσαρκία, σακχαρώδης διαβήτης, τροφικές αλλεργίες και ανορεξία - Λοιμώδεις νόσοι, όπως γρίπη των πουλερικών, σπογγώδης εκκεφαλοπάθεια των βοοειδών, μηνιγγίτιδα και ελονοσία - Τροφική αλυσίδα - Υγιεινή και ασφάλεια προϊόντων διατροφής - Διατροφική αξία προϊόντων τοπικής προέλευσης (πχ γαλακτοκομικά προϊόντα, μέλι)
	Θεματική Ενότητα «Χημεία και Τεχνολογία Τροφίμων»	- Διαιτητικά Τρόφιμα και Γλυκαντικά - Πρόσθετα Τροφίμων, όπως βιταμίνες και ανόργανα πρόσθετα, χρωστικές ουσίες, συντηρητικά και πρόσθετα ζωοτροφών και γεωργικών φαρμάκων - Βελτίωση των διεργασιών παραγωγής τροφίμων, όπως αντιδραστήρες, βιομηχανικές ζυμώσεις, μικροβιακές ζυμώσεις και ενζυμικές διεργασίες - Έλεγχος και βελτίωση της επεξεργασίας και των μεθόδων συντήρησης τροφίμων, όπως θερμική επεξεργασία, ψύξη και κατάψυξη και χημική συντήρηση - Βελτίωση μεθόδων ανάλυσης των τροφίμων, όπως προσδιορισμός συστατικών και έλεγχος ρυπαντών και παθογόνων μικροοργανισμών - Έλεγχος και διασφάλιση ποιότητας τροφίμων - Βελτίωση της ποιότητας των τοπικών ποτών μέσω της μελέτης των ποιοτικών παραγόντων που σχετίζονται με την παραγωγή και την επεξεργασία - Γενετικά Τροποποιημένα Τρόφιμα - Βιολογικά Προϊόντα
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ»		
Δράση «Παιδεία»	Θεματική Ενότητα «Παιδαγωγική»	- Παράγοντες που συμβάλλουν στην επιτυχία των αποφοίτων των σχολείων στη μετέπειτα φοιτητική τους πορεία - Νέες μέθοδοι και σχολικά προγράμματα επαγγελματικού προσανατολισμού και σύνδεση με την τριτοβάθμια εκπαίδευση - Νέοι εκπαιδευτικοί προσανατολισμοί, δημιουργικότητα και επιχειρηματικότητα - Ανάπτυξη μεθόδων αντιμετώπισης προβλημάτων στην εκπαίδευση - Εκπαιδευτική τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευσης - Αξιολόγηση και βελτίωση υφιστάμενων και δημιουργία νέων τεχνικών και μεθόδων διδασκαλίας
	Θεματική Ενότητα «Μαθητές και Σχολεία»	- Σχολική επιτυχία και κοινωνική συμπεριφορά των Κυπρίων μαθητών - Μαθητική παραβατικότητα - Αποτελεσματικότητα του κυπριακού σχολείου σήμερα - Ο ρόλος του σχολείου και οι δεξιότητες που απαιτούνται από τον πολίτη της κοινωνίας των πληροφοριών και τρόποι ανάπτυξής τους - Το φαινόμενο της παραπαιδείας στην Κύπρο - Σχολική αποτυχία, εγκατάλειψη και εκουγχρονισμός του σχολείου - Μαθησιακές δυσκολίες- πρώιμη ανίχνευση και αντιμετώπιση - Αυτοεκτίμηση και εικόνα των μαθητών

Θεματικές Ενότητες		Αντικείμενα Έρευνας που καλύπτονται από τις Θεματικές Ενότητες
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ»		
Δράση «Οικονομία»	Θεματική Ενότητα «Εκπαίδευση»	- Αξιολόγηση, αξίες και πολιτική στην εκπαίδευση και επιπτώσεις στην παιδεία, πολιτική, κοινωνική δομή και οικονομία - Διαπολιτισμική εκπαίδευση και επίδραση της πολυπολιτισμικότητας στην εκπαίδευση - Σχέσεις εκπαιδευτικού συστήματος με τον κόσμο εργασίας - Καινοτομικές προσεγγίσεις επιμόρφωσης και κατάρτισης των εκπαιδευτικών - Συστήματα επιλογής των εκπαιδευτικών και επιπτώσεις στην ποιότητα της εκπαίδευσης - Ανοικτή και εξ' αποστάσεως εκπαίδευση - Ο ρόλος της τεχνικής εκπαίδευσης στη διατήρηση πλήρους απασχόλησης και τεχνολογικής αναβάθμισης των κυπριακών επιχειρήσεων - Η Κύπρος ως περιφερειακό κέντρο παροχής εκπαιδευτικών υπηρεσιών - Η Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση στην πρωτοβάθμια / δευτεροβάθμια εκπαίδευση - Σύστημα διοίκησης των σχολικών μονάδων - Εκπαιδευτική Ηγεσία, Διεύθυνση και Διοίκηση - Ευρωπαϊκή Εκπαιδευτική Πολιτική και η επίδρασή της στην Κύπρο
	Θεματική Ενότητα «Δημοσιονομικά - Οικονομική Ανάπτυξη»	- Μακροοικονομικά μεγέθη και μεταβλητές - Ο ρυθμός ανάπτυξης και ο συσχετισμός με την ιδιωτική κατανάλωση, τις ιδιωτικές επενδύσεις και τις εξαγωγές υπηρεσιών - Το δημοσιονομικό έλλειμμα, το δημόσιο χρέος και τα αποτελέσματα της υλοποίησης του Προγράμματος Σύγκλισης - Η οικονομική κρίση: αίτια, κίνδυνοι, επίδραση στο χρηματοπιστωτικό σύστημα, μέτρα αντιμετώπισης - Ανισότητα εισοδημάτων, κατανομή πλούτου και παραγωγικών συντελεστών - Εξαγωγή και ενδογενή μοντέλα οικονομικής ανάπτυξης - Φορολογική μεταρρύθμιση - Συμπεριφορά καταναλωτή και μικροοικονομικά θέματα - Σύστημα κοινωνικών ασφαλίσεων και υγείας, κοινωνική σύνταξη - Νομισματική και χρηματοοικονομική πολιτική
	Θεματική Ενότητα «Οικονομικά της Εργασίας και των Επιχειρήσεων»	- Εταιρική κοινωνική ευθύνη - Οι οικονομικές επιπτώσεις της απασχόλησης ξένου εργατικού δυναμικού - Ο ρόλος του συνδικαλιστικού κινήματος και οι εργασιακές σχέσεις - Οι τάσεις της αγοράς εργασίας και ο αντίκτυπος της οικονομικής κρίσης - Ελαστικότητα μισθών και μορφές εργασίας - Βελτίωση της παραγωγικότητας σε περιόδους οικονομικής ύφεσης - Νέα μοντέλα μέτρησης παραγωγικότητας πολλαπλών παραγόντων / Συστήματα μέτρησης παραγωγικότητας και διεπιχειρησιακών συγκρίσεων - Έρευνα και Ανάπτυξη, Τεχνολογική Πρόοδος και Παραγωγικότητα / Εισαγωγή καινοτομιών στην παραγωγική διαδικασία - Διοίκηση επιχειρήσεων και χρηματοοικονομική διαχείριση - Τραπεζική και Χρηματοοικονομική Διοίκηση - Σύγχρονες μορφές βιομηχανικής οργάνωσης και ανάπτυξης - Πολυεθνικές επιχειρήσεις στο κυπριακό οικονομικό περιβάλλον
	Θεματική Ενότητα «Οικονομικά Μοντέλα και Οικονομικοί Δείκτες»	- Θεωρητική οικονομική μετρική - Στατιστικοί έλεγχοι - Ανάλυση πολλαπλής παλινδρόμησης - Οικονομική χρονοσειρά και διαστρωματικών στοιχείων - Γραμμικά και μη γραμμικά οικονομικά μοντέλα - Στατικά και δυναμικά συστήματα - Εφαρμοσμένη οικονομική μετρική - Κατασκευή οικονομικών δεικτών - Τεχνικές πρόβλεψης οικονομικών δεικτών
	Θεματική Ενότητα «Τουριστική Ανάπτυξη»	- Απασχόληση και ανθρώπινο δυναμικό στην τουριστική και ξενοδοχειακή βιομηχανία - Τουριστική Βιομηχανία: Σύγχρονα κανάλια διανομής και ο ρόλος του ηλεκτρονικού εμπορίου - Οργάνωση και διοίκηση εναλλακτικών και ειδικών μορφών τουρισμού - Αειφόρος τουριστική ανάπτυξη - Ανταγωνιστικότητα, καινοτομία και ποιότητα του τουριστικού προϊόντος μικρών και παραδοσιακών επιχειρήσεων. - Διαχείριση κρίσεων στην τουριστική βιομηχανία - Μέγεθος, επιδράσεις και χαρακτηριστικά του εσωτερικού τουρισμού - Κοινωνικές και οικονομικές προεκτάσεις/χαρακτηριστικά της τουριστικής ανάπτυξης - Διοίκηση Ανθρώπινων Πόρων στην τουριστική βιομηχανία
Δράση «Κοινωνία»	Θεματική Ενότητα «Σύγχρονα Κοινωνικά Φαινόμενα»	- Ανάπτυξη νέων μεθόδων αξιολόγησης και αντιμετώπισης κοινωνικών προβλημάτων - Παιδική και νεανική παραβατικότητα - Ο θάνατος της οικογένειας: σύγχρονος γάμος, μεικτοί γάμοι, συχνότητα διαζυγίων και μονογονικές οικογένειες - Σεξουαλική συμπεριφορά νεολαίας - Ενσωμάτωση μεταναστών, ξένων εργατών και παλιννοστούντων στην κυπριακή κοινωνία - Κράτος ευημερίας, κοινωνικός αποκλεισμός και ανάπτυξη συστημάτων εξυπηρέτησης κοινωνικών ομάδων με ιδιόζουσες ανάγκες [ηλικιωμένοι, ανάπηροι, παιδιά με ειδικές ανάγκες, αλλοδαποί κ.ο.κ.] - Τρίτη ηλικία: προβλήματα, κοινωνικές ανάγκες και κρατικές πολιτικές - Μέριμνα και επαγγελματική αποκατάσταση ατόμων με αναπηρίες - Ο ρόλος της γυναίκας στη σύγχρονη κοινωνία και την αγροτική περιφέρεια - Προβλήματα στέγασης νέων οικογενειών - Μέτρα πολιτικής για πρόσφυγες, εγκλωβισμένους και συγγενείς αγνοουμένων - Ο ρόλος του εθελοντικού κινήματος στην παροχή κοινωνικών υπηρεσιών - Κοινωνική δικτύωση και ηλεκτρονικά κοινωνικά δίκτυα.
	Θεματική Ενότητα «Ψυχολογία, Ψυχική Υγεία, Εθισμός και Εξάρτηση»	- Γνωστική, εξελικτική, κοινωνική, παιδαγωγική και κλινική ψυχολογία - Ψυχοφυσιολογία - Ψυχοκοινωνιολογία του ασθενή και της οικογένειάς του - Ψυχική υγεία, αγχώδεις / ψυχολογικές διαταραχές, όπως άγχος, στρες, πανικός, φοβίες και κατάθλιψη και βία - Ψυχογενείς παθήσεις, όπως ανορεξία, βουλμία και παχυσαρκία - Εθισμός και εξάρτηση, νarkωτικά, κάπνισμα, ουσίες, όπως αλκοόλ και φάρμακα - Νέοι και νarkωτικά - Πρόληψη, φροντίδα και θεραπευτική αγωγή ατόμων με ψυχικές διαταραχές - Αντιμετώπιση του στιγματισμού και των διακρίσεων εις βάρος ατόμων με ψυχικές διαταραχές - Αξιολόγηση προγραμμάτων και πολιτικών στους τομείς της ψυχικής υγείας, του εθισμού και της εξάρτησης
	Θεματική Ενότητα «Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και Κοινωνία»	- Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και κοινωνική συμπεριφορά - Επηρεασμός των σύγχρονων κοινωνικών αξιών από την τηλεόραση - Ο ρόλος των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης στην ομαλή ανάπτυξη των παιδιών - Τηλεοπτική διαφήμιση και κατανάλωση αγαθών - Ο ρόλος των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης στην έξαρση βίας στην οικογένεια και την κοινωνία ευρύτερα - Οι επιδράσεις των νέων μέσων και επικοινωνιακών τεχνολογιών στη δημοκρατία και τη δημόσια ζωή.

Παράρτημα III: Έργα με Ημερομηνία Έναρξης¹ ή Ολοκλήρωσης² εντός του έτους 2013

Πίνακας 1: Πρόγραμμα «ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ»				
Έργα με Ημερομηνία Έναρξης εντός του 2013				
A/A	Αρ. Πρωτοκόλλου	Τίτλος Έργου	Ανάδοχος Φορέας	Χρηματοδότηση ΙΠΕ (€)
1	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ/ΕΝΕΡΓ/0311(BIE)/12	Reliable Assessment of Degradation in new thin-film photovoltaic technologies	Πανεπιστήμιο Κύπρου	174.427
2	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ/ΕΝΕΡΓ/0311(BIE)/13	Spectrally Tuned Solar Cells For Improved Energy Harvesting	Πανεπιστήμιο Κύπρου	173.633
3	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ/ΥΛΙΚΑ/0311(BIE)/03	Nover, Multi-responsive Cross-linked Films with Controlled Architectures: Synthesis, Characterisation and Application in Icon Restoration	Πανεπιστήμιο Κύπρου	140.322
4	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ/ΥΛΙΚΑ/0311(BIE)/10	Novel nanomaterials and methodologies for diagnostic and biotechnological applications	Πανεπιστήμιο Κύπρου	179.980
Έργα με Ημερομηνία Ολοκλήρωσης εντός του 2013				
1	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ/ΥΛΙΚΑ/0308(BIE)/07	Developing Nanometer-Scale Semiconductor Crystallite Based In Vivo And in Vitro Biological Applications	Πανεπιστήμιο Κύπρου	159.980
2	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ/ΜΗΧΑΝ/0308(BIE)/08	The Production Of Water From Air Using Solar Energy And Cooling From Sea Water	Άκμων-Κέντρο Βιομηχανικής Έρευνας & Ανάπτυξης	153.388
3	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ/ΘΕΠΙΣ/0308 (BE)/17	Hadron Structure in the Chiral Regime	Πανεπιστήμιο Κύπρου	119.974

Πίνακας 2: Πρόγραμμα «ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ»				
Έργα με Ημερομηνία Έναρξης εντός του 2013				
A/A	Αρ. Πρωτοκόλλου	Τίτλος Έργου	Ανάδοχος Φορέας	Χρηματοδότηση ΙΠΕ (€)
1	ΤΠΕ/ΟΡΙΖΟ/0311(BIE)/29	Ανάπτυξη υπολογιστικά υποβοηθούμενου συστήματος ανίχνευσης του καρκίνου του μαστού με βάση την πυκνότητα	Πανεπιστήμιο Κύπρου	139.734
2	ΤΠΕ/ΟΡΙΖΟ/0311(BIE)/19	Παροχή θαλάσσιων δεδομένων και προβλέψεων μέσω κινητών συσκευών αφής για την προσέγγιση μεγάλου κοινού πιθανών χρηστών	Πανεπιστήμιο Κύπρου	130.707
3	ΤΠΕ/ΠΛΗΡΟ/0311(BIE)/09	Διαχειριστής Συστάδας GPU	Ινστιτούτο Κύπρου	150.000
4	ΤΠΕ/ΠΛΗΡΟ/0311(BIE)/10	Εξατομικευμένα διαδίκτυα επικοινωνιακά περιβάλλοντα διάδρασης	Πανεπιστήμιο Κύπρου	148.791
Έργα με Ημερομηνία Ολοκλήρωσης εντός του 2013				
1	ΤΠΕ/ΟΡΙΖΟ/0308(BIE)/14	MELCO: Mobile Elderly Living Community	Πανεπιστήμιο Κύπρου	102.431
2	ΤΠΕ/ΟΡΙΖΟ/0308(BIE)/16	ITHANET – The international Haemoglobinopathy Portal	Ινστιτούτο Νευρολογίας και Γενετικής	103.175
3	ΤΠΕ/ΠΛΗΡΟ/0308(BIE)/04	Energy-Efficient Embedded and Mobile Multiprocessor System-on-Chip Architectures	Πανεπιστήμιο Κύπρου	113.274
4	ΤΠΕ/ΠΛΗΡΟ/0609(BE)/05	Reliable Master-Worker Internet-based Computing	Πανεπιστήμιο Κύπρου	82.450
5	ΤΠΕ/ΕΠΙΚΟΙ/0609(BIE)/07	Converged Fixed-Mobile Networking Transport Infrastructure for Next-Generation Broadband Access	Πανεπιστήμιο Κύπρου	148.816

¹ Η Ημερομηνία Έναρξης, όπως αναγράφεται στο Συμβόλαιο των Έργων.

² Η Ημερομηνία Ολοκλήρωσης αναφέρεται στην ημερομηνία έκδοσης της επιταγής τελικής δόσης, ή στην ημερομηνία έγκρισης της τελικής έκθεσης από το ΙΠΕ στις περιπτώσεις που το πρώτο δεν εφαρμόζεται. Για Έργα για τα οποία εκκρεμεί η επιστροφή μέρους της χρηματοδότησης δεν σημειώνονται.

Σημείωση:

Η χρηματοδότηση ΙΠΕ αφορά στη χρηματοδότηση με βάση το Συμβόλαιο Έργου. Σε ειδικές περιπτώσεις, ενδέχεται η τελική χρηματοδότηση που έλαβαν τα έργα, με βάση τις τελικές επιλέξιμες δαπάνες, να είναι μικρότερη από τη χρηματοδότηση που αναγράφεται στο Συμβόλαιο Έργου.

Πίνακας 3: Πρόγραμμα «ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ»

Έργα με Ημερομηνία Έναρξης εντός του 2013

A/A	Αρ. Πρωτοκόλλου	Τίτλος Έργου	Ανάδοχος Φορέας	Χρηματοδότηση ΙΠΕ (€)
1	ΑΕΙΦΟΡΙΑ/ΓΕΩΡΓΟ/0311(BE)/08	Αυτόνομο υποβρύχιο ρομποτικό σύστημα οπτικής επισκόπησης για την Κυπριακή Παράκτια Βιομηχανία ιχθυοκαλλιεργειών	Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου	151.807
Έργα με Ημερομηνία Ολοκλήρωσης εντός του 2013				
1	ΑΕΙΦΟΡΙΑ/ΦΥΣΗ/0308 (BE)/06	Οικολογία και Διαχείριση της Σκαλιφούρτας (Oenanthe cyprica) στην Κύπρο	Αναπτυξιακός Σύνδεσμος Παναγιάς	109.949
2	ΑΕΙΦΟΡΙΑ/ΦΥΣΗ/0308 (BE)/07	Επιπτώσεις των Κλιματικών Αλλαγών στα Τοπικά Ενδημικά Φυτά του Εθνικού Δασικού Πάρκου Τροόδου	Frederick Research Center	109.715
3	ΑΕΙΦΟΡΙΑ/ΦΥΣΗ/0609(BE)/12	Sustainable Management of Agro-Industrial Wastes: Valorization and Solar-Fenton Post-Treatment of Olive Mill Effluents (SOLIVAL)	Πανεπιστήμιο Κύπρου	122.320

Πίνακας 4: Πρόγραμμα «ΥΓΕΙΑ & ΒΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ»

Έργα με Ημερομηνία Έναρξης εντός του 2013

A/A	Αρ. Πρωτοκόλλου	Τίτλος Έργου	Ανάδοχος Φορέας	Χρηματοδότηση ΙΠΕ (€)
1	ΥΓΕΙΑ/ΒΙΟΣ/0311(BE)/04	Multipotent theranostic metal-based scaffolds for molecular targeting of colorectal cancer	Πανεπιστήμιο Κύπρου	178.803
2	ΥΓΕΙΑ/ΒΙΟΣ/0311(BE)/07	Proteomics and Functional genomics of Breast cancer	Ινστιτούτο Νευρολογίας και Γενετικής	180.000
Έργα με Ημερομηνία Ολοκλήρωσης εντός του 2013				
1	ΥΓΕΙΑ/ΔΥΓΕΙΑ/0308(BE)/01	Home and Car Smoke-free	Παιδιατρική Εταιρεία Κύπρου	127.428
2	ΥΓΕΙΑ/ΔΥΓΕΙΑ/0308(BE)/22	The relation of vitamin D status with asthma and atopy in adolescents in Cyprus	Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου	159.994
3	ΥΓΕΙΑ/ΔΥΓΕΙΑ/0308(BE)/27	An exercise device for elderly and physically disabled people	EUC Research Centre	159.800
4	ΥΓΕΙΑ/ΤΡΟΦΗ/0308(BE)/01	A Time-Resolved Step-Scan FTIS Study of the Mechanism of Inhibition of Lipid Peroxidation in Food by Antioxidants: Health Implications	Πανεπιστήμιο Κύπρου	119.944
5	ΥΓΕΙΑ/ΤΡΟΦΗ/0308(BE)/03	Molecular mechanism of cancer Chemoprevention by tamoxifen and Equol	Πανεπιστήμιο Κύπρου	120.000

Πίνακας 5: Πρόγραμμα «ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ & ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ»

Έργα με Ημερομηνία Έναρξης εντός του 2013

A/A	Αρ. Πρωτοκόλλου	Τίτλος Έργου	Ανάδοχος Φορέας	Χρηματοδότηση ΙΠΕ (€)
1	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ/ΟΙΚΟΝ/0311(BE)/03	Προβλέψεις του ΑΕΠ και των Συνιστώσων Ζήτησης του για την Κύπρο	Πανεπιστήμιο Κύπρου	106.800
Έργα με Ημερομηνία Ολοκλήρωσης εντός του 2013				
1	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ/ΑΝΘΡΩ/0308 (BE)/03	From Virtual Worlds to Virtual Engineering Classrooms: Emerging Virtual Learning Experiences in Engineering and English as a Second Language	Πανεπιστήμιο Κύπρου	99.958
2	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ/ΚΟΙΝΩ/0308(BE)/07	The Neurocognitive Study for the Aging	Πανεπιστήμιο Κύπρου	79.988
3	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ/ΚΟΙΝΩ/0609(BE)/05	Work-Life Employment Policies and Organizational Practices: Their Effects on the Economic Crisis	Πανεπιστήμιο Κύπρου	81.700
4	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ/ΟΙΚΟΝ/0308(BE)/05	Δημιουργία Υποδομής και Προβλέψεις Δεικτών της Κυπριακής Οικονομίας	Πανεπιστήμιο Κύπρου	99.999
5	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ/ΟΙΚΟΝ/0308(BE)/15	Η ανταγωνιστικότητα της κυπριακής οικονομίας μετά την υιοθέτηση του ευρώ	Ινστιτούτο Εργασίας Κύπρου (ΙΝΕΚ)-ΠΕΟ	76.400
6	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ/ΟΙΚΟΝ/0609(BE)/13	Οικονομική αποτίμηση της κρατικής παιδείας στην Κύπρο	Πανεπιστήμιο Κύπρου	99.820
7	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ/ΟΙΚΟΝ/0609(BE)/23	Firm Performance and Ownership by Financial Institutions: The Case of Cyprus	Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου	56.986
8	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ/ΠΑΙΔ/0308 (BE)/12	Enhancing Students' Engineering Thinking Through Mathematical Modeling	Πανεπιστήμιο Κύπρου	79.880
9	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ/ΠΑΙΔ/0308 (BE)/18	ADHD: Risk and Protective Development Processes	Πανεπιστήμιο Κύπρου	77.265
10	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ/ΚΟΙΝΩ/0609(BE)/17	Spatial Memory for Linguistically-Encoded Environments	Πανεπιστήμιο Κύπρου	80.000
11	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ/ΟΙΚΟΝ/0308(BE)/7	Σχεδιασμός και ανάπτυξη εθνικού σχεδίου πιστότητας επισκεπτών για τον τουρισμό στην Κύπρο	ΤΕΠΑΚ	96.840
12	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ/ΟΙΚΟΝ/0308(BE)/9	Δημιουργία ενός ολοκληρωμένου μοντέλου κατάτμησης της αγοράς (lifestyle segmentation) των περιηγητών στον τομέα του τουρισμού	ΤΕΠΑΚ	84.214

Πίνακας 6: Πρόγραμμα «ΔΙΔΑΚΤΩΡ»

Έργα με Ημερομηνία Έναρξης εντός του 2013

A/A	Αρ. Πρωτοκόλλου	Τίτλος Έργου	Ανάδοχος Φορέας	Χρηματοδότηση ΙΠΕ (€)
1	ΔΙΔΑΚΤΩΡ/0311/37	Ground Source Heat Pump Systems for Nearly Zero Energy Buildings: Energy, Environmental and Techno-Economic Assessment in Cyprus	Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου	97.520
Έργα με Ημερομηνία Ολοκλήρωσης εντός του 2013				
1	ΔΙΔΑΚΤΩΡ/0609/20	The Europeanisation of Intercultural Education: Politics, Policy-Making and Challenges. The Case of Cyprus	Ερευνητικό Ίδρυμα Πανεπιστημίου Λευκωσίας	99.954
2	ΔΙΔΑΚΤΩΡ/ΔΙΣΕΚ/0308/07	Ο Ρόλος των Μικρών Ενδογενών Μορίων RNA (miRNA) στην Ανάπτυξη της Πολυκυστικής Νόσου των Νεφρών	Πανεπιστήμιο Κύπρου	112.500
3	ΔΙΔΑΚΤΩΡ/ΔΙΣΕΚ/0308/22	Μεταλλο-οργανικά Πλέγματα που Βασίζονται σε Πολυ-αλκοόλες και Πολυ-καρβοξυλικά Οξέα ως Υλικά για την Αποθήκευση H ₂ , Χαρακτηρισμός και Μελέτη	Πανεπιστήμιο Κύπρου	135.000
4	ΔΙΔΑΚΤΩΡ/ΔΙΣΕΚ/0308/33	Ανάπτυξη Καινοτόμου Μεθόδου Επέκτασης του Κύκλου Ζωής Απενεργοποιημένων Καταλυτών Αυτοκινήτων	Πανεπιστήμιο Κύπρου	134.996
5	ΔΙΔΑΚΤΩΡ/ΔΙΣΕΠ/0308/02	Αποκατάσταση των Ρυπασμένων με Πετρελαιοειδή Εδαφών της Κύπρου, πιλοτική δοκιμή στην περιοχή Λάρνακας	CP Foodlab Ltd	134.945

Πίνακας 7: Πρόγραμμα «ΠΕΝΕΚ»

Έργα με Ημερομηνία Έναρξης εντός του 2013

A/A	Αρ. Πρωτοκόλλου	Τίτλος Έργου	Ανάδοχος Φορέας	Χρηματοδότηση ΙΠΕ (€)
1	-	-	-	-
Έργα με Ημερομηνία Ολοκλήρωσης εντός του 2013				
1	PENEK/ENISX/0308/06	Functional Characterisation of the Protein Nubp1 in Centrosome Dublication	Πανεπιστήμιο Κύπρου	90.000
2	PENEK/ENISX/0308/15	Εύρεση ανθεκτικότητας σε αντιρετροϊκά φάρμακα και πρόγνωση τροπισμού σε στελέχη του ιού HIV-1 από ασθενείς στην Κύπρο	Πανεπιστήμιο Κύπρου	60.000
3	PENEK/ENISX/0308/17	Structuring Complex Fluids in Flow	Πανεπιστήμιο Κύπρου	89.700
4	PENEK/ENISX/0308/19	Solution-Phase Nitril Halide Photochemistry	Πανεπιστήμιο Κύπρου	79.048
5	PENEK/ENISX/0308/24	Computational Study of Ionic Effects on the Conformational Stability and the Helix/Coil Equilibrium of Model Oligopeptides	Πανεπιστήμιο Κύπρου	89.996
6	PENEK/ENISX/0308/25	Μοριακή Ανάλυση Εντεροϊών που Ευθύνονται για Περιστατικά Ιογενούς Μηνιγγιτίδας και Άλλων Εντεροϊογενών Λοιμώξεων στην Κύπρο	Ινστιτούτο Νευρολογίας και Γενετικής	45.000
7	PENEK/ENISX/0308/26	Δημιουργία Πλαισίου Προσομοίωσης και Αξιολόγησης Επεξεργαστών Πολλαπλών Πυρήνων	Πανεπιστήμιο Κύπρου	89.450
8	PENEK/ENISX/0308/28	Επιγενετικές τροποποιήσεις αναστέλλουν την ανθεκτικότητα στο tamoxifen σε καρκινικά κύτταρα μαστού	Πανεπιστήμιο Κύπρου	90.000
9	PENEK/ENISX/0308/29	Modelling And Optimization Tools For Radio-Over-Fibre Systems	Πανεπιστήμιο Κύπρου	88.810
10	PENEK/ENISX/0308/37	Ανάπτυξη Και Αξιολόγηση Προγραμμάτων Επιμόρφωσης των Εκπαιδευτικών για Ποιοτική Αναβάθμιση της Διδασκαλίας και Βελτίωση των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων	Πανεπιστήμιο Κύπρου	60.000
11	PENEK/ENISX/0308/41	Μελέτη οικολογίας και συμπεριφοράς σαυρών του είδους <i>Acanthodactylus schreiberi</i> σε θινικό οικοσύστημα της Κύπρου	Frederick Research Center	59.994
12	PENEK/ENISX/0308/44	Data Driven MultiThreading on the Heterogeneous Cell BE Multi-core	Πανεπιστήμιο Κύπρου	59.854
13	PENEK/ENISX/0308/50	Σύνθεση καινοτόμων καταλυτικών συστημάτων για μελέτη της αντίδρασης LT-Water Gas Shift	Πανεπιστήμιο Κύπρου	60.000
14	PENEK/ENISX/0308/55	Ταυτοποίηση και χαρτογράφηση των κυστογόνων νηματοδών της πατάτας στην Κύπρο και αξιοποίηση ανθεκτικών ποικιλιών στην αντιμετώπιση του προβλήματος	Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου	89.998
15	PENEK/ENISX/0308/60	Model uncertainty, structural breaks and policy evaluation: A financial risk management application	Πανεπιστήμιο Κύπρου	90.000
16	PENEK/ENISX/0308/78	Multicasting and groupcasting with physical layer constraints in metropolitan optical networks with mesh topologies	Πανεπιστήμιο Κύπρου	71.940
17	PENEK/ENISX/0308/82	Understanding self control through Computational Modelling of internal Conflict	Πανεπιστήμιο Κύπρου	59.936
18	PENEK/ENISX/0308/83	New Chemistry of 1,2,3-Dithiazole	Πανεπιστήμιο Κύπρου	90.000
19	PENEK/ENISX/0308/87	Μελέτη των Ειδικών Ιοντικών Αλληλεπιδράσεων σε Μembrανομιμικά Συστήματα Διπολικών Τασειεργών	Πανεπιστήμιο Κύπρου	59.994
20	PENEK/ENISX/0308/90	Real-Time Wireless Transmission of Medical Ultrasound Video	Πανεπιστήμιο Κύπρου	59.980

Πίνακας 8: Πρόγραμμα «ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ»

Έργα με Ημερομηνία Έναρξης εντός του 2013

A/A	Αρ. Πρωτοκόλλου	Τίτλος Έργου	Ανάδοχος Φορέας	Χρηματοδότηση ΙΠΕ (€)
1	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ/ΠΡΟΪΟΝ/0311/06	Βελτιστοποίηση ψηφιακών επίγειων τηλεοπτικών πομπών dnb-t και ψηφιακού αναμεταδότη gap-filler	Antonis Constantinides Electronic Communications Ltd	84.050
2	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ/ΠΡΟΪΟΝ/0311/37	Ενεργειακά αποδοτικοί αλγόριθμοι γραφικών για κινητές συσκευές	ARMES Ltd	144.932
3	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ/ΠΡΟΪΟΝ/0311/50	Ανικνευτικό πρόγραμμα ακοής πριν το σχολείο (απασ)/ preschool hearing screening in cyprus	Ακουσολογικό Κέντρο Κύπρου	125.045
Έργα με Ημερομηνία Ολοκλήρωσης εντός του 2013				
1	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ/ΕΦΑΡΜ/0308/01	Θεραπεία Όγκων του εγκεφάλου με θεραπευτικούς υπέρηχους	Medsonic Ltd	169.997
2	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ/ΕΦΑΡΜ/0308/15	Αξιολόγηση των βιοκλινών για την απορρύπανση υγρών αποβλήτων γεωργικής προέλευσης: BIOBEDS	cp FoodLab Ltd	169.735
3	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ/ΕΦΑΡΜ/0308/60	Μοντέλα ρομποτικής για τη διδασκαλία "ελέγχου συστημάτων" στο μάθημα σχεδιασμός και τεχνολογία	Engino.Net Ltd	164.690
4	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ/ΕΦΑΡΜ/0308/20	In Silico μοντελοποίηση, πρόβλεψη, σύνθεση και βιολογικός έλεγχος, νέων αναστολέων της ρευματοειδούς αρθρίτιδας	NovaMechanics Ltd	168.396
5	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ/ΕΦΑΡΜ/0308/67	Ανάπτυξη ψηφιακής πλατφόρμας Ολικής Ποιότητας και Διαχείρισης	G.M. Powersoft Computer Solutions Ltd	146.593
6	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ/ΠΡΟΪΟΝ/0308/01	Νέα μέθοδος παραγωγής πλαστικών δοχείων με ρύθμιση θερμοκρασίας προπλασμάτων	M. Σιδέρης & Υίος Λτδ	76.500
7	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ/ΠΡΟΪΟΝ/0308/02	Πρότυπο λογισμικό για υπηρεσίες εγγραφής διαχείρισης και συνεχούς υποστήριξης των εταιρειών που χρησιμοποιούν την Κύπρο ως έδρα	Telemobilo Limited	98.645
8	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ/ΠΡΟΪΟΝ/0308/11	Κυπριακή μηχανή αναζήτησης ιστοχώρων με την χρήση οντολογίας	eBOS Technologies Ltd	98.273
9	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ/ΠΡΟΪΟΝ/0609/24	Οργάνωση και μηχανογράφηση διαδικασίας ελέγχου οικονομικών καταστάσεων	Tserkezos Savvides Associates Ltd	99.108
10	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ/ΣΥΛΛΟ/0308/02	Χαρακτηρισμός δομικών υλικών και διακοσμητικών λίθων	Σύνδεσμος Βιομηχανών και Μωσαϊκών Μαρμάρων Κύπρου	146.958

Πίνακας 9: Πρόγραμμα «ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ» - Δράση «Ευρεσιτεχνία»

Έργα με Ημερομηνία Έναρξης εντός του 2013

A/A	Αρ. Πρωτοκόλλου	Ανάδοχος Φορέας	Χρηματοδότηση ΙΠΕ (€)
1	-	-	-
Έργα με Ημερομηνία Ολοκλήρωσης εντός του 2013			
1	ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ/ΕΥΡΕΣΙ/0311/03	NIPD Genetics Ltd	29.995

Πίνακας 10: Πρόγραμμα «EUREKA ΚΥΠΡΟΥ»

Έργα με Ημερομηνία Έναρξης εντός του 2013

A/A	Αρ. Πρωτοκόλλου	Τίτλος Έργου	Ανάδοχος Φορέας	Χρηματοδότηση ΙΠΕ (€)
1	EUREKA/EUSTAR/0113/03	Pre-clinical drug development of TR4 for the treatment of human carcinomas	TROJANTEC LTD	151.160
Έργα με Ημερομηνία Ολοκλήρωσης εντός του 2013				
1	EUREKA/EUNEA/0308/03	Mobility Concepts for IMT-Advanced	Sigint Solutions LTD	143.876
2	EUREKA/EUYΦI/0308/01	Development of the Silver & Goldsmithing Industry Reference Model	Talos RTD LTD	108.926
3	EUROSTARS/1107/02	Integrated Portable Diagnostic Tool for Non-Destructive Evaluation of Large Scale Concrete Structures	Nortest (Cyprus) LTD	141.688

Πίνακας 11: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ

Έργα με Ημερομηνία Έναρξης εντός του 2013

A/A	Αρ. Πρωτοκόλλου	Τίτλος Έργου	Ανάδοχος Φορέας	Χρηματοδότηση ΙΠΕ (€)
Πρόγραμμα «Νέα Υποδομή»				
1	NEA ΥΠΟΔΟΜΗ/ΝΕΚΥΠ/0311/17	Proteomics and genomics of cancer	Ινστιτούτο Νευρολογίας και Γενετικής	500.000
Έργα με Ημερομηνία Ολοκλήρωσης εντός του 2013				
1	ΕΡΥΕΙ/0308/14	Δομικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά των μεταλλαγμένων BRCA πρωτεϊνών	Ινστιτούτο Νευρολογίας και Γενετικής	40.000

Πίνακας 12: Πρόγραμμα «ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ»

Έργα με Ημερομηνία Έναρξης εντός του 2013

A/A	Αρ. Πρωτοκόλλου	Τίτλος Έργου	Ανάδοχος Φορέας	Χρηματοδότηση ΙΠΕ (€)
Διακρατική Συνεργασία «Κύπρου - Γαλλία»				
1	KY-ΓΑ/0512/02	Retrofitting of RC Buildings with RC infills	Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου	29.952
Έργα με Ημερομηνία Ολοκλήρωσης εντός του 2013				
Διακρατική Συνεργασία «Κύπρου - Ρουμανία»				
1	ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΕΣ/KY-ΡΟΥ/0311/02	Διδακτικές καινοτομίες στο πρόγραμμα επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και προσχολικής εκπαίδευσης	Πανεπιστήμιο Κύπρου	24.928
2	ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΕΣ/KY-ΡΟΥ/0609/04	Ανάπτυξη Νέων Υλικών για Εφαρμογή σε Βιομηχανικές Καταλυτικές Τεχνολογίες Ελέγχου Εκπομπών NOx με τη χρήση H ₂ /CO και H ₂ /HC ως Αναγωγικών σε Χαμηλές Θερμοκρασίες	Πανεπιστήμιο Κύπρου	24.996
3	ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΕΣ/KY-ΡΟΥ/0609/08	Επιδημιολογία της νόσου των λεπτών μεμβράνων στην Κύπρο και Ρουμανία	Ινστιτούτο Νευρολογίας και Γενετικής	24.641
4	ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΕΣ/KY-ΡΟΥ/0609/16	Ενσωμάτωση Συστημάτων Μετρήσεως Ευρείας Περιοχής στα Ηλεκτρικά Δίκτυα Ενέργειας της Κύπρου και της Ρουμανίας	Πανεπιστήμιο Κύπρου	24.990
5	ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΕΣ/KY-ΡΟΥ/0609/05	Εναντιοεκλεκτική Ανάλυση Ουσιών Κλινικής Σημσίας με χρήση Μικροαισθητήρων και Μικκυλίας Ηλεκτροκινητικής Χρωματογραφίας Τριχοειδούς	Πανεπιστήμιο Κύπρου	24.996
6	ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΕΣ/KY-ΡΟΥ/0609/11	Μελέτη Λεπτών Υμενίων Μαγνητών Μοναδικού Μορίου Παρασκευασμένων με την Τεχνική Εξάτμισης Μήτρας σε Παλμικό Λέιζερ	Πανεπιστήμιο Κύπρου	25.000
Διακρατική Συνεργασία «Κύπρου - Σλοβενίας»				
1	ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΕΣ/KY-ΣΛΟ/0609/01	Επίδραση διογκωτών στη ρευστότητα του αίματος σε αρτηρίες και άλλα αγγεία	Πανεπιστήμιο Κύπρου	25.000
2	ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΕΣ/KY-ΣΛΟ/0609/04	Ανθοκυάνες σε Κυπριακούς και Σλοβένικους Χυμούς ως δείκτης της Αυθεντικότητας τους	Γενικό Χημείο του Κράτους	24.976

Πίνακας 13: Πρόγραμμα «ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ»

Έργα με Ημερομηνία Έναρξης εντός του 2013

A/A	Αρ. Πρωτοκόλλου	Τίτλος Έργου	Ανάδοχος Φορέας	Χρηματοδότηση ΙΠΕ (€)
-----	-----------------	--------------	-----------------	-----------------------

Δράση «Στοχευμένη Διεθνής Συνεργασία»

1	ΔΙΕΘΝΗ/ΣΤΟΧΟΣ/0311/23	Functional Analysis of a Novel MFN2 Mutation Found in Cyprus CMT2A Patients	Ινστιτούτο Νευρολογίας και Γενετικής	60.000
---	-----------------------	---	--------------------------------------	--------

Δράση «Συμμετοχή σε Κοινά Ευρωπαϊκά Προγράμματα»

1	KOINA/AAL/0311/01	Travel & transport solutions through emotional-social networking	Geolmaging	100.000
---	-------------------	--	------------	---------

Έργα με Ημερομηνία Ολοκλήρωσης εντός του 2013

Δράση «Στοχευμένη Διεθνής Συνεργασία»

1	ΔΙΕΘΝΗ/ΣΤΟΧΟΣ/0308/08	Development of Autonomous Rainfall Drop Size Distribution Measuring Instrumentation	Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου	79.996
2	ΔΙΕΘΝΗ/ΣΤΟΧΟΣ/0308/05	Development of Robust Computational Models of Chemical Toxicity for Health and Environmental Risk Assessment	NOVAMECHANICS Ltd	79.993
3	ΔΙΕΘΝΗΣ/ΣΤΟΧΟΣ/0609/14	Modulation of the DNA damage response by human papillomavirus E7	Πανεπιστήμιο Κύπρου	60.000

Δράση «Συμμετοχή σε Κοινά Ευρωπαϊκά Προγράμματα»

1	KOINA/AAL/0409/02	Connected Vitality Network	Πανεπιστήμιο Κύπρου	240.000
2	KOINA/AAL/0409/01	Virtual Collaborative Social Living Community for Elderly (CO – Living)	Πανεπιστήμιο Κύπρου	240.000
3	KOINA/CORNETII/0409/01	Packaging Material for High Pressure Treatment	Frederick Research Centre	139.462
4	KOINA/CORNETII/0809/01	Βελτίωση της παθητικής ασφάλειας οχημάτων για την προστασία των πεζών με ανθεκτικές στις συγκρούσεις συγκολλήσεις εξαρτημάτων σε βαμμένες επιφάνειες	Frederick Research Centre	150.000

Πίνακας 14: Πρόγραμμα «ΠΡΟΣΕΛΚΥΣΗ ΕΡΕΥΝΗΤΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ»

Έργα με Ημερομηνία Έναρξης εντός του 2013

A/A	Αρ. Πρωτοκόλλου	Τίτλος Έργου	Ανάδοχος Φορέας	Χρηματοδότηση ΙΠΕ (€)
-----	-----------------	--------------	-----------------	-----------------------

1	-	-	-	-
---	---	---	---	---

Έργα με Ημερομηνία Ολοκλήρωσης εντός του 2013

1	ΠΡΟΣΕΛΚΥΣΗ/ΕΜΠΕΙΡΟΣ/0311/20	Αναγνώσεις της Αρχαίας Ελληνικής Φιλοσοφίας: Το παράδειγμα της ερμηνείας του Αριστοτέλη από τον Χάιντεγκερ	Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου	49.780
2	ΠΡΟΣΕΛΚΥΣΗ/ΕΜΠΕΙΡΟΣ/0609/02	Analysis and computations of evolution partial differential equations in two- and three- dimensional interfacial hydrodynamics	Πανεπιστήμιο Κύπρου	42.000
3	ΠΡΟΣΕΛΚΥΣΗ/ΕΜΠΕΙΡΟΣ/0609/05	Modeling Gas-Phase Transport Processes in Nanostructured Material Systems	ΤΕΠΑΚ	47.988
4	ΠΡΟΣΕΛΚΥΣΗ/ΠΡΟΕΜ/0308/13	Ionospheric Modeling and Prediction	Frederic Research Centre	47.750

Παράρτημα IV: Δράσεις του Προγράμματος COST στις οποίες εντάχθηκε η Κύπρος το 2013

A/A	Κωδικός Δράσης	Τίτλος	Φορέας	Ημερ. Υπογραφής Μνημονίου Συναντίληψης της Δράσης	Ημερομηνία Ολοκλήρωσης της Δράσης
1	TD1203	Food Waste Valorisation for Sustainable Chemicals, Materials & Fuels	Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου	2013	2016
2	FA1204	Vegetable Grafting to Improve Yield and Fruit Quality under Biotic and Abiotic Stress Conditions	Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών	2013	2016
3	ES1206	Advanced Global Navigation Satellite Systems Tropospheric Products for Monitoring Severe Weather Events and Climate (GNSS4SWEC)	Μετεωρολογική Υπηρεσία / Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου	2013	2016
4	FP1202	Strengthening Conservation: a Key Issue for Adaptation of Marginal/Peripheral Populations of Forest Tree to Climate Change in Europe (MaP-FGR)»	Παγκύπρια Ένωση Δασολόγων	2013	2017
5	IS1206	Femicide across Europe	Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου	2013	2016
6	IC1206	De-identification for privacy protection in multimedia content	Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου	2013	2016
7	ES1002	Weather Intelligence for Renewable Energies (WIRE)	Πανεπιστήμιο Frederick	2013	2014
8	FP1204	Green Infrastructure approach: linking environmental with social aspects in studying and managing urban forests	Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου	2013	2017
9	TA1202	Gender, Science, Technology and Environment (genderSTE)	Πανεπιστήμιο Κύπρου	2013	2016
10	BM1106	The Genes in Irritable Bowel Syndrome Research Network Europe (GENIEUR)	Πανεπιστήμιο Λευκωσίας	2013	2016
11	BM1107	The Genes in Irritable Bowel Syndrome Research Network Europe (GENIEUR)	Γενικό Νοσοκομείο Λάρνακας	2013	2016
12	MP1206	Electrospun Nano-Fibres for Bio-inspired Composite Materials and Innovative Industrial Applications	Πανεπιστήμιο Κύπρου	2013	2017
13	TU1207	Next Generation Design Guidelines for Composite in Construction	Πανεπιστήμιο Κύπρου	2013	2017
14	ES1105	Cyanobacterial Blooms and Toxins in Water Resources: Occurrence, Impacts and Management	Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου	2013	2016
15	ES1102	VALUE- Validating and Integrating Downscaling Methods for Climate Change Research	Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου	2013	2015
16	IS1208	Collaboration of Aphasia Trialists (CATs)	Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου / Πανεπιστήμιο Κύπρου	2013	2017
17	BM1006	Next Generation Sequencing Data Analysis Network	Πανεπιστήμιο Κύπρου / Ινστιτούτο Νευρολογίας και Γενετικής	2013	2015
18	BM1203	EU-ROS	Ινστιτούτο Νευρολογίας και Γενετικής	2013	2016
19	IC1302	Sematic Keyword-Based Search on Structured Data Sources (KEYSTONE)	Πανεπιστήμιο Κύπρου	2013	2017
20	MP1305	Flowing Matter	Πανεπιστήμιο Κύπρου	2013	2017
21	BM1202	European Network on Microvesicles and Exosomes in Health and Disease (ME-HAD)	Ινστιτούτο Νευρολογίας και Γενετικής	2013	2016
22	BM1203	European Network on Microvesicles and Exosomes in Health and Disease (ME-HAD)	Ινστιτούτο Νευρολογίας και Γενετικής	2013	2016
23	IS1107	Euroepan Network for Conflict Research (ENCoRe)	Πανεπιστήμιο Κύπρου	2013	2016
24	IS1302	Towards an EU Research Framework on Forensic Psychiatric Care	Πανεπιστήμιο Κύπρου	2013	2017
25	IS1303	Towards an EU Research Framework on Forensic Psychiatric Care	Πανεπιστήμιο Κύπρου	2013	2017
26	TA1201	Gender, Science, Technology and Environment (genderSTE)	Πανεπιστήμιο Κύπρου	2013	2016

A/A	Κωδικός Δράσης	Τίτλος	Φορέας	Ημερ. Υπογραφής Μνημονίου Συναντίληψης της Δράσης	Ημερομηνία Ολοκλήρωσης της Δράσης
27	TD1004	Theragnostics Imaging and Therapy: An Action to Develop Novel Nanosized Systems for Imaging-Guided Drug Delivery	Πανεπιστήμιο Κύπρου	2013	2015
28	IC1205	Computational Social Choice	Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου	2013	2016
29	IC1304	Autonomous Control for a Reliable Internet of Services (ACROSS)	UCLAN Cyprus	2013	2017
30	TU1201	Urban Allotment Gardens in European Cities - Future Challenges and Lessons Learned	Πανεπιστήμιο Frederick	2013	2016
31	IS1304	Expert Judgement Network: Bridging the Gap Between Scientific Uncertainty and Evidence-Based Decision Making	Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου	2013	2017
32	IC1303	Algorithms, Architectures and Platforms for Enhanced Living Environments (AAPELE)	Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου / Πανεπιστήμιο Λευκωσίας	2013	2017
33	TU1104	Smart Energy Regions	Πανεπιστήμιο Frederick / Πανεπιστήμιο Κύπρου	2013	2016
34	ES1005	Towards a More Complete Assessment of the Impact of Solar Variability on the Earth's Climate	Ινστιτούτο Κύπρου	2013	2015
35	TD1209	European Information System for Alien Species	Πανεπιστήμιο Κύπρου	2013	2017
36	TN1302	The Voice of Research Administrators	Πανεπιστήμιο Κύπρου	2013	2015
37	MP1207	Enhanced X-ray Tomographic Reconstruction: Experiment, Modeling and Algorithms	S&G iGeneius Ltd	2013	2017
38	IC1301	Wireless Power Transmission for Sustainable Electronics (WiPE)	Πανεπιστήμιο Κύπρου / Πανεπιστήμιο Λευκωσίας	2013	2017
39	IS1208	Collaboration of Aphasia Trialists (CATs)	Πανεπιστήμιο Κύπρου	2013	2017
40	IS1207	Local Public Sector Reforms: An International Comparison	Πανεπιστήμιο Κύπρου	2013	2017
41	TU1301	NORM for Building Materials (NORM4BUILDING)	Πανεπιστήμιο Frederick	2013	2017
42	ES1003	Development and Implementation of a Pan-European Marine Biodiversity Observatory System (EMBOS)	Ινστιτούτο Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης	2013	2015
43	ES1106	Assessment of EUROpean AGRiculture WATer Use and Trade Under Climate Change (EURO-AGRIWAT)	Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών	2013	2016
44	IC1201	Behavioural Types for Reliable Large-Scale Software Systems (BETTY)	Πανεπιστήμιο Κύπρου	2013	2016
45	BM1208	European Network on Human Congenital Imprinting Disorders	Ιδιωτικό Νοσοκομείο ΙΑΣΙΣ	2013	2017
46	BM1206	Cooperation Studies on Inherited Susceptibility to Colorectal Cancer	Ινστιτούτο Νευρολογίας και Γενετικής	2013	2017
47	BM1207	Cooperation Studies on Inherited Susceptibility to Colorectal Cancer	Ινστιτούτο Νευρολογίας και Γενετικής	2013	2017

Παράρτημα V:

Νικητές Διαγωνισμού «ΜΕΡΑ 2012-2013»

ΑΡ. ΠΡΩΤΟΚ./ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΣΧΟΛΕΙΟ	ΟΜΑΔΑ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ	ΒΡΑΒΕΙΟ
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ			
ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ/ΜΕΡΑ/1012/17 «Είναι τα Κινούμενα Σχέδια που Βλέπουν οι Μαθητές Σήμερα πιο Βίαια από αυτά που Έδλεπαν οι Γονείς τους; Διερεύνηση των Αντιλήψεων των Γονιών Μαθητών της Στ' Τάξης Δημοτικών του Στροβόλου σε Σχέση με το τι Βλέπουν τα Παιδιά τους Σήμερα»	Δημοτικό Σχολείο Αγίου Σπυρίδωνα Λευκωσίας	Χριστίνα Λοΐζου Αλεξάνδρα Γαβριλίδου Αναστασία Μακκίδου Άντρια Ζαχαρίου Ειρήνη Ευαγγέλου Μαρία Νικολάου Λουκία Γκαϊτανή Μαρία Δημοσθένους	1 ^ο ΒΡΑΒΕΙΟ
ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ/ΜΕΡΑ/1012/37 «Πώς η Οικονομική Κρίση Επηρεάζει τη Διατροφή των Κατοίκων της Κοινότητάς μας;»	Δημοτικό Σχολείο Δευτεράς	Αντώνης Γεωργίου, Αλέξανδρος Νικολάου Μάριος Στυλιανού, Στέφανος Τίκκας Γιώργος Τριανταφυλλίδης, Χρίστος Χατζημιχαήλ Μαρία Αντωνίου, Δέσποινα Ευαγγέλου Άντρια Θεοδωρίδου, Μελίνα Θωμά Λίτσα Ιακώβου, Κωνσταντίνος Κυριάκου Θέα Κωνσταντίνου, Ανδρομάχη Αθανασία Σαββίδου Μαρία Χρυσοστόμου	1 ^ο ΒΡΑΒΕΙΟ
ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ/ΜΕΡΑ/1012/21 «Γνώσεις και Ευαισθητοποίηση των Κατοίκων της Περιφέρειας Πολεμίου για τη Βιποικιλότητα και την τυλίρα κυρία Ειδικότερα»	Περιφερειακό Δημοτικό Σχολείο Πολεμίου	Αλκιβιάδης Βασιλείου, Δημητριάνα Δημητρίου Κρίνος Νεοπολέμου, Νεόφυτος Νικήτας Αντιγόνη Πανταζή, Μιχάλης Φρίζου Ιωάννης Χαλαμπίδης	2 ^ο ΒΡΑΒΕΙΟ
ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ/ΜΕΡΑ/1012/24 «Χτίζοντας Γέφυρες Επικοινωνίας με τους Αλλόγλωσσους Μαθητές του Σχολείου μας!»	Δημοτικό Σχολείο Έμψας	Αλέξανδρος Λιασιδής, Αλέξανδρος Μαραγκός Αντρέας Τσιαπαλής, Μαρία Κόνικκου Ισαβέλλα Κούλουμου, Ευαγγελία Ταπακούδη Ελένη Φωτίου, Ραφαέλλα Χατζηγιάννου	2 ^ο ΒΡΑΒΕΙΟ
ΓΥΜΝΑΣΙΑΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ			
ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ/ΜΕΡΑ/1012/10 «Οφέλη και Επιπτώσεις από την Κατασκευή και Λειτουργία του Υδατοφράκτη Ασπρόκρεμμου»	Γυμνάσιο Αγ. Παρασκευής Γεροσκήπου	Σελήνη Μινίκκη Ηρόδοτος Τερπίτσης Μελίνα Μάη Μαρία Παλατέ Έλλη Γιουκκά	2 ^ο ΒΡΑΒΕΙΟ
ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ/ΜΕΡΑ/1012/42 «Να Εξεταστεί το Ενδεχόμενο Περιορισμού Κατανάλωσης Ενέργειας για Θέρμανση στο Σχολείο»	Γυμνάσιο Αρχ. Μακαρίου Γ' Πλατύ	Μικαέλλα Αλεξάνδρου Αλεξάνδρα Κωνσταντίνου	3 ^ο ΒΡΑΒΕΙΟ
ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ/ΜΕΡΑ/1012/07 «Μαθαίνοντας την Ιστορία της Κύπρου». Από τη Θεωρία Διδασκαλίας - Εκμάθησης στην Πράξη»	Γυμνάσιο Ζακακίου	Δέσποινα Βλάχου, Μαριελένη Δημοσθένους Ραφαέλλα Κανέτη, Κωνσταντίνος Παλατέ Αναστασία Χαλαμπίδης	Α' ΕΠΑΙΝΟΣ
ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ/ΜΕΡΑ/1012/23 «Η Ανακύκλωση ως Δείγμα Δημιουργίας, Τέχνης και Πολιτισμού»	The G C School of Careers	Κωνσταντίνη Χατζηλούκα, Μαρία Αβραάμ Μέλανη Χαλαμπίδη, Ναδία Μυτιάδου Χριστίνα Καραβά, Γλαύκος Κρονιδής Γαβριήλ Αθανασίου	Β' ΕΠΑΙΝΟΣ
ΛΥΚΕΙΑΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ			
ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ/ΜΕΡΑ/1012/03 «Μελέτη Βυζαντινής Αγοραφίας από την Εκκλησία της Κύπρου με τη Χρήση Φασματομετρίας ΧRF»	Παγκύπριον Γυμνάσιον Λευκωσίας	Γιώργος Χριστοδούλου, Άντρη Κουμίδου Μαρία Καζαμία, Νεόφυτος Παπασάββας Σοφία Παπαροδίτη	1 ^ο ΒΡΑΒΕΙΟ
ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ/ΜΕΡΑ/1012/14 «Η Επίδραση της Οικονομικής Κρίσης στις Επαγγελματικές Επιλογές των Μαθητών του Λυκείου Εθνομάρτυρα Κυπριανού»	Λύκειο Εθνομάρτυρα Κυπριανού	Λεωτέρης Αγρότης, Γεωργία Καρμώτου Μαρία Μαρίνου, Νίκη Χ' Βασιλείου Ραφαέλλα Σάββα, Ανδρέας Ανδρέου Νίκη Νεοκλέους, Τιμόθεος Ζηνωνος Ανδρέας Πιγγορας, Μιχάλης Ιωάννου Εμμανουέλλα Χριστοφή, Άντρεα Κουτούμπα Μαρίτα Παρούτη, Κωνσταντίνη Χατζηκαλλή Μαρίνα Γενναδίου, Σύνθια Γεωργίου	2 ^ο ΒΡΑΒΕΙΟ
ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ/ΜΕΡΑ/1012/16 «Το Διαδίκτυο Σερβίζει, Ερείς τι (Πληροφορίες) Μασάμε;»	Λύκειο Αραδίππου	Ιωάννα Μεσημέρη Γεωργία Μεσημέρη Φίλιππος Μουσικός	3 ^ο ΒΡΑΒΕΙΟ
ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ/ΜΕΡΑ/1012/39 «Στάσεις και Αντιλήψεις Μαθητών των Εσπερινών Σχολείων σε Σχέση με τους Τρόπους Αξιολόγησής τους»	Εσπερινό Γυμνάσιο-Λύκειο Λάρνακας	Ζήνα Ελ Ζάρου Αντρέας Σάντης Ελισάβετ Αντρέου Μαρία Αχμέτ Γιαγμούρ-Κατέρ	Α' ΕΠΑΙΝΟΣ

ΑΡ. ΠΡΩΤΟΚ./ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΣΧΟΛΕΙΟ	ΟΜΑΔΑ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ	ΒΡΑΒΕΙΟ
ΛΥΚΕΙΑΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ			
ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ/ΜΕΡΑ/1012/41 «"Φύσις Νόσων Ιατρός": Η Απλοχεριά της Μεσογειακής Φύσης ως Απάντηση στην Αλόγιστη Χρήση, αλλά και στην Ακρίβεια των Αντιβιοτικών / Φαρμάκων»	Λύκειο Παραλιμνίου	Άντρεα Μιντή, Αντώνης Σεργίου Διονύσης Μυλωνάς, Κωνσταντίνος Αλαπαής Παναγιώτης Μέρτακας, Ανδριανή Χατζηκωνσταντή Ανδρονίκη Βαρνάβα, Ελένη Πυρίλλη Ευγενία Οικονόμου, Κυριακή Κοτζιάσση Χριστόφορος Φραντζής, Θεόδουλος Θεοδούλου	Α' ΕΠΑΙΝΟΣ
ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ/ΜΕΡΑ/1012/04 «Εκκυλίσματα Φυτών και Αντιβιοτικά»	Λύκειο Αγίου Νεοφύτου	Σωτηρούλα Κλείτου, Ερωτόκλεια Κουπάτου Ξένια Πέτρου, Παυλίνα Φεττά, Στέλλα Φεττά	Β' ΕΠΑΙΝΟΣ
ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ/ΜΕΡΑ/1012/31 «Ηλεκτρομαγνητική Ακτινοβολία σε Χώρο με Συγκεντρωμένες Πηγές Ακτινοβολίας και Επίδραση τους στη Κοινωνία (Κεραίες Ακρωτήρι)»	Λύκειο Αγίου Αντωνίου	Κάλια Νικολάου Σταύρος Στυλιανού Στέφανος Κωνσταντίνου Κωνσταντίνος Σιακαλλής	Β' ΕΠΑΙΝΟΣ
ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ/ΜΕΡΑ/1012/29 «Ρύπανση στο Σχολείο και Τρόποι Αντιμετώπισής της»	Λύκειο Αγίου Αντωνίου	Έλενα Κοντίδου, Δέσποινα Παρμαζή Στέλιος Ξενοφώντος, Μελάνα Γαβριηλίδου Νικολέττα Χαραλάμπους	ΕΥΦΗΜΟΣ ΜΝΕΙΑ
ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ/ΜΕΡΑ/1012/33 «Μια Ολοκληρωμένη Προσέγγιση για τη Διατήρηση του Ενδημικού Φυτού <i>Astragalus Macrocarpus</i> subsp. <i>Lefkarensis</i> εντός του Τόπου Κοινοτικής Σημασίας "Περιοχή Ασαγιάς", μέσα από την Εκτίμηση της Πυκνότητας του Πληθυσμού του»	Λύκειο Αγίου Νικολάου	Αθηνά Χαραλάμπους Ρεβέκκα Νικολάου Κάρμια Παναγιώτου Νικολέττα Παπαϊωάννου	ΕΥΦΗΜΟΣ ΜΝΕΙΑ

Παράρτημα VI: Νικητές Διαγωνισμού «ΤΕΚΕ 2012-2013»

ΑΡ. ΠΡΩΤΟΚ./ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ	ΣΧΟΛΕΙΟ	ΟΜΑΔΑ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ	ΒΡΑΒΕΙΟ
ΓΥΜΝΑΣΙΑΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ			
ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ/ΤΕΚΕ/1112/07 «Ο Μηχανικός Διασώστης»	Γυμνάσιο Νεάπολης Λεμεσού	Μιχάλης Χαραλάμπους, Χρίστος Δημητρίου Χαρίτων Σάπκας, Γιώργος Τσιαππάρης	2 ^ο ΒΡΑΒΕΙΟ
ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ/ΤΕΚΕ/1112/04 «Κλειδώμα των Αιθουσών Διδασκαλίας Χωρίς Κλειδιά»	Γυμνάσιο Αγίας Φυλάξεως	Αντζελίνα Αντωνίου, Ραφαήλια Χρυσάνθου Μαρία Περικλέους, Κωνσταντίνος Δημητρίου Θάλεια Ευθυμίου, Μαρία Μάρκου	3 ^ο ΒΡΑΒΕΙΟ
ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ/ΤΕΚΕ/1112/02 «Πότισμα Φυτών Μέσω Ηλεκτρονικού Υπολογιστή»	Γυμνάσιο Αγίου Νεοφύτου	Αργυρώ Βασιλείου, Άντρη Κωνσταντίνου Άγγελος Λουκαΐδης, Χριστίνα Ιωάννου Στέλλα Χριστοδούλου	Α' ΕΠΑΙΝΟΣ
ΛΥΚΕΙΑΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ			
ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ/ΤΕΚΕ/1112/06 «"Lykeio Aradiprou App" - Δημιουργία Εφαρμογής για Android»	Λύκειο Αραδίππου	Αδάμος Ττοφορής Θεοκάρης Γεωργίου Μαργαρίτα Παπακώστα	2 ^ο ΒΡΑΒΕΙΟ
ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ/ΤΕΚΕ/1112/08 «Αξιοποίηση της Ανεκμετάλλευσης Ενέργειας στους Δρόμους»	Λύκειο Αγίου Γεωργίου Λακατάμειας	Μαρία Ονουφρίου Γιώργος Χατζηδημητρίου Ελισάβετ Χατζηδουσεώως	2 ^ο ΒΡΑΒΕΙΟ
ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ/ΤΕΚΕ/1112/05 «"NewsSpider" - Δημιουργία Ηλεκτρονικού Αρχείου Ειδήσεων για τις Ανάγκες της Βιβλιοθήκης του Σχολείου μας»	Λύκειο Αραδίππου	Ελευθέριος Σαμάρας Μιχάλης Φαλάς Νεκτάριος Δημητρίου	3 ^ο ΒΡΑΒΕΙΟ
ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ			
ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ/ΤΕΚΕ/1112/01 «Ένας Οικονομικός, Γρήγορος και Ασφαλής Τρόπος Κατασκευής και Ανύψωσης /Τοποθέτησης Μεταλλικής Στέγης»	Περιφερειακή Τεχνική και Γεωργική Σχολή Αμμοχώστου/Αυγούρου	Σωτήρης Λοΐζου Παναγιώτης Δημητρίου Χριστάκης Κόκκινος Παναγιώτης Κουτσάφτας Μιχάλης "Χ" Παρασκευά	1 ^ο ΒΡΑΒΕΙΟ
ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ/ΤΕΚΕ/1112/12 «Οικολογικός Μηχανισμός Παραθύρων Θερμοκηπίου»	Περιφερειακή Τεχνική και Γεωργική Σχολή Αμμοχώστου/Αυγούρου	Αντώνης Καταϊάρης, Σταύρος Λαζαρή Κυριάκος Βασιλείου, Γιώργος Χρυσοστόμου Γιώργος Γεωργίου	2 ^ο ΒΡΑΒΕΙΟ
ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ/ΤΕΚΕ/1112/09 «Υπερύχρονο Οικολογικό Κοτέτσι»	Περιφερειακή Τεχνική και Γεωργική Σχολή Αμμοχώστου/Αυγούρου	Κυριάκος Γιωργαλλή, Θεόφιλος Κούρτης Χρίστος Μάστρου, Όμηρος Χριστοφής Κωνσταντίνος Ιωάννου, Μεθόδιος Αργυρού Αντρέας Παύλου	3 ^ο ΒΡΑΒΕΙΟ
ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ/ΤΕΚΕ/1112/22 «Αυτοκινούμενη Ψησταριά Καρβουνών [Αυτοπεριστρεφόμενη Σούβλα]»	Β' Τεχνική Σχολή Λευκωσίας	Μάριος Αλεξάνδρου, Νίκος Αλεξάνδρου Νικόλας Ερωτοκρίτου, Μαριλέττης Καπλανίδης Στυλιανός Κυρίλου, Χρίστος Μοδέστου Σάββας Συμεού, Κωνσταντίνος Φυσέντζου Άγγελος Χαραλάμπους, Κωνσταντίνος Ζαννέτου	Α' ΕΠΑΙΝΟΣ

Παράρτημα VII:

Νικητές Διαγωνισμού «ΦΟΙΤΩ 2012-2013»

ΑΡ. ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΟΝΟΜΑ ΦΟΙΤΗΤΗ/ΡΙΑΣ - ΦΟΙΤΗΤΩΝ	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ	ΒΡΑΒΕΙΟ
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Α' - ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟΙ (ΣΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ ΕΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥΣ)				
ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ/ΦΟΙΤΩ/1012/10	Investigating the Role of Receptor Tyrosine Kinases in Drosophila Airway Remodeling	Ιωάννου Κωνσταντίνα	Πανεπιστήμιο Κύπρου	1 ^ο ΒΡΑΒΕΙΟ
ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ/ΦΟΙΤΩ/1012/15	Επαναφορά της Ευαισθησίας στο Tamoxifen μέσω Έκφρασης Πλασμιδιακού Υποδοχέα Οιστρογόνου-Β σε Ανθρώπινα Καρκινικά Κύτταρα Μαστού MCF-7/TAMR	Κουμενή Ελένη	Πανεπιστήμιο Κύπρου	2 ^ο ΒΡΑΒΕΙΟ
ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ/ΦΟΙΤΩ/1012/25	A-Ραδιομετρία U(VI) και Th(IV) μετά από Εφαρμογή Δύο Διαφορετικών Μεθόδων Προσυγκέντρωσης και Διαχωρισμού	Χριστοδούλου Χριστόδουλος	Πανεπιστήμιο Κύπρου	3 ^ο ΒΡΑΒΕΙΟ
ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ/ΦΟΙΤΩ/1012/16	Λειψόρος Σχεδιασμός του Ηλεκτρικού Δικτύου της Περίκλειστης Περιοχής της Αμμοχώστου Προσβλέποντας στην Προοπτική Επανεγκατάστασης	Γιαννάκη Ιωάννης	Πανεπιστήμιο Κύπρου	Α' ΕΠΑΙΝΟΣ
ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ/ΦΟΙΤΩ/1012/26	Ασύρματο Σύστημα Παρακολούθησης Ασθενών και Ηλικιωμένων στο Σπίτι	Κυριάκου Αλέξης Χαράλαμπος Μενελάου Χριστάκης Ηρακλέους	Πανεπιστήμιο Κύπρου	Β' ΕΠΑΙΝΟΣ
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Β' - ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΙ (ΕΞΑΙΡΟΥΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΔΙΔΑΚΤΟΡΩΝ)				
ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ/ΦΟΙΤΩ/1012/08	Σύνθεση και Χαρακτηρισμός Πολυπυρηνικών Συμπλόκων του Μαγγανίου με την Χρήση της Αρωματικής Πολυαλκοόλης 2 - Υδροξυ - Βένζυλο Αλκοόλη	Αλεξάνδρου Σοφία	Πανεπιστήμιο Κύπρου	1 ^ο ΒΡΑΒΕΙΟ
ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ/ΦΟΙΤΩ/1012/17	Νέα Μεταλλο-Οργανικά Πλεγμάτα Mn ²⁺ , Cd ²⁺ και Eu ³⁺ με Πρωτότυπα Δομικά Χαρακτηριστικά και Ενδιαφέρουσες Ιδιότητες	Ανδρέου Ελένη	Πανεπιστήμιο Κύπρου	2 ^ο ΒΡΑΒΕΙΟ
ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ/ΦΟΙΤΩ/1012/18	Πρώθηση Εννοιολογικής Κατανόησης Μαθητών Λυκείου για την Ενέργεια στο Πλαίσιο της Εφαρμογής Ειδικά Σχεδιασμένου Διδακτικού Υλικού	Χατζηγεωργίου Αγγέλα	Πανεπιστήμιο Κύπρου	3 ^ο ΒΡΑΒΕΙΟ
ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ/ΦΟΙΤΩ/1012/22	Nanomechanics of Titanium Alloy Films for Biomedical Applications	Φωτίου Δημήτρης	Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου	Α' ΕΠΑΙΝΟΣ
ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ/ΦΟΙΤΩ/1012/20	Διερεύνηση συλλογιστικών στρατηγικών που χρησιμοποιούν μαθητές και προ-υπηρεσιακοί εκπαιδευτικοί για την επεξεργασία δεδομένων σε καταστάσεις λήψης απόφασης κοινωνικο-επιστημονικού χαρακτήρα	Ιωάννου Ηρώ	Πανεπιστήμιο Κύπρου	Β' ΕΠΑΙΝΟΣ

Παράρτημα VIII: Νικητές «S-Factor»

A/A	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΜΑΘΗΤΗ	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ	ΣΧΟΛΕΙΟ	ΒΡΑΒΕΙΟ
ΓΥΜΝΑΣΙΑ				
1	Σταυρούλλα Βασιλείου	Ανάκλαση Φωτός	Περιφερειακό Γυμνάσιο Κιτίου	1 ^ο ΒΡΑΒΕΙΟ
2	Jessie Fischer	Fascinating Facts About the Human Brain	Foley's School	2 ^ο ΒΡΑΒΕΙΟ
3	Μαρία Ροσιόδη	Το Μυστήριο του Έρωτα	Γυμνάσιο Νεάπολης	3 ^ο ΒΡΑΒΕΙΟ
ΛΥΚΕΙΑ				
1	Ελπίδα Μούζουρα	Η Παράπλευρη Απώλεια	Λύκειο Αγίας Φύλας	1 ^ο ΒΡΑΒΕΙΟ
2	Χρίστος Χρίστου	Πώς ο Εγκέφαλος Αποθηκεύει Μνήμες	Τεχνική Σχολή Λάρνακας	2 ^ο ΒΡΑΒΕΙΟ
3	Δαμιανός Παππάς	Κεντρομόλος Δύναμη	Περιφερειακό Λύκειο Λιβαδιών	3 ^ο ΒΡΑΒΕΙΟ

ΙΔΡΥΜΑ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΛΕΩΦ. ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ 123, 2042 ΛΕΥΚΩΣΙΑ, ΚΥΠΡΟΣ
Τ.Θ. 23422, 1683 ΛΕΥΚΩΣΙΑ, ΚΥΠΡΟΣ
ΤΗΛ: +357 22205000 | ΤΗΛ/ΠΟ: +357 22205001

ipe@research.org.cy | www.research.org.cy

